༠ ༡ ༦

འོད་རླབས་གློག་རྡུལ་དཔེ་ཚོགས་ཁང་།

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད།

༄༅། །ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་བཞུགས་སོ།།སྐབས་དང་བོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ།

བླ་མ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་བོའི་གསུང་འབུམ།

བླ་མ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་བོ་ལ་ན་མོ།

I

༄༅། །རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་ཟིན་བྲིས་སུ་

བཀོད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་
བྱ་བ་ལས་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་

དཔྱོད་བཞུགས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད།

འོད་རླབས་གློག་རྡུལ་དཔེ་ཚོགས་ཁང་།

II

འོད་རླབས་གློག་རྡུལ་དཔེ་ཚོགས།

གློག་རྡུལ་དཔེ་ཚོགས་འདི་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཀློག་པ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་
iPadསོགས་ལས་དཔེ་ཆ་གཟིགས་པར་མཐུན་རྐྱེན་དང་སྟབས་བདེའི་
ཆེད་དུ་བཟོས་པ་ཡིན་ལ། དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་པའི་མ་ཕྱི་དག་ཧི་གཟུགས་

ཀྱི་ལམ་ནས་བསྐུར་ན་སྒྲིག་བཟོ་བྱེད་ངེས་ཡིན། ཞུ་དག་བསྐྱར་མ་

སོགས་ལ་ཀློག་པ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པར་མཁྱེན། ནོར་འཁྲུལ་ གང་ཡོད་ཐམས་ཅད་བཟོད་གསོལ་ཞུ།

ཞེས་འོད་རླབས་གློག་རྡུལ་དཔེ་ཚོགས་ཁང་ནས།

འབྲེལ་གཏུགས་བྱེད་ཡུལ།

Lightb-k19935

༠ ༡ ༦

III

དཀར་ཆག
༠

སྐབས་དང་བོ།

མཆོད་བརྗོད།...1
བྱམས་པའི་གཞུང་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།...6 མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་པ།...23 མཁྱེན་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་སོགས་ལ་དཔྱད་པ།.....................................31 བསྟོད་ཡུལ་གྱི་མཁྱེན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ།.......................................38 སློབ་དཔོན་ཀྱིས་བཞེད་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ།....................46
གཞི་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ།..................50 རང་ལུགས་ལ་རྟགས་འགོད་པ་དང་ཚུལ་སྒྲུབ་པ།..................................55 བསྡུ་བྱ་སྡུད་བྱེད་བཤད་པ།...60 མྱང་འདས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།.....................................69

IV

རང་ལུགས་ལ་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ།......................80 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་དང་མཐའ་དཔྱད་པ། 85 རང་ལུགས་ལ་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་སོགས།.....................115
འདིར་བསྟན་པའི་ལམ་གསུམ་ལ་དཔྱད་པ།.......................................127
རྫོགས་སྨིན་སྦྱང་གསུམ་བྱས་པའི་ཚད་བཤད་པ།...............................144
ཉན་རང་གི་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པའི་ཚད།.............................161
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་ཚུལ།...............................168 རང་ལུགས་ལ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད།........................188 བཀའ་བསྟན་བཅོས་བཤད་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ།....................195 རང་ལུགས་ལ་བཀའི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ།.............................212 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་སུ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།.....................214 རང་ལུགས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ།.....................225 སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།............................230 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ།..................257 སེམས་བསྐྱེད་ལ་དཔེ་གྲོགས་ཆོས་མཐུན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ཚུལ།..............266 ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་བཤད་པ།..270 སྐྱབས་གསུམ་སྐབས་ཀྱི་གཞན་ལུགས་དགག་པ།...............................278 རྒྱུ་སྐྱབས་དང་འབྲས་སྐྱབས་ལ་དཔྱད་པ།..294

V

རང་ལུགས་ལ་སྐྱབས་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་སོགས།...........................306 བདེན་གཉིས་བཤད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།.............................310 རང་ལུགས་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ།.................329 བདེན་བཞི་བཤད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།................................336 རང་ལུགས་ལ་བདེན་བཞིའི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ།.....................353 སྤྱན་ལྔ་བཤད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།....................................359 རང་ལུགས་ལ་སྤྱན་ལྔའི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ།.........................367 མངོན་ཤེས་དྲུག་བཤད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།.........................372 རང་ལུགས་ལ་མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ།.............377 སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བཤདཔ།...378 སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་དཔྱད་པ།..380 སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ།...385
སྦྱོར་ལམ་བློ་རིགས་གང་ཡིན་དཔྱད་པ།..392 སྦྱོར་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་དཔྱད་པ།..395 སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ།...402 ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལས་ཁྱད་ཆོས་ལྔས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ། 411 རང་ལུགས་ལ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ། 416
ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་བཤད་པ།...419

VI

གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་ལ་མུ་བཞི་བཤད་པ།.................................429
རང་ལུགས་ལ་རྟོག་པ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བཤད་པ།...............448 ཡོངས་འཛིན་བཤད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།.............................452 རང་ལུགས་ལ་འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གཉིས། 454

རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ལ་དཔྱད་པ། 457
སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པའི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ལ་དཔྱད་པ། 474
རང་ལུགས་ལ་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 480
མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྤངས་ཚུལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ། 485
རང་ལུགས་ལ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤངས་ཚུལ། ....499 དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། 504
རིགས་ཀྱི་གཞུང་དེ་ཐལ་རང་གི་གཞུང་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། 508

ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ། 520
ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བཤད་པ། ....526 ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ། 527
ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བཤད་པ། ....533 སྒྲུབ་པ་བཞི་བཤད་པ། 534

VII

སྐབས་གཉིས་པ།

རྣམ་མཁྱེན་རྗེས་སུ་ལམ་ཤེས་འཆད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན།...................548 ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཁས་པའི་བཞེད་པ་ཁག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ། 549
རང་ལུགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་མཚམས་རྩོད་སྤོང་སོགས། 562
ལམ་ཤེས་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་མཚན་ཉིད་འཇོག་ཚུལ་སྐོར་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།...565 རང་ལུགས་ལམ་ཤེས་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་མཚམས་རྩོད་སྤོང་སོགས།...567 ལམ་ཤེས་སྐྱེས་བའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པའི་དོན་སོགས།.............570
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
སོགས།...572 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་མིན་དང་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་

ལོངས་སྐུའི་འཁོར་དུ་བྱང་འཕགས་ཡོད་མིན་སོགས་ཀྱི་སྐོར།.................577 འཁོར་བར་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་མིན་དང་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གང་ནས་འཇུག་དཔྱད་པ་སོགས།...584

VIII

འཕགས་པ་ཕུང་གསུམ་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་ཕུང་གསུམ་པ་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།...596 རང་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཐེག་གཅིག་སྒྲུབ་པ་སོགས།............................602 ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་ངོས་འཛིན་སོགས་ཀྱི་སྐོར།...............................606 གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་སྐོར།.............614 འདི་ལམ་ཤེས་གསུམ་ནང་ཕན་ཚུན་འགལ་མིན་སོགས།.......................619 རང་ལུགས་ཉན་ཐོས་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་
མཚམས་རྩོད་སྤོང་སོགས།..630 ཉན་ཐོས་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་སྐོར། 634 རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཉན་ཐོས་ལས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཚུལ་སོགས།..639 རང་རྒྱལ་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐོར།.....................................649 རང་ལུགས་རང་རྒྱལ་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་
མཚམས་རྩོད་སྤོང་སོགས།..663 སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐོར།........................665
མཁས་པ་གཞན་གྱིས་འདོད་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་དཔྱད་པ།...669

IX

མཁས་པ་གཞན་གྱིས་འདོད་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ངོ་བོ་ལ་དཔྱད་པ་སོགས།...671 རང་ལུགས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་ལུས་རྟེན་སེམས་རྟེན་མཚན་ཉིད་བཅས་

ཀྱི་སྐོར།...711 མཁས་པ་གཞན་གྱིས་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་འཇོག་ཚུལ་སྐོར་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།...714 རང་ལུགས་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་རྩོད་སྤོང་སོགས། 717
གང་གི་བྱེད་པ་འཇོག་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་དངོས་འཇོག་ཚུལ་སོགས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།...721 རང་ལུགས་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་ལུས་རྟེན་སེམས་རྟེན་མཚན་ཉིད་དེ་ལ་རྩོད་སྤོང་སོགས།...730 མཁས་པ་གཞན་གྱིས་འདོད་པའི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་སྐོར་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།...738 རང་ལུགས་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་མཚམས་རྩོད་སྤོང་སོགས།...740 མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཕན་ཡོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་མཚམས་རྩོད་སྤོང་སོགས།...745

X

མཁས་པ་གཞན་གྱིས་འདོད་པའི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྐོར་ལ་
དཔྱད་པ།...747 རང་ལུགས་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་མཚམས་རྩོད་སྤོང་སོགས།...748 མཁས་པ་གཞན་གྱིས་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་མཚན་ཉིད་སྐོར་ལ་
དཔྱད་པ།...751 རང་ལུགས་རྗེས་སུ་ཡི་རུང་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་མཚམས་
རྩོད་སྤོང་སོགས།...754 མཁས་པ་གཞན་གྱིས་འདོད་པའི་སྒྲུབ་བ་སྒོམ་ལམ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་
ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྐོར་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།.................................755
རང་ལུགས་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་
བ་ས་མཚམས་རྩོད་སྤོང་སོགས།...761 སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྔ།...764 འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དྲི་མས་དག་པ་ན་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དྲི་
མས་དག་མིན་སྐོར་ལ་དཔྱད་པ།..764
རང་ལུགས་ཡུལ་ཅན་དྲི་མས་དག་པ་ན་དེའི་ཡུལ་དྲི་མས་དག་པའི་དོན་དང་དེ་
ལ་རྩོད་སྤོང་སོགས།..771

XI

ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དགསོགས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་
དང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ།..775
རང་ལུགས་རྣམ་དག་བཞིའི་མཚན་ཉིད་དང་ས་མཚམས་དེ་ལ་རྩོད་སྤོང་སོགས།...780 རྣམ་དག་ཙམ་དང་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བའི་ཁྱད་པར་སོགས་ལ་དཔྱད་པ། 783

སྐབས་གསུམ་པ།

ལམ་ཤེས་རྗེས་སུ་གཞི་ཤེས་འཆད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན།....................787
གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཁས་པའི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཁག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།..788 འཕྲོས་དོན་ཉན་བྱང་འཕགས་པས་བདག་མེད་གཉིས་སྟོང་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱེད་མིན་སོགས་ཀྱི་སྐོར།..790
ཁ་ཅིག་གཞི་ཤེས་དབྱེ་བ་འཇོག་ཚུལ་སོགས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ། 797
སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་
ངོས་གཟུང་སོགས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།.......................................800

XII

རང་ལུགས་སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་

ཤེས་ངོས་གཟུང་བའི་སྒོ་ནས་བདག་མེད་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་ཚུལ་གྱིས་
སྒོམ་པའི་དོན་བཤད་པ།...802 རང་ལུགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་མཚམས་དེ་ལ་རྩོད་སྤོང་སོགས་ཀྱི་སྐོར།...805 ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་གནས་མིན་སོགས་དང་དེ་འགོག་བྱེད།...806
མཁས་པ་ཁ་ཅིག་འདིར་བསྟན་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཇོག་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།...812

ཁ་ཅིག་འདོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པོའི་སྲིད་ཞིའི་

མཐའ་སོགས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།..817 རང་ལུགས་འདིར་བསྟན་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་
དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ངོས་གཟུང་སོགས་ཀྱི་སྐོར།...........829 རང་ལུགས་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས་གཏན་ལ་འབེབས་པ། 835
འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཁས་པའི་བཞེད་པ་ཁག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།..836 རང་ལུགས་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་

རྩོད་སྤོང་སོགས།...839

XIII

རང་ལུགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དང་དེ་སྦྱོར་བའི་

སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ།...841
མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
མཁས་པའི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་ཁག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།.......................842
རང་ལུགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་

ཉིད་དང་རྩོད་སྤོང་སོགས།...845 གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དངོས།...846 མཐའ་དཔྱད་པ།...847 འདིར་བསྟན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ།.....................................847 འདིར་བསྟན་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་མཁས་པའི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་ཁག་

ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།...848 རང་ལུགས་འདིར་བསྟན་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ས་མཚམས་དང་སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་སོགས།..851 རྟོགས་པའི་བློ་དེའི་རྟེན་དུ་རྫོགས་པའི་དོན།་......................................854 མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྐོར།...855 གཞི་ཤེས་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་བ་ངོས་གཟུང་བ། 857

XIV

གཞི་ཤེས་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་མཁས་

པའི་བཞེད་པ་ཁག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།..858 རང་ལུགས་གཞི་ཤེས་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་བའི་མཉམ་
ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་མཚམས་རྩོད་སྤོང་སོགས།......................859
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་གཞི།...............860
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་མཁས་པའི་

བཞེད་པ་ཁག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།..861 རང་ལུགས་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། 862
མཁས་པ་གཞན་གྱིས་ཉན་ཐོས་ལམ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིའི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་ཚུལ་དང་དེ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ།...864
རང་ལུགས་གཞུང་དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཐད་རྩོད་པ་དང་དེའི་ལན། 871

1

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོ

༄༅། །རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་ཟིན་བྲིས་སུ་

བཀོད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་
བྱ་བ་ལས་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་

དཔྱོད་བཞུགས་སོ། །

སྐབས་དང་བོ།

མཆོད་བརྗོད།

༄༅། །འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་བླ་མ་དབྱེར་མེད་པའི། །

ཞབས་ཀྱི་པདྨོར་གུས་པས་ཕྱག་བྱས་ཏེ། །དེ་གསུང་དྲི་མེད་གང་
གཱའི་ཆུ་རྒྱུན་ལས། །མང་པོས་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར་དུ་འདི་བྲིའོ། །ཤེས་
རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་མཐའ་གཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་པ་དོན་
གསལ་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་
ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དུ་མ་འགྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩོམ་
པར་དམ་བཅའ་མཛད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བརྩམས་

2

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རོང་ཊཱིཀ་

པ་ན་རེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ།
ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི། །ཞེས་དང་།དགོས་འབྲེལ་གྱི་ཐད་དུ།
རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་

བསྟན་པ། ཞེས་དང་།འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྡུས་ཚུལ་གྱི་
ཐད་དུ། ཡུམ་གསུམ་ཆར་ཁུངས་སུ་མཛད་པ་དང་།སེམས་བསྐྱེད་པ་
ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་

རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་ཞེས་ཡུམ་གསུམ་ཀ་དང་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས། གོ་བར་སླ་ཕྱིར་ཚིག་དང་ནི། །ངག་སོགས་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པར། །ཞེས་འགྲེལ་པ་འདི་མདོ་དང་རྒྱན་མ་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་ལྟར་ན་འགྲེལ་པ་
འདི་དབུས་མཐའ་དང་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

སྐབས་ལྔ་པར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པར། །ཞེས་སོགས་དབུས་མཐའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་ཡང་ཡོད་དེ། འགྲེལ་བཤད་ཚིག་གསལ་མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲེལ་པ་དོན་
གསལ་མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་

3

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཁས་བླངས།

༈ འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་ཆགས་མཛད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་འགོད་པ་དང་། མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་

པོ་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཆོས་ཅན། ཡུམ་གྱི་མདོའི་རྣམ་
བཤད་རྩོམ་རིགས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་ལ་ཡུམ་གྱི་མདོའི་ཚིག་དོན་རྫོགས་
པར་གསན་ནས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོའི་རྣམ་བཤད་མཛད། །ཅེས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་དེ་མདོ་རྒྱན་སྦྱར་
བའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་བའི་ཐོག་མ་ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་ནས་
འཛིན་པར་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་ཁས་བླང་བར་བྱ་བའི་

ཕྱིར་དང་།ཤེར་འབྱུང་བློ་གྲོས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གང་གིས་ཀྱང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་སྦྱར་བ་ལ་མ་ལྟོས་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་སེམས་ཙམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེར་འབྱུང་བློ་གྲོས་

4

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཀྱི་འགྲེལ་པར་དེ་ལྟར་བཤད་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱེད་རང་ཚད་མར་འདོད་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཚིག་གསལ་ལས། བསྟན་བཅོས་ཏེ། དེ་
ཡང་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་མདོ་རྣམས་སོ། །ཞེས་བཤད་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོའི་རྣམ་བཤད་མཛད། ཅེས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་བྱེད་
རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་།བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་མ་རྙེད་པར། །ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་ཅེས་མང་ཚིག་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

རང་ལུགས་ནི། རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དེ། བསྟན་བཅོས་
ཆེན་མོའི་རྣམ་བཤད་མཛད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་

བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། ངེས་པའི་ཚིག་གི་ཚུལ་གྱིས་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་
མདོ་རྣམས་སོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁ་

5

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཅིག འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་

ངེས་དེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཀའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཉི་ཁྲི་ཁོ་ནའི་
འགྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཉི་ཁྲི་

གཞུང་འགྲེལ་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། འདི་ལ་ཉི་ཁྲི་དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་ཟེར་བ་ནི་
བརྟགས་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འཕགས་པ་

ཐོགས་མེད་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་སེམས་ཙམ་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་
སེམས་ཙམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་

པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་བླ་
མའི་འགྲེལ་བར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

6

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བྱམས་པའི་གཞུང་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་
པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་

པོ་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་ཡུམ་ལ་
བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་དམ་
པའི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པ་དང་།གདུལ་བྱ་གཞན་དག་ཡུམ་ལ་དང་བ་སྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།

རྣམ་བཤད་ལས། རྗེ་བཙུན་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱས་པ་
ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་

བྱེད་ན། ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་མ་ཕྱེད་པ་
ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་
བ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཐེག་
པ་ལ་བྱེད་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི། ཁོ་ན་རེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ངག་རང་དོན་

7

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོགྱི་དགོས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་ལ་རང་དོན་
དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་
སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་ཡིན་པའམ་སངས་རྒྱས་
ཡིན་པ་གང་རུང་གང་ཞིག དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་
མ་གྲུབ་ན། དེས་མཐོང་ལམ་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་ལོངས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་པར་གྱུར་པའི་རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་
མགོན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བྱང་སེམས་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐུན་མོང་བ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཐེག་
པའི་ཁྱད་པར་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ལ་ལོངས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ།
འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་

པ་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

8

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འདོད་ན། འཚང་རྒྱ་བ་ལ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་
གསག་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་

མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། འདོད་པ་དེ་ཡོད་པ་བུད། གཞན་ཡང་མཐོང་ལམ་པར་གྱུར་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་ན་རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ་དང་ཚེ་གཅིག་གིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཐོང་
ལམ་པར་གྱུར་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག རྒྱན་རྩོམ་
པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་ཐོབ་
པའི་ཚེ་དེ་ལ་ལོངས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ཡོད་
དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་སངས་རྒྱས་འཐོབ་པ་ལ་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་གསག་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་ས་བཅུའི་ཡེ་ཤེས་འཐོབ་པར་ནུས་པའི་བྱང་སེམས་
མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དེ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་
སེམས་གང་ཞིག དེ་དང་ཚེ་གཅིག་གིས་བསྡུས་པའི་བྱང་སེམས་
མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས་བླངས། གཉིས་པ་སོང་། དེར་ཐལ། གོང་གི་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་མ་འོངས་པ་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བྱོན་པའི་ཚེ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་

9

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསེམས་ཡིན་པར་ཐལ། དགའ་ལྡན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་
སེམས་ཡིན་པ་བུད། འདོད་ན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མ་འོངས་པ་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བྱོན་པའི་ཚེ་རྟེན་དེ་ལ་གསར་དུ་འཚང་རྒྱ་བར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་འཚང་རྒྱ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་འཚང་རྒྱ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གསར་དུ་འཚང་རྒྱ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་འོག་མིན་གྱི་
རྟེན་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོངས་སྐུ་ཡིན་ན་གནས་ངེས་པ་
འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདི་ལ་

ལན་མི་ཐེབས་པ་ཁ་ཅིག རྗེ་བཙུན་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་འཕོ་ཁར་
དགའ་ལྡན་དུ་རང་གི་སྤྲུལ་པ་གཅིག་བཞག འོག་མིན་དུ་སྲིད་པ་ཐ་
མ་པའི་བྱང་སེམས་སུ་སྐྱེ་བ་བླངས། ལོངས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས། དེ་རྗེས་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་

ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག རྗེ་བཙུན་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་འཕོ་ཁར་རྣམ་
སྨིན་གྱི་ལུས་དགའ་ལྡན་དུ་བཞག ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་འོག་མིན་དུ་

ཕྱིན་ནས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་སེམས་སུ་སྐྱེ་བ་བླངས། ལོངས་སྐུ་

10

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མངོན་དུ་བྱས། དེ་རྗེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་དེ་ཉིད་སླར་དགའ་ལྡན་དུ་
རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་ལ་ཞུགས་ཏེ་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བའི་མཛད་པ་
སྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་གསུང་རབ་ཚད་ལྡན་གྱི་ཤེས་བྱེད་གང་ཡང་མེད་པར་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྨྲ་བ་དག་གཞན་དུ་དགག་པར་བྱའོ། ། གཞན་ཡང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷའི་བུ་

དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆོས་སྐུ་
མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཆོས་
ཀྱི་སྐུ་ལས་མ་གཡོས་པར། །སྤྲུལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །
སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྡུ་ན། རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ།

དགའ་ལྡན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བའི་མཛད་པ་
ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྔར་གྱི་རྒྱུད་བླ་
མའི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་སྔ་མ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སུ་
གྱུར་པའི་ལྷའི་བུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་གཅིག་

ཐོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡོད་པའི་

11

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འོག་ཏུ་དཔྱད་དོ། །ཁ་ཅིག འདིའི་སྐབས་ཀྱི་
ཐུན་མོང་བ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་།ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྒྱུད་བླ་མ་

ལ་བྱེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུད་བླ་མའི་ལུགས་ལ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་
པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་

དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་། དེ་
སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་
མོང་བ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དབུ་སེམས་
གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཚུལ་འདི་
ལྟར་ན་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟེ། ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་།ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་
ན་ཀུན་བཏུས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་དང་པོ་དགུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་འདི་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདིའི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ།
རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་

12

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མདོ་ལས། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་

དུ་བྱམས་པ་ཞེས་པའི་མཚན་མི་འདོར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་

བྱམས་པ་ཞེས་པའི་མཚན་མི་འདོར་བར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ཞིང་།རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་
རྒྱས་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་དགྲ་བཅོམ་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་
པའི་ཀུན་དགའ་བོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གནས་

སྐབས་ཀྱི་ཀུན་དགའ་བོའི་མིང་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འགྲོ་
འཚམས་འོག་ཏུ་དཔྱད་དོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་དེ་རྒྱུན་ཞུགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བ་ཡོད། དེ་དགྲ་
བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་དགྲ་

བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁྱབ་ཐོག་དང་རྟགས་རྟགས་ཐོག་ཏུ་སོང་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་ཀུན་དགའ་བོ་དེ་

13

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་དགའ་བོས་ཚེ་དེ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་

རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་།སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སེམས་ཙམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་གྱུར་
པའི་མདོ་སྡེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་རྩོམ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཞེས་
པའི་མིང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ས་བཅུ་བ་ལ་གནས་པའི་བྱམས་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་དེ་
རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩ་
བར་འདོད་ན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དབུ་མ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ལ། རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྗེ་

14

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བཙུན་བྱམས་པ་གང་ཞིག བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྗེ་
བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ལ། རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྗེ་
བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་ན་རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཡུམ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གསུང་བ་བོའི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཟས་གཙང་གི་སྲས་སུ་གྱུར་
པའི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་

མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དེ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
དང་རྟགས་གཉིས་ཀ་སོང་བས་གསུམ་ག་ཁས། གཞན་ཡང་། རྗེ་
བཙུན་བྱམས་མགོན་ཡིན་ན་རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་
མགོན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡིན་

ན་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་
རྟོགས་རྒྱན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་
མགོན་གྱིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡིན་

15

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་བརྩམས་
པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་མེད་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པས་མ་བརྩམས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་
གྲུབ་ན། དོན་གྱིས་དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡིན་ན་དེས་བརྩམས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་།ཤེས་སྒྲིབ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་ན་སེམས་
ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་དེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་
པའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག རྒྱན་རྩོམ་པ་
པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན། ཞེས་ཟེར། དེ་ཆོས་
ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་མངོན་

16

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པར་སྐྱེ་བའི་མཛད་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ཞིང་འདིར་སྟོན་པའི་འཁོར་དུ་བྱོན་
པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞིང་གཅིག་ཏུ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་
རྒྱུད་ཐ་དད་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཛོད་ལས། ལྷན་ཅིག་གཉིས་མིན་སངས་
རྒྱས་བཞིན། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ།

སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བའི་མཛད་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེ་
མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་མཛད་པ་དེ་མཆོག་
གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ཀྱི་དར་ཊཱིཀ་ལས། འདི་རྣམས་གང་ཟག་
གང་ཡང་རུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། མཆོག་གི་སྤྲུལ་
སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དྲི་ཟའི་

རྒྱལ་པོ་རབ་དགའ་འདུལ་བའི་ཕྱིར་དུ། པི་ཝང་མཁན་གྱི་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པར་

ཐལ། དེའི་མཛད་པ་དེ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

17

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཛད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་རབ་དགའ་དེ་སྟོན་
པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། བཟོ་བོ་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེའི་མཚན་གཞི་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེའི་མཚན་གཞི་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་མ་
ཡིན། རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་

ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔར་བཞིན་ནོ། །རང་ལུགས་ནི། སྐབས་འདིའི་

རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། གཞུང་འདི་
རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ལ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱམས་པ་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་བསྟན་བཅོས་ལ་
འཇུག་པའི་ཆེད་ཁོ་ནར་སྣང་བས་སོ་ཞེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། རྗེ་བཙུན་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་
མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་

18

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་

མ་ཕྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི། རང་

དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཆོས་སྐུ་དགོས་པར་མ་མཐོང་ན་རང་དོན་དུ་ཞི་བ་རྐྱང་པས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་བཟློག་མི་ནུས་ལ། དེ་མ་
ཟློག་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་རྫོགས་
པར་འགྱུར་ཏེ། རང་དོན་ཆོས་སྐུ་ལ་དོན་གཉེར་ས་བཅུ་པའི་གནས་
སྐབས་སུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་རང་དོན་གྱི་སྐུ་དང་གཞན་དོན་གྱི་སྐུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ཡང་དགོས་པ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་རོང་ཊཱིཀ་པའི་རྩོད་པ་དེ་མི་
འཐད་དེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་
དེ་སྐད་སྨྲ་བ་ཡིན་ནམ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་
མཚན་གྱིས་དེ་སྐད་སྨྲ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ངག་རང་
དོན་གྱི་དགོས་པ་ལ་སྦྱོར་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་
གྱི་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་
ཞིབ་ཏུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ངག་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་
བ་རྗེས་སུ་བཟུང་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་གང་ཞིག གདུལ་བྱ་ཐུན་

མོང་བའི་ངོར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

19

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདེའི་ངོར་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་པའི་ངོར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་

དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་སྐབས་མ་ཕྱེད་
པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་
རང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཆོས་སྐུ་དགོས་པ་མ་མཐོང་བར་ཐལ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག དེའི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་རང་དོན་དུ་ཞི་བ་

རྐྱང་པས་ཆོག་པར་འཛིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་གང་ཞིག བྱང་

སེམས་ས་བཅུ་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་

རང་དོན་ཆོས་སྐུ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་དོན་ཆོས་སྐུ་དེ་རང་དོན་གྱི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་
རང་དོན་གྱི་སྐུ་དང་གཞན་དོན་གྱི་སྐུ་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། རང་དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྐུ་དང་ནི། །

དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཀུན་རྫོབ་སྐུ་ཉིད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་

20

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ན་སྐབས་འདིའི་ཐུན་མོང་བ་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མའི་
དར་ཊཱིཀ་ལས། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་རྗེས་སུ་
བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། ངེས་པའི་དོན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱམས་པ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། དེ་དག་དངོས་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་
ཀྱང་། སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་
མི་སྟོན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞིང་འདིར་སྟོན་པའི་འཁོར་དུ་
བྱོན་པའི་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་
ལས། རྗེ་བཙུན་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ངག་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། རྗེ་བཙུན་ལ་རང་

21

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མེད་པ་བཀོད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་
ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ངག་གདུལ་བྱ་
ཐུན་མོང་བ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་གང་ཞིགགདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་ངོར་རྗེ་བཙུན་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་

ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་པའི་ལན་ནི། སྟོན་པ་
ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་
རྒྱུད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་དོན་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་

ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་དོན་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་ཆོས་སྐུ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་དོན་ཆོས་

22

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྐུ་ཐོབ་ཟིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་ཆོས་སྐུ་
དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་ཟིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་གྱི་དོན་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཊཱིཀ་ཆེན་ལས་ཀྱང་།ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་

ཐོབ་པར་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་འདོད་
པར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་།དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལེགས་ཤིང་།

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་དང་ལུགས་འདི་ལ་མི་འདྲ་བ་

མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་སྤོང་འདོད་ཀྱི་བློ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤོང་འདོད་ཀྱི་

23

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་གི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བློ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་པ།

ཁོ་ན་རེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པར་

ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་གང་ཞིག དེ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་ཡང་མ་ཡིན། དེ་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་ཡང་མ་ཡིན། དེ་བཟོ་བོ་སྤྲུལ་སྐུ་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། དེ་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ།

24

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལྷའི་བུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་
བླ་དར་ཊཱིཀ་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་སྟོན་
པ་དགའ་ལྡན་དུ་ལྷའི་བུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་ལྟ་བུར་མངོན་པར་སྐྱེ་
བ་དང་།དེ་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དགའ་ལྡན་གྱི་
གནས་ནས་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་འཕོ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

དེར་གྱུར་པའི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
ཡོད་པ་གང་ཞིག བསྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་པོ་གང་རུང་
ཡིན་ན། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཡིན་ན་

རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་
མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་འོག་ཏུ་དཔྱད་དོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སངས་
རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

25

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབྱམས་པ་དེ་བྱམས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
འགྲིག འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྙིང་རྗེ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། ཁ་ཅིགམཛད་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན་

ཀྱང་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བའི་མཛད་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་
མ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མ་གཡོས་པར། །སྤྲུལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་མངོན་
པར་སྐྱེ་བ་དང་།། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བའི་མཛད་པ་དེ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཡིན་

པར་ཐལ། དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུད་བླ་དར་ཊཱིཀ་

ལས། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འཕོ་བའི་མཛད་པ་དེ། མཛད་པ་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་
གཉིས་འདམ་ག་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མཛད་པ་བཅུ་
གཉིས་པོ་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡོད་དེ། སྤྲིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་

26

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ན། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དགུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པར་ཀུན་བཏུས་ལས་བཤད་པ་དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་

དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་
པའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མེད། གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རང་

དོན་ཆོས་སྐུ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་གཞན་

དོན་གཟུགས་སྐུ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སངས་

རྒྱས་བྱམས་པ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་མིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཆོས་
ཅན། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐལ་བཟང་གི་སངས་

རྒྱས་སྟོང་གི་ནང་ཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་དེ་བྱང་སེམས་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་ཁྱབ་སྟེ། བསྐལ་
བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

27

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབསྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་བཞི་པ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དེ་ཁྱོད་གང་ཞིག དེ་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་
སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མགོན་པོ་བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཚུལ་བཟུང་པའི་ཚེ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་།རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཞེས་མི་བརྗོད་ལ། དེ་དགའ་ལྡན་དུ་
བཞུགས་པའི་ཚེ་ན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་།

སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཞེས་མི་བརྗོད་ལ། མ་འོངས་པ་ན་འཛམ་བུའི་
གླིང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཚེ་ན། ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ་ཞེས་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་
དང་བྱམས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན། དེ་
སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་བར་

28

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐལ། སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན་སོང་།སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་
རྒྱས་དང་བྱམས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
རྟགས་སླ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན་གང་ཟག་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱང་མ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་མ་ཡིན།

རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་

ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་ཅན།
སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ།

མ་འོངས་པ་ན་བསྐལ་བ་བཟང་པོ་འདི་ལ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་
པ་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བའི་མཛད་པ་ལ་གནས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་

29

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཅན། མ་འོངས་པ་ན་འཚང་རྒྱ་འགྱུར་ཡིན་པས་མ་འོངས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཡིན་པའམ། མ་འོངས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་
མཐུན་ཡིན་པས་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་གང་རུང་ཡིན་

པར་ཐལ། ཁྱོད་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མ་འོངས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་
མཐུན་ཡང་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་ན་འཚང་རྒྱ་འགྱུར་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ།།
ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་བསྐལ་བཟང་སངས་
རྒྱས་སྟོང་གི་ནང་ཚན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། གཞན་ཡང་།རྒྱན་རྩོམ་
པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་བླ་མ་
རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་
བླ་མའི་དར་ཊཱིཀ་ལས། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་རྗེས་
སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། ངེས་པའི་དོན་དུ་མ་ཡིན་

ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱམས་པ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་

30

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐལ། དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་
ལམ་རིམ་རྫོགས་པར་འཁྲུངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་
དག་གིས་ནི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས་
པའི་རྗེས་འགྲོ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལྡོག་པ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མདོ་ལས་སྐྱེ་བ་
གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་། བཟང་སྐྱོང་དང་། ཞེས་བཤད་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཕགས་པ་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བས་ཀྱང་། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ཡང་ང་མི་འཆི། །ཞེས་
བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་སོ་སྐྱེ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁོ་ན་རེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མ་
འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པ་ན་བསྐལ་བ་
བཟང་པོ་འདི་ལ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་

གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དང་རྒྱུད་
གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།

31

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་
ཡིན་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་

དགའ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བའི་མཛད་པ་སྟོན་པའི་ཚེ་ཞིང་

གཞན་དུ་སྐུ་བལྟམས་པ་དང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་མཛད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་ཞིང་འདིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་བསྐོར་བའི་མཛད་པ་བསྟན་པའི་ཚེ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཞིང་

གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་དང་། བདུད་བཏུལ་བ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་
བའི་མཛད་པ་སོགས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

མཁྱེན་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་སོགས་ལ་དཔྱད་པ།

༈ ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཚོལ་རྣམས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་དང་།མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཐབས་མེད་

32

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་གཞི་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་མྱང་འདས་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་
གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མེད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཐབས་ལམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་ བསྐོར་བའི་

ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་
བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཕྱིར། རྗེ་བཙུན་
བྱམས་མགོན་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྒོ་གསུམ་གུས་པའི་སྒོ་ནས་འདུད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། གོ་
རིམ་ངེས་པ། གྲངས་ངེས་པ། ཡུམ་སྲས་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་པ། བསྟོད་ཡུལ་གྱི་མཁྱེན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་

རེ། མཆོད་བརྗོད་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་བཤད་པ་ནི། མདོའི་གླེང་གཞིའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་དེའི་སྒོ་ནས་དང་པོར་གཞི་ཤེས་
ལ་བསྟོད་པའམ། ཡང་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་
རིམ་གྱིས་ཞུགས་པའི་ཆེད་དུ་དང་པོར་གཞི་ཤེས་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་

ཟེར་ན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་མཆོད་ བརྗོད་གླེང་གཞི་དང་སྦྱར་བའི་བཤད་པ་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་།
སློབ་དཔོན་གྱིས་གླེང་གཞིའི་བཤད་པ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཇུག་ཏུ་

33

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམཛད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་པའི་བསྟན་

བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡང་ཡོད། ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བསྟན་
བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡང་ཡིན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་

པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་དེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་སྲིད་ཀྱང་།ཞེས་པའི་
དོན་དུ་བསམས་ནས། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་གཉིས་པར་དགག་གོ །
ཁ་ཅིག ལམ་ཤེས་འཐོབ་པ་ལ་གཞི་ཤེས་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དང་པོར་གཞི་ཤེས་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་

34

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་བའི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ལམ་ཤེས་འཐོབ་པ་ལ་
སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་མི་རྟག་

སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་
འགྲོ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ༈ །
རང་ལུགས་ནི། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དང་པོར་གཞི་ཤེས། དེ་
རྗེས་ལམ་ཤེས། དེ་རྗེས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བསྟོད་པ་དེ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་

བསྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་

ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་མ་སྦྱངས་པར་སྐྱེས་བུ་ཆེན་
པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པས་བསྡུས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ།
དེ་མ་སྐྱེས་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ལམ་ཤེས་སོགས་རྒྱུད་
ལ་མི་སྐྱེ་བས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་
སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བསམ་པ་

སྦྱངས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་

35

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཡུམ་ཡིན་ན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ།
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡུམ་དེ་ལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་ཡུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཚོལ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་རྐང་དང་པོའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་ཡུམ་གཅིག་

དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་
མཆོག་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གང་དང་ཡང་
དག་ལྡན་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡུམ་

ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་ཡུམ་ཡིན་ན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་ཡུམ་ཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་བསྟན་དོན་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

36

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ༈ རང་
ལུགས་ནི། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡུམ་དེ་ལ་མཁྱེན་པ་
གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད། དེ་ལས་གྲངས་མང་ན་མི་དགོས་ཤིང་།ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཡུམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། །གསུམ་པ་ཡུམ་སྲས་ཀྱི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག མཁྱེན་
གསུམ་འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་ཡིན། ཞེས་ཟེར་ན་རྣམ་མཁྱེན་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དང་
དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཁྱོད་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཁྱོད་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྣམ་མཁྱེན་
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་མ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཡིན།

37

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཞེས་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་སྲས་ཡིན་པར་

ཐལ། ཁྱོད་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་དང་
རྒྱལ་བ་གཉིས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཡུམ་
སྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་དུས་
མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ༈ རང་ལུགས་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་

ཡུམ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས། རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་སྲས་ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་དགོས་ཏེ།
འགྲེལ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་སྐྲུན་པར་མཛད་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་
རྒྱན་ལས། མཁྱེན་པ་སྔ་མས་འཕགས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་ཅིང་ཉེར་ཞི་ལ་

སོགས་པའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཡུམ་དང་སྲས་ནི་བསྐྱེད་
བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པ་དེའི་ཡུམ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པ་དེའི་སྲས་
ཡིན་ན་འཕགས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་བྱང་

སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྒྱལ་བའི་སྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།

38

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྒྱལ་བའི་སྲས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་འཕགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་ཡིན་ན། རྒྱལ་བའི་

སྲས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་པདྨ་ཆོས་ཅན། མཚོ་
ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། མཚོ་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

བསྟོད་ཡུལ་གྱི་མཁྱེན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ།

༈ བཞི་པ་བསྟོད་ཡུལ་གྱི་མཁྱེན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་ལ།
ཁ་ཅིག རང་སྲས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་ནུས་
ཀྱི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་ཡུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་
བའི་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མཚན་ཉིད་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན།

39

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྐབས་འདིར་

ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དང་
དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསླན་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་

སྲས་འཕགས་པ་སྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་རྒྱན་རྩོམ་
པ་པོའི་བསྟོད་ཕྱག་གི་ཡུལ་དུ་དམིགས་པ་དེ། རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་དུ་ཡོད། ཅེས་ཟེར་ན། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་།ཡུམ་གྱི་མདོ་ཡིན་ན་ཡུམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཞུང་ཤེར་
ཕྱིན་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན་ཤེར་
ཕྱིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སླ། ཁ་ཅིགརང་སྲས་འཕགས་བཞིའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་
མཁྱེན་པ་དེ་རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ། ཁ་ཅིག རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་སྲས་སུ་གྱུར་
པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

40

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
རྒྱལ་བའི་སྲས་སུ་གྱུར་བའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་སྲས་ཡིན་ན་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། རྒྱལ་
བའི་སྲས་སུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་སྲས་སུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་རང་སྲས་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ནང་འགལ་ལོ། །
ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཉན་རང་མེད་པར་
ཐལ། དེ་འབྲས་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས།
རྣམ་པར་ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚེ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེ་བཙུན་
ཁོ་ནའི་ཡུམ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཡུང་པོ་ལ་
སོགས་པ་ལྟ་བུ་ནི། བུད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་འདིས་ག་ལ་

སྐྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ནི་འབྲེལ་མེད་དེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཡུམ་ཡིན་ན་འབྲས་ཡུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པའི་
སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ལུགས་ཡིན་པས་སྐབས་
འདིར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཡུམ་ཡིན་ན་མཁྱེན་པ་ཡིན་

41

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཡུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཐེག་མཆོག་ལ་མོས་ས་བོན་ཤེས་རབ་ནི།

སངས་རྒྱས་ཆོས་སྐྱེད་མ་དང་བསམ་གཏན་གྱི། །བདེ་བའི་མངལ་

གནས་སྙིང་རྗེའི་མ་མ་ཅན། །གང་ཡིན་དེ་དག་ཐུབ་པའི་རྗེས་སྐྱེས་
སྲས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡུམ་ཡིན་ན་མཁྱེན་པ་ཡིན་

པས་མ་ཁྱབ་ཀྱང་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཡུམ་
སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་
སྲས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་སྟོན་པ་
ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེའི་ཡུམ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་དེ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་

སྲས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་དེ་དེའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཡབ་ཏུ་གྱུར་བའི་རྒྱལ་པའི་སྲས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རང་རེས། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡུམ་ཡིན་བྱས་པ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
ཡུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་

42

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་
པའི་སྒོ་ནས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་དེ་ཡུམ་མཐའ་དག་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་ཁྱོད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་སོང་།དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་

ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་
ཅིག དངོས་པོ་བརྒྱད། རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
ཡུམ་ཡིན། ཞེ་ན། དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངོ་བོ་ཉིད་

སྐུ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་ཡུམ་མ་ཡིན་ཟེར་
ན། རེ་ཤིག དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་ཡུམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་

43

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ༈ རང་ལུགས་ནི། རང་
སྲས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་
དེ། རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་ཡུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཡིན། བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྲས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་

མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་སྦྱོར་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། རང་སྲས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་ནུས་
ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་
སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་
པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེའི་ཡུམ་ཡོད། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་དེའི་ཡུམ་མ་ཡིན་པའི་

44

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་

དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་
བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྲས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་གྱུར་པའི་མཁྱེན་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཡོད་པར་ཐལ།
རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་
ཆུ་བོའི་རྒྱུན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཟེར། ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པ་གང་ཞིག རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱོར་
བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། སྐྱེ་བ་
ཕྱི་མ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམ་དག་མེད་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། རིག་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་
འདྲ་སྔ་མར་གྱུར་པའི་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རིག་པ་སྐད་ཅིག་

དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་སོང་། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
རིག་པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཡིན་ན་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་གྱུར་པའི་

45

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོརིག་པ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཡིན་ན་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་གྱུར་པའི་
རྣམ་མཁྱེན་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ལུགས་གཉིས་པ་
མི་འཐད་དེ། ཆུ་བོའི་རྒྱུན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ཉེ་རིང་མེད་
པར་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་དཔེ་ཡིན་པས་འབྲེལ་མེད་དོ། །ཡང་ཁོ་ན་
རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་པར་

ཐལ། དེའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པ་བུད། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་བདག་

རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་
ཁྱབ་བོ། ༈ །ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་གཅད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་ཆོས་ཅན། ཡུམ་གྱི་
ངོ་བོ་ལ་དང་བ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་ཡོད་པ་ཚད་
མས་གྲུབ་ནས་ཡུམ་ལ་དང་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཡུམ་གྱི་
ནུས་པ་ལ་དང་པ་སྐྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་དེ་རང་
སྲས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་ནུས་སུ་ཚད་མས་

46

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྲུབ་ནས་ཡུམ་ལ་དང་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་

ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

སློབ་དཔོན་ཀྱིས་བཞེད་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ།

༈ གཉིས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་བཞེད་པའི་དགག་
བྱའི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་གཞི་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པར་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་

47

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན། ཐ་སྙད་དུ་གཞན་སྐྱེ་ཁས་
ལེན་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དཔྱད་ན། །ཞེས་པའི་
ཐད་ཀྱི་འཇུག་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་དང་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་པར་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁོ་ན་རེ། བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་
མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་
ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་

ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན།
བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་

ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་པས་བཏགས་
ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་

48

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞི་མཐུན་སེམས་ཙམ་པས་
འཇོག་ཤེས་པར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱུད་པས་འཇོག་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལམ་རིམ་ཆུང་བ་
དང་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་པས་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ། ཡང་

ལོག་གཉིས་སུ་མི་འབྱེད་ལ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ཀུན་རྫོབ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་སུ་འབྱེད་མི་

རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེས་ཟེར་
ན། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞི་མཐུན་རང་རྒྱུད་པས་འཇོག་ཤེས་པར་ཐལ། དེ་སློབ་དཔོན་

49

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་འཇོག་ཤེས། དེ་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་ཀྱང་འཇོག་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རིགས་འགྲེ།
གཞན་ཡང་།དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་

ཐལ། རྫས་སུ་གྲུབ་ན་རྫས་ཡོད་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལམ་རིམ་གྱི་ལུང་དེས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་ཀུན་རྫོབ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

50

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཞི་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ།

༈ གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན།
བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་ཡང་མེད། བདེན་པའི་དུ་

མར་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ།
ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆ་བཅས་ཡིན་ན་སྣང་ཚུལ་ལ་
རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་ཡིན་ན་

བདེན་པར་མེད་པས་ཁྱབ། དེ་ཡིན་ན་བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་མེད་པས་
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཆ་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་གང་ཞིགཆ་བཅས་དང་ཆ་མེད་དངོས་འགལ་ཡིན། ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། སྣང་ཚུལ་ལ་
རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་བཅས་

51

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། རྫུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།དེ་ཆོས་ཅན། གནས་ཚུལ་ལ་
གྲུབ་པར་ཐལ། གནས་ཚུལ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།དེར་ཐལ། ཆ་བཅས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། གནས་ལུགས་ལ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག དེ་ཆོས་ཅན། གནས་ཚུལ་ལ་གྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། གཞན་ཡང་།ཆ་བཅས་དང་ཆ་མེད་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆ་མེད་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། །ཁོ་ན་རེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དང་

བྲལ་བ་དེ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་

གང་རུང་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་པའི་གཅིག་ཀྱང་ཡོད། བདེན་པའི་དུ་མ་ཡང་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་བདེན་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བདེན་པ་

52

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གང་ཞིག གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀ་
བའི་ཆོས་ཉིད་དང་བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་བདེན་པའི་དུ་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་པ་གང་ཞིག དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཐ་དད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།བདེན་པའི་ལྡོག་པ་མེད་པར་ཐལ། བདེན་
པའི་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བདེན་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
བདེན་པའི་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འོ་ན་བདེན་
པར་གྲུབ་པར་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སླ། ཁ་ཅིག བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་

དུ་མེད་པ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་
གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། དུ་མར་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།

༈ གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིགཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་
མས། བདེན་པར་ཡོད་ན་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་གིས་

53

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམ་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན།
འོ་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེས། སྒྲ་བྱས་
ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྒྲ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེས་སྒྲ་ལ་རྟག་
འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་མི་གཅོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་རིག་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོན་ཀྱང་།ཊཱི་ཀའི་ཚིག་དོན་ལ་དོགས་པ་འདི་
ལྟར་བཅད་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། ཡོད་ན་གཅིག་དང་
དུ་མ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེས། བདེན་
གྲུབ་ཏུ་ཡོད་ན་བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་
གིས་མ་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་
པའི་གཞི་མཐུན་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེས། བདེན་པར་ཡོད་པ་
ཡང་ཡིན། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་མ་ཡིན་
པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་
གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན།

54

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་

འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེས། གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བདེན་པར་ཡོད་པ་
ཡང་ཡིན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་
མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་
འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། གཞི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་སྟེང་དུ་གཅིག་དང་དུ་མ་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་
དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས། གཅིག་དང་དུ་མའི་ཕུང་
སུམ་མི་སྲིད་པར་རྟོགས་པ་ན། གཞི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་སྟེང་དུ་
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མའི་ཕུང་སུམ་མི་སྲིད་པར་རྟོགས་པར་
ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི། གཞི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་སྟེང་དུ་གཅིག་དང་དུ་མ་ཕན་

ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེའི་བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་སྟེང་དུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མའི་ཕུང་སུམ་མི་སྲིད་པར་རྟོགས་ནུས། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

55

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོརང་ལུགས་ལ་རྟགས་འགོད་པ་དང་ཚུལ་སྒྲུབ་པ།

༈ གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་རྟགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྒྲུབ་
པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་
པར་མེད་དེ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་
དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་

ནོ། །གཉིས་པ་ཚུལ་སྒྲུབ་པ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང་།ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པ་
དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞི་

ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། ཆ་
བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ན། རང་
གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ཆ་བཅས་
མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཆ་
བཅས་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཆ་བཅས་ཆ་མེད་དང་དངོས་

56

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
འགལ་ཡིན། ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བདེན་
གྲུབ་ཀྱི་དུ་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མར་
མེད་དེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དུ་མ་གཅིག་

ལ་ལྟོས་ཏེ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་ནི།

བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་ན་བདེན་པར་མེད་པས་ཁྱབ་སྟེ། བདེན་པར་ཡོད་ན་བདེན་པར་གྲུབ་
པའི་གཅིག་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩོད་པ་སྤོང་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན།

བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མར་མེད་པ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མྱུ་གུ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་
སྒྲུབ་པའི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་དེ་རང་གི་གདགས་གཞིའི་

ཕུང་པོ་དང་། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དེ་གནས་

57

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བྲལ་

བ་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། དེ་དངོས་སྨྲ་བའི་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་སྨྲ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་མ་
ཡིན་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་
ཀྱི་གཅིག་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་
མེད་པའི་ཕྱིར། ས་མྱུག་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་འཛིན་སྟངས་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཆོས་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེས་བདེན་གྲུབ་
ཀྱི་དུ་མ་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ་ཟེར་ན། ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་
དུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཊཱི་ཀ་

ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་

58

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེས་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་
གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པ་དེ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུ་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། རྨོངས་པ་རྣམས་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་རུང་པ་
ཉིད་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་
གི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་
གྱུར་པ་ལ་དམིགས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་བརྩད་པར་
བྱ་བ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ།
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་

59

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཕྱི་མ་དངོས། འདོད་ན། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་

རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་

ཏེ། ཊཱིཀ་ལས། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་

བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དོན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བློ་ཡིན་ན། དེའི་
སྟེང་དུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བློ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་
ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། །ཡང་ཁ་ཅིག བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པ་དེ་གཞི་ལམ་

རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མར་མེད་པར་ཚད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་
ཀྱི་དུ་མར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་

60

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱིར། རྟགས་འབུད་ཅེས་ཟེར་ཏེ། དཔྱད་པར་བྱའོ།།

བསྡུ་བྱ་སྡུད་བྱེད་བཤད་པ།

༈ དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱད་
བསྡུས་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་
གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཆོས་ཅན།
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།
རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་བསྒོམ་བྱའི་རྣམ་པར་བསྡུས་ནས་
ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པར་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་རང་སྲས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་
ཚོགས་སྒྲུབ་ནུས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག མཁྱེན་གསུམ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ།

61

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྡུས་པའི་དོན་ཡིན། ཞེས་གསུངས།
འོ་ན། མཁྱེན་གསུམ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་སྡུད་བྱེད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སྡུད་བྱེད་ཀྱི་
མཁྱེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ། ཁ་ཅིག མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ།
མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྡུས་པའི་དོན་
ཡིན་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་
གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་
གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་
བར་འདོད་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། ཁ་
ཅིག འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་
ཡིན་ན། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ། མཁྱེན་
གསུམ་གྱིས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྡུས་པའི་དོན་ཡིན་

གསུངས། འོ་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་
བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་

62

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན། ལམ་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན། རྣམ་
མཁྱེན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་
རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པས་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སླ། རོང་
ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། འཕགས་བཞིའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་མཁྱེན་
གསུམ་དུ་བཞག་པ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས།
སྦྱོར་བཞི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས། ཆོས་སྐུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་བསྡུས་པ་དེ་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྡུས་
པའི་དོན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྡུས་པ་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྡུས་པའི་དོན་དུ་མི་འཐད་པའི་

ཕྱིར། གཞན་ཡང་།འཕགས་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
བསྡུ་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོག་ཏུ་འགོག ཁ་ཅིགམཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་མ་བསྡུས་ཟེར་ན།

63

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་།།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སུ། མཁྱེན་གསུམ་ལ་མཇུག་སྡུད་བཤད་ནས། སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་
སྐུ་ལ་མཇུག་སྡུད་མ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་
གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཁྱེན་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་མ་བསྡུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་པ་ཡོད། ཁྱོད་ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་
མཁྱེན་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མཁྱེན་གསུམ་གཞི་ཤེས་ཡིན་

པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་ཡིན་པ་ཡོད། མཁྱེན་གསུམ་ཡིན་ན་གཞི་

ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒོམ་པའི་

གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་
སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒོམ་པའི་

གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒོམ་

64

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། ། ཁ་ཅིག མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་སྡུད་བྱེད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་
བརྒྱད་སྡུད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྦྱོར་བཞི་སྡུད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྦྱོར་བཞི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་བསྡུས་པར་ཐལ་
ལོ། ། ཟེར་ན། མཁྱེན་གསུམ་སྡུད་བྱེད་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཡོད་པར་ཐལ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྡུད་བྱེད་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྡུད་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་
བ་བཞི་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བཞིས་

བསྡུས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལམ་ཡིན་ན་སྦྱོར་བཞིས་བསྡུས་
པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། བུམ་པ་སྡུད་བྱེད་
ཀྱི་ཀ་བུམ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཀ་བུམ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྡུད་བྱེད་ཀྱི་ཀ་བ་ཡོད་

65

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔར་ཐལ་ལོ། ། ཁ་ཅིག མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་
བསྡུས་པར་ཐལ། དེས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྡུས་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་གྱིས་བསྡུས་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་བདེན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་
ལམ་བདེན་གྱིས་བསྡུས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱིས་ཚོགས་ལམ་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལམ་བདེན་གྱིས་འཁོར་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ལམ་གང་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བ་དང་། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལམ་སྒོམ་པ་སྟེ། འདི་ནི་ལམ་

གྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྡུས་པའོ། །དེ་ཡང་ལམ་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ཚོགས་ཀྱི་ལམ་དང་། སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་

དང་། སྒོམ་པའི་ལམ་དང་། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་མོ། །ཞེས་ཚོགས་
སྦྱོར་ལམ་བདེན་གྱི་དབྱེ་བར་གསུངས་པ་དེ། ཚོགས་སྦྱོར་ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདི་ཡང་ལམ་གྱི་
བདེན་པ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྐབས་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་

66

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་
དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་དང་མཚུངས་ལྡན་
ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་གང་ཞིགསེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག རྣམ་མཁྱེན་
གྱིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་
གྱིས་བསྡུས་པའི་སྦྱོར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་
དང་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པར་
ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པར་ཐལ། དེ་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མཁྱེན་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྡུས་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་

67

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཐལ། དེའི་ཕྱིར། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མཁྱེན་གསུམ་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་
མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཁྱེན་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་མཁྱེན་གསུམ་
དང་བསྡུ་བྱ་སྡུད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཁྱོད་མཁྱེན་གསུམ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་ཁྱབ་བོ། །ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་དང་བསྡུ་བྱ་སྡུད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེས་དེ་བསྡུས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཁམས་ཀྱིས་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང་ཞིང་རང་ལུགས་ལ་ཡང་གྲུབ་སྟེ།
མཛོད་ལས། ཕུང་པོ་དང་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི། ། ཁམས་གཅིག་གིས་ནི་

ཐམས་ཅད་བསྡུས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་བསྡུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྡུད་བྱེད་

68

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་གང་ཞིག མཁྱེན་གསུམ་རྣམ་མཁྱེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དངོས། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་པར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྡུས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ༈ རང་ལུགས་ནི། མངོན་
པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་
གི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་།ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་
པ་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྡུས་པའི་

དོན་ཡིན། ཡང་ན་མཁྱེན་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྦྱོར་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཉམས་ལེན་གྱི་སྦྱོར་བ་བསྡུས་པ་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྡུས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

69

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམྱང་འདས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༈ ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསླན་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་རང་སློབ་པ་འཕགས་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མྱང་འདས་འཐོབ་པའི་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་

ཏེ། ཐབས་གཞི་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་མྱང་འདས་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་

ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་དེ་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་
པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་

ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མྱང་
འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་
ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེས་ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་

70

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་
ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་སླ། གཞན་
ཡང་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་

ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་གནས་པའི་མྱང་
འདས་ཡིན་པར་ཐལ། མྱང་འདས་གང་ཞིག ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་མཐའ་བས་ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའ་བས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འོན་ཀྱང་།ལམ་ཊཱིཀ་ལས་ནི།

71

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོརྒྱུན་མཐའ་བས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་
མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་གསུངས། ཁ་ཅིག ཀུན་འབྱུང་མ་ལུས་

པར་སྤངས་ཤིང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་
དམན་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག དམན་པའི་ལྷག་བཅས་མྱང་
འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་མ་ལུས་པར་སྤངས་
པའི་དམན་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ། དམན་པའི་ལྷག་མེད་
མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ལྷག་བཅས་
མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལས་ཀྱི་
ཀུན་འབྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་གི་དབང་གིས་འཁོར་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདོད་
ཆགས་བྲལ་བས་གནས་པ་ནི། །བརྩེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན།།

ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མྱང་འདས་གང་ཞིག སྡུག་བསྔལ་
གྱི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དེ་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མྱང་འདས་གང་ཞིག་སྡུག་ཀུན་གཉིས་མ་ལུས་པར་

སྤངས་པ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལྷག་བཅས་
མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཚེ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་
ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་
འདས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

72

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་
ཅན། མཚོན་བྱ་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཚེ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་

སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། ལྷག་བཅས་
མྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་དང་པོར་ཐོབ་
པའི་ལུས་རྟེན་མ་དོར་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་དང་པོར་ཐོབ་
པའི་ལུས་རྟེན་དོར་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཡིན་ན་ལྷག་

མེད་མྱང་འདས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་།ལྷག་མེད་མྱང་
འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་མ་
སོང་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲ་བའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་

73

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོགནས་པའི་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་བྱང་
སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་
བྱང་སེམས་ཡིན་ན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཐེག་
དམན་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རང་ལུགས་ལ་ཡང་གྲུབ་བོ། །གཞན་ཡང་། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཚེ་དེ་
ལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཤི་འཕོས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མྱང་
འདས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་
གནས་པའི་མྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷག་
བཅས་མྱང་འདས་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་
ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལྷག་བཅས་
མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཚེ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་
ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་
འདས་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་

74

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆེན་གྱི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
མཚན་གཞི་ལ། ཁ་ཅིག ཐེག་དམན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་སྐུ་ཚེའི་འདུ་

བྱེད་མ་བཏང་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མྱང་འདས་དེ་ལྷག་བཅས་མྱང་
འདས་དང་། ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བའི་

གནས་སྐབས་ཀྱི་མྱང་འདས་དེ་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཡིན་ཞེ་ན། ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བའི་གནས་སྐབས་

ཀྱི་ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་གནས་སྐབས་ན་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་འདས་པའི་དུས་ན་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་པའི་ཐེག་དམན་
དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྲོག་དབང་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གང་ཟག་ཡིན་ན་

སྲོག་དབང་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཡིད་
དབང་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ཤི་བའི་གང་

ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བའི་ཐེག་དམན་དགྲ་

75

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབཅོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཤི་བའི་གང་ཟག་གི་

ལུས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ལུས་དེ་ཤི་
ལུས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤི་
ལུས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསོན་ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲོག་ལྡན་གྱི་
ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཤི་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་
སྲོག་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤི་བའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་
རེ། ཤི་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། འདས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤི་བའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་ཐལ། འདས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་པས་
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཤི་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། ཤི་བའི་

སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཤི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག སེམས་ཅན་ཤི་བ་མེད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། སོ་སོ་
སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པ་ཤི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤི་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་
ཉིད་འཇིག་པ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཞིག་པ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་

76

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟགས་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པའི་

གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། ། ཁ་ཅིག སེམས་ཅན་གྱི་
སྲོག་དབང་འགགས་པ་ཡོད་ན། སེམས་ཅན་ཤི་བ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཤི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོངས་སྐུ་ཤི་བ་

ཡོད་པར་ཐལ། ལོངས་སྐུའི་སྲོག་དབང་འགགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་འགྲིག ཟེར་ན་མི་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་།རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་ཤི་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤི་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤི་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ད་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་
པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཤི་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐལ་བ་དང་པོའི་མི་ཤི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཤི་
བའི་རྗེས་སུ། ད་ལྟ་བའི་སེམས་ཅན་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་
ཁྱབ་སྟེ། བུད་ཤིང་འགགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བུད་ཤིང་འགགས་
པའི་རྗེས་སུ་དུ་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་དུ་
བའི་བརྒྱུད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་མཁས་པ་ཁ་
ཅིག བར་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། ལྷག་
བཅས་མྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་སྐུ་ཚེའི་
འདུ་བྱེད་མ་བཏང་བའི་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་

77

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམྱང་འདས་ཐོབ་པ་དང་བར་དོ་ནས་ཤི་འཕོས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་བར་དོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་འཕངས་བའི་སྐྱེ་སྲིད་འཚོལ་བའི་ངང་

ཚུལ་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་
བར་འདའ་བ་རྣམས་དང་པོར་ལྷག་མེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། སྐྱེ་འདའ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ།

གཞན་དག་ན་རེ། དེ་ཡང་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚེ་འདོར་བ་ལ་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
དང་། འགྲེལ་བཤད་ལས། བར་དོ་བ་ཚེ་ཐུང་ཞིང་ལུས་འདོར་སླ་བས་འདི་དག་ནི་ལྷག་མེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རེ་ཞིག་ཕྱིར་མི་འོང་གི་བར་འདའ་བ་མེད་པར་ཐལ། བར་དོའི་རྟེན་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། ཞིབ་ཏུ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྐབས་སུ་

འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་མྱང་འདས་མིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་དགྲ་བཅོམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་དགྲ་བཅོམ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ།

78

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་དམན་
གྱི་མི་སློབ་ལམ་དེ་མི་སློབ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩ་བའི་དམ་

བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་སློབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
ཁ་ཅིག གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་དང་། ཆོས་སྐུ་
ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཡིན་ཏེ། སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོར། ཕུང་
པོ་བཅས་པའི་མྱ་ངན་འདས། །ཐུབ་སྐུ་གཉིས་ལ་བཞག་པ་ཡིན། །

ཕུང་པོ་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཕུང་པོ་མེད། །ཅེས་
དང་། གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། སྐུ་དེ་གཉིས་ལ་དགོངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མྱ་

ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དགོངས་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འོ་ན། གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཆོས་
ཅན། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
སྟེ། རྩ་ཤེས་ལས། མྱ་ངན་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་བཤད་
པའི་ཕྱིར། ༈ གཞན་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་ལྷག་བཅས་མྱང་
འདས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་
ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

79

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའདོད་ན། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་
པའི་རྒྱུད་ལ་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།
སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་ཤིང་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། ལྷག་མེད་མྱང་
འདས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་ཤིང་

ཕུང་པོ་ལྔ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་

ཕྱིར། ༈ རེ་ཤིག་དོགས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་བཅས་པར་ཐལ། དེ་གཟུགས་ཕུང་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་
ནི། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག ། ཐོབ་གྱུར། ཅེས་པའི་བསྟན་
དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་དཔྱད་པར་བྱའོ།།

80

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རང་ལུགས་ལ་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ།

༈ རང་ལུགས་ནི། མྱང་འདས་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ།
ས་མཚམས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་

པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ། མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མྱང་

འདས་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་མྱང་
འདས། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས། ལྷག་མེད་མྱང་འདས། མི་གནས་
པའི་མྱང་འདས་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་
སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ། དེ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་དོན་གཅིག ཐེག་
དམན་གྱི་མྱང་འདས་གང་ཞིག སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་དང་
བཅས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་ཅན་
གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་གང་ཞིག སྔ་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་

81

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི།

བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སོ་
སོར་བརྟགས་འགོག་དེ། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། དེ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མྱང་འདས་དོན་གཅིག གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི།

དགྲ་བཅོམ་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། ༈ རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ།
ཁ་ཅིག གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། སྔ་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་
འཕངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པར་ཐལ།
ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན།

གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ན་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིན་ན། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ན་མིང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་མིང་

གི་ཕུང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ན་ཕུང་

82

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པོ་ཕྱི་མ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ན་སྒྲ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཟག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་བདེན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་།། འདུས་མ་བྱས་རྣམ་གསུམ་ཡང་སྟེ། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་
གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་
དང་བཅས་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
འགོག་བདེན་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་དུ་སྐབས་གཉིས་པའི་ཊཱི་ཀ་ལས་གསལ་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟག་པའི་སྒོ་དྲུག་པོ་གང་

83

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོརུང་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་

པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་
པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྩ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མཚན་ཉིད་ལ་དངོས་ཟེར་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་བཤད་པ་
ལྟར་རྩ་བར་འདོད་ལན་འདེབས་དགོས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་
ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མྱང་འདས་
ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

84

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ།
སྐབས་བཞི་བའི་འགྲེལ་པར། མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་དང་།
གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
མཚན་ཉིད། ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་བཞིན་

གྱི་མྱང་འདས་ཞེས་པའི་སྒྲས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་
པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མྱང་
འདས་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
ལུང་དེའི་མཇུག་གི་སྤྱིར་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་
དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ན། ཤེས་སྒྲིབ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེ་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་ཟད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། དེ་ཐེག་དམན་གྱི་
རིགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
མི་ཟད་པ་ཡི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། །རིགས་མཆོག་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ།།

85

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོརྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་དང་མཐའ་དཔྱད་པ།

༈ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་གཅད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྟོན་པ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་
རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཐབས་མེད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཐབས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་

གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་གཅད་པ་
ལ། ཁ་ཅིག སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས། ཆོས་འཁོར་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསླབ་པ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོགས་པའི་བསྟན་པའི་

མཚན་གཞི་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་འཁོར་གང་ཞིག ཤེས་

86

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། འདོད་ན། ཐར་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་སོ། །གཞན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་

དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་ཡིན་ན།

སྟོན་པའི་གསུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པའི་གསུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། ངག་རྣམ་དག་གང་ཞིགཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས། འདོད་ན། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་།
འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དེ་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་ཡིན་

པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་

དམ་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་

87

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
ཆོས་ཅན། སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བཀའ་དང་སྤངས་རྟོགས་གང་རུང་གིས་

བསྡུས་པའི་དམ་ཆོས་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལམ་མ་
ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསླབ་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོགས་པས་བསྡུས་པའི་དམ་
ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན།
བཀག་ཟིན། ཁ་ཅིག བཀའ་དང་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་གང་
རུང་གིས་བསྡུས་པའི་དམ་ཆོས་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་སྤངས་པས་བསྡུས་པའི་དམ་ཆོས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། འཁོར་
ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དམ་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་ནུས་
ཀྱིས་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ་

ལོ། ། ཁ་ཅིག འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་

88

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དམ་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་འཁོར་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁོ་རང་ལ། མེ་ཚད་
མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་

རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། མེ་ལྟ་བུའི་

སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་
ལམ་པའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ།
ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དཀར་ཆོས་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་ལ་སྤྱད་པས་རང་འབྲས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ཁས་བླངས་སྔ་ཕྱི་མི་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་
ན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་བཞིན་
གནས་རིགས་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

89

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའཁོར་བ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཛོད་ལས། དེ་ལས་འགྱོད་གཉིད་མི་དགེ་
རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པའི་ཆོས་

འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོགས་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་ལ། ཐར་ལམ་ཡིན་ན་ལམ་

ཞུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀའ་དང་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་སྤངས་
རྟོགས་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་དམ་ཆོས། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་བ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་མ་བསྡུས་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། དེས་དེ་བསྡུས་པར་ཐལ། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེས་བསྡུས་པར་ཐལ། ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་ག་ཁས། ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པར་རྟོགས་པའི་དམ་

ཆོས། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། གདུལ་བྱའི་ རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་བྱར་
གྱུར་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཁྱེན་པ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་

གྱི་མཚན་ཉིད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པས་བསྡུས་པའི་ལུང་དེ།

90

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསླབ་པ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་
ཐལ། ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཞིང་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་།དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པར་གཏོགས་པའི་དམ་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་
སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་
མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསླབ་པ་གསུམ་པོ་དང་། སྙིང་རྗེ་
ཆེན་པོ་དེ་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཀྱང་། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་རྟོགས་
པའི་ཆོས་འཁོར་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཟེར་ན། ཤིན་ཏུ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།
མཛོད་ལས། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་
པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་
འཁོར་དེ་ལ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་

སུ་གྲངས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསླབ་པ་གསུམ་པོ་ཆོས་འཁོར་གང་ཞིག དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་སླ། གཞན་ཡང་།
རྟོགས་པར་གྱུར་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལུང་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན་ལུང་གི་

91

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཆོས་འཁོར་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དོན་གྱིས་སོང་ཞིང་རང་

ལུགས་ལ་ཡང་གྲུབ་བོ། །འདོད་ན། ལམ་མ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་

རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། རྟོགས་པ་གང་ཞིག ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དངོས།
དང་པོ་དེར་ཐལ། རྟོགས་པའི་མཚན་གཞི་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་།འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་
ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་གི་

ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་སྐོར་བ་
པོའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་
བ་ལས། སངས་རྒྱས་ཡང་དག་པར་བསྡམས་པའི་སྐུ་ཅན་རྣལ་
འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་ཕྱུག་གི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་

ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་སྐོར་བ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལུང་རྟོགས་གང་རུང་གིས་

བསྡུས་པའི་དམ་ཆོས། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་ཡང་མི་
རིགས་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་སྐྱོན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བཤད་
པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕོ་བའམ་འཕོ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་གང་རུང་དུ་
གྱུར་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་

92

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ན། རྣམ་མཁྱེན་དེ་བཤད་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕོ་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་ལས། ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་འཕོ་མིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། ། ཁ་ཅིག འཁོར་ལོ་
རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དམ་ཆོས། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་
པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན་བཀག་
ཟིན། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་གང་ཞིགརང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་ནུས་དེ། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། སྐྱོན་སྔ་མ་ཡང་འཇུག་ཅིང་། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན།
མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྟོགས་
པའི་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བདག་འཛིན་ཀུན་
བརྟགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལམ་
མ་ཞུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བདེན་བཞི་དངོས་ཀྱི་
བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་དེ། བཀའ་དང་པོ་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་

93

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་དེ། བཀའ་
བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་
པའི་མདོ་དེ། བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་
གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཡུམ་འབུམ་གྱི་མདོ་ཚིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེན་
བཞི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་
ཅན། དང་པོ་ལ་མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །ཞེས་པའི་བཤད་བྱ་རྩ་པའི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་

ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་
ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་ཤེ་ལས། བཅོམ་ལྡན་དངོས་དང་དངོས་མེད་ པ། །མཁྱེན་པས་ཀ་ཏ་ཡ་ན་ཡི། །གདམས་ངག་ལས་ནི་ཡོད་པ་
དང་། །མེད་པ་གཉིས་ཀའང་དགག་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་

པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདི་ལ་དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས།

94

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་བསྟན་ཞིང་།ཞེས་གསུངས་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་རང་རྒྱུད་པས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་བསྟན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁོ་
བོ་སྨྲའོ། །གཞན་དག་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཡང་མ་ཞུགས་པར་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ལུང་དེའི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བས།
སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སུ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་

ཏུ་ངག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག བདེན་བཞི་གང་རུང་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་དེ།
འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དེ། འཁོར་ལོ་
བར་པའི་མཚན་ཉིད། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་མདོ་དེ།

95

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཚན་ཉིད། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་པོ་འཁོར་ལོ་
དང་པོའི་མཚན་གཞི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཚན་གཞི། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཀ་ཏ་ཡ་ན་
ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན། འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་
གང་རུང་ཡིན་ན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་མ་ཡིན་དགོས་ཞེས་ཟེར་
ན། སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་སྟོན་པའི་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན།
འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་གང་ཞིགཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། འདུལ་པ་ལུང་
སྡེ་བཞི་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་འདུལ་
བའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཅིག་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སོ་ཐར་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དེ་གང་ཡིན་སྨྲོས་ཤིག གལ་ཏེ་འདུལ་བ་ལུང་
སྡེ་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྡེ་སྣོད་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ།
ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

96

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཀུན་བཏུས་ལས། གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་ནི་གཉིས་ཀའི་

ཆོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་
ན། རྟགས་སྒྲུབ་ཚུལ་སྔར་བཞིན། གཞན་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་
མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་ཐལ། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་པོ་འཁོར་
ལོ་དང་པོ་གང་ཞིག དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་
དངོས། འདོད་ན། ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ལས། སྟོང་
ཉིད་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་བསྟན་ཞིང་།ཞེས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་
ཡིན་སོམས་ཤིག ལན་མེད་དོ། ། གཞན་ཡང་། ལྔ་སྡེ་ལ་ཤམ་ ཐབས་ཟླུམ་པོར་བགོ་བ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བསླབ་བྱའི་

མདོ་ཚིག་འདི། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་

ཐལ། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་བོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀས་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་རུང་བསྟན་བྱའི་

གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་ཡང་མཚུངས། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
འདོད་ན། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དཔེར་ན་དུས་དང་པོར་ཝ་ར་ཎ་
སིར་ལྔ་སྡེ་ལ་ཤམ་ཐབས་ཟླུམ་པོར་བགོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ་

97

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསོགས་པའི་བསླབ་བྱ་གསུངས་པ་ལ། འདིར་དོགས་པ་གཅོད་མི་
དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། ། དོན་བསྡུ་ན། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་

མེད་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ།

བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
ཁྱབ་སྟེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་
རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་འཁོར་གྱི་འདུ་ཐེབས་དང་སྟོན་པའི་སྐུ་
ཚེའི་ཚིགས་ལ་སོགས་པས་འཇོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། བརྗོད་བྱའི་ངོས་

ནས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་
རིགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་སྤོང་བདུན་འཁོར་
བཅས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་པོ་དེ་
བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་པ་ནི་འཁོར་ལོ་
གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་དུས་ཚིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་དང་། བརྗོད་
བྱའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དྲང་
ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་སྔ་མ་ལ་གནས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ལ། འཁྲུལ་བ་རྒྱུན་མར་མ་སྤེལ་ཅིག འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་

98

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་མ་ཡིན་དགོས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཚན་གཞི་ཅིག་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མཚན་ཉིད་ལ་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚན་
ཉིད་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པའི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཊཱིཀ་ལས།

མཚན་ཉིད་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ངོ་བོ་
ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་
མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སེམས་ཙམ་པའི་ཐད་ཀྱི་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་

གསུངས་པ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་དགོངས་གཞི་ནི། ཞེས་གསུངས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་

པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དྲངས་མ་ཐག་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག

99

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབདེན་བཞི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་
མདོ་དེ། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད།

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་

དབུ་མ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་དེ་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཚན་
ཉིད། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་དེ་བཀའ་ཐ་མ་
ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། འཁོར་ལོ་
ཐོག་མཐའ་གཉིས་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན། འཁོར་ལོ་བར་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན། དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་
ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ། དྲང་དོན་གྱི་
མདོའི་མཚན་ཉིད། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ། ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
བ་དང་། སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་

མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ཡོད་དེ། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་
ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་བཙུགས་ནས་བསྒྲུབས་པའི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་ནང་འགལ་ཏེ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་བར་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་

100

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་དབུ་མ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པ་གང་ཞིག དབུ་མ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྟགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཡུམ་
རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་བཙུགས་ནས་བསྒྲུབས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་།
དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་དེས་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་དངོས་
ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་

གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།དེར་ཐལ། དོན་དམ་
བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ།
འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།དོན་དམ་ཡང་དག་
འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

101

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཁྱབ་ཁས། འདོད་ན་སོང་།དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབུ་མ་
པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། མདོ་སྡེ་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་དབུ་མར་བཀྲལ་བ་དེ་སྐབས་འདིར་སྒྲ་ཇི་

བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། སྐབས་འདིར་

མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དེ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་བཙུགས་ནས་བསྒྲུབས་པའི་མདོར་ཁས་ལེན་
རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་།ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་
མདོ་ཆོས་ཅན། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་སྨོས་པའི་ཆེས་ངོ་

མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐོར་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་
དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དངོས་སམ། དེའི་སྡེར་གཏོགས་
གང་རུང་དེ། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཆེད་དུ་བྱའི་གདུལ་བྱ་

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་

102

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མས་བཀྲལ་བ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་
པ་རྫོགས་པར་རྟོགས་ནུས་པའི་གང་ཟག་ལ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་
དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་དངོས་
སམ། དེའི་སྡེར་གཏོགས་གང་རུང་དེ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཚན་
ཉིད། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རིགས་ཅན་ལ་

འཁོར་ལོ་ཐ་མས་བཀྲལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་གང་ཟག་ལ་གཙོ་བོར་
དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་
དངོས་སམ། དེའི་སྡེར་གཏོགས་གང་རུང་དེ། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་
མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་ཅེས་ཟེར་ན། ཡུམ་འབུམ་གྱི་མདོ་ཚིག་ཏུ་གྱུར་
པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་
བར་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྟོན་པའི་མདོའི་སྡེར་གཏོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་སྡེར་གཏོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོ་
བར་པའི་མདོ་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་

དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་འཁོར་

103

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོལོ་ཐ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་རྟོགས་ནུས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་བར་ཐ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
དེས་ན་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟར་འཇོག་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་

སྣང་ཙམ་ཡིན་ཡང་།དབུ་མ་པས་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །ཆོས་འཁོར་
བསྐོར་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་ཕལ་ཆེར་ཆོས་འཁོར་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་

བསྐོར་བར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ལ། འོ་ན་སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་བར་ཐལ། དེས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྣོད་
ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྔར་ལུང་མ་
བསྟན་ལྷན་ཅིག་བྱུང་།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།དེ་
གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་བར་ཐལ། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་

ཆོས་འཁོར་གསུངས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གསུངས་པའི་བཀའ་ཐ་

མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་
ཡིན་ན། དུས་ཐ་མར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་
གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་སྟོན་པའི་སྐུ་
ཚེའི་ཚིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འཁོར་

104

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་འཁོར་གྱི་འདུ་ཐེབས་དང་། སྟོན་
པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚིགས་ལ་སོགས་པས་འཇོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །རྒྱན་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་ལ། ཁ་
ཅིག སྟོན་པས་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་
བསྟན་པའི་ཚེ། ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་བའི་དོན་
ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དང་པོར་མཚན་ཉིད་མེད་
པའི་ཆོས་འཁོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པས་དང་པོར་ལོངས་སྐུའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མཛད་པ་གང་ཞིག ལོངས་སྐུ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུང་བ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་ན་རང་གི་བདག་རྐྱེན་
དུ་གྱུར་པའི་ལོངས་སྐུས་བདག་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བས་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་པས་དང་པོར་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་གསུངས་པར་ཐལ། སྟོན་པས་དང་པོར་སྤྲུལ་སྐུའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མཛད་པ་གང་ཞིག སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་གསུང་བ་པོ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་སྐུ་བཞི་ཅིག་

ཅར་དུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྟོན་པས་མཛད་པ་བཅུ་

105

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོགཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་འཁོར་
གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྟོན་
པས་ཁྱིམ་ན་བཞུགས་པའི་མཛད་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཛད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་
ཁྱབ། ཁ་ཅིག སྟོན་པས་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་

གསུངས་པར་ཐལ། སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་

བསྐོར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྟོན་པས་རྒྱས་འབྲིང་

བསྡུས་གསུམ་དང་ཤེར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པར་

ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་བཞི་པོ་དེ་དག་རབ་ཏུ་དགའ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་སྡུད་འགྲེལ་
ལས། རྒྱས་པར་བསྟན་ཟིན་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ཞེས་གསུངས་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། ། ཡང་སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པར་

ཐལ། དེས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཡུལ་སོ་སོར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་། སྟོན་པས་ཆོས་ཕུང་
བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་

106

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པས་
ཆོས་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁ་ཅིག སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་རིམ་ཅན་

དུ་བསྐོར་བར་ཐལ། སྟོན་པས་ཡུལ་ཝ་ར་ཎ་སིར་བཀའ་དང་པོ་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གསུངས་པའི་ཕྱི་ལོ་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རིར་

མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་བར་ཐལ། སྟོན་
པས་ཡུལ་ཝ་ར་ཎ་སིར་ལྔ་སྡེ་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་
བའི་ཚེ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་

ལ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ་ལས། ཞི་བའི་བློ་གྲོས། དེ་ལ་གང་གི་
ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གསུང་འདི་སྐད་དུ། ཀཽ་ཎྜི་ནྱ། མིག་མི་རྟག་གོ།ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་དེའི་ཚེ། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མིག་སྡུག་བསྔལ་ལོ་ཞེས་ཐོས་སོ། །བདག་མེད་པས་འདུལ་
བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། མིག་བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཐོས་སོ། །སྟོང་པ་ཉིད་

ཀྱིས་འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། མིག་སྟོང་ངོ་ཞེས་ཐོས་སོ། །ཞི་བས་

འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །མིག་ཞི་བའོ་ཞེས་ཐོས་སོ། །དབེན་པས་

107

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའདུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །མིག་དབེན་པའོ་ཞེས་ཐོས་སོ། །མི་རྟག་

པས་འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། མིག་མི་རྟག་གོ་ཞེས་ཐོས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོན་པས་ཡུལ་ཝ་ར་ཎ་སིར་

གསུངས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དེ། སྟོན་པས་ཞིང་འདིར་

ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཐོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་པས་དེ་གསུམ་
རིམ་ཅན་དུ་བསྐོར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཟབ་ཞི་སྤྲོས་
བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་པའི་མདོ་འདི་གསུངས་པའི་

ཚེ། སྟོན་པས་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་མ་བསྐོར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་།སྟོན་པས་ཞིང་འདིར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་ཞག་ཞེ་དགུའི་བར་དུ་ཆོས་འཁོར་མ་བསྐོར་བར་བཤད་པ་དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ།
ཡུལ་ཝ་ར་ཎ་སིར་གསུངས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དེ་ཞིང་

འདིར་སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཐོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་མི་སྟོན་པའི་

མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཆོག་
གི་སྤྲུལ་སྐུ་དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་

108

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ནུས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་
ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག སྟོན་པས་ཡུལ་ཝ་ར་ཎ་སིར་བཀའ་དང་པོ་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གསུངས་པའི་མཛད་པ་དང་བྱ་རྒོད་ཕུང་
པོའི་རིར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པའི་མཛད་པ་ཅིག་ཅར་དུ་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པས་སྤྲུལ་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་
ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་བར་ཐལ། སྟོན་པས་ཡུལ་ཝ་ར་ཎ་
སིར་གསུངས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་
རིར་གསུངས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པས་ལུང་སྡེ་བཞི་པོ་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་

པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྔོན་ཆོག་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་ག་གཉིས་ཅིག་

ཅར་དུ་གསུངས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་

པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། འགྲེལ་བ་ཚིག་གསལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐོར་བ་ནི། སྐད་ཅིག་
གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བསྐོར་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

དེས་ཆོས་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་མ་བསྐོར་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་ཁྱབ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་

109

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཞུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་བཀྲི་བའི་འཁོར་ལོ་
རིམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལ། ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་དེ།
དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཆོས་འཁོར་ལན་གསུམ་བསྐོར་བ་དང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ།
སླར་ཡང་བླ་མའི་རྒྱུད་འདི་ནི། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱུད་བླ་མའི་དར་
ཊཱིཀ་ལས། སླར་ཡང་བླ་མའི་རྒྱུད་དེ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་
འདིར་ནི། ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལ་འཁོར་ལོ་
ཐ་མའི་ཐ་སྙད་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དེ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་བཀྲི་བའི་

འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་པོ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་
ཁྱབ་སྟེ། གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་
གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་མ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་སྟེ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་
པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ལྔ་

110

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྡེ་ལ་ཤམ་ཐབས་ཟླུམ་པོར་བགོ་བ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
བསླབ་བྱའི་མདོ་ཚིག་ཆོས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་
པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
མ་གྲུབ་ན། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ན་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་

ཆོས་འཁོར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན་བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་

ཆོས་འཁོར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
འདྲའི་ཁྱབ་པ་སེམས་ཙམ་པས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་

ཁྱབ་པ་དེས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སེམས་ཙམ་པའི་ཐད་ཀྱི་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་ཕྱེ་བ་རྣམས་ཡིན་གྱི་
ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ནི། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་དུས་གསུམ་པར་གསུངས་པའི་

མདོ་ཡིན་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་མི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་ན་དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་ན་འཁོར་ལོ་
དང་པོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལྔ་སྡེ་ལ་ཤམ་ཐབས་ཟླུམ་བོར་བགོ་བ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་འདི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་

111

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་གསུམ་སྟོན་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚིགས་ཀྱི་
སྒོ་ནས་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདི་རྣམས་ལས་བརྩམས་པའི་

དོགས་པ་ཕྲ་མོ་གཅོད་དགོས་པ་ཉུང་ན་མཐའ་མི་ཆོད་ཅིང་།སྤྲོས་ན་
མང་བར་འགྱུར་བས་ཟུར་དུ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །རེ་ཤིག་དོགས་པ་ལ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་བར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་བའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་བ་བུད། རྩ་བར་
འདོད་ན། མདོ་དེ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མཁྱེན་ནས།
མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། མི་གཙང་

བས་ཡིད་འབྱུང་བའི་གཏམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་
ཅན་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པ་མཛད་དེ། འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་འཛུད་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྩོན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་
མེད་པ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་གཅིག་ལ་རྒྱུད་སྨིན་

བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཅིག་ཅར་

112

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དུ་གསུངས་པར་ཐལ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལམ་ལ་རིམ་ཅན་དུ་བཀྲི་བར་
མཛད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ནོར་བུ་མཁན་གྱིས་ནོར་བུ་གཅིག་ཉིད་སྦྱོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་
ནས་ཅིག་ཅར་དུ་སྦྱོང་བར་ཐལ། སྟོན་པས་གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་
པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་
བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་སོ། །གཞན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དང་པོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡུལ་ཝ་ར་ཎ་སིར་

ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་། ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་བར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་བའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཡུལ་ཝ་ར་ཎ་སིར་གསུངས་པའི་བདེན་
བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རིར་གསུངས་པའི་མཚན་
ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་བར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ལ་འགལ་སྤོང་གི་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་

113

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོགཉིས་དང་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
དེ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དེ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
གཉིས་ལ་འགལ་སྤོང་གི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཡང་ཁ་ཅིགབདེན་བཞི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ།
འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཚན་ཉིད།

གཟུངས་འཛིན་གཉིས་སྟོང་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་སྟོན་པའི་མདོ། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་། སྟོན་
པས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐོར་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ།
ཡུལ་ཝ་ར་ཎ་སིར་གསུངས་བའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དེ་སྟོན་
པས་ཞིང་འདིར་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཐོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་
པས་འཁོར་ལོ་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐོར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཟབ་ཞི་སྤྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་
པའི་མདོ་འདི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིགདུས་དང་པོར་ཡུལ་ཝ་ར་ཎ་སིར་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ། འཁོར་ལོ་

114

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དུས་བར་པར་གནས་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རིར་

ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་
སྟོན་པའི་མདོ་དེ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཚན་ཉིད། དུས་ཐ་མར་ཡུལ་

ཡངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པར་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་པའི་རིགས་ཅན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་སོ་
སོར་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་དེ། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་དུས་དང་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་
འཇོག་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འཁོར་གྱི་འདུ་ཐེབས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་།འཁོར་ལོ་དང་པོ་སྐུ་ཚེའི་སྟོད་ལ་གསུངས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་བར་པ་སྐུ་ཚེའི་བར་ལ་གསུངས་པའི་

ཁྱད་པར་འཐད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྟོན་པ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱས་པའི་ལོ་དེ་ལ་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གསུངས།
དེའི་ཕྱི་དེ་ལོ་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རིར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་

དེ་ལོ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སུ་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རིར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་

115

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོགསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ལས། སྟོན་པས་བྱ་རྒོད་
ཕུང་པོ་རུ། །ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་བསྟན། །མཆོད་རྟེན་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སུ། །དེ་བཞིན་གསང་སྔགས་ཚུལ་གསུངས་པ། །
ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཞིང་། ཐེག་པ་གསུམ་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཟླ་བ་
བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཤྲཱི་དྷཱ་ནྱ་ཀ་ཊ་ཀར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ལུགས་འདི་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་གླེང་གཞིའི་སྐོར་ལ་བརྟེན་
པའི་དོགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་ཡོད་ན་ཡང་ཟུར་དུ་དགག་པར་བྱའོ།།

རང་ལུགས་ལ་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་སོགས།

༈ རང་ལུགས་ནི། བཀའ་དང་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་དམ་ཆོས། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད།

དབྱེ་ན། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་གཉིས།

116

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆོས་འཁོར་གང་ཞིག ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་བསྡུས་པ་དེ་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་འཁོར་
གང་ཞིག སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀར་དམིགས་པ་དེ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་

འཁོར་དང་། བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་། ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་དང་གསུམ། བདེན་བཞི་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་དེ། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་
གྱི་མཚན་ཉིད། སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ། བཀའ་བར་པ་མཚན་
ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་

སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་པའི་མདོ། བཀའ་ཐ་མ་
ལེགས་པར་ཕྱེ་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དང་པོའི་མཚན་
གཞི་ནི། ལྔ་སྡེ་ལ་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོའམ། མར་
མེའི་མདོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། འཁོར་ལོ་བར་བ་ལ་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་

ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། རྒྱས་འབྲིང་

བསྡུས་གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་

117

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམཚན་གཞི་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། དྲང་ངེས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ནི། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་གང་རུང་གང་
ཞིག ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
སྟོན་པའི་མདོ་དང་། སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་དུ་མི་རུང་བའི་མདོ་
གང་རུང་དུ་དམིགས་པ་དེ། དྲང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད། དྲང་

ངེས་ཀྱི་མདོ་གང་རུང་གང་ཞིག དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་ཅིང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་
རུང་བའི་མདོར་དམིགས་པ་དེ། ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་

ནོ། །
༈ རྩོད་པ་སྤོང་པ་ལ། ཁ་ཅིག ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་
ཀྱིས་བསྡུས་པར་ཐལ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ལུང་གི་

ཆོས་འཁོར་སྐོར་བ་བོའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གསུང་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གསུངས་པའི་

118

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་འཕགས་པ་ཤཱ་
རིའི་བུ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་
སྐོར་བ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བརྩམས་པའི་

ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གདུལ་བྱས་བརྩམས་པའི་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འགྲེལ་ཆེན་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་

ཅེས་གསོལ་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། བཀའ་བསྡུ་བ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
ཉིད་བཀའ་མ་ཡིན་པའི་གོ་སྐབས་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་

ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་
ཀྱི་བསླབ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསླབ་པ་

གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་
ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག ལམ་མ་

119

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་
རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
བའི་ལྟ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་

རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཚད་མ་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་
ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་དེ་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ།

དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་

ན་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཕྱི་
རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཡོན་ཏན་འདི་རྣམས་ཇི་ལྟར་
མངོན་པར་འགྲུབ་ཅེ་ན། ཕྱི་རོལ་པའམ། ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དཀོན་མཆོག་

120

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་ཀ་

ཆོས་ཅན། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཆོས་འཁོར་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བཀས་བསྡུས་པའི་དམ་ཆོས་

ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག མངོན་པར་རྟོགས་པས་བསྡུས་
པའི་དམ་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་

ཆོས་ཅན། བཀའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་ཐལ། བཀའ་དང་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་གང་རུང་གི་བྱེ་བྲག་གང་ཞིག གཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁ་ཅིག རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་
བར་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་

པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ཅིང་།མངོན་པ་མཛོད་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་

ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །ཁ་ཅིག སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་

ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་ཟེར་ན་ཆེས་མི་འཐད་

121

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདེ། སྡེ་སྣོད་གསུམ་རང་གིས་རྩོམ་ནུས་པའི་སྟེང་དུ་མང་ཐོས་ཚུལ་
ལྡན་གཉིས་བསྣན་པ་སྡེ་སྣོད་རིགས་པའི་ལྔ་ཕྲུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་ཊཱིཀ་ཆེན་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
སྟོན་པའི་མདོ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། དྲང་ངེས་ཀྱི་
མདོ་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་

མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་
ན། དེར་ཐལ། དེས་མཉམ་ཉིད་བཅུ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཅུ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་
པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་

གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ།

དང་པོ་དེ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་དང་། ཕྱི་
མ་དེ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་གཉིས་

122

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་དེས་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་ཡང་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། དེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་རྩ་ཤེ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་

ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁ་ཅིག བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་
དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་
མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་

ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། ། ཁོ་ན་རེ། བྱང་ཆེན་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་

ཆེན་ཡང་དག་པར་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་ བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ཚིག་དེའི་ནང་

ཚན་གྱི་བྱང་ཆེན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་།ཞེས་པས། དོན་

123

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ནང་ཚན་གྱི་བྱང་ཆེན་ཡོད་བཞིན་དུ་ཞེས་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
འདི་རྣམས་ཀྱི་ལན་ལ་ཁོ་ན་རེ། དབུ་མ་འཇུག་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་སྤངས་

པས་དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་

ལོག་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་
པ་འདི་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དབུ་མ་འཇུག་པ་གཙོ་བོར་སྟོང་ཉིད་

གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྩམས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་དབུ་མ་འཇུག་པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞར་ལ་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་
རྒྱན་ལས། བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིར་ནི་སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་མོད་ཀྱི། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རིམ་པ། ངོ་བོ་ངེས་པ་དང་། གྲངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམ་

ངེས་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་མདོ་
རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་སྦས་དོན་ཁོང་ན་གནས་པ་གསལ་

124

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པས་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་
ཡིན་གྱི། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་ལ། བྱང་ཆེན་ཡོད་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་འདིས་ཀྱང་དོན་
དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་ལ། མདོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་།

ཤུགས་བསྟན་ལ་སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་འཆད་པའི་མདོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཆོས་ཅན། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དྲང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་

དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་གྱུར་བའི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་

125

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྐབས་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་

ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་

ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོ་གང་ཞིག ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཡུམ་
རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གོ་སྒྲུབ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གོ་སྒྲུབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་ལོ་
བར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་བསྟན་

126

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་

བསྡུས་གསུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེས་སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཚོལ་རྣམས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ངག་འདིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོད་པར་ཐལ། འདིའི་དངོས་ཀྱི་བསྟོད་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྟོད་
ཡུལ་གང་ཞིག ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན།
དེས་སྦྱོར་བ་བཞི་ལ་དངོས་སུ་བསྟོད་པར་ཐལ་ལོ།།

127

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའདིར་བསྟན་པའི་ལམ་གསུམ་ལ་དཔྱད་པ།

༈ རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་

ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་
དང་། མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་འཕགས་ཀྱི་མངོན་
རྟོགས་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཤེས་
ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་
རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་འཕགས་ཆོས་ཅན། ཐབས་ཁྱད་པར་
ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་

དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་མཁས་
པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སྐྱེད་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱུད་ལ་

128

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བསྐྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། དེ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྗེས་སུ་
སྐྱེས་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཉིས་པ་ལ། ལམ་གསུམ་ལ་

དཔྱད་པ། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་ཚད་བཤད་པ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པར་
གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ངོས་བཟུང་ནས་
དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དགག་གཞག་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན། དེ་
བཞིན་དུ་གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཡིན་ཀྱང་།

རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མེད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་

129

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་

ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་

ལོ། ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་བགྲོད་བྱའི་ལམ་ཡང་མ་ཡིན། དེའི་བགྲོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་
ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དེའི་བགྲོད་བྱའི་ལམ་ཡང་མ་
ཡིན། དེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དེའི་བགྲོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་ཡིན་པར་

ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་ཡང་

དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་

130

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་དངོས། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་མཐར་ཐུག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འཁོར་གསུམ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྫོགས་པར་སྒོམ་པའི་ལམ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ།
བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་སྒོམ་པར་མི་སྲིད་པའི་

131

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་སོང་། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་རྟེན་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ནས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལམ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱ་དགོས་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པར་བྱ་དགོས་པས་སོ། ། ཞེས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི། ཞེས་པའི་
ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་མོད་ཀྱི། དེ་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་གནས་ལུགས་
ཀྱི་དོན་གཅིག་པུ་བསྒོམས་པས་ཆོག་གི ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་
རྫོགས་པར་སྒོམ་པ་དགོས་པ་མེད་དོ་སྙམ་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་
དགག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་ཚུལ་དེ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་ཚུལ་ཡོད། དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་རྒྱལ་

132

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྱི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན་ཊཱིཀ་ལས། རྟོགས་པ་འདིས་

བསྡུས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་རང་སངས་རྒྱས་ལ་
རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡང་སྐྱེ་
བས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ཚུལ་མིག་གིས་གཟུགས་

ལ་ལྟ་བ་ལྟར་དུ་གོ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།རྣམ་བཤད་ལས། གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ལམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི། དེའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
ལ་ཡོད་པ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་རང་
རྒྱལ་གྱི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་།སྐྱེས་བུ་
འབྲིང་གི་ལམ་ཡིན་ན། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་
ཁྱབ་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་དེས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་

ལམ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་སྔོན་དུ་
འགྲོ་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། སྐྱེས་བུ་

133

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བསམ་

པ་སྦྱང་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཊཱིཀ་ལས། སྐབས་དེར་ཉོན་མོངས་
པའི་དཔལ་གཞོམ་པ་དང་། འཁོར་བའི་ཡིད་འབྱུང་བསྐྱེད་པ་དང་།
དམན་པའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་

བསམ་པ་ལེགས་པར་སྦྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། ལུས་རྣམ་གཞག་གི་ཊཱིཀ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྔོན་དུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་སྔོན་དུ་སྐབས་གསུམ་པར་གཏན་ལ་ཕབ་
པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་

སྦྱང་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་
ཊཱིཀ་ལས། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་གི་བསམ་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་
སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། ཐོག་མར་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་དང་། བླ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་བརྟན་པ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།

ཞེས་དང་། སྐབས་གསུམ་པའི་ཊཱིཀ་ལས་དེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ལ་
སྔོན་དུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་
སོགས་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་ལ་རག་
ལས་པས་སོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

134

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་

པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་
པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་

པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐེག་
དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཡིན་པའམ་ཁྱོད་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་མེད་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་རང་གི་

ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གསུངས་
པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཆོས་ཅན་གྱིས་འགྲུབ། གཉིས་པ་

དེར་ཐལ། མདོ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་
དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་པོ་

135

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་མཚན་གཞི་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་

པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་
ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་ལམ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་པ་འབྲིང་གི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ས་གཉིས་པའི་

རྒྱུད་ཀྱི་བསྔོ་བ་ཆོས་ཅན། བསྔོ་བ་ཆུང་ངུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྔོ་
བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་

གྲུབ་སྟེ། བསྔོ་བ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ། །བསོད་ནམས་ཆེ་འབྱུང་
བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་

136

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བགྲོད་པར་
བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་སར་

བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ལམ་

ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དང་པོ་
ཉིད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཕགས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ།
མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པར་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན། མཐར་

ཐུག་གི་ཐར་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐར་པར་བགྲོད་པར་བྱེད་
པའི་ལམ་ཡིན་ན། ཐར་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་
ལ་འགྲིག་ནས་རྟགས་འབུད། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་གི་ལམ་ཡིན་

པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མི་སློབ་པའི་སར་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་

ན་མི་སློབ་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་

137

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁོ་རང་གི་གསལ་བ་དེར་ཐལ། ཐར་བར་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན་ཐར་ལམ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་

དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་།རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་མཐའི་

བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་
རྒྱུད་ལ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཡང་
ཁོ་ན་རེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་མཐར་ཐུག་གི་གང་ཟག་གི་

གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་དང་མཐར་ཐུག་གི་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

138

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལམ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་གི་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གདུལ་
བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། མཐར་
ཐུག་གི་བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། བྱང་
སེམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་

ཡོད་པ་བུད། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་

ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་གི་ཡུམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲ་བ་ལ་
ཡང་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྐྱོན་རྣམས་བཟློག་ཏུ་མེད་དོ། ། ཁ་ཅིགབྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སློབ་ལམ་
ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ལན་སྐབས་བཞི་པར་འཆད།

139

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཁ་ཅིག གསུང་རབ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཤད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གསུང་རབ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་བཤད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

མཁྱེན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ས་
བཅུའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པ་དེ་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
གསུང་རབ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་བྱང་

སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་དེ།
ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་

140

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་
དོར་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་

ནས་དོར་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་
གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ལམ་
གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་སྟེ།
རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་
བའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་

སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་

141

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་
མ་ཁྱབ། འོ་ན། ཁོ་རང་ལ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སར་གནས་ཀྱི་བྱང་
སེམས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པར་ཐལ་ལོ། ། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡིན་

ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་

142

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྱི་ལམ་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
མ་ཁྱབ་སྟེ། འོ་ན་ཁོ་རང་ལ། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་ན། དགེ་
བསྙེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་
པ་ཡིན་ན། དགེ་སློང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། འདོད་ན། སྡོམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བླངས་བའི་དགེ་སློང་གི་

རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན་གྱིས་འགྲུབ། ཁ་ཅིགཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གྲངས་ངེས་ཤིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་ལམ་དང་། དེའི་མི་སློབ་ལམ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞིགདེ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཁོ་རང་ལ། བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པའི་གྲངས་ངེས་ཤིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་བྱང་
སེམས་སོ་སྐྱེའི་སྡོམ་པ་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སྡོམ་པ་
གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་

143

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཡང་།ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡོམ་པའི་གྲངས་ངེས་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཉན་
ཐོས་སློབ་པའི་སྡོམ་པ་དང་། དེའི་མི་སློབ་པའི་སྡོམ་པ་གཉིས་སུ་

གྲངས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཉན་ཐོས་
མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་
ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། འདིར་བསྟན་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

མཁྱེན་པ་དེ། འདིར་བསྟན་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཡིན། བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། འདིར་བསྟན་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ལམ་ཡིན་ནོ།།

144

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྫོགས་སྨིན་སྦྱང་གསུམ་བྱས་པའི་ཚད་བཤད་པ།

༈ གཉིས་པ་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་གྱི་ཚད་བཤད་པ་ལ།
དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ནུས་
པ། སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་འགོག་
པར་བྱེད་པ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། སྨོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཆོས་
ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་
ཏུ་བྱེད་ནུས་པ་ལ་འཆད་པ་ནི། ཆོས་སྐུ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྐུ་
མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་བར་འགྱུར་བས་དོགས་པའི་གནས་མེད་ལ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་
དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་ལ། ཆོས་སྐུ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་རིགས་པར་ཐལ།

དེས་དེ་ལ་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་བར་དུ་འདིར་བསྟན་

145

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་རིགས་པ་གང་
ཞིག རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་
དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཁས་བླངས། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཆོས་ཉིད་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་
བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་འབུད། དང་པོ་
ཁས་བླངས། དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་

གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ནུས་པ་སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་
མ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་ལ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་རྫོགས་སྨིན་
སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་དེ། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་

བར་དུ་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
མ་ཁྱབ་ན། ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་

146

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ནུས་པ་སྨོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་དུ་
ཁས་བླངས་པ་ལ། སྔར་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དེ་གནོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་བུད། འདོད་ན། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག མཆོག་གི་སྤྲུལ་
སྐུས་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་ལ་ཆོས་སྐུ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་རིགས་པར་

ཐལ། དེས་དེ་ལ་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་བར་དུ་འདིར་

བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་རིགས་པ་
གང་ཞིག དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་དེས་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་སྔར་བཞིན་

སོང་ངོ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་དེ་ལ་རྫོགས་སྨིན་
སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་ནི། ཆོས་སྐུ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམན་

ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་འདིར་བསྟན་

ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། དེས་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་

147

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། སྔར་གྱི་དམ་བཅའ་དེ་ལ་ཐལ་
འགྱུར་དེ་གནོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་བུད།
༈ རང་ལུགས་ནི། རོང་ཊཱིཀ་སོགས་ཊཱིཀ་མང་པོར་སྨོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་སྔར་ལྟར་བྱས་ནས་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་འདིར་

བསྟན་ཡང་དག་མཐར་བཤད་པ་ནང་འགལ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ནི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་རང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་འཕགས་
པ་ལ་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་

དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་དེ། ཆོས་སྐུ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

ན། ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། འདིར་བསྟན་
ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་སྐུ་མངོན་
དུ་བྱས་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་
སོང་།དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་

གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པ་གང་ཞིག དེ་ཡིན་ན་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་འབུད། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྔར་གྱི་སྨོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་

148

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འབུད། དང་པོ་མ་གྲུབ་
ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་
རྒྱན་ལས། སྤྲུལ་སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་
བདག་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་དེར་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་མི་ལྡན་

པ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་འཚང་མི་རྒྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་སྤྲུལ་སྐུའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱའི་ཆེད་དུ་
དམ་བཅས་པ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག རང་གི་འཁོར་དུ་
མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་མི་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་འཚང་མི་རྒྱའོ་ཞེས་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་ནུས་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་སྤྲུལ་སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྨོན་ལམ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཡིན་ཟེར་ན། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་འཁོར་
དུ་བྱུང་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་ལྡན་པས་
ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་

149

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོལོ། ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་
རྒྱུན་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེ་སྟོན་པ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྨོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཡིན་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་
ཅན། རང་གི་འཁོར་དུ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་མིན་ལྡན་པའི་

གདུལ་བྱ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་འཚང་མི་རྒྱའོ་ཞེས་
པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་པར་ཐལ། སྟོན་པ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་སྤྲུལ་སྐུའི་སྨོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། ཊཱི་ཀའི་རྗེས་སུ་རློམ་པ་ཁ་ཅིག རྣམ་བཤད་ལས། དེ་
ལྟར་བཤད་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལ་རིགས་

པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་གནོད་ན། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་སྤྲུལ་སྐུའི་ཚུལ་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་ལྡན་
པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ཊཱི་ཀའི་ཚིག་ཟིན་དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་

ཁས་བླངས་དུ་རུང་བ་བུད། འདོད་ན། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྒྱུན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་ཊཱི་ཀའི་ཚིག་ལ་
དགག་པ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་
རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཡོད་པའི་

150

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱིར། འདོད་ན། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་
ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡོད་པར་བུད། འདོད་ན། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་དེ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་བཏུས་ལས། ཡོངས་སུ་དག་པའི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་

པར་བལྟ་སྟེ། དེ་དག་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན།

ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྨོན་ལམ་
དང་དགེ་བའི་རྩ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དག་གོ ། ཞེས་གསུངས་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་ཁ་ཅིག ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། འདོད་པ་
ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་དུ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་འཚང་མི་རྒྱ། །

ཞེས་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་ཁམས་ན་གསར་དུ་
སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་བ་ཅན་ན་
གསར་དུ་སངས་རྒྱས་བའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་

151

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོལས། དེ་ལྟར་བཤད་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེའི་དོན་ནི་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་བདག་སྤྲུལ་སྐུའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་དེར་གདུལ་བྱ་རྣམས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་མི་ལྡན་པ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་མི་རྒྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་དེ། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྨོན་
ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། སྤྲུལ་སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་།བདེ་བ་ཅན་འདོད་ཁམས་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་དག་པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་
མེད་ལྟ་བུས་བདག་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་

དེར་འཁོར་དུ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་མི་ལྡན་པ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་མི་རྒྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་དེ་སྤྲུལ་སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཡིན།
བདག་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་འཁོར་དུ་

152

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་བྱུང་བར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་

བདག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་མི་རྒྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་དེ་ལོངས་སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཡིན། རང་གང་དུ་སངས་
རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུའི་དགེ་
རྩའི་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱངས་པའི་

ཚད་ཡིན། དུས་གཅིག་ཏུ་ཞིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་སྐུའི་བཀོད་པ་
གྲངས་དེ་སྙེད་དང་།སྐུ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཆོས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེ་བསྟན་པས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པ་ལ་རྣག་སྨིན་པ་བརྟོལ་རན་པ་ལྟ་བུར་སོང་བ།
སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན་ཟེར་ན། རྒྱལ་བ་ཤཱ་ཀྱ་
ཐུབ་པ་དེ། བདག་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་མཁོར་དུ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་མི་ལྡན་པ་

མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་མངོན་པར་རྫོགས་བར་འཚང་
མི་རྒྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་
བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲུལ་སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་ཚད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གང་དུ་སངས་
རྒྱས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན།

153

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སླའོ། །གཞན་ཡང་།བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ།
བདག་གང་དུ་སངས་རྒྱས་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་འཁོར་དུ་
བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་འབྱུང་བར་མ་གྱུར་བ་དེ་སྲིད་དུ་

བདག་འཚང་མི་རྒྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ནུས་པ་མཐུ་
ཅན་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དམ་བཅའ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་

སོང་བ་དེ། ལོངས་སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱང་སེམས་
མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ནུས་པ་མཐུ་
ཅན་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་གང་དུ་

འཚང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྣོད་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་
འགྲུབ་པའི་རྒྱུའི་དགེ་རྩ་ཚང་བར་བསགས་ཟིན་པ་དེ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་སྦྱངས་པའི་ཚད་ཡིན། རང་གང་དུ་འཚང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བཅུད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་འགྲུབ་
པའི་རྒྱུའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཚང་བར་བསགས་ཟིན་པ་དེ། སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཡིན། ཆོས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་
བསྟན་པས་སྐུ་དངོས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་དཔག་མེད་སྨིན་ལམ་ལ་འགོད་
བའི་ནུས་པ་ཐོབ་པ་དེ། སེམས་ཅན་སྨིན་པའི་ཚད་ཡིན་ཟེར་ན།

154

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
འདོད་ན། ཁྱོད་འཚང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འཚང་རྒྱ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོན་པ་
སངས་རྒྱས་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་
པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཁྱོད་འཚང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་ཞིང་ཡོད་ན། ཁྱོད་འཚང་རྒྱ་འགྱུར་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་
པ་བུད། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དེ་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་

རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་དང་རྒྱུད་
གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་སངས་རྒྱས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་བར་
མི་མཚུངས་ཏེ། ཁོ་རང་ལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་དུ་འགྱུར་པ་ཡོད་ན། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། འགྲིག་

155

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམཚམས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བུད། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དེ་སེམས་ཅན་དུ་འགྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་སྤངས་རྟོགས་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་
གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། ང་དེའི་ཚེ། དེའི་དུས་ན་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་སུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཚང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྲུལ་སྐུའི་ཚུལ་
གྱིས་འཚང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། ། གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་སྨིན་པ་དང་སེམས་ཅན་སྨིན་
པར་བྱས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་ཐལ། སྔར་གྱི་སེམས་ཅན་སྨིན་
པའི་ཚད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
སེམས་ཅན་སྨིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
ཁྱོད་བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྫོགས་
སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་
ཡང་།སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་ཅན་སྨིན་པ་ཡིན་

156

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིགལོངས་སྐུ་རང་གི་འཁོར་དུ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་འབྱུང་བའི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། ལོངས་སྐུའི་སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་ཚད་ཡིན། ཞིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་སྐུའི་བཀོད་པ་དེ་ཕྲག་
བརྒྱ་དང་། དེ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཆོས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེས་སྨིན་གྲོལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྨིན་

ལམ་ལ་འགོད་ནུས་པ་དེ། སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱས་པའི་ཚད་
ཡིན། ལོངས་སྐུ་དང་སྤྲུལ་སྐུ་གང་རུང་གི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་
པའི་དགེ་རྩའི་ནུས་པ་རྫོགས་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱངས་
པའི་ཚད་ཡིན། སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱས་པ་དང་སེམས་ཅན་སྨིན་

པ་དོན་མི་གཅིག་གསུངས། སྨོན་ལམ་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། ལོངས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྔོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་དེས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་

གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བར་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་

157

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་རང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་འཕགས་ལ་རྫོགས་
སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་བར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་

མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་དེ། ཆོས་སྐུ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

དེ་ལྟར་གདམས་པ་བྱིན་པ་དེ། ཆོས་སྐུ་མ་ཐོབ་བར་དུ་འདིར་བསྟན་

ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེར་ཐལ། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་

གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁ་ཅིག རྫོགས་སྨིན་སྦྱང་གསུམ་བྱས་པའི་

གང་ཟག་ཡིན་ན་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། བར་བ་ནི་ཞིང་

བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་སྐུའི་བཀོད་པ་གྲངས་དེ་སྙེད་དང་།སྐུའི་བཀོད་པ་
རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་ནུས་པ་ནི། ཇི་སྲིད་ཀུན་
སློང་གི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་མི་ནུས་པས་དེ་འདྲ་དུས་གཅིག་ཏུ་
ལན་གཅིག་བྱེད་པ་ཡང་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་རག་

158

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལས་ཤིང་།མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་།ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་

ཀྱང་སྤངས་ནས་སླར་མི་ལྡང་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་
སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་འགོད་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མ་རིག་

བག་ཆགས་ཀྱི་ས་སྤངས་པས་ཁྱབ་པ་དེ། ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ།

རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་

མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་འདྲའི་གདུལ་བྱ་དེ་ཉིད་སྨིན་གྲོལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྨིན་ལམ་ལ་

བཀོད་ཟིན་ནས། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱ་བར་ཤུགས་ལ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཉན་རང་དགྲ་

བཅོམ་པ་དང་།དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
ཀྱི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སས་རྐྱེན་བྱས་ནས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་སྐྱེ་
པ་ལེན་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་ཕྲ་མོར་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་
སེམས་པ་དེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་སྤངས་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་མ་བརྟགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་སྲིད་ཕྱི་

159

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔོན་མེད་ཀྱི་གཏམ་ཡིན་ནོ། །རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་
འགྲུབ་པ་དེ་སྨོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་དང་།རང་གི་སྐུ་དངོས་ཀྱི་
གདུལ་བྱ་རྣམས་སྒྲིབ་པ་དངོས་སུ་སྤང་རུང་དང་གཉེན་པོ་དངོས་སུ་
སྐྱེ་རུང་དུ་བྱས་པ་དེ་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱས་པའི་ཚད། སངས་
རྒྱས་རང་སྣང་ལ་ཞིང་དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྣང་བ་དེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱངས་པའི་ཚད་ཡིན་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་རྒྱུན་
མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་འགྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། སྨོན་
ལམ་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་

ལོ། །གཞན་ཡང་།སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་སྨིན་
པའི་ཚད་དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། སྒྲིབ་པ་

དངོས་སུ་སྤང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་ལམ་མ་

160

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོར། ལྷའི་བུ་
གང་དག་གིས་བླ་ན་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་

སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།མ་དག་པའི་ཞིང་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྣང་བར་
ཐལ། སངས་རྒྱས་རང་སྣང་ལ་ཞིང་དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་
ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མ་གཟིགས་པར་ཐལ་ལོ། །
འདོད་ན། མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་ལས་ལོག་པ་ནི་རྣམ་

པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པར་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ༈ གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་
གདུལ་བྱའི་ཆེད་དུ་དམ་བཅའ་བའི་སྨོན་ལམ་གྱི་དགེ་རྩའི་ནུས་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་དེ། སྨོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་སྐུའི་བཀོད་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་
དང་།སྐུའི་བཀོད་པ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཆོས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་བཞིན་པའི་རྒྱུའི་དགེ་རྩའི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ།

161

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱས་པའི་ཚད་དང་།ལོངས་སྐུའི་ཞིང་དང་སྤྲུལ་
སྐུའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུའི་དགེ་རྩའི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱངས་པའི་ཚད་ཡིན་ནོ། །ས་
མཚམས་རྒྱུན་མཐའ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

ཉན་རང་གི་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པའི་ཚད།

༈ གསུམ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉན་རང་གི་སྤངས་

རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཁ་
ཅིག ཉན་རང་གི་རྟོགས་པའི་རིགས་ས་དང་པོ་ནས་རྫོགས་ཏེ། ས་
དང་པོ་ནས་བདག་མེད་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
ཉན་རང་གི་སྤངས་པའི་རིགས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྫོགས་ཏེ། ས་
བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་ཡིད་གནས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་མ་

ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉོན་ཡིད་མེད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་དེ། ས་བཅུ་པའི་བར་ཆད་

162

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཉོན་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་
སྦྱོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་

བཅུར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་

རེ། ས་དང་པོ་ནས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ཀ་རྫོགས་ལ།
དེ་ཡང་ཉན་རང་གི་སྤངས་པ་ས་དང་པོ་ནས་རྫོགས་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་ལ་

འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་དང་།བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་

གཉིས་ལས། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ས་དང་པོ་ནས་
ཀྱང་སྤངས། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཀྱང་
མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་མ་རིག་

བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་སློབ་པ་རྣམས་དགེ་
འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། སྐྱབས་གནས་

ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དངོས་གཉེན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་མ་མྱོང་བའི་

འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་
ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་

163

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་
གནས་པའི་འཕགས་པས་སྐྱབས་གནས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཐེ་ཚོམ་
གྱི་ས་བོན་ཟད་པར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཤེས་དེས་ཉོན་སྒྲིབ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཉོན་སྒྲིབ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་མ་སྤངས་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས་གཞན་ཡང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དེ་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་
ཉོན་སྒྲིབ་མ་སྤངས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་
བརྟེན་ནས་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པ་འགོད་རིགས་པའི་

ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཟེར་ན།
ཉོན་སྒྲིབ་ལ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་དང་། བག་ལ་ཉལ་

གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་འབྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་
ཉོན་སྒྲིབ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་།བྱང་
འཕགས་ཡིན་ན། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ས་དང་པོ་
ནས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་

164

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བས་ན་ས་དང་པོའི་སྐད་
ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུར་བརྗོད་པའི་བར་ཆད་མེད་
པའི་ལམ་གང་ལས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཀུན་ཏུ་འོད་ཐོབ་
པའི་བར་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཆོག་གི་དོན་ལ་
སོགས་པ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་བཤད་
དོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དྲུག་ཅི་རིགས་པར་སྤོང་ངོ་། ། འདི་ལྟ་སྟེ།
འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་།
འཇིག་ ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དྲུག་གོ །དེ་དག་ཉིད་ལས་ཞེ་སྡང་བཏོན་ཏེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པར་སྤྱོད་པ་བཅུ་ཡིན་ནོ། ། མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་

ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ས་བཅུར་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་

པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།བྱང་འཕགས་ཡིན་ན། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་

པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སྒྲིབ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་
ལས། དེས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་
ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་སྟེ། ཅིག་ཅར་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་

165

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔར་འགྱུར་རོ། །དེས་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་སྨན་དང་

སྔགས་ཀྱིས་བསད་པའི་དུག་ལྟ་བུ་དང་།དཔེར་ན། སྤངས་པའི་དགྲ་

བཅོམ་པ་ལྟར་ས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་མི་སྐྱེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།བྱང་འཕགས་ཡིན་ན། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་ལས། དེས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་སྨན་དང་སྔགས་ཀྱི་བསད་པའི་དུག་ལྟ་

བུ་དང་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེར་ན་སྤངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟར་ཞེས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་
བག་ཆགས་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་
བསྟན་པར་ཐལ། དེས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཞེས་པས་
བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པར་བསྟན་
པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་ཡོད་དེ། བྱང་
འཕགས་ཡིན་ན་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་ཡོད་
པ་གང་ཞིག དེ་ཡིན་ན་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
གཉིས་ཀ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དངོས་འགལ་
ཡིན་ཏེ། རོང་ཊཱིཀ་པས། རང་དོན་མོས་པ་ནི་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་

166

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྡུས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་མ་སྤངས་པའི་ང་རྒྱལ་ཕྲ་མོ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དམན་ལམ་སྔོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་

རྫོགས་པ་དང་།དེས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་མོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྐྱོན་འཕེན་པ་ལ་ཁ་ཅིག དམན་ལམ་སྔོན་མ་སོང་གི་སངས་རྒྱས་

འཕགས་པ་དེ། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པའི་

གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག ཉན་རང་གི་

སྤངས་རྟོགས་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་
ཁས། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་
གང་རུང་ཡིན་ན། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པ་དང་།རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་བ་
དུས་མཉམ་ཟེར་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་

རྫོགས་པ་དང་།རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དམན་ལམ་སྔོན་མ་སོང་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

167

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་

པ་རང་གི་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པ་དང་དེ་
སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་སྟེ། དེས་སྒྲིབ་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་
བའི་ཕྱིར། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་ཀྱང་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་

རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་
བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་
རིགས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་

རྫོགས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པས་ཁྱབ་
ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་
སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་
དོན་འཛིན་གྱི་རྟོགས་པ་སྤངས་ན། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པས་ཁྱབ་ཀྱང་།

ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་ན་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་
པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

168

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་ཚུལ།

༈ བཞི་པ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་
མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་བཤད་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་
ཉིད་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དང་། དེ་ལས་སླར་མི་ལྡང་བའི་

ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་

མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཁོ་ན་རེ། བློ་བུར་དྲི་བྲལ་ གྱི་འགོག་པ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དང་། དེ་ཐོབ་པ་འདིར་

བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན་ཟེར། འདི་འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་

ཙམ་ལ་བྱས་ནས། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་དེ་ལས་སླར་མི་ལྡང་
བའི་ཚུལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་དྲི་བྲལ་
གྱི་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐར་བྱས་ནས། དེ་འཐོབ་པ་ལ་མངོན་དུ་བྱས་པར་བཞེད་པ་རྣམས་ནི། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་

169

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོརྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་པས་འཐད་པར་དཀའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་འཕུལ་མཚམས་ལ་
མཁས་པ་ཁ་ཅིག སྐབས་འདིར། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱང་མེད། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

དགོས་པ་གང་ཞིག དེ་ལས་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས།
གཉིས་པ་འབུད། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་
བའི་བྱང་འཕགས་ཀྱང་མེད། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དམན་ལམ་སྔོན་
དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་

སྔར་ལྟར་བསྒྲུབ། རྩ་བར་འདོད་ན། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་དམན་ལམ་
སྔོན་མ་སོང་གི་བྱང་འཕགས་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་རིགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་

170

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་རིགས་པ་གང་ཞིག རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་།དེར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་རྫོགས་སྨིན་
སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་བར་དུ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་
དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་རིགས་པ་གང་ཞིག འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་སྐྱོན་སྔར་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
ཁ་ཅིག ལུང་དེའི་དོན་ལ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་དམན་ལམ་སྔོན་མ་
སོང་གི་བྱང་འཕགས་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་རིགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་རྫོགས་
སྨིན་སྦྱང་གསུམ་མ་བྱས་བར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་
དུ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གདམ་རིགས་པ་གང་ཞིག རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་
གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ཁྱབ།
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་རང་ལུགས་ལ་
སྒྲུབ་རྒྱུ་ཡིན། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན་སོང་།དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྫོགས་

171

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་

དགོས་པ་དེ། སྔ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་གི་ལུགས་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་
མིན་ནོ། །ཞེས་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕར་ཕྱིན་པ་སྔ་མ་ཁ་ཅིགཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་གཞན་དོན་
འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ནུས་པ་དེ། སྨོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་
དང་།ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དང་
།དེ་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ། འདིར་

བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན་ཟེར་ན་མཆོག་
གི་སྤྲུལ་སྐུས་རང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་འཕགས་ལ་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་
གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་
ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་དེ། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་
ཡིན་པས་ཁྱབ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་
ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་བར་བཞག་བཞིན་པའི་

ངང་ནས་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

པས་ཁྱབ། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

172

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཉིས་པ་འབུད། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྫོགས་སྨིན་
སྦྱང་གསུམ་བྱས་པའི་ཚད་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་

སོང་།དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སླར་མི་ལྡང་
བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་
ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་འབུད།
དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
བྱས་པའི་ཚད་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པས་རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཉེས་པར་གྱུར་ཅིག ཁ་ཅིག རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ།

ཆོས་ཉིད་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལྡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། སྟོང་
ཉིད་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་གང་ཞིག སྟོང་ཉིད་ཁྱོད་དང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་།རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་

173

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔས་བདེན་འཛིན་རང་རྒྱུད་ལ་སླར་མི་སྐྱེ་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་
པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་
ན། གོང་གི་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བུད། འདོད་ན། དེས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་ལ་རང་གི་
བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེ་དེར་ཐལ། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་
ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་རང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་
པ་ལ་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་

དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཉན་

ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལྡང་མི་སྲིད་པར་ཐལ་

ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །
འདོད་ན། དེ་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །རྩ་བའི་

174

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དམ་བཅའ་གཉིས་པ་བློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་འདིར་བསྟན་ཡང་

དག་མཐའ་དང་། དེ་ཐོབ་པ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
བྱས་པའི་ཚད་དུ་འདོད་པ་ཨར་ཊཱིཀ་གི་ལུགས་ཡིན་ཅིང་། དེ་དང་
ཨར་ཊཱིཀ་ཏུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་སྨོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་དུ་བཤད་པ་གཉིས་ལ་ནང་འགལ་དུ་བཟུང་ནས་

སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་སྟེར་པ་རིགས་པར་ཐལ་པ་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་
ཡང་།བློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་
གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་
སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབུད། དེ་བཞིན་དུ།

ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐར་འདོད་པ་ལ།
དེ་ཆོས་ཅན། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཁྱོད་མངོན་དུ་
བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་དེ་
བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་
བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་

175

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལོངས་སྐུའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བྱང་

སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྐུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟགས་གསལ་
གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན་གྱིས་འགྲུབ། ཁ་ཅིག ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་འགོག་པ་ལ། རྣམ་
བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ཆད་པའི་མྱང་འདས་ལ་བྱེད་པ་ཡང་
རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བར་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་
འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་ཁྱོད་མངོན་
དུ་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
རང་ལུགས་ནི། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་ཡིན་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་
མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་

176

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མ་བྱས་པར་ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པས་ཁྱབ། དེ་ཡིན་ན་དེས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཁྱོད་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས་ཁྱབ། དེ་ཡིན་ན་དེས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་ཁྱོད་
མངོན་དུ་བྱེད་པས་ཁྱབ་བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་འཕགས་

པས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཆོས་ཅན།
དམན་ལམ་སྔོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྫོགས་སྨིན་

སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ངོ་
བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་མངོན་
དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་

དབྱིངས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་མངོན་དུ་བྱས་པ་གང་ཞིག འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཡང་
ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་སྔོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱེད་

177

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོནུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་སྔོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་

གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་

བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འོ་ན། ཁོ་
རང་ལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་

སྤངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་

པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་

སྤངས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་
བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་།རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་འགག་བཞིན་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན།

178

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐུར་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཡོད་
པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེར་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐུར་འགྱུར་རུང་ཡོད་ པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐུར་ འགྱུར་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་ཉིད་ཐོབ་པས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་
འཇོག་ནུས། རང་ཉིད་མ་ཐོབ་པས་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པར་འཇོག་ནུས་པའི་ལམ་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རང་ཉིད་ཐོབ་ན་
འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག་ནུས། རང་ཉིད་མ་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པར་འཇོག་ནུས་པའི་ལམ་བདེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། རང་ཉིད་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག་
ནུས། རང་ཉིད་མ་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པར་འཇོག་ནུས་
པའི་ལམ་བདེན་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་མེད་
པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་བདེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་བདེན་གང་ཞིགཁྱོད་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པས་ཁྱབ། ཁྱོད་མ་ཐོབ་ན་འཕགས་

179

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོལམ་མ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་ཉིད་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག་
ནུས། རང་ཉིད་མ་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པར་འཇོག་ནུས་
པའི་ལམ་བདེན་དེ། རང་ཉིད་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག་ནུས། རང་ཉིད་མ་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པར་འཇོག་བནུས་
པའི་ལམ་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་ཉིད་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་
འཇོག་ནུས། རང་ཉིད་མ་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པར་འཇོག་ནུས་པའི་ལམ་བདེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་

ལམ་བདེན་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་
ཉིད་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག་ནུས། རང་ཉིད་མ་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པར་འཇོག་ནུས་པའི་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་ཆོས་
ཅན་གྱིས་གྲུབ་བོ། །ཁ་ཅིག འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་གསུམ་

ཡོད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་
ཡིན་པ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གདམས་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་དང་།གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་

180

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྱི་རྟོགས་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་རང་རྒྱལ་གྱིས་ལམ་གང་ཡིན་

པ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གདམས་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་བསྟན་གདམས་ཡུལ་
དུ་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་མ་ཡིན། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
ཡིན་ན། འདིར་བསྟན་གདམས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་
ཡིན་པའི་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་འདིར་

བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་བསྟན་གདམས་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་
པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་
། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་རང་གི་

བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་
པ་དེ་དམན་པའི་གང་ཟག་གིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་
དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན། ས་བཅུ་བ་བས་ཞི་བ་དེས་ཐུགས་འཕྲོགས་
པ་མ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་པ་ན་ཉེར་ཞི་དེ་ལས་སླར་མི་ལྡང་བའི་

181

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་

ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན་ཟེར་ན། རང་བཞིན་
རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་
ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་

དང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ལམ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་
ཐོབ་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་
སྟེ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ཤེས་
སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་མ་བྱས་པ་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་མ་བྱས་

པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་མ་སྦྱངས་བར་དེ་དག་གིས་

ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་ནི་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འདིར་བསྟན་གདམས་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

182

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟགས་ཁས། མ་ཁྱབ་ན། འདིར་བསྟན་གདམ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡང་

དག་མཐའ་ཅི་ལ་ཟེར་སྨོས་ཤིག གཞན་ཡང་།ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་

སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འདིར་

བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་པས་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་
ཞི་དེ་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ། དམན་པའི་གང་ཟག་གིས་འདིར་བསྟན་
ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་

བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་
གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་དུས་
མཉམ་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་
དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་

མངོན་དུ་བྱས་མ་ཐག་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ལྷག་
བཅས་མྱང་འདས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། ཕྱི་མ་

183

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའབུད། ཁ་ཅིག བར་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་དང་པོར་ལྷག་
མེད་མྱང་འདས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱབ་བསྒྲུབས་ཀྱི་རྟགས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལན་གཞན་དུ་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག ཁྱབ་

པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང་། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདིར་

བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་
སུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་

སྔ་རོལ་དུ་ཞི་བའི་བདེ་བ་དེས་ཐུགས་འཕྲོགས་ནས་རང་གི་བསམ་

ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་དུ་བསྐལ་བའི་བར་དུ་ཞི་བའི་

དབྱིངས་སུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི། ཐེག་པ་དམན་པའི་རིགས་
ཅན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་
པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་དོན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་

184

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཆི་འཕོ་ཁར་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་བོར་ནས་དག་པའི་ཞིང་དུ་པད་
མའི་སྦུབས་སུ་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་བླངས་ཏེ། ཁྱབ་པ་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ལ་རྩེ་
གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་འཕེན་པ་བཏང་བ་
ལ་བརྟེན་ནས་དག་པའི་ཞིང་དུ་པད་མའི་སྦུབས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་དུས་
མཉམ་དུ་ཉེར་ཞི་དེ་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་མ་

ཐོབ་པར་ཞི་བའི་བདེ་བས་ཐུགས་ཕྲོགས་པ་མི་འགལ་ཏེ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་ཀྱང་དེས་ཐུགས་ཕྲོགས་
པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་མ་ཐོབ་པར་སྐབས་འདིའི་ཞི་

བདེ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་དེ། ཞི་བའི་བདེ་བས་ཐུགས་ཕྲོགས་ཞེས་པའི་
བདེ་བ་དེ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཤིན་སྤྱང་གི་བདེ་བ་ལ་བྱེད་
རིགས་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས། ཇི་ལྟར་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སྒྲ་ཐོས་བསམ་ལས། །རྒྱལ་སྲས་བདེ་འབྱུང་དེ་ལྟར་ཐུབ་རྣམས་ལ། །ཞི་

བར་ཞུགས་པས་བདེ་བ་བྱེད་མིན་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ས་བཅུ་མ་ཐོབ་བར་དུ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་

ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་

185

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསེམས་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་བཅུ་མ་ཐོབ་པར་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་མེད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་ས་བཅུ་མ་ཐོབ་པར་ཐེག་དམན་གྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་ས་བཅུ་མ་ཐོབ་བར་ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིགཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དེ་འདིར་

བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཐོབ་པ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་

མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཞིང་།ལྷག་མེད་
མྱང་འདས་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་
པ་དེས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་རང་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་
ལངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་རྣམས་བར་བར་དུ་ཡང་དག་
པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་གོམས་པའི་དབང་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་འདི་

186

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལ་དུས་ཡུན་རིང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་འཕེན་པ་
ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འོ་ན། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་བྱང་

སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེང་ཕྱིན་ཆད་རྫོགས་སྨིན་
སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་
འདྲའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་
བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་འདིར་བསྟན་

ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་།
ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་
གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་
ཐལ། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་
གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་

ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་

187

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་
པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་།ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པས་དང་པོར་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཚེ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཚེ་འཕོས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་

དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་
རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་རྫོགས་
སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་

མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་མེད་མྱང་
འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་
སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་
མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟིན། གཞན་ཡང་། ལྷག་མེད་
མྱང་འདས་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་

188

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལམ་པ་ལ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་དེང་ཕྱིན་ཆད་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་
གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མ་བྱེད་
ཅིག་ཅེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་དེ། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་

བྱས་པར། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་
ཐོབ་པར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གདམས་རིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱབ་

པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ཐོབ་པ་དེ་འདིར་

བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་ཉེར་ཞི་མ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ།།

རང་ལུགས་ལ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད།

༈ རང་ལུགས་ནི། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་
ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་དེ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན།

ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་ལ་
རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་

189

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབཞག་པ་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་

གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་
བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་
བཞག་པ་དེ། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་འདིར་བསྟན་
ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན། །རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁ་
ཅིག ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་
པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་
ལྟོས་ཏེ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པར་ཐལ།
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་

མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འདིར་

བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་མྱོང་བ་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་དེ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། རྩ་བར་འདོད་ན། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་

190

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་
པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། དེས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་
པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་

བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་གང་ཞིག དེས་རྫོགས་
སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་

མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་མྱོང་
བའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། ཁ་
ཅིག ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་

སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་མྱོང་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་དང་།ཕྱིར་མི་

191

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ།
དེས་དམན་ལམ་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་
ཐོབ་པ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡོད་ཀྱང་།
སྤྱིར་དེས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྫོགས་སྨིན་

སྦྱངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
མི་བྱེད་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་
ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་
གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་
རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷག་

192

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་

མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སླར་མི་ལྡང་
བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། མཉམ་བཞག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ།
འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་
བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སླར་མི་ལྡང་བའི་

ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་དང་
དུས་མཉམ་དུ་དེ་འདྲའི་ཉེར་ཞི་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སླར་
མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། མཉམ་གཞག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གང་
ཟག་གང་ཞིག འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་སོ། །ཁ་ཅིག ཁྱབ་

པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་ཆོས་
ཅན། འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་

193

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོང་
ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཞི་བའི་

དབྱིངས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ༈ བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ།
ཁ་ཅིག དེ་མི་འཐད་དེ། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཞིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་སྐུའི་

བཀོད་པ་གྲངས་དེ་སྙེད་དང་།སྐུའི་བཀོད་པ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་
ཅན་གྲངས་ལས་འདས་པ། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེའི་འཕགས་
པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་ནུས་པ་ནི། ཇི་སྲིད་ཀུན་སློང་གི་རྟོག་པ་
ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་མི་ནུས་པས་དེ་འདྲ་དུས་གཅིག་ཏུ་ལན་ཅིག་བྱེད་
པ་ཡང་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་དུ་འབྱུང་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། མ་རིག་

བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་སྤངས་ནས། སླར་
མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་
ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་

194

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། དེ་ལྟར་འཕགས་བའི་གོ་འཕང་
ལ་འགོད་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ཁྱབ་

པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཊཱིཀ་ལས། དེ་འདྲ་དུས་གཅིག་
ཏུ་ལན་གཅིག་བྱེད་པ་ཡང་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་སྐུའི་བཀོད་པ་
གྲངས་དེ་སྙེད་དང་སྐུའི་བཀོད་པ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་
གྲངས་ལས་འདས་པ་ལ་ཆོས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེས་འཕགས་
པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་ནུས་པར་ཐལ། དེས་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་
བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་སྟོན་
པའི་ཀུན་སློང་གི་རྟོག་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་
བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་འགོད་ནུས་པའི་རྒྱུའི་དགེ་རྩའི་ནུས་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་འགོད་ནུས་པས་མ་
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་

གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། བྱང་

སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ།
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། དེ་འདྲའི་གདུལ་བྱ་དེ་ཉིད་སྨིན་གྲོལ་

195

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོགཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྨིན་ལམ་ལ་བཀོད་ཟིན་ནས་ཡང་དག་པའི་

མཐའ་མངོན་དུ་བྱ་བར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་།
ཆད་པའི་མྱང་འདས་ལ་བྱེད་པ་ཡང་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་ནས་མངོན་
དུ་བྱ་བར་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། སྨོན་
ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་

གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ནུས་པ་ལ་འཆད་པ་ནི།

ཆོས་སྐུ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པར་འགྱུར་བས་དོགས་པའི་གནས་མེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་
སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
ཞེས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

བཀའ་བསྟན་བཅོས་བཤད་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༈ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་དང་མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

196

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མདོ་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་
ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་འབྲེལ། དེ་ཁྱོད་ལ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག མདོ་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དགོས་པ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། ཁྱོད་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་རག་མ་ལས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྔ་རོལ་དུ་མདོ་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། གཞན་ཡང་།བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་

དགོས་དགོས་བ་ལ་འབྲེལ། དགོས་པ་དེའི་བརྗོད་བྱ་ལ་འབྲེལ་པའི་

འབྲེལ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་
བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་ནང་ཚན་
གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་དགོས་པ་
དེ། དེའི་བརྗོད་བྱ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

197

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་བརྗོད་བྱ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་
བར་མ་ཁྱབ། གཉིས་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ནི། ཁ་ཅིག དངོས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་རྣམ་མཁྱེན་ལས་བྱུང་བའི་ལེགས་
བཤད་གང་ཞིག སྤོབས་པ་བཞི་དང་ལྡན་པ་དེ་བཀའི་མཚན་ཉིད་

ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་དང་དངོས་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚར་གཅིག་ལ་རག་
ལས་པའི་བཀའ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་དེ་ཡིན་པར་
ཐལ། བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་དང་དུས་མཉམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྩོམ་པ་པོ་རྣམ་གཡེང་མེད་པའི་ཡིད་ཅན་

གྱིས་བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བརྩམས་པའི་ངག་རྣམ་དག་གང་
ཞིག ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དེ། བསྟན་བཅོས་
རྣམ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མི་འགལ་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་འོག་ཏུ་བསྒྲུབ། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་

198

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐུབ་པ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་

དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་
ཐལ། དེས་དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་
སྟེ། དེས་དེའི་དགོངས་པ་གཞན་ལ་འཆད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
༈ རང་ལུགས་ལ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཡང་།དེའི་དགོངས་འགྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
བཀའི་སྔ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཆོས་ཅན། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་
བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བཀའི་རྗེས་
སུ་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་ན། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བས་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ན་དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བས་ཁྱབ་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་འབུད། རྩ་བར་འདོད་ན་སླ། ཁ་ཅིག གདུལ་བྱའི་ཉོན་
མོངས་སྤོང་ཕྱིར་དུ་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་མཐར་ཐུག་

དེ་བཀའི་མཚན་ཉིད། མདོ་གང་ཡང་རུང་བའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གདུལ་བྱས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གསུང་རབ་དེ། སངས་
རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བཀའི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་སྤོང་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་

199

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་
བར་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་ལ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་གདུལ་བྱས་བརྩམས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་རྩོམ་
པ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྩོམ་པ་པོ་ཡིན་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་ནང་འགལ་ལོ། །ཁ་ཅིག གསུང་པ་པོ་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་མ་འབྲངས་བར་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་དེ། བཀའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གདུལ་བྱས་བརྩམས་པའི་བཀའ་མེད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱིན་གྱིས་བརླབས་བའི་བཀའ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྤོབས་པ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསུང་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

200

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གསུང་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་བཀའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བདེ་གཤེགས་གསུང་ནི་མཐའ་ཡས་ཏེ། ཡན་
ལག་དྲུག་ཅུ་བསམ་མི་ཁྱབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསུང་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གདུལ་
བྱའི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡོད་པ་གང་ཞིག སངས་རྒྱས་

ཀྱི་བཀའ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེས་ན་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡོད། དེའི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཡོད། དེའི་རྒྱུད་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མེད་པར་ཁས་བླང་ངོ་། །ཁ་ཅིག བསྟན་

201

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ།

བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡོད་ཟེར་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་བརྩམས་བའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡིན་པར་ཐལ།

ཁྱོད་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་

རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་།གལ་ཏེ། གདུལ་
བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡོད་
པར་ཐལ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བཀའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་བོ། །འོ་ན། གདུལ་བྱས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡོད་པར་ཐལ། གདུལ་བྱས་བརྩམས་པའི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྷའི་དབང་བོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་སྡུད་བ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་
པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཉིད་བཀའ་མ་ཡིན་པའི་

202

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གོ་སྐབས་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་པའི་མདོ་འདི་
ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་གཉིས་

ཀ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བཀའ་སྡུད་བ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྩོམ་མཁན་བཀའ་སྡུད་བ་
པོས་བརྩམས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རྗེས་སུ་གནང་བའི་

བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དྲངས་མ་ཐག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་
དང་འགལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་
ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་པས་མདོ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མར་འདི་སྐད་བདག་
གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་སྨོས་དགོས་པར་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །
གཞན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱའི་རྒྱུད་ལ་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡོད་པ་གང་ཞིག རྒྱུ་
མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་

203

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོརྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་

བཅོས་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྡུས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།བཀའ་དང་
བསྟན་བཅོས་འགལ་ཟེར་བ་དང་། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱའི་རྒྱུད་ལ་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡོད་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་
ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བཀའ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡོད་པར་བུད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བཀའ་ཡིན་

པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡོད་པར་བུད། ཁོ་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་

གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ངག་ཡིན་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་
རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་གཞུང་ཚིག་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་།འདོད་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་

204

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོའི་ངག་

ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། རྗེ་བཙུན་
བྱམས་མགོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་

དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོའི་ངག་

ཆོས་ཅན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ངག་ཡིན་པར་ཐལ།

རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་
པོའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདུན་ གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་

དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ངག་སྨྲ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བཀའ་དང་

བསྟན་བཅོས་འགལ་ཞེས་ཟེར་ན། བཀའ་ཡིན་ན་བཀའི་དགོངས་
འགྲེལ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བཀའ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་མ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཁོར་ལོ་

205

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མི་འགལ་བར་ཐལ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དེ་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཏན་ལ་
དབབ་པའི་བསྡུ་བ་ལས། སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་གང་ཞེ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན། བཀའ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་བསྒྲུབས་ཟིན། གཞན་ཡང་།བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་
ཡིན་ན། བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་ངག་རྣམ་དག་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་འགལ་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བཀའི་སྔ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འགལ་བར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་རྒྱུད་བླ་མར་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་སོ་སོར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་འགལ་བར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་རྒྱན་དུ་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་ངོས་འཛིན་སོ་སོར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་། །ཞེས་པས་རྣམ་

206

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཁྱེན་བསྟན། མོག་མོག་པོར་མཛད་ལ་སོགས་དང་།།ཞེས་པས་ལམ་ཤེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། ཁོ་ན་རེ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འགལ་བར་ཐལ། བཀའ་གསུང་བ་བོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་འགལ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤཱ་རི་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བཀའ་གསུང་བ་བོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་བརྩམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བཀའ་དེ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། བཀའ་བསྟན་བཅོས་སོགས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།རྒྱན་
སྣང་ལས། དེ་བས་ན་གདུལ་བྱའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲར་སྣང་བའི་རང་

བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་བསྟན་པ་ཉན་པ་པོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་

ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོ་ལས་སྐྱེས་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱས་ནས་མཆོད་པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེས་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན། འོ་ན། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་བའི་བཀའ་མེད་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རང་

207

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོརྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོས་
པའི་ཉན་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་དེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དེ་གདུལ་
བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་
ལས། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ངག་ཚིག་གིས་བསྡུས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཚིག་དང་ངག་གིས་ཚོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ། གསེར་ཕྲེང་ལས། རིགས་པ་འདི་

གསུངས་ཏེ། ངག་མ་སྨྲས་པར་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་མེད་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན་ངག་གི་སྒྲ་རང་མཚན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་
གྱིས་རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་སྒྲ་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་མེད་པར་ཐལ།
བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན་སྒྲ་རང་མཚན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས། དོགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་སྣང་བས་ལན་གར་འདེབས་པ་
གཟིགས་མོ་མཛོད། ཡང་བསྟན་བཅོས་དང་ཤེས་པའི་གཞི་འཐུན་

ཡོད་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་ཡིད་སྦྱོང་བྱེད་
བཞིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དེ་

208

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཤེས་པ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གང་རུང་
གང་ཞིག་དེ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་
རྒྱུད་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲར་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་ངག་འདོན་བྱེད་བཞིན་པའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ༈ རང་ལུགས་ནི། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་ཡིད་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་
བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡིན་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་རང་རྒྱུད་
ཀྱིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་པ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སླར་
ཡང་དོགས་པ་བཅད་ན། ཁ་ཅིག སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་
ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཞུང་ཚིག་ཡིན་ན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་
རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་
རྒྱན་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞུང་ཚིག་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ནང་ཚན་གྱི་གཞུང་ཚིག་ཡིན་པའི་

209

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ་
ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞུང་དེ། བསྟན་
བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།
དེར་ཐལ། དེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ།
དེ་འདྲའི་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་དེ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་
བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་རྒྱུད་

ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་

210

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཞུང་ཚིག་དེ་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་གཞུང་ཚིག་ཡིན་

པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་རྒྱུད་ལ་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་གཞུང་ཚིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པར། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་

ཚིག་དེ་དབུས་མཐའི་གཞུང་ཚིག་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ་གྱི་གཞུང་ཚིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞུང་ཚིག་དེ་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་གཞུང་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། དབུས་མཐའི་གཞུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དབུ་མ་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་གཞུང་ཚིག་ཏུ་གྱུར་བའི།
འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་ལས་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་པའི་གཞུང་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ།

མཛོད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཕྱི་རོལ་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན། བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་མ་ཡིན་དགོས་

211

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཟེར་ན། ནང་འགལ་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཕྱི་རོལ་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་སྐྱེས་བུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་འགྱུར་མིན། ཞེས་པའི་ངག་འདི་

གྲངས་ཅན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ།
བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སྨྲས་པའི་སྐྱེས་བུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་
རྣམ་འགྱུར་མིན། །ཞེས་པའི་ངག་ཡོད་པ་གང་ཞིག སློབ་དཔོན་སེང་
གེ་བཟང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་ལས་ལས་སྐྱེས། ཞེས་
པའི་གཞུང་འདི་མཛོད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩ་
བར་འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་

བཅོས་དེ། ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། ཁྱོད་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་
ཁས། འདོད་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དོན་བསྡུ་ན་བཅས་
ལྡན་དགེ་སློང་གི་རྒྱུད་ལ་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད་པར་ཐལ།
བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་
བསམ་བྱེད་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་

212

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐོས་བསམ་བྱེད་བཞིན་པའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་བསྟན་བཅོས་
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཁས། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་
མའི་ཕྱེད་བདེ་བ་མིན་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀློག་པར་སྣང་ངོ་། །ཞེས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་།སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ཀ་ལཱ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཞོན་ནུ་ཀ་རྟི་ཀ་དེ་ཕྱི་རོལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཕྱི་རོལ་པའི་མཚན་གཞི་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིག་

གནས་ཐུན་མོང་བའི་བསྟན་བཅོས་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་བཀའི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ།

༈ གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའི་མཚན་ཉིད།

བཀའ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ།

213

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབརྗོད་བྱ་ཐར་པ་དང་མཐོ་རིས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། རྗོད་བྱེད་ཚིག་གི་སྐྱོན་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ། བྱེད་ལས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་སོགས་སྤང་བྱ་ཅི་རིགས་པ་སྤོང་བྱེད་དུ་གསུངས་པ།
དགོས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཕན་ཡོན་སྟོན་པར་
མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་
པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ངག་རྣམ་དག་དེ། སངས་རྒྱས་པའི་
བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་གི་མཚན་ཉིད། རིགས་གནས་སྨོས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་པའི་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་སོགས་
བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཏུ་བསྡུ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༈ གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་

གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཞུང་ཚིག་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་
པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་ཚང་བར་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་།ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བརྒྱད་

214

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྟོང་པའི་མདོ་ཚིག་ཆོས་ཅན། མདོ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

མདོ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་གཞུང་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
འདོད་ན། ཁྱོད་ལ་ཤླཽ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་གཞུང་ཚིག་དེ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་

པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་འགྱུར་བས་བསྟན་བཅོས་
མཐའ་དག་གི་འཆད་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
དེ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་སུ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༈ ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་དང་མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན། མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཡང་

215

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྗོད་བྱེད་སྐབས་བརྒྱད་དང་།བརྗོད་བྱ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཡང་དག་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་ཡུམ་
རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་
ཡང་དག་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་
དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ།
དེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་ནང་འགལ་ཏེ། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་རྣམ་མཁྱེན་
གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་ཚད་མས་
རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་

དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མེད་པར་ཐལ། རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་
ཡང་དག་པར་འཆད་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལས་ཐ་ཆད་པའི་ཁས་ལེན་ཅི་ཡོད། གཞན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་དོན་དམ་

216

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བདེན་པར་བཤད་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་།རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཚིག་འཁྲི་མཁན་རྣམས་
མི་སྨྲ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག གཉིས་པ་མཐའ་

གཅད་པ་ལ། དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཁས་
པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་
གང་ཞིག མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སུ་ཕྱིན་པ་དང་།ཕྱིན་བྱེད་གང་
རུང་དེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུང་ཞིང་སློབ་ལམ་ན་ཤེར་
ཕྱིན་ཡོད་གསུང་།འོ་ན། ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། མི་གནས་པའི་མྱང་

འདས་སུ་ཕྱིན་པ་དང་ཕྱིན་བྱེད་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སུ་ཕྱིན་བྱེད་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སུ་

ཕྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། སློབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་
མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལམ་ཤེར་
ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པའི་

217

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་།ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སློབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག སློབ་ལམ་ན་
བསླབ་བ་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བསླབ་གསུམ་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། རྒྱལ་པས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དྲུག །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་བསླབ་བ་གསུམ་

མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། ཁ་ཅིག སློབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་
ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སློབ་ལམ་ན་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཏེར་དང་རིན་

ཆེན་འབྱུང་གནས་མཚོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ལན་ལ་

218

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཁ་ཅིག རྩ་པར་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་

སྙོམས་འཇུག་ཙམ་པོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདོད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཁམས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཆེས་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན། རང་
ཡུལ་ལ་རྩིང་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་བློ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་གསུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་ནི།

སློབ་ལམ་ན་ཆོས་སྐུ་ཡོད་པར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་ཆོས་སྐུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། །སྤྲིན་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག སློབ་ལམ་ན་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཡོད་པར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་ ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་གོ་སྒྲུབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སློབ་ལམ་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་རྣམ་མཁྱེན་ལ་འཇུག་པའི་

འཇུག་སྒྲུབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཕར་ཕྱིན་

219

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདྲུག་པོ་དེ་ལ་དམན་མཆོག་གི་རིམ་པ་དང་།རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་

ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་པོ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་མ་སྐྱེད། །དམན་དང་མཆོག་དང་གནས་ཕྱིར་དང་
།། རགས་པ་དང་ནི་ཕྲ་བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་རིམ་བཞིན་བསྟན་པ་ཡིན།

། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་དེ་ལ་
རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྟོགས་པ་འབྱུང་བས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་དང་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་པ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གཉིས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་

འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། དེའི་དོན་འོག་ཏུ་འཆད། འགྲེལ་ཆེན་ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་
ནི་དངོས་ཡིན་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག ལུང་དེས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱའི་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་
པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་
ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་བཏགས་

220

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་
གཉེར་བྱའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་དེའི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱའི་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བར་བསྟན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱའི་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
དེའི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་དེའི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱའི་ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ནང་འགལ་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱའི་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ།

དེའི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན།
ཁྱབ་པར་ཐལ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་

ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སློབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ།

ཤེར་ཕྱིན་ཕལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མི་ཕལ་པ་ཡིན་ན་མི་

ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྒྲའི་

221

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདོན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཙོ་བོ་དང་ཕལ་བའོ། །གཙོ་བོ་ནི་གཉིས་

སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཕལ་པ་ནི་གཞུང་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་

ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེས་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གཙོ་བོར་དངོས་མིང་

དང་། གཞུང་ལམ་གཉིས་ལ་ཕལ་པ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པར་

བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཡུམ་ཡིན་ན། འབྲས་ཡུམ་
ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་
ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁོ་རང་གི་གསལ་བ་དེར་ཐལ། ཆོས་སྐུ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །དེས་ན་སློབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་མེད་པར་
ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་པའི་ཕ་རོལ་དེ་སྒྲིབ་

གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཕ་རོལ་ནི་གང་འཁོར་བའི་རྒྱ་

མཚོའི་ཕ་རོལ་ལམ་ངོགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་།ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་

པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་རང་བཞིན་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ།
།དེར་སོན་པ་ནི། དེར་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིགལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མ་མཐའི་ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

222

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ནས་འཇོག་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དང་།ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ནས་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ།

འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། སྦྱོར་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་།སྒོམ་པ་དང་།ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། གོ་ཆ་དང་། འཇུག་པ་དང་། ཚོགས་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་།སྡུད་འགྲེལ་རྟོགས་སླ་ལས། དང་པོ་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལམ་སྟེ། དེའི་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཀྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཊཱི་ཀར།

ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་།སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐུཌ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་
རྣམས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་
པར་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ན།

ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་ས་

223

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམཚམས་མཐོང་ལམ་ནས་འཛིན་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།ས་མཚམས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོཌ་ལམ་དེ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལམ་
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་
འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། ལམ་

ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། ལམ་

ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོཌ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འབྲས་བུ་ཤེར་
ཕྱིན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་
ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ་སྐྱོན་འཕེན་པ་ལ་ཁ་ཅིགབུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་མེད་ན་དེ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགག་གཞི་གཤག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་
གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་
ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྔ་ལོཌ་

224

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སུ་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་སོ། །ཁ་ཅིགསངས་རྒྱས་འཕཌ་པའི་མིག་ཤེས་དེ་ཤེར་ཕྱིན་མིན་ཅེས་ཟེར། དེ་
ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་
པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་

གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་
ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་

པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་སྤངས་པ་ཡིན་
པས། ཡིད་ཀྱི་བློ་དང་འདྲ་བར་དབང་པོའི་བློས་ཡུལ་ཡོངས་སུ་
གཅོད་པ་གང་གི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཞེས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་དབང་ཤེས་རྣམས་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་གསལ་བར་བཤད་
པའི་ཕྱིར།

225

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོརང་ལུགས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ།

༈ གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཤེར་ཕྱིན་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་
བ། ས་མཚམས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་
གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
མཚན་ཉིད། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པ་
ཡིན་ཏེ། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད་པ་དང་།ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ།
དགག་བྱ་དང་བྲལ་བའི་ཁྱད་པར་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་
བཞིན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཕྱི་མ་དང་ཤེར་ཕྱིན་དོན་གཅིག དང་པོའི་

226

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཚན་གཞི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ།
གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བརྗོད་
བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལྟ་བུའོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་
མཐའ་དག་གོ །བཞི་པ་ནི། ཁྱད་ཆོས་བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་

མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཁྱད་

ཆོས་བཞི་ནི། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་
ལ་ཡོད་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་
གཉིས་སུ་མེད་པ། རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
དང་། ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་ཡོད། ས་མཚམས་
ནི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། རང་བཞིན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་གཞི་གྲུབ་ཚད་ལ་ཡོད། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཐུག་གོ །ཤེར་ཕྱིན་དང་། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།
༈ གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག ཕར་ཕྱིན་བཅུ་པོ་དེ་

227

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཅུ་བོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རྣམ་
མཁྱེན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྦྱིན་པའི་
ཕར་ཕྱིན་དང་།ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཞི་འཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཞི་འཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཏོང་སེམས་དང་། སྤོང་སེམས་ཀྱི་གཞི་འཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། རེ་ཤིག་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་པོ། ཡང་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །ཡང་ཁ་ཅིག ཆོས་དེ་ཤེར་ཕྱིན་
ཡིན་ན། ཆོས་དེ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་

ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་

228

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ལམ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་ཐལ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འགལ་ཁྱབ་ལ་
འབུད་དོ། །གཞན་ཡང་། ཆོས་དེ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཟེར་བ་ལ་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་
རྒྱུད་ལ་མེད་པར་ཐལ། ལམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྣམ་ཀུན་
མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་ དོན་དང་། མཐའ་གཅད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཇོག་
བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། བདེན་པ་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ།
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་ཟེར་ན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

229

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་དེའི་དངོས་ཀྱི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་དེའི་
དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སླ། ཁ་ཅིག སེམས་
བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ།
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུ་པོ་དེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

༈ རང་ལུགས་ནི། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཚན་
ཉིད་དུ་འཇོག དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་
པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་དོན་བདུན་ཅུ་མཁྱེན་
པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་གཉིས་ཡོད།

230

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༈ སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་གཅད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་
དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོར་གྱུར་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་

ཐེག་ཆེན་གཙོ་བོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་ཀུན་
རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེའི་འཇོག་བྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་
གསར་དུ་སྐྱེད་པའི་ལུས་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་མི་ཡིན་པས་ཁྱབ་

སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་

231

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོགང་ཟག་ཡིན་ན་མི་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་འགྲེལ་ལས། མི་

རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ན་དང་། གླིང་གསུམ་ན་འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱི། གཞན་
ལ་ནི་མིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་དང་སྐྱོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་
ཡིན་པས། རང་ལུགས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བ་

གསེར་འཕྲེང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།དེ་མི་འཐད་དེ། ལྷའི་རྟེན་ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད། དུད་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་
གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད། དམྱལ་བའི་རྟེན་ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷའི་བུ་རབ་གནས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་ལས། ལྷའི་བུ་
གང་དག་གིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་

སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀླུའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ནི་གང་ཞིག ཀླུ་ཡིན་ན་དུད་འགྲོ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་
པའི་མདོ་ལས། ཀླུ་ཉི་ཁྲི་དང་ཆིག་སྟོང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་

232

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དྲིན་ལན་བསབ་
པའི་མདོ་ལས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྔོན་དམྱལ་བའི་ཤིང་རྟ་འདྲེན་
པའི་གྱད་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འཇུག་སེམས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་
བའི་ལུས་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་བ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལྷའི་རྟེན་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་འཇུག་སེམས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། དེའི་རྟེན་ལ་སྨོན་སེམས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསྒྲུབས་ཟིན། རྩ་བར་འདོད་
ན། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་ལས། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་དང་བྱང་གི་སྒྲ་
མི་སྙན་པ་ནི་སྡོམ་པའི་ཞིང་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྩ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་
འཐད་པར་ཐལ། འཇུག་སྡོམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་
ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་སྒྲོན་ལས། སོ་སོ་ཐར་པ་རིགས་

བདུན་གྱི། །རྟག་ཏུ་སྡོམ་གཞན་ལྡན་པ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་

233

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྡོམ་པ་ཡི། །སྐལ་བ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འཇུག་སྡོམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་

རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་བ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པ་
ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་སྒྲོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། སྡོམ་
པའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་གསར་
དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་བྱམས་སོགས་
ཚད་མེད་བཞི་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིའི་ལན་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་དཔྱད་དོ། །སེམས་རྟེན་ལ་ཁ་ཅིག འདོད་སེམས་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མ་ཐོབ་པར་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་འཐོབ་པ་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་

234

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། སྦྱོར་བ་ཞེས་པ་ནི་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་
བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་
རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ།
རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་བྱ་བ་ལམ་

ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་
བས་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་བསྡུས་ནས་བསྒོམ་པ་མཁྱེན་
གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་གྱི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིགབསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞི་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་

གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། །གཉིས་པ་ངོ་བོ་ལ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིགརང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་
གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་

235

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་ཟེར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་
པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སའི་བར་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། འཇུག་སེམས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇུག་སྡོམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་རྩོལ་བཅས་ཀྱི་མྱོང་བ་ཙམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་རུང་
བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་རིམ་ལས། ལྷ་དང་ཀླུ་སོགས་ལུས་དང་
བསམ་པའི་སྒོ་ནས་སྨོན་སེམས་བསྐྱེད་པར་རུང་བ་ཐམས་ཅད་
འདིའི་རྟེན་དུ་རུང་ཡང་།འདི་ནི། ལམ་སྒྲོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། འཁོར་

236

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བས་ཡིད་འབྱུང་ལ་འཆི་བ་དྲན་པ་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ་
སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྔར་བཤད་པའི་ལམ་རིམ་ལ་བློ་སྦྱངས་པས་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡིད་འགྱུར་བའི་ཉམས་མྱོང་ཅུང་ཟད་རྙེད་པ་
གཅིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྨོན་
སེམས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། སྨོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོར་བའི་རྩ་ལྟུང་བྱུང་བའི་ལམ་མ་

ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་

ཀྱི་གང་ཟག་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སེམས་བཏང་བའི་ཚེ་སྨོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དོར་བའི་རྩ་ལྟུང་འབྱུང་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག གཞན་

དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་

237

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཆོས་ཅན། གཞན་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་
གཉེར་གྱི་འདུན་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས།
རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་
དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་དེ་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་

ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་སེམས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་
དུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་

238

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པ་

དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བ་ནི་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིད་

ཀྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་
གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཡུལ་ངེས་ལྔ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཡུལ་ངེས་ལྔ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་གི་གྲོགས་སུ་
གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་

འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་སྒོ་ནས་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་
གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
རིག་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་མཚུངས་ལྡན་
གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་གི་གྲོགས་

239

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་

འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གཙོ་བོའི་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞིག ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟོགས་རིགས་
སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་

རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་
ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ན་

ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སྔར་བཀག་ཟིན། ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་འཐོབ་པར་
འདོད་པའི་བསམ་པའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་ཤིང་རང་གི་གྲོགས་
འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ། སྤྱོད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་
དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་

240

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བསམ་པའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་

པོ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སངས་རྒྱས་འཐོབ་པར་འདོད་པའི་
བསམ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་སླ།
གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་

མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།
མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་གང་ཞིག རང་གི་

གྲོགས་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གཙོ་བོ་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། རྣམ་

མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
གྲོགས་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོ་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་སྔར་ལྟར་ཁས་བླངས་ནས། བྱང་སེམས་

241

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་
རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཐོབ་པར་འདོད་
པའི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་

དེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ།
རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་གཞི་འཐུན་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྫོགས་པའི་བྱང་

ཆུབ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གཞི་འཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་

དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཞིག ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱོད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། སྤྱོད་པའི་

རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མ་

གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ། བྱང་སེམས་

242

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་དོན་དུ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་

གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་འཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་
ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་

འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པར་

ཐལ། དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གིས་ཆར་

གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་
ཁྱབ་སྟེ། གཞན་དོན་དེ་ཡང་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་།བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་དོན་དུ་
རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཐོབ་པར་འདོད་
པའི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་འཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ་དེ་འདྲ་
བའི་གཞི་འཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་ཀུན་རྫོབ་གང་ཞིག དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཞིག ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་གཞན་དོན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཞན་དོན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཐོབ་པར་

243

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའདོད་པའི་བློ་ཞིག་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག ས་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
དེ་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་

རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། མི་འཐད་དེ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་བྱང་

སེམས་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་སྡོམ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་བྱང་

སེམས་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསླབ་བཏུས་ལས། ཅི་སར་མ་ཆུད་པ་

རྣམས་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་

ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འཇུག་སྡོམ་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

འཇུག་སྡོམ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
དེ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འཇུག་སྡོམ་ཐོབ་
ལ་ཉམས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་

དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། འཇུག་སྡོམ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་
རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཐེག་

244

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པ་གང་ཞིག སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་
བས་མ་ཟིན་པ་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་

སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་ཟིན་པ་དེ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་མ་ཟིན་པར་ཐལ། སྨོན་པ་
སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེས་ཟིན་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་

ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཊཱིཀ་ཆེན་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ས་ཐོབ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་
དང་བྲལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིགཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གང་ཞིག སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་
བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པ་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་གང་ཞིག སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་འཇུག་

པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་དང་རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས། འདོད་ན་སླའོ། །ཁ་ཅིག འཇུག་

245

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྡོམ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་དེ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འཇུག་སྡོམ་རྒྱུད་
ལ་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ།
སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་

རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་
པའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་
གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་ཐལ། འཇུག་

པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་
ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

246

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་གྱུར་དུ་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་དུས་ཉིད་ན་གང་

ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་མོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་བློ་མངོན་
གྱུར་དུ་ནི་ག་ལ་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་ཡོད་པར་
ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་
རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དངོས་སུ་སྐྱེས་པར་ཐལ། རང་རྒྱུ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། འབྱུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དངོས་
པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འབྱུང་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྙོམས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྙོམས་རང་རྒྱུད་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྟེན་ལ་འགོག་

247

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྙོམས་ཡོད་པ་གང་ཞིག འགོག་སྙོམས་དང་འགོག་སྙོམས་རང་རྒྱུད་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་གཉིས། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་
ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁམས་གོང་
མའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་ན།

དེས་མངོན་གྱུར་དུ་ཟིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་

མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་ཟིན་ན། དེས་དངོས་སུ་ཟིན་པས་

ཁྱབ་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་

248

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཀྱིས་ཟིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
དངོས་སུ་ཟིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པས་ཁྱབ་

པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟིན་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་
འབུད། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ས་ཐོབ་ནས་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་དེས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་

སེམས་བསྐྱེད་སྐབས་དུ་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། བློ་མངོན་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དམིགས་རྣམ་

འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མངོན་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སྨོན་པ་

249

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་སྡོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་རང་ལ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག སྨོན་འཇུག་གང་རུང་ཡང་ཡིན།

འཇུག་སྡོམ་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་བས་
མ་ཟིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་རུང་ཡང་ཡིན། འཇུག་སྡོམ་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་པ་
ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་བས་ཟིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་

མཐུན་པ་དེ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོའི་ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་

250

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐལ། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བསྒྲུབས་ཟིན། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། འཇུག་སྡོམ་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་བས་ཟིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་

འཇུག་སྡོམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཤེར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་བས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེར་ཕྱིན་
ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་
བས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཉམས་
ལེན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན།

དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་ཟིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་པས་ཟིན་

ཀྱང་།དེས་མངོན་གྱུར་དུ་མ་ཟིན་ཞེས་སྨྲའོ། །ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གང་ཞིག ཆོ་གས་མ་བླངས་པ། སྨོན་པ་སེམས་

251

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག ཆོ་གས་བླངས་པ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྨོན་སེམས་ལེན་
པའི་ཆོ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། ཞེས་སོགས་སྨོན་སེམས་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྣམ་
རིག་གང་ཞིག སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པ་དོན་དམ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གཙོ་བོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
རིག་གང་ཞིག སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པ་དེ་དོན་དམ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་
ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། དེ་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ལ་ཡོད་ཀྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་
ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་

252

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སེམས་བསྐྱེད་གང་ཞིག རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་
གནས་ལུགས་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པ་དེ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དོན་དམ་
པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གང་ཞིག རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྒོམ་
རིམ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་
དང་དོན་དམ་པའི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག ཐེག་དམན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་ཟེར་ན།
ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་

253

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདཔའ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བཤད་པ་ན་གང་ཟག་ཁ་
ཅིག་གིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། ཁ་ཅིག་གིས་

ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
ལས་བྱུང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་ཡི་རྩ་བར་སྙིང་

རྗེར་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་།རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོར་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་།མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་

254

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་
རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་
ལ་རང་རིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་
ཤེས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྩ་བར་མ་ཁྱབ་

ཟེར། གཞན་ཡང་།དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་

མཁྱེན་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དངོས་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཁྱེན་པ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་
བྱེད་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་
གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་
དུ་བྱེད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་
སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་

255

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབྱེད་པའི་བློ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དེས་ཟིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་
རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་
ལ་སྤོང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་སྡོམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སྤོང་
སེམས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལ་ནི་གཞན་ལ་གནོད་
པ་གཞི་བཅས་སྤོང་པའི་སེམས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་

གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་སོགས་སྤོང་བའི་སེམས་པ་དང་སྤོང་བའི་སེམས་

256

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ས་བོན་གང་རུང་ལ་འཇོག་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན། ལྷའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་
སློང་གི་སྡོམ་པའི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་།
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་
ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་འདུས་བྱས་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་
སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མྱོང་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་
བཏགས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མྱོང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་

257

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཞིག དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སོ་སོ་
སྐྱེ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་བྱེད་ལྷག་མ་སྐབས་གཉིས་པར་འཆད་

དོ།།

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ།

༈ རང་གི་ལུགས་བཤད་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
རྟེན་བཤད་པ་དང་།བརྟེན་པ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ་ལུས་རྟེན་དང་།སེམས་རྟེན་གཉིས། དང་པོ་ནི།

ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ལྷ་དང་ཀླུ་
ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་རྟེན་ལ་སྨོན་སེམས་དངོས་སུ་
གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྨོན་སེམས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ཞིང་འགལ་རྐྱེན་དང་བྲལ་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཀའི་རྟེན་ལ་འཇུག་སེམས་དངོས་སུ་
གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་དྲུག་གའི་རྟེན་ལ་སྨོན་སེམས་དངོས་སུ་

258

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ཡང་ལམ་རིམ་ལས། ལྷ་དང་ཀླུ་སོགས་ལུས་དང་བསམ་པའི་
སྒོ་ནས་སྨོན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་རུང་བ་ཐམས་ཅད་འདིའི་རྟེན་དུ་རུང་
ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་དང་།བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་
དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་
གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་
དུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོར་གྱུར་པའི་རིགས་སུ་

གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་

ཁྱད་པར་ཅན་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་།འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གང་ཞིགསྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་
དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་

259

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདངོས་སུ་ཟིན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། གསུམ་པ་
ནི། སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་པ་ལ་ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་
ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོར་གྱུར་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཞེས་
སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་འདིར་

བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དེ་
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་
གོང་དུ་བསྒྲུབས་ཟིན། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་འདིར་

བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་ཁྱོད་

260

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་
འཇུག་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། རང་གི་

གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་
གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་ཁྱབ་བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིགསངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བར་
འདོད་པའི་བློ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཟིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།
འོ་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པར་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐར་པ་ཐོབ་ཟིན་པའི་

གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པའི་ལམ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

261

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པར་

ཐལ། སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། གོ་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་
མངོན་གྱུར་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ས་ཐོབ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་དེས་དངོས་
སུ་མ་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སྐབས་དུ་མར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྦྱིན་པ་
ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་
ཆོས་ཅན། སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པར་

262

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐལ། སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། སྦྱིན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་ཁྱབ། འོ་ན་ཁོ་རང་ལ། སྦྱིན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་ཟིན་
པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་པ་ཉམས་
ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་
བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་སེམས་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་པའི་རྒྱུད་
ལ་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་

རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་བརྒྱད་པ་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། སྨོན་སེམས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་ལྡན། དེ་དངོས་སུ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་པའི་རྒྱུད་

263

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་

ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་གང་ཞིག སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་
མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་ཞིང་དེ་དངོས་སུ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
འདྲའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས། དེ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་དུས་ན་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་ལྡན། དེ་དངོས་སུ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་བྱང་

སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་
ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། གཏོང་
བའི་སེམས་པ་སྤེལ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དུས་ཉིད་ན་རྣམ་མཁྱེན་
དོན་གཉེར་གྱི་དྲན་འདུན་དུ་རེ་བ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་མེད་བའི་
དུས་ན་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

264

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་དེས་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་
ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་

ཤེས་པའི་རྒྱུན་རེ་རེ་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག གང་ཟག་གཅིག་གི་

རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་མངོན་གྱུར་དུ་
ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན། ཞེས་གསུངས། ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པ་སྲིད་པར་ཐལ།

བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་
པའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་
སྒོམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་

265

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དངོས་
པོ་ལྡན་དང་མི་ལྡན་དང་།། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་དུ་རྒྱུད་
ལ་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ལམ་མངོན་
གྱུར་དུ་མེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་
ཕྱི་མ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་མངོན་གྱུར་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་
པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་།གཏོང་བའི་
སེམས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་

མངོན་གྱུར་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་
སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་ཅིག་ཅར་དུ་

ཡོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། གཏོང་བའི་
སེམས་པ་སྤེལ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དུས་ཉིད་ན་ཞེས་སོགས་སྔར་

266

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
དྲངས་པའི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ༈ རང་ལུགས་ལ། སེམས་
ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་རེ་རེ་བའོ། །ཞེས་པའི་དོན་
ཡོད་དེ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
རིགས་མཐུན་པ་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་མངོན་གྱུར་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་

སྐྱེ་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཊཱིཀ་ཆེན་དགོངས་
པ་རབ་གསལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་རེ་རེ་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་གཙོ་བོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ལ་

དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཕར་ཚད་ཀྱི་དར་ཊཱིཀ་གི་དངོས་བསྟན་ལ་རྟོགས་པ་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་

སྐྱེ་བ་མེད་པར་བཤད་དོ།།

སེམས་བསྐྱེད་ལ་དཔེ་གྲོགས་ཆོས་མཐུན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ཚུལ།

༈ དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཆུང་དང་འབྲིང་

དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ལས་དང་པོ་བས་རིམ་གྱི་བསྡུས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་དང་མཐའ་གཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

267

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སྐབས་འདིར་

བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ལས་དང་པོ་བའི་སས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་
པོ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ལ་གྲོགས་
ཀྱི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པ་འདི། འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་
ནས་འཆད་མི་རིགས་ཏེ། འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་
བསྐྱེད་དང་།ཆོས་སྐུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཆོས་ཅན། ས་ལྟ་བུ་ཡིན་

ཏེ། ཞེས་དང་།ཆོས་སྐུ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་

ཆོས་ཅན། སྤྲིན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དང་པོ་དང་ཐ་
མ་གཉིས་ལ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་མི་འཐད་

པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ལ་གྲོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མིང་

བཏགས་པ་འདི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་མི་

རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདུན་པ་དང་

268

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདུན་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ཆོས་སྐུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། གཞན་ཡང་།ཆོས་སྐུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྐུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྱབ། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སློབ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆོས་ཅན།
དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་
པའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མ་ཁྱབ་མཚམས་དང་པོ་ལ་
ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བུད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་ལ་དམིགས་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བདེན་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་

269

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམཚན་བཟང་པོ་སོ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱེད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག གཞན་

ཡང་། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
འགྲིག ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན།
མི་འཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་འཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་
གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཉེན་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གསུམ་
ཚོགས་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་བྱས་པ་ལ། ཁ་

ཅིག འདུན་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་འདུན་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། སྤྲིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སེམས་
བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྤྲིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་

270

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་ཐ་མ་གསུམ་ནི་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་དང་འཇུག་གི་སྒོ་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྡུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་

ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ། སྤྲིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། །
སྤྲིན་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་
བསྐྱེད་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་བཤད་པ།

༈ དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་
རང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གསུངས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེའི་རྒྱུད་ལ་
སྔར་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་གསར་དུ་འཐོབ་པ་དང་།ཐོབ་ཟིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མི་ཉམས་པར་འཕེལ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

271

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོགཉིས་པ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་
གཉེར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ནོར་བར་འདོམས་པར་བྱེད་པའི་རྗོད་
བྱེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུང་ན། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་བསྟན་བཅོས་
ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། གཞན་
དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་འཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ནོར་བར་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ངག་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐབས་མ་

ནོར་བར་བརྗོད་པ་གང་ཞིག ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
དེ་འདྲའི་ཐབས་མ་ནོར་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཐབས་མ་ནོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཐེག་
ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་འཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་དོན་ཡིན་

ཞེས་གསུངས། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

272

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
གསུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སླ། སློབ་དཔོན་
སེང་གེ་བཟང་པོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མ་ནོར་བར་འདོམས་པའི་རྗོད་བྱེད།
ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལོངས་སྐུའི་གསུང་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་འཕགས་ཡིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུའི་

གསུང་གི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སླ། དེ་བཞིན་

དུ། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཙམ་དུ་སྟོན་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་

བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བསྒྲུབས་ཟིན། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་
གཉེར་བྱ་འཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ངག་རྣམ་དག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
སྟོན་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་

273

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངག་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བཞེད་དོན་རང་སྨྲ་
བ་བོའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མཆོག་གི་
སྤྲུལ་སྐུ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་དགོས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་པའི་ལམ་མ་

ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་ལས། ལྷའི་བུ་
གང་དག་གིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་

སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་གདམས་ངག་མི་ཉན་པས་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ལས། ཉེར་འགྲོ་ང་ནི་

སངས་རྒྱས་ཏེ། །ང་ལ་སློབ་དཔོན་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་
གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཉན་པའི་
སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་སེམས་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་

274

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྡུལ་ཕྲ་
རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྡེ་ཚན་བཅུ་གཉིས་འཐོབ་
པའི་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་སེམས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་པའི་ས་མཚམས། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་རྒྱུན་མཐའི་སྔ་ལོགས་ཚུན་ཆད་ན་འཇོག་ཟེར་ན། རེ་
ཤིག སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་སངས་རྒྱས་གཞན་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཉན་པ་མེད་པར་ཐལ། དེས་སངས་རྒྱས་གཞན་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བཟུང་ནས་སངས་རྒྱས་གཞན་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཉན་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བཟུང་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་པའི་ཉན་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། དེ་ན་དེ་ཉན་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་མཚམས་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །རང་གི་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་

275

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདུ་གཉེར་བྱ་འཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་དེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་འདོམས་
པའི་གདམས་ངག་དང་།ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་བསྟན་གྱི་གདམས་ངག་
གཉིས། ཐོབ་ཟིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག །དང་པོའི་མཚན་ཉིད། སྔར་མ་ཐོབ་པའི་
ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་སྟོན་པ་པོའི་ས་

མཚམས། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་།ཉན་ཐོས་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། ཉན་པའི་ས་མཚམས། རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གདམས་ངག་ལ་རག་ལས་པས་གདམས་ངག་ཉན་པའི་ས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་རྒྱུན་མཐའི་སྔ་
ལོགས་ཚུན་ཆད་ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ངག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་
ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ངག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་

276

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ།
དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཆོས་ཅན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མ་ཁྱབ་མཚམས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བུད།
ཁོ་ན་རེ། སྒྲ་མེད་དུ་གདམས་ངག་སྟོན་པ་མེད་པར་ཐལ། གདམས་
ངག་ཡིན་ན་ངག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
སྒྲ་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། སྒྲ་མེད་དུ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲ་མེད་དུ་གདམས་ངག་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ངག་མ་སྨྲས་པར་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་དང་།སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་དབང་གིས་ལྗོན་ཤིང་རླུང་གིས་བསྐུལ་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་འདུས་བྱས་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་
ཅན། ངག་ཡིན་པར་ཐལ། གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

277

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱུད་
བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་གྱི་རྩོལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ།

སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་ལྷའི་རྔ་བོ་ཆེ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡོམ་བཞི་

སྟོན་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ངག་ཡིན་པར་ཐལ། གདམས་ངག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱིན་གྱིས་
བརླབས་པའི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སྒྲ་ཡིན་ན་
ངག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ཆུ་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། གཙུག་ཏོར་གདུགས་དཀར་ཅན་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ངག་ཡིན་པར་ཐལ།
གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ༈
སྒྲུབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་
བ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་སྒྲུབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
གདམས་ངག་ནས། སྒོམ་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་བར་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱོད་གཞན་
རྣམས་མཚམས་སྦྱར་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

278

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྐྱབས་གསུམ་སྐབས་ཀྱི་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༈ སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་དང་།མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་

པོ་ནི། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚེ་གཟུགས་ལ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད། གཟུགས་ཉིད་ཡང་

དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། སངས་
རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱབས་གནས་སུ་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་
དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར། དངོས་པོ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མངོན་དུ་བྱ་བར་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པའི་ཕྱིར། ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚེ་བྱང་ཆེན་གང་
ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པ་ལགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་

279

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཆོས་ཅན། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལམ་སྒྲུབ་པའི་ཟླ་གྲོགས་སུ་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་འདོམས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་གཅིག དུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་དེ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་གང་རུང་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཡིན་

ན། དེ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཟུགས་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ་མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
གཉིས་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག་ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ་
དང་ལྡན་པའི་ཁྱད་པར་འཆད་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
གཞུང་དེའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་དང་ལྡན་པར་ཐལ། དེ་དེ་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་

280

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་གཟུགས་ཕུང་དང་བཅས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཆོས་ཅན། དང་པོ་སྐྱེ་བ་མེད་པ། བར་དུ་གནས་པ་མེད་པ། མཐར་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མི་འཇིག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཇིག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་དང་ལྡན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་ལྡན་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་

ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། གཞི་
ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་
ཡང་། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །ཅེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་སྐྱབས་གནས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན་སོང་།དེར་ཐལ། གཟུགས་སྐུ་དང་ཆོས་སྐུ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་

281

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཏན་དང་མི་ལྡན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་མཁྱེན་བརྩེའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་བཅས་པར་ཐལ། དེ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཕུང་པོ་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་

ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཕུང་པོ་མེད། །ཅེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག བསམ་དུ་མེད་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་བྱང་བདེན་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྩ་བར་འདོད་ན། འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགོག་བདེན་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རིག་གྲོལ་གྱི་
ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་སྲས་འཕགས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་སྲས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་
བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་

282

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ན་སླ། ཁ་ཅིག རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགོག་བདེན་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱབས་གནས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པར་ཐལ། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་རྣམས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེས་སྐྱབས་གནས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ས་བོན་ཟད་པར་མ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་འདིའི་དོན་བཤད་
ཟིན་ཏོ། །ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་
མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། འདུལ་བ་ལུང་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་
པའི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་

283

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབཅའ་འདི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་
ཅན། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་དགྲ་
བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། དགེ་འདུན་ལ་
སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་པ་མ་གཏོགས་པ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་འདིར་བསྟན་གདམས་ཡུལ་གྱི་དགེ་
འདུན་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་གི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མེད་
པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་
མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དྲི་མ་མེད། །དྲི་མེད་སངས་རྒྱས་ཡོན་
ཏན་རྒྱལ་བའི་མཛོད། །གང་ལས་དཀོན་མཆོག་དགེ་བ་གསུམ་
འབྱུང་བ། །དོན་དམ་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།དེ་
ཉིད་ལས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འདི་ཡིས་རིགས། །ཐམས་ཅད་
གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

འབྲས་དུས་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་།རྒྱུད་བླ་མའི་དར་ཊཱིཀ་ལས། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་

284

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་དཀོན་མཆོག་ནི་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་ས་

དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་དཀོན་མཆོག་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་

དཀོན་མཆོག་གསུམ་བསྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཐེག་པ་
ཐུན་མོང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། མཐར་ཐུག་གི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
རྩ་ཤེས་ཊཱིཀ་ཆེན་དང་། རྒྱུད་བླ་མའི་དར་ཊཱིཀ་སོགས་སུ་ཐེག་ཆེན་
དགྲ་བཅོམ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་བཞིན་

དུ་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ། །གཞན་ཡང་།མཐར་
ཐུག་གི་སྐྱབས་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་གི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱབས་གསུམ་པོ་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབས་གསུམ་ཡོད་པ་གང་
ཞིག འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱབས་གསུམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སློབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབས་གསུམ་པོ་མཐར་ཐུག་
གི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་མཐའ་
ཐུག་གི་སྐྱབས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། །ཁོ་ན་རེ། མཁྱེན་གསུམ་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་

285

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཐལ། སྐྱབས་གསུམ་པོ་དེ་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། མ་ཁྱབ། དཔྱད་དོ། །གཞན་ཡང་། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ལ།

སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་ཆོས་དཀོན་མཆོག་འགལ་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་འགལ་
བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྐྱབས་གསུམ་ཡིན་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་དེ་སྐྱབས་གསུམ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་
གསུམ་ག་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པ་གང་
ཞིག ཕྱི་མ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་བདེན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གེ་འབར་པ་ལས། ཁོ་
བོ་ཅག་ཐ་སྙད་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྒྲ་དངོས་སུ་
འདོགས་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་
པའི་ཕྱིར། བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་།ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། རྣམ་

286

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པར་ཤེས་པ་བདག་ཏུ་ཁས་བླངས་ནས་དོན་དམ་པར་བདག་མེད་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་དམ་བཅའ་བའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུན་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་
པའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ངེས་པའི་ཚིག་གི་ཚུལ་གྱིས་ན་རྒྱུན་ཉིད་ཀྱི་གང་ཟག་གཅིག་གི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
རྣམས་ཀྱི་དྭོགས་གཅོད་ལྷག་མ་སྐབས་བརྒྱད་པར་འཆད་དོ། །ཁ་
ཅིག ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་
དོན་དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གཉིས་སུ་ཡོད་ཟེར་ན། ཀུན་རྫོབ་
པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ན་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསུང་རབ་ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ན་ཆོས་དཀོན་
མཆོག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་
མཆོག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་

287

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཟེར་ན། མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་
དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་འགལ་ཟེར་ན། བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་
མཆོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་
ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའི་སྒྲ་ཉིད་

ཀྱིས་བསྙད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
གྲུབ་སྟེ། དེ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསྒྲུབས་ཟིན། ཁོ་ན་རེ།
ཀུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དང་དོན་དམ་པའི་དགེ་
འདུན་དཀོན་མཆོག་འགལ་བར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དཀོན་
མཆོག་དང་དོན་དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་

288

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ན། མ་ཁྱབ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སྤང་ཕྱིར་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། ། ཞེས་སོགས་ལ། ཁ་ཅིག གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་
སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་
རྫོབ་པའི་སྐྱབས་དང་།དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་སྟོན་ལ།
དེས་ན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་དང་།ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན། ཞེས་
ཟེར། གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་མ་ཐུག་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་
རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་
སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་པའི་

སྐྱབས་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་
ཅན། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་
དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་
པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་

289

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།དེར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མ་ཁྱབ་མཚམས་
གཉིས་པ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བུད། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་
དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མ་ཁྱབ་མཚམས་དང་པོ་
ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བུད། གཞན་ཡང་།ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དམ་
པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། །

ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ༈ རང་ལུགས་ལ། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་
དང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་དོན་གཅིག་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་དང་

གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབས་དོན་གཅིག་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྐུ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རང་དོན་དོན་དམ་པའི་སྐུ་
ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིའི་ལན་ལ་
མཁས་པ་ཁ་ཅིག ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལོངས་སྐུ་
ཆོས་ཅན། རང་དོན་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

290

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཞེས་གསུངས། རང་ལུགས་ལ་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། །ཁོ་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དང་།དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་འགལ་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་དང་དོན་དམ་
པའི་སྐྱབས་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། སྔར་གྱི་ལུང་
དོན་ལ་རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུང་གི་ཆོས་དཀོན་
མཆོག་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཚེ་གཟིངས་ལྟར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སློབ་པའི་ལམ་བདེན་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་
ཡིན་ཏེ། རྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སློབ་པའི་འགོག་
བདེན་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་དགག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་སློབ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་རྒྱུད་བླ་མའི་དར་ཊཱིཀ་ལས་བཤད་དོ། །དང་པོ་མི་འཐད་དེ།
ལུང་གི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུང་གི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དེ་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཚེ་གཟིངས་ལྟར་དུ་སྤང་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་རང་
རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བཀའ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་

291

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་
རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་
ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཆོས་ཅན།
མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིམ་བཞིན་དངོས།

གཞན་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། རྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་
བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། མཐར་
ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་རྣམས་དངོས། དེ་གསུམ་ལ་འདོད་ན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་གཞི་

མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྐུ་གསུམ་ག་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟཌ་ཁས། ཁ་ཅིག འདུས་བྱས་ཡིན་ན་སླུ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་

པས་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསླུ་བའི་ཆོས། དེས་ན་དེ་དག་རྫུན་པ་ཡིན། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཆོས་ཅན། སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སླུ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མི་སླུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ།

292

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སླུ་བར་ཐལ། སླུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདི་

དག་གི་ལན་ལ། ཁ་ཅིག ལས་རྒྱུ་འབྲས་སླུ་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིགལས་རྒྱུ་འབྲས་མི་སླུ་བ་ཡིན་ཟེར་བ་གཉིས་ཀས་མ་གོ་བ་སྟེ། རང་
ལན་ནི་རི་བོང་རྭ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་
པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མ་ཁྱབ་མཚམས་དང་པོ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བུད། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། འོངས་པའི་ཕྱིར། རྟཌ་ཁས། གཞན་ཡང་།སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བདེན་པར་ཐལ། རྒྱུ་དགེ་བ་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྫུན་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཆོས་དེར་
ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་

ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། ཆོས་དེ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་མ་ཡིན་པ་བུད། འདོད་ན། ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཆོས་ཅན། སླུ་བར་ཐལ། སླུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
ཟེར་ན། ཁྱོད་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་ཐལ་

འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆོས་དེ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་

293

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམ་ཡིན་པ་བུད། འདོད་ན། རི་བོང་རྭ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ཡིན་

པར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག ཚད་མ་ཆོས་ཅན། སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མི་སླུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་སླུ་
བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བཀའ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན།
ངེས་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། གཞན་ཡང་།ཚད་མ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་

སླུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟཌ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྫུན་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག བྱང་འཕཌ་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མཐར་
ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཟིགས་ངོར་རང་ཉིད་དྲི་མ་
མཐའ་དག་དང་བྲལ་པར་སྣང་ཡང་རང་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་མ་
བྲལ་པའི་རྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

294

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྒྱུ་སྐྱབས་དང་འབྲས་སྐྱབས་ལ་དཔྱད་པ།

༈རྒྱུའི་སྐྱབས་དང་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཁ་ཅིགབྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་རུང་གི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་
བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བའི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ཡིན་ཟེར། འདི་ལ་

མཁས་པ་ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་རུང་
གི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བའི་དུས་ན་

མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་བྱང་
སེམས་རྒྱུན་མཐའ་པའི་དུས་ན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པའི་མྱུ་གུ་དེ་ས་བོན་གྱི་དུས་ན་
མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ས་བོན་ལས་སྐྱེ་
བཞིན་པའི་མྱུ་གུ་ཡོད། དེ་མྱུ་གུའི་དུས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མྱུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་ས་བོན་འགག་བཞིན་པ་དུས་མཉམ་

295

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། མྱུ་གུ་དེ་རང་དུས་སུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
དེ་རང་དུས་སུ་ས་བོན་ལས་རྫོགས་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས། དེ་ལ་ལན་འདེབས་པ་ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་ནས། དེ་རྒྱུན་
མཐའི་དུས་ན་ཡོད་ཟེར། ཁ་ཅིག་རྒྱུན་མཐའ་བ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་

རྣམ་མཁྱེན་དེ་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དུས་ན་ཡོད། ཅེས་
ཟེར། ལན་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ལ་སྐྱེ་
བཞིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའི་བའི་དུས་

ན་མེད་པར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་སྐྱེ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་
སྐྱེ་བཞིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་
ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ལན་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་

དེ། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་
པོའི་དུས་སུ་ཁྱོད་འགག་བཞིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དུས་ན་ཁྱོད་
ལ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དུས་སུ་ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་

རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་དུས་སུ་ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལན་ནི།

296

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པའི་མྱུ་གུ་མ་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་གྲུབ་ན། ས་
བོན་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པའི་མྱུ་གུ་དེ། ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་

པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལས་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
མ་ཁྱབ་ན། ས་བོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་དེའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། བུད་ཤིང་ལས་སྐྱེ་བཞིན་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། བུད་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། འདོད་ན། བུད་ཤིང་གི་དུས་སུ་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུད་ཤིང་གི་དུས་སུ་མེ་འགག་
བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག མེ་འགག་བཞིན་པ་དང་

དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་རྒྱུན་
མཐའ་བའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་འབྱུང་རུང་གི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་བྱས་པ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་རུང་གི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་རྣམ་མཁྱེན་
སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དུས་ན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད། དེ་རྒྱུན་མཐའི་དུས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་དོན་གྱི་དངོས། འདོད་ན། རྣམ་

297

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དུས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་བྱང་སེམས་རྒྱུན་
མཐའ་བའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཡང་དོན་གྱིས་དངོས། འདོད་ན། དེའི་དུས་སུ་བྱང་སེམས་རྒྱུན་
མཐའ་བ་སངས་རྒྱས་མ་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་
མཚུངས་ཏེ། འོ་ན་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་འགྱུར་

གྱི་རྣམ་མཁྱེན་དང་།བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ལ་འབྱུང་ཟིན་གྱི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞི་འཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ས་བོན་ལས་སྐྱེས་ཟིན་

གྱི་མྱུ་གུ་དང་།ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པའི་མྱུ་གུའི་གཞི་འཐུན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སོ། །ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུའི་སྐྱབས་
ཡིན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་

ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་
གྱུར་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་རྒྱུད་ཐ་
དད་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དང་
རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཚོགས་

298

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་སོང་གི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་།སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་

བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་།འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་རང་ཉིད་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་རང་ཉིད་

ཀྱི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སེམས་ཅན་
ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷའི་

དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་གོ་འཕང་
མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་རྒྱུད་
གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །མ་

གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་གང་ཞིག་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་

299

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདེ་ཁྱོད་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བརྒྱ་བྱིན་དུ་སྐྱེ་བ་
ལེན་མྱོང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་སྟོན་པ་
ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྫ་མཁན་གྱི་ཁྱེའུ་སྣང་བྱེད་
དང་ཁྱེའུ་བླ་མ་དང་། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་སོགས་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱ་ཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིགམ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་དེ་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སྟོན་པ་
ཤཱཀྱ་ཐུབ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པར་
གྱུར་པའི་དུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པར་འགྱུར་རུང་
གི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་འགྱུར་རུང་གི་གང་ཟག་གཅིག་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་རེ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དེ་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་ཀྱི་དུས་སུ་རྒྱལ་བོ་ང་ལས་ནུས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་དེ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་
ཐུབ་པའི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་
སོང་། དེར་ཐལ། དེ་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་ཀྱི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་

300

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐལ། དེའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་ཀྱི་དུས་སུ་སྟོན་
པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་
ཐུབ་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་བོ། །གཞན་
ཡང་། བདག་ སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་ཀྱི་དུས་སུ་བདག་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དེ་རང་
དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དེ་ཁོ་ཁོ་རང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དེ་དེའི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། འོ་ན། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དེ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་
ཐུབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དུས་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་ཀྱི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
འབུད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དུས་མི་

སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མདུན་གྱི་
སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་བོ་དང་།རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་

རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟ་ཡོད་པར་ཐལ། ད་ལྟ་མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྒྱལ་པོ་ང་
ལས་ནུས་དེ་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན་པ་བུད།

301

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའདོད་ན་མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་བོ་དེ་ད་ལྟ་སངས་རྒྱས་
ཟིན་པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་

པ་དེ་ད་ལྟ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་བོ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་
ཡིན་ན་ད་ལྟ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ད་ལྟ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ལམ་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཁྱབ་ལ་ཁས། ཁ་ཅིག མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་
འདེབས་པ་བོ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་

དེ་ད་ལྟ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ད་ལྟ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདུན་
གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་བོ་དེ་མ་འོངས་པ་ན་འཚང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དང་
རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་ད་ལྟ་མེད་པར་
ཐལ། དེ་ད་ལྟ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་
ལམ་པ་དེ་མ་འོངས་པ་ན་འཚང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་

302

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་ད་ལྟ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་ད་ལྟ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ད་ལྟ་བའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་བོ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་ད་ལྟ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་

རྒྱས་ད་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་

རྒྱས་ད་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ད་ལྟ་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་བོ་ད་ལྟ་སངས་རྒྱས་
ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་ཆོས་ཅན། ད་ལྟའི་དུས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། ད་ལྟའི་དུས་སུ་ད་ལྟའི་སྟོན་པ་
ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་སྟོན་
པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དུས་

སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ད་
ལྟར་གྱི་དུས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་མཐའ་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་

303

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ན་ད་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།
དེའི་ཚེ་ན་ད་ལྟ་བའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སོང་། གཞན་ཡང་། རྒྱུན་མཐའི་

བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུན་མཐའ་བ་སངས་རྒྱས་པའི་

ཚེ་ན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། དེའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ལ་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་མེད་དོ། །ཁ་ཅིག རྒྱུའི་སྐྱབས་དང་འབྲས་
བུའི་སྐྱབས་གཉིས་འགལ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་
དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྒྱུའི་སྐྱབས་ཡིན་པ་གང་ཞིགདེ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་
ནུས་ཀྱི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་

304

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འབྲས་སྐྱབས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། སྟོན་པ་ཤཱ་ཀྱ་ཐུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ད་
ལྟའི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མ་
ཁྱབ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སེམས་
ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ།
དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་
སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག ཁྱི་རྒན་རྒྱ་
བོ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་
སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱི་རྒན་རྒྱ་བོ་ད་ལྟ་སངས་རྒྱས་ཟིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་བོ། །ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ན་འཚང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་

ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། དེ་ད་ལྟ་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་ཁྱབ་བོ། །ཁ་ཅིག གང་ཟག་དེའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་ན། གང་ཟག་

དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་
ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་

ཐལ། དེའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

305

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའདོད་མི་ནུས་ཏེ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག གང་ཟག་དེའི་
འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་ན་གང་ཟག་དེའི་དུས་ན་མེད་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ན་མེད་པར་ཐལ། དེའི་
འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་དུས་ན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན།
བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བའི་འབྲས་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་
ཁྱབ། ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུའི་སྐྱབས་དང་འབྲས་
བུའི་སྐྱབས་གང་རུང་ཡིན་ན་དེའི་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ཡིན་པས་

ཁྱབ་ཟེར་ན། གང་ཟག་གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

306

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རང་ལུགས་ལ་སྐྱབས་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་སོགས།

༈ གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་

སྐྱབས་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་དང་ཀུན་
རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དང་། རྒྱུའི་སྐྱབས་དང་
འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ངོས་གཟུང་བའོ། །
དང་པོ་ནི། དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་
ཐུག་དེ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཀུན་
རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་།དོན་དམ་པའི་སངས་

རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ལྟ་བུ།
གཉིས་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་།ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ལྟ་བུ། འགོག་
བདེན་དང་ལམ་བདེན་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
རྣམ་བྱང་བདེན་པ་དེ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་ཐེག་ཆེན་

307

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བྱང་བདེན་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་
དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་སྒྲས་རྗོད་
རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་
།དོན་དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གཉིས། དང་པོ་ནི། གསུང་རབ་
ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། འགོག་བདེན་དང་ལམ་
བདེན་ལྟ་བུ། རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་
པའི་འཕགས་པ་དེ། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། རིག་

གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་
ཉིད། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་སྒྲ་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་
ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དེ་དང་དོན་དམ་པའི་
དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གཉིས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་

ཅད་དང་པོའི་མཚན་གཞི་དང་།འགོག་བདེན་དང་།ལམ་བདེན་གཉིས་པའི་མཚན་གཞི། གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་
ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་མ་ཐུག་པའི་སྐྱབས་དེ་ཀུན་རྫོབ་པའི་

སྐྱབས་ཀྱི་དོན་དང་།དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་
མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་དེ། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ཡིན།

མཚན་ཉིད་ནི་གོ་སླའོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་ཟག་གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་

308

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཟིན་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྒྱུའི་

སྐྱབས་དང་།བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བའི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་ནོ།
།རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དང་། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་
ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་མ་ཐུག་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། དེ་དང་དངོས་བོའི་གནས་ཚོད་ལ་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་གང་རུང་གང་ཞིག ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དེར་ཐལ། སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། བྱང་སེམས་
མཐོང་ལམ་པ་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་ཡིན་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
མི་འོང་དང་།འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་
རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱ་བ་ཁས། གཞན་
ཡང་།དེ་ཆོས་ཅན། ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་ལུས་མངོན་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཡང་ན་སྔར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་

309

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཁྱོད་ཡིན་པའམ། ཁྱོད་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་
མེད་པ་གང་ཞིག དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་མ་ཐུག་པའི་སྐྱབས་དེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

ཁྱོད་ཡིན་པ་འམ། ཁྱོད་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབས་མེད་པ་གང་ཞིག དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་ལམ་གྱི་བགྲོད་
པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་དེ། གཅིག་ཤོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་
བརྗོད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གཉིས་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་

འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བྱང་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་དཀོན་
མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། འགོག་བདེན་གྱིས་
བསྡུས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག ལམ་བདེན་གྱིས་མ་བསྡུས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་ཐལ། འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གང་རུང་
གི་བྱེ་བྲག་གང་ཞིག ལམ་བདེན་གྱི་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། རྟགས་སླའོ། །ཁོ་ན་རེ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། འགོག་ལམ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་

འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བྱང་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་

310

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཟེར་རོ།།

བདེན་གཉིས་བཤད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༈ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་

ཆེན་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་

ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གདམས་པ་
ཡིན་ཏེ། ཡུལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་མི་འདའ་བར་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལོངས་ཤིག་ཅེས་གདམས་པའི་མདོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་དགེ་སློང་ཤཱ་རིའི་བུ་དང་། མོའུ་
འགལ་ གྱི་བུ་ཤ་སྟག་གིས་གང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། འདམ་བུའི་ཚལ་ལམ་

ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཐེག་
པ་དམན་པ་ཡིད་ལ་མི་བྱ་བར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལོངས་

311

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཤིག་ཅེས་གདམས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ༈ གཉིས་པ་ལ་གསུམ་

ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་
རྙེད་དོན། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་
མའི་རྙེད་དོན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། བུམ་
པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྙེད་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དངོས་
པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།བདེན་མེད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་
དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
བདེན་འཛིན་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྙེད་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་འཛིན་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
དེས་ཁྱོད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བདེན་འཛིན་ལོག་ཤེས་སུ་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་མེད་རྟོགས་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་
བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིགམཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྙེད་དོན། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་

312

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྙེད་དོན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། མཐར་
ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན།
མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་
རྙེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་
པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་དེས། ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོག་པ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞལ་བྱ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་འོག་ཏུ་བསྒྲུབ། གཞན་ཡང་།བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་
རྙེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་གང་ཞིག དེའི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་སྣང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྣང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

313

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞལ་བྱ་དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་གཞལ་བྱ་

ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་པོ། འོ་ན་ཁོ་རང་ལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་
ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་

དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དགག་པ་གང་ཞིགརང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་རང་གི་

འཕང་བྱར་གྱུར་བའི་ཆོས་གཞན་སྒྲུབ་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་
མ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེས་གཞལ་བྱ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་གཞལ་བྱ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དོན་དམ་བདེན་པ་

314

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེས། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་
རང་གི་འཕང་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་སྒྲུབ་པ་འཕེན་པར་ཐལ།
དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས། རང་གི་འཕང་བྱར་གྱུར་
པའི་བདེན་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདེན་པ་དེ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། བདེན་པ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་དགག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་

བདག་མེད་དེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་དེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་གང་

315

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་
བྱར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། དེའི་དངོས་ཀྱི་
གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། །ཡང་
ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་
དེ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག དེ་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་
མ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་གཞལ་བྱ་དེ། དེའི་ཤུགས་གཞལ་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཤུགས་གཞལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དེ་ཁྱོད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དེ་ཡང་དེའི་ཤུགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་པའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེས་ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་

316

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་

རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་གང་ཞིག དེ་ཁྱོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཚད་མར་སོང་བ་དེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་
མཚན་ཉིད། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་གང་ཞིག དེ་ཁྱོད་ལ་
ལྟོས་ཏེ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་སོང་བ་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་

པོ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་རྙེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། བུམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་
པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མཐར་ཐུག་

དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་གང་ཞིག མཐར་ཐུག་དཔྱོད་
པའི་རིགས་ཤེས་དེ་ཁྱོད་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་སུ་
སོང་བ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་
མའི་རྙེད་དོན་གང་ཞིག ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་མ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཐ་སྙད་
དཔྱོད་པའི་ཚད་མར་སོང་བ་དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་

ཟེར་ན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་ན་

317

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཁྱོད་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཚན་ཉིད་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་དགོས་
པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་
བདེན་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་གང་ཞིག མཐར་

ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་དེ་ཁྱོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་
པའི་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་བ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ལྟོས་
ཏེ། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། ཁ་ཅིག རང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་
མས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིགསྒྲུབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་
ཉིད། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་
གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རིགས་སུ་

318

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གནས་པ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་དེ་རང་མངོན་གསུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་
གཉིས་སྣང་ནུབ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།

དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་པོའི་ཟུར་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པར་
རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་ནུབ་
པའི་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་
དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་

པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་པའི་རྣམ་
པར་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་
བྱ་བ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་

319

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོརྟོགས་པར་བྱ་བ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རེ་ཤིག་

དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚད་མའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན་སོང་།དོན་དམ་བདེན་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་
གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།

དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག ཇི་ལྟ་བ་
མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་

རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་
བ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པར་དམིགས་པ་དེ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་

ཀུན་རྫོབ་པར་དམིགས་པ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཉིས་

པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་

320

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ། ཁྱོད་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་

ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་གཉིས་

སྣང་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ཀུན་
རྫོབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེས། ཁྱོད་གཉིས་སྣང་དང་
བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གཞན་ཡང་།སྐབས་འདིའི་གཉིས་སྣང་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་
ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཉིས་སྣང་
ནུབ་པའི་བློ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་དེ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་

ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉམས་སུ་མྱོང་པའི་རང་རིག་དེ་

321

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཁྱོད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་།དངོས་པོ་ཡིན་ན། མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བུམ་པ་དེ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་
དང་གཅིག་གང་ཞིག ཆུ་དེ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆུ་ཡོད་པ་གང་ཞིག བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་
ལས། ཤེས་པ་ལ་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འདྲ་ཡང་ཆུ་ལ་སོགས་
པ་དང་།སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ། ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་

པར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སྨིག་

རྒྱུ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་
ལས། སྨིག་རྒྱུ་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཁྱད་པར་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྨིག་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་

པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལོག་པའི་ཀུན་
རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དྲངས་མ་
ཐག་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།གང་ཟག་གི་བདག་མེད་

322

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ལ་
སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་རྟོགས་མི་ནུས་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག རང་གི་མཚན་ཉིད་

ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིགརང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ།
སྨིག་རྒྱུའི་ཆུ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསྒྲུབས་
ཟིན། གཞན་ཡང་།གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། གཞི་
གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཡང་ཡིན། བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་རང་ཉིད་ལ་སྣང་བ་

323

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་ནུས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ།

ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡང་ཡིན།

བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་རང་ཉིད་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་

གྲུབ་པར་རྟོགས་ནུས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ་ལོག་པའི་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཁྱོད་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་མི་ནུས་
པར་ཐལ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་
ན། གཟུགས་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། བདེན་མེད་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་རང་

རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུགས་
སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ།

བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་གཟུགས་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་
པར་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་གཟུགས་

324

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་བྱད་བཞིན་གྱི་
གཟུགས་བརྙན་གྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་བྱད་བཞིན་གྱི་
གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་ནུས་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཁྱོད་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་
རྟོགས་ནུས་པར་ཐལ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
དངོས། རྟགས་བསྒྲུབས་ཟིན། ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་སྣང་བ་

ལྟར་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་ནས། གཟུགས་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་གང་

ཟག་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་སྣང་བ་ལྟར་མེད་པར་ཚད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་བདེན་
མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །ཡང་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། གཟུགས་བདེན་པར་སྣང་བ་ལྟར་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་

325

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་སྣང་བ་ལྟར་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་བདེན་མེད་དུ་
ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར།
ཁ་ཅིག ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་
ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག སྣང་བ་ལྟར་དོན་
བྱེད་མི་ནུས་པ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་
ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་དེ་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྣང་བ་གང་ཞིག འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། སྔོན་པོ་དང་དེའི་བློ་དག་ལྷན་
ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི།
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡོད་

326

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་རྫུན་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ།
ཤེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། བདེན་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་
རང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག རྣམ་མཁྱེན་ལ་
སྣང་བ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྣང་བ་དེ། སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་སླུ་
བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རྫུན་པ་ཡིན་
པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདུས་བྱས་
ཡིན་ན། རྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སླུ་བའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་རྫུན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རྫུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡང་

327

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གང་རུང་གང་ཞིག ལོག་པའི་
ཀུན་རྫོབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
ལམ་རིམ་ལས། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
དགོས་པས་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་

འབྱེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རྫུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས།
གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ། གཞི་དེ་རྫུན་པར་གྲུབ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པར་ཐལ། སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
ཁ་ཅིག རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར།
འདུས་བྱས་ཡིན་ན་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་བྱས་པ་ལ།
ཁ་ཅིག ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སླུ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མི་སླུ་བ་

328

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། གང་ཟག་
གི་བདག་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཆོས་ཅན། སླུ་བར་ཐལ། སླུ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལས་རྒྱུ་
འབྲས་མི་སླུ་ཡང་མི་སླུ་བ་མ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བདེན་
ཀྱང་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། མི་བདེན་པར་ཐལ། མི་བདེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྫུན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གང་
རུང་གང་ཞིག རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་
པར་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་རྟོགས་མི་ནུས་པ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ལ་སྣང་བ་
ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་རྟོགས་ནུས་པ་དེ། ལོག་
པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། མཚན་
ཉིད་གཉིས་པའི་ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེར་ཐལ། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་
རང་ག་བས་བདེན་མེད་རྟོགས་ནུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

329

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོརང་ལུགས་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ།

༈ གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲ་
བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་དེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་

ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད།

དབྱེ་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་དགག་གཞིའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་

དང་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཡོད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་།ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཡོད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་རང་སྣང་ཡུལ་

དུ་བྱེད་པའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་

330

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟོགས་མི་ནུས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། ཡང་དག་ཀུན་
རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་
གང་རུང་གང་ཞིག རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་མ་
གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་རྟོགས་ནུས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཐ་

སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་འབབ་པ་གང་རུང་དུ་དམིགས་

པ་དེ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གསུམ་པ་ནི། བུམ་པའི་

ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དོན་དམ་པར་མ་འཁྲུལ་
བའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་གནས་པས་དེ་
ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐ་སྙད་
པའི་བསམ་ངོར་བདེན་གྱི། གནས་ཚོད་ལ་རྫུན་པས་ན་དེ་ལྟར་རྗོད་
པའི་ཕྱིར།
༈ རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

331

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན་
དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་རྟག་
གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་
པའི་བློ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་
པའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་རྟག་པས་སྟོང་པ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་བློ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གང་ཟག་མི་རྟག་པ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་བློ་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་
ན་རང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་བློ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་ཁྱོད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་བློ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་
ཁྱབ་བོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་སྒོ་ནས་

332

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག དེས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་

ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་རྟོགས་པ་གང་ཞིག དེས་ཁྱོད་ཤུགས་ལ་མ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིའི་ལན་ལ་སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱིཀ་ལས།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་
ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་གསུངས། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་

ཆེན་གྱི་ཚིག་ཟིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཆོས་མེད་པར་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྣང་ནུབ་
པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་
གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་མེད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། རེ་ཤིག་སངས་

333

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོརྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མི་རྟག་པ་ལ་མངོན་
སུམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་དེ་མི་རྟག་པ་
གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མི་རྟག་

པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁྱོད་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་

པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རང་ལན་ནི། ཐལ་འགྱུར་གསུམ་པ་ལ་ཁྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་
འདེབས་དགོས་ཏེ། ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་
ནུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚད་མས་
དངོས་སུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དང་པོ་དེར་ཐལ།

334

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་
རིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚད་མ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་བློ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་
དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གཉིས་

སྣང་ནུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་
ཁྱབ་སྟེ། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པས་ཁྱབ་པར་
ཐལ། ཁྱོད་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཉིས་

སྣང་ནུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་
ཁས། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་
གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྟོང་
ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་
མས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།

དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་

335

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་

སྣང་ནུབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་བློ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིའི་ལན་སྐབས་གཉིས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ཁ་ཅིག རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་
གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་
དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་
ཉིད་མེད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རི་བོང་རྭ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་མངོན་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

336

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་འགལ། ཟེར་ན་མི་འགྲོ་སྟེ་རྟོགས་པར་སླའོ།།

བདེན་བཞི་བཤད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༈ སྡུག་བསྔལ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུར་གྱུར་
པའི་སྟོང་པ་ཉིད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་།མཐའ་
གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤར་རིའི་བུ། བྱང་ཆེན་གཟུགས་སྟོང་
པ་ཉིད་ལ་བརྩོན་ན་བརྩོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་

ཅན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ལ་ཤེས་བྱར་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཆེད་དུ་གདམས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུ་
ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་ཟག་བཅས་

དེ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། རང་འབྲས་སྡུག་བསྔལ་
བདེན་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཟག་བཅས་དེ། ཀུན་འབྱུང་
བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མ་དག་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་

337

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། སེམས་ཅན་བརྗོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་།མི་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་
ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་གྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་
ལས། རྣམ་སྨིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་།ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་
གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། རྣམ་སྨིན་
རྒྱུ་ནི་མི་དགེ་དང་།།དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་སས་

338

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། གོང་མ་
ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མི་

རྟག་སྡུག་བསྔལ། སྟོང་པ། བདག་མེད་བཞིའི་ཚོགས་དོན་དེ། སྡུག་
བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་།རབ་སྐྱེ། རྐྱེན་བཞིའི་

ཚོགས་དོན་དེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། འགོག་པ། ཞི་བ།

གྱ་ནོམ་པ། ངེས་འབྱུང་བཞིའི་ཚོགས་དོན་དེ། འགོག་བདེན་གྱི་
མཚན་ཉིད། ལམ། རིག་པ། སྒྲུབ་པ། ངེས་འབྱིན་བཞིའི་ཚོགས་དོན་
དེ། ལམ་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ་སྐྱོན་འཕེན་པ་ལ་ཁ་ཅིགཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ཡན་
གར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་
པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོ་ཆོས་ཅན། བེམ་རིག་གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་དོན་གྱི་སྐྱེས་
བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གསུམ་ག་ཁས། འདོད་ན། བེམ་རིག་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེས་
བུ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བེམ་པོ་མེད་པར་ཐལ།

339

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྡུལ་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནི་ཉན་ཐོས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་

པོར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་
ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་
རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ན། སྡུག་བསྔལ་
བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཆེས་མི་འཐད་དེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་
རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བདེ་
བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་
ལས། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ནི་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་སྟེ། དེ་དག་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་

340

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བ་མ་ཡིན་གྱི། སྨོན་ལམ་དང་དགེ་བའི་རྩ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་

དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མི་རྟག་པ་དང་།ཁྱབ་པ་

འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་
དང་། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་པ་བཞིའི་ཚོགས་དོན་དེ།
སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་

མེད་པར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་བདག་

ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་
ཞིག གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུས་ནད་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དེ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག དེས་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་སྤང་བར་བྱ་བ་དེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད།
རྣམ་བྱང་གི་བདེན་པ་གང་ཞིག དེས་སྨན་ལྟར་དུ་བསྟེན་པར་བྱ་བ་དེ་ལམ་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག དེས་ནད་དང་བྲལ་བ་ལྟར་མངོན་དུ་བྱ་བ་དེ། འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཁམས་གོང་
མའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཉིས་པའི་

341

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག ཟག་བཅས་འབྲས་བསྡུས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་
པའི་མཚན་ཉིད། ཟག་བཅས་རྒྱུ་བསྡུས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། ཟག་མེད་རྒྱུ་བསྡུས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པ། ལམ་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟག་མེད་འབྲས་བསྡུས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པ། འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཟག་བཅས་རྒྱུ་བསྡུས་ཀྱི་ཆར་
གྱུར་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་

རྒྱུ་བསྡུས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། མ་དག་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་།ཟག་བཅས་ཡིན་ན་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་

342

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་
བཀག་ཟིན། ཁ་ཅིག སྡུག་བདེན་དང་། ལམ་བདེན་མི་འགལ་ཏེ།
གསེར་འཕྲེང་ལས། འགོག་བདེན་དང་གཞན་གསུམ་གཅིག་པ་
བཀག་པས་ཐ་དད་ཡིན་ལ། གཞན་གསུམ་ནི། འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་གི་ལམ་བདེན་དང་སྡུག་ཀུན་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་ལ། རྗེས་
ཐོབ་ཀྱི་ལམ་བདེན་ནི། སྡུག་བདེན་དང་མི་འགལ་ལོ། །སྡུག་ཀུན་
གཉིས་ཀྱང་ཀུན་འབྱུང་ལ་སྡུག་བདེན་གྱིས་ཁྱབ་ལ། སྡུག་བདེན་ལ་དེས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན། ཀུན་གཞི་དང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་།
དབང་པོ་ལྔ་དང་།གཞན་ཡང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཟག་བཅས་

རྣམས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་།རྣམ་བྱང་གི་བདེན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྡུག་བདེན་དང་།ལམ་བདེན་
གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཤེས་སྒྲིབ་

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གི་

གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་གཉིས་ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ལམ་བདེན་དང་ཚོར་བ་

343

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྡུག་བསྔལ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་འདྲའོ། །མཁས་
པ་ཁ་ཅིག སྡུག་བདེན་དང་འཕགས་པ་འགལ་བར་ཐལ། སྡུག་བདེན་དང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།
དེར་ཐལ། སྡུག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཆོས་
ཅན། སྡུག་བདེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་
དབང་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་
དབང་གིས་འཁོར་བར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་ལེན་པར་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། །རང་
རེས། ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་སྡུག་བསྔལ་
བདེན་པ་ཡིན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་དང་།ལམ་བདེན་འགལ་བྱས་
པ་ལ། ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་ཁྱབ་ན། དེ་ཡིན་ན་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
དེ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། གོང་དུ་མ་གྲུབ་ན།

344

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
གཞན་དུ་བསྒྲུབས་ཟིན། གཞན་ཡང་།ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་

ལན་བདུན་པ་བ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་པ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དང་།ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་
པའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་
སྦྱོར་ལམ་པ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག དེ་ཆོས་
ཅན། སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མི་གཡོ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྡུག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་
འགལ་མི་འགལ་དོགས་པ་ཆེ་བར་ཡོད་པས་དོགས་གཅོད་ལྷག་མ་རྣམས་རྟོག་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག ལས་དང་ཉོན་

345

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམོངས་པ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོར་དམིགས་

པ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་
འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་འབྱིན་པར་བྱེད་
པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པར་དམིགས་

པ༌།ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་སོ་

སོར་བརྟགས་འགོག །འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། འགོག་བདེན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
མཁྱེན་པ། ལམ་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྔོན་
དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་གང་ཞིག་ཟག བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་

སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འཕགས་པས་རྒ་དང་ན་པ་དང་།།འཆི་བའི་

སྡུག་བསྔལ་རྩད་ནས་སྤངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ ཡང་། སྔར་གྱི་དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

346

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རིགས་སུ་གནས་
པ་གང་ཞིག ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་
འགོག་བདེན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ལམ་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་བདེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བྲལ་བ་དེ་འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་

པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་འགོག་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤངས་དགོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྡུག་བསྔལ་བདེན་

པ་ཡིན་ན། འཁོར་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་
ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་
པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྡུག་
བསྔལ་བདེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་དེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡོད་

347

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔར་ཐལ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་
ཁྱབ། ཁ་ཅིག སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པས་

ཁྱབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྲས་མ་དང་འགལ་ཞིང་།
ལས་ཡིན་ན་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ལས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ལམ་ཡིན་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ན།

སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འགོག་པ་ཡིན་ན།

འགོག་བདེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བརྡའི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འགོག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྡའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
མ་ཁྱབ་བོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་

མེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་ཟེར་

348

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ན། མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་
སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་ཀ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཊཱི་ཀར། དེ་འདྲ་
དུས་གཅིག་ཏུ་ལན་ཅིག་བྱེད་པ་ཡང་།འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་
བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་།ཟག་པ་མེད་
པའི་ལས་ཀྱང་སྤངས་ནས་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཞི་བའི་

དབྱིངས་སུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་
ན། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་ཀ་

སྤངས་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་སྤངས་པས་ཁྱབ་པ་བུད། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་དེ་རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ནི། །རྣམ་པར་

ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་
ཆེས་མི་འཐད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀ་སྤངས་ན་ཤེས་
སྒྲིབ་སྤངས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་

349

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཟག་མེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་ཀ་སྤངས་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་སྤངས་པས་
མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་
སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྒྲིབ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་
གང་ཞིག ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིགསྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་དང་།ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་འགལ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྡུག་བསྔལ་འཁོར་བ་
ཅན་ཕུང་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།མཛོད་ལས། གང་དག་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་པའི། །ཕུང་པོའང་དེ་དག་འཐབ་བཅས་དང་།། སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་དང་། །ལྟ་གནས་སྲིད་པའང་དེ་
དག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་
ཡིན་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་གྱུར་པའི་གཙོ་སེམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་

350

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་གྱུར་
པའི་སེམས་བྱུང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཙོ་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་འདྲ་བ་དེ། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་

བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སེམས་བྱུང་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་

ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་
ཡིན་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་དགོས། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་ན་ཡང་།

སེམས་བྱུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་།ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་།ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་སོ།
།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་དེ་ལ་མ་དག་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་།བཅུད་ཀྱི་
སེམས་ཅན་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་ལས། སྡུག་

351

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབསྔལ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་

གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ན། སྡུག་བསྔལ་
བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་
ན། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཟག་བཅས་
ཡིན་ན་སྤང་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་ན་
ཟག་བཅས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ།

སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་པའི་
ཟག་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ།

འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་པ་

ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་ཟག་པ་ཟད་པའི་
གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་ལས།

352

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དགྲ་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་

ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྤངས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་གང་ཞིག འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལམ་བདེན་
ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་
ན་ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན།
མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་ལམ་བདེན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག མ་ཡིན་

ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་འབྱུང་པ་དང་།ལམ་གྱི་བདེན་བ་དག་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། སྡུག་བསྔལ་དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་དག་ནི་འབྲས་བུ་

ཡིན་པར་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འགོག་བདེན་
ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། ལམ་བདེན་གྱི་འབྲས་
བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། དགེ་སྦྱོང་གི་

ཚུལ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་

353

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་།འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དགེ་
སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འགོག་བདེན་ཆོས་
ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་བདེན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཟེར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ།

དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཡོད་
དོ། །རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་ཞུགས་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། རྟགས་གཞན་དུ་བསྒྲུབས་ཟིན།

རང་ལུགས་ལ་བདེན་བཞིའི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ།

༈ གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་
ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག མི་རྟག་པ་དང་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་
བསྔལ་དང་དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་དང་།རང་གི་ངོ་བོར་

354

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པས་

རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིགརྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྐྱེན་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་

པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། རྣམ་བྱང་

ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག འགོག་པ་ཞི་བ་གྱ་ནོམ་པ་ངེས་འབྱུང་
ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ། འགོག་
བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག ལམ་རིག་པ་སྒྲུབ་པ་ངེས་འབྱིན་
ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ། ལམ་
བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག ལྷག་
བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་

ཁྱབ། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ན། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་
པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པར་ཐལ།

355

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོགཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་
པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཟུགས་མེད་
ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིན་ན།

ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབུད། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་
ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕུང་བོ་དང་ཁམས་
དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་པར་
བྱང་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པ་དང་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་

བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རབ་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འབྲས་སྡུག་བསྔལ་ཤུགས་དྲག་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ལྷག་མེད་མྱང་
འདས་ལ་གནས་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྡུག་བསྔལ་
ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། ཁོ་རང་ལ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འདུས་

356

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་གནས་
ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་

བདེན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ།
ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་ལམ་ན་བློ་གཅིག་གིས་

བདེན་པ་གཉིས་ག་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །
༈ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐབས་སུ།

གཟུགས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནམ་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་
བར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་
བདེན་པ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྤང་བྱར་བདེན་ཞེན་དགག་
པའི་ཕྱིར་དུ་གདམས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་
ན། སྤང་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྱབ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཕུང་མེད་བྱས་པ་
ལ། ཁ་ཅིག དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་ལ་

སོགས་པ་རྒྱུར་གྱུར་པ་དག་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤོང་བའི་ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་
ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞིས་བསྡུས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་

357

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
གཞན་ཡང་།འགོག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པར་ཐལ།
འགོག་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། འགོག་པ་ལ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཤཱ་རིའི་བུ། སྟོང་པ་ཉིད་
མི་སྐྱེ་མི་འགག་གོ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མངོན་དུ་བྱ་བར་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་གདམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༈ ལམ་ལ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། བྱང་ཆེན་
འདི་སྦྱིན་པ་ལ་བརྩོན་ཞེས་བྱའམ། མི་བརྩོན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་
ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱར་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་གདམས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གཞུང་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་གཅོད་གཞན་རྣམས་སྡུག་བདེན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་བྱའོ། །
༈ སངས་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་དག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚེ། གཟུགས་
ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ་གཟུགས་
ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན།

358

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱབས་གནས་སུ་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་གདམས་པའི་མདོ་ཚིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༈ ཆོས་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ། གཟུགས་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར། གཟུགས་དངོས་པོ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མངོན་དུ་བྱ་བར་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་གདམས་པའི་མདོ་ཚིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༈ དགེ་འདུན་ལ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྩ་བའི་སྦྱོར་བ་
གསུམ་པ་འགོད་དགོས་སོ།།

359

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྤྱན་ལྔ་བཤད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༈ ཤའི་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་མཐའ་ཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤཱ་རིའི་བུ་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤའི་མིག་གིས་དཔག་

ཚད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། སྤྱན་ལྔ་ལ་
གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱན་ལྔའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བདེན་སྟོང་ངོ་བོ་
གཅིག་ཏུ་གྲུབ་བོ་ཞེས་གདམས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག སྤྱན་ལྔའི་ནང་ཚན་ཡིན་པ་གང་
ཞིག རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤའི་མིག་ལས་བྱུང་ཞིང་སྟོང་
གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ། ཤའི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་
པའི་ལྷའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་།སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

360

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ། ལྷའི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིགརང་དང་རྒྱུ་ཚོད་མཉམ་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་བོ་རྣོ་
རྟུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་
མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་

ཟེར་ན། མདོ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ཤའི་མིག་གིས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ་
ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དཔག་ཚད་བརྒྱའི་གཟུགས་

ཕྲ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ལ། དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱའི་

གཟུགས་ཕྲ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཤའི་སྤྱན་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཤའི་སྤྱན་ཡིན་ན་སྟོང་གསུམ་
ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཁྱབ་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། ལྷའི་སྤྱན་ལ་ནུས་མཐུ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་

361

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམེད་ལམ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གང་རུང་དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གང་རུང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་གི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་

བརྟེན་ནས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རིག་པ་དེ། ཤའི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་

ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ། ལྷའི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་
དུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས། རང་
ཡུལ་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད།
རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་

ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ལས་གཞན་པའི་རང་ཡུལ་ཀུན་

རྫོབ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། ཆོས་

362

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཞི་

ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་གཉིས་
ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷའི་
སྤྱན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དབང་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འོག་ཏུ་འགོག བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཤའི་སྤྱན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེས། ཕྲ་རགས་ཆོད་བསྐལ་གྱི་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བར་ཆོད་ལ་སོགས་ཡོད་ན་ཡང་། །དབང་ཤེས་བློ་ནི་

སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་

363

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གང་རུང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དོན་དམ་
བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་
ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།རྒྱུན་ཞུགས་
ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་བཞི་པ་དེའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཐོབ་
པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་བཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་
རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་བཟློག་པ་མེད་དོ། །ཁ་ཅིག ཤའི་སྤྱན་གྱི་མ་མཐའི་ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇོག ལྷའི་སྤྱན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་

364

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ནས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནས་དང་།ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་། མཚན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཐོབ་ཟེར་ན། ས་མཚམས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷའི་སྤྱན་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་

ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྟེན་ཅན་
གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ས་མཚམས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་

དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་

ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རང་དང་རྒྱུད་ཚོད་མཉམ་
པའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ནུས་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གཞན་སེམས་ཤེས་
པའི་མངོན་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། སྤྱན་ལྔའི་ས་

མཚམས་དེ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་བཤད་
པའི་ཕྱིར་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག དེའི་དོན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་
ལམ་ནས་ཤའི་སྤྱན་ཐོབ་པ་དང་།ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་ན་ལྷའི་

365

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྤྱན་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པ་དང་།ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་ནས་སྤྱན་གསུམ་པ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་དང་།ཤའི་སྤྱན་དང་ལྷའི་སྤྱན་ལ་སོགས་པ་དབང་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ནང་འགལ་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་
ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལྷའི་སྤྱན་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
ཐོབ་ན་ལྷའི་སྤྱན་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་དབང་
ཤེས་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག ལྷའི་སྤྱན་
ཡིན་ན་དབང་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དབང་ཤེས་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་

མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དོན་དེ་ལྟར་དུ་འཆད་པ་དང་།ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ་ཏེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་

366

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་

ན་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་

རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་

རྒྱུད་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་
སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལྷའི་སྤྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལྷའི་སྤྱན་མ་ཐོབ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལྷའི་སྤྱན་ཐོབ་པའི་གང་

ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དོན་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁ་ཅིག སློབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡིན་ན་

རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་ཟེར་བ་ཡང་ཊཱི་ཀའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། སློབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡིན་ན། རྟོག་པ་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་

367

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ནས་ཐོབ་ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག ལྷའི་སྤྱན་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་
མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་
སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལྷའི་སྤྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་སྤྱན་ལྔའི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ།

༈ རང་ལུགས་ནི། སྤྱན་ལྔའི་ནང་ཚན་ཡིན་པ་གང་ཞིག རང་
གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་དཔག་

ཚད་བརྒྱའི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ།
ཤའི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་
བའི་ལྷའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་བ་
དང་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ། ལྷའི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་
གང་ཞིག མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་

368

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག འཕགས་པའི་

གང་ཟག་གི་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པ་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། ས་མཚམས་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། ཤའི་སྤྱན་
ཚོགས་ལམ་ནས་དང་། ལྷའི་སྤྱན་སྦྱོར་ལམ་ནས་དང་། ཤེས་རབ་
ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་ནས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་རྗེས་མཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་དམན་ལམ་

སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཤའི་སྤྱན་ངེས་པར་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ལྷའི་སྤྱན་ངེས་པར་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པ་དང་།ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཐོབ་ན། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མངོན་གྱུར་པ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པ་དང་།ས་བརྒྱད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རྗེས་མཐུན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་པ་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནོ།། ༈ རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག ཤའི་སྤྱན་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཤའི་

369

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤའི་མིག་

དེ་ཤའི་སྤྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤའི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་པར་ཐལ། ཤའི་མིག་དེ་ཤའི་སྤྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་

ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡདང་།ཤའི་མིག་

ཆོས་ཅན། དཔག་ཚད་བརྒྱའི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པར་ཐལ། ཤའི་སྤྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་གཟུགས་
མཐོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་གིས་གཟུགས་

མཐོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་ཡུལ་ཅན་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཅན་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བེམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཤའི་
མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ། ལྷའི་མིག་གིས་གཟུགས་

མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ཚེ་འདིར་

བསམ་གཏན་བསྒོམས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་

མིག་གིས་བསྐལ་པ་དང་མ་བསྐལ་པའི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་ཐམས་

ཅད་མཐོང་བ་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་

370

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ཡིན་ལ། མངོན་ཤེས་ནི་དེའི་
བདག་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་པ་ཆོས་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷའི་

མིག་གི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བསྐལ་པ་དང་མ་བསྐལ་པའི་གཟུགས་ཕྲ་

རགས་ཐམས་ཅད་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པ་
ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱན་དང་པོ་གཉིས་ཡིད་ཤེས་སུ་ཁས་
བླངས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སྤྱན་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཡིད་ཤེས་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ལྷའི་སྤྱན་དེ་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིད་

ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁ་ཅིག ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་

371

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཆོས་ཀྱི་མིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། འདོད་པ་དང་
གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བུ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་

རྡུལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག་པ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་མིག་དེ་མཐོང་ལམ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁ་
ཅིག ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་ན། རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུང་གི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་
ལས། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་
མེད་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། ལུང་གི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ན། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། ལུང་གི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཡུམ་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ལྷའི་སྤྱན་ཐོབ་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་

དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་ཁྱབ་བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིགབསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་མ་ཐོབ་པའི་འདོད་
ལྷའི་རྒྱུད་ལ་ལྷའི་སྤྱན་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྷའི་མིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

372

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེ་འདྲའི་འདོད་ལྷ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལྷའི་མིག་ཡོད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མིག་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་ལྷ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁ་ཅིག དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྷའི་མིག་ཡོད་པར་ཐལ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་ལྷའི་མིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ།།

མངོན་ཤེས་དྲུག་བཤད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༈ རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྷའི་རྣ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་
བ་དང་།མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆེན་མངོན་པར་
ཤེས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་སྟེ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་ཤེས་དྲུག་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་ཅིང་།དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པར་གྱིས་ཞིག ཅེས་གདམས་པའི་མདོ་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ས་གཡོ་བ་དང་།གཅིག་ཏུ་གྱུར་

373

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཅིང་མང་དུ་སྤྲུལ་པ་སོགས་བྱེད་ནུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་
མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་

སེམས་ལ་བརྟེན་ནས། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སྒྲ་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་
པ། ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་
གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་
བའི་གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་
མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་གྱི་ཚེ་རབས་སྔ་མ་བརྒྱ་སྟོང་སོགས་དུ་མ་དྲན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་
མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ། སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་
གཟུགས་ཕྲ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་
རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་

དང་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་

374

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ་མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ཕྱི་
རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ལ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། ཕྱི་རོལ་པའམ། ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་རུང་སྟེ་དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་
ནས་ཚད་མེད་པ་རྣམས་མངོན་པར་གྲུབ་བོ། །ཚད་མེད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བར་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་

375

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དྲུག་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་

པའི་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་དབང་

ཤེས་ཡིན་ཟེར་ན། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་
གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཕྱི་རོལ་པ་འམ་ཞེས་སོགས་གོང་དུ་
དྲངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གི་

མངོན་པར་ཤེས་པ་དེ་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། །ལུང་

དུ་མ་བསྟན་ལྷག་རྣམས་དགེ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། མངོན་ཤེས་རྣམ་དྲུག་རྣམ་

376

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྲོལ་བློ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་
གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། ཚུར་
མཐོང་གི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ལྷའི་མིག་
གི་མངོན་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཡིན་ན།

དབང་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ལ་
བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དབང་ཤེས་
མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དངོས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚུར་མཐོང་
གི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྟོགས་དཔྱོད་
མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། རང་གི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་

བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་མངོན་
ཤེས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་བཏུས་ལས། ཕྱི་རོལ་པ་འམ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ས་མཚམས་ལ་ཁ་ཅིག མངོན་ཤེས་དྲུག་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། བསམ་

གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཟག་ཟད་

ཀྱི་མངོན་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁ་
ཅིག ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་དབང་

377

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདུ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་

ཡོད་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

རང་ལུགས་ལ་མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ།

༈ གཉིས་པ་རང་ལུཌ་ནི་མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་ནང་ཚན་གང་
ཞིག ས་གཡོ་བ་དང་།གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་མང་དུ་སྤྲུལ་པ་སོགས་
བྱེད་ནུས་པ་དེ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་
ཞིག རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷའི་རྣ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་
ཤིང་།འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སྒྲ་ཕྲ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་དེ།
ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག གཞན་གྱི་
སེམས་ལ་ཅི་མངོན་ཤེས་པ་དེ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག རང་གཞན་གྱི་ཚེ་རབས་སྔ་མ་དུ་མ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དེ། སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་

378

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷའི་མིག་

དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་ཕྲ་
རགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤང་པ་དེ། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ས་མཚམས་ནི་མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྔ་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་རྗེས་མཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་ཅིང་།མཚན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བཤདཔ།

༈ དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
སྦྱོར་བ་དང་།མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་

379

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལས་ཁྱད་ཆོས་དྲུག་གི་སྒོ་
ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་དམིགས་པ་དང་།རྣམ་

པ་དང་།རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་དང་།ཡོངས་སུ་འཛིན་ཚུལ་དང་།བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་ལྡན་ཚུལ་དང་།ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་
སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་
དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་

འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་།ཐེག་དམན་ལ་དེ་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་ཆུང་འབྲིང་

ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། སྐད་ཅིག་དེ་བཞིན། ཆོས་མཆོག་ཅེས་

380

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་
མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་དཔྱད་པ།

༈ གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་རང་སྟོབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བ་དང་།གཞན་སྟོབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གླིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་།

འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ལ། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྟེན་ལ་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ངན་སོང་བ་རྣམས་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ཁམས་གོང་
མའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་སྙོམས་འཇུག་གི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པས་སྐྱོ་བ་
ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་

བྱས་ནས། ངན་སོང་བ་རྣམས་དང་ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་ཡང་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་

381

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྟེ། ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་
ཕྱུག་གིས་ཡུལ་ཝ་ར་ཎ་སིར་ཡི་དྭགས་མང་པོ་བདེན་བ་མཐོང་པ་ལ་
བཀོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།ལྷའི་བུ་རབ་གནས་ཀྱིས་ཞུས་
བའི་མདོ་ལས། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་མང་པོ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ངན་སོང་གི་རྟེན་ལ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། ངན་སོང་བ་རྣམས་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་
བའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་སྙོམས་འཇུག་གི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པས་འཁོར་པ་ལ་དམིགས་པའི་

སྐྱོ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་རྣམས་དོན་གྱིས་དངོས། གཞན་
ཡང་།སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ངན་སོང་བའི་རྟེན་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཛོད་ལས། བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་ཡོངས་མི་

ལྟུང་།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ངན་འགྲོའི་མཚོ་ཆེན་
པོ་ལས་བཟོད་པས་ན་བཟོད་པ་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཀླུའི་རྟེན་ལ་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་

382

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། ཀླུ་བསྙེན་
གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལ་གནས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། འདོད་ན། ཀླུའི་རྟེན་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། མི་

མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་པ་དང་།བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་པ་རྣམས་ནི་སྡོམ་པའི་

ཞིང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ངན་འགྲོའི་རྟེན་
ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་ལས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྔོན་
དམྱལ་བའི་ཤིང་རྟ་འདྲེན་པའི་གྱད་དུ་འཁྲུངས་བའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་
ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་དང་རྩེ་མོ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་མཆོག་དངོས་སུ་སྐྱེ་
བའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཡང་།དྲོད་དང་རྩེ་མོ་གཟུགས་ཁམས་པ་འགའ་
ཞིག་ལ་ཡང་སྐྱེ་བར་མངོན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་དམ་

བཅའ་ལ་སྐྱོན་འཕེན་པ་ལ། གཞན་ཡང་།རང་ཉིད་ཀྱི་ལམ་མ་

383

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབསྒོམས་པར་སྦྱོར་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་ལམ་སྐྱེ་བའི་

རྟེན་ལ་རང་སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱི་རྟེན་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཚོགས་ལམ་མ་ཐོབ་པར་སྦྱོར་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་རྟེན་ལ་ཁ་ཅིག སྦྱོར་ལམ་
དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་དེ་ལ། ཁམས་གསུམ་ས་
དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་ཡིན་
ན། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མཛོད་ལས། བསྒོམས་བྱུང་མི་ལྕོགས་མེད་པ་དང་། །ཁྱད་པར་
བསམ་གཏན་ས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། མཁས་
པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག སྦྱོར་ལམ་དེ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི། ཡང་དག་སྤོང་བ་
རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དབང་པོ་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་སྡེ་ཚན་
དང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་
གང་ཞིག དེ་སྐྱེ་བ་དང་སྦྱོར་ལམ་སྐྱེ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ལམ་ཡན་ལག །མ་

གཏོགས་འདོད་ཁམས་སྲིད་རྩེ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་
དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། སྡེ་ཚན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ལས་ནི་

དང་པོ་བ་དག་དང་། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དང་ནི། །སྒོམ་

384

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་ཕྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་འདོད་སེམས་དང་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་

དང་།འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་མེད་པར་ཐལ། ལུང་དང་པོ་དེ་སྒྲ་ཇི་

བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འགྲེལ་
ཆེན་ལས། གང་ཡང་འདོད་པ་ཁམས་དང་སྲིད་རྩེ་ན། །བྱང་ཆུབ་
ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྤངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་
པའི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་བའི་བསམ་གཏན་

ས་དྲུག་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་
འཇུག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཡིན་ན་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་ཚེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་ཞི་གནས་དང་།།ཡེ་
ཤེས་ཡངས་པ་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །གདམས་ངག་རྒྱ་ཆེན་ནོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་

385

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདེ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་
གསར་དུ་སྐྱེ་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་བསམ་གཏན་བཞི་
བའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་ནི་གང་ཞིག ལམ་དེ་ས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་ནི་ལམ་དེ་ས་དེའི་ངོ་
བོར་སྐྱེས་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་
ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་
འཇུག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ།

༈ ངོ་བོ་ལ་ཁ་ཅིག ཚོགས་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་

མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་དེ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་

འཇོག་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་

ཏེ། མཐོང་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

386

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བའི་

ཚོགས་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
པའི་མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་དེ། སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། སྔར་གྱི་དེ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་།ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་དེ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་
བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་

རྒྱལ་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་

ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་

དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་

387

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཚོགས་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག དམན་ལམ་

སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་

རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་
གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། གཞན་ཡང་།དེ་འདས་ལམ་ཡིན་

པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་
པའི་རྒྱུད་ལ་འདས་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། འགོག་པའི་སྙོམས་
འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། ལྡན་མིན་

འདུ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་

388

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པར་འོག་ཏུ་འགོག རང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནི། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་
པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་
པའི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་
རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་
ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔར་དང་འདྲ། ཁ་
ཅིག རང་རྒྱུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་

ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་

དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ།

ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་དོན་
མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་
མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་

389

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོརྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
མཁྱེན་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་གང་ཞིག གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་
པའི་དོན་ལ་གསལ་སྣང་དང་པོར་ཐོབ་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་འཐུན་གཉིས་པ་

གང་ཞིག གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྣང་འཕེལ་
བ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གསུམ་པ་གང་
ཞིག འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྣང་དང་པོར་ཐོབ་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞི་
བ་གང་ཞིག འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྣང་འཕེལ་བ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་

ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་
ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཁྱེན་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག རྒྱུ་མཚན་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཚོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།དབང་པོའི་སྒོ་

390

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྡོམ་པ་དང་།ཟས་ཀྱི་ཚོད་རིག་པ་དང་།ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྨད་ལ་མི་

ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་།ཡང་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དགེ་བ་
གཞན་དག་དང་།ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་།སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་

ཤེས་རབ་དག་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཚོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྦྱོར་
བའི་ལམ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་

ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་

པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་བཞི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་གང་ཞིག དེས་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་མ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་

391

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དེ་སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།གཟུང་འཛིན་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཊཱིཀའི་

རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་མི་སྣང་ཟེར་
ན། དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་སྣང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
དོན་སྤྱི་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་དཔྱད་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒོམ་བྱུང་དུ་གྱུར་ནས། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་གསལ་བར་སྣང་བ་དཔྱོད་
པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཁྱོད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

392

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་བློ་གང་། །དེ་ནི་རྟོག་མེད་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་རིག་པ་དེ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་
པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཊཱི་ཀའི་བཞེད་པ་
ལ། དོན་སྤྱི་དང་མ་འདྲེས་པའི་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་རིག་པ་དེ་རྟོག་
མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

སྦྱོར་ལམ་བློ་རིགས་གང་ཡིན་དཔྱད་པ།

༈ བློ་རིག་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་
བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་མངོན་
སུམ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དེ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་

393

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཕགས་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་
གཉིས་པ་ལ་མ་ཁྱབ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ལ་

མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྔོན་
དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་
གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ། གཅིག་

དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། བསམ་བྱུང་གི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདིའི་ཁྱབ་པ་རྣམས་སྐབས་བཞི་པར་བསྒྲུབ་བོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
སྒོམ་བྱུང་གི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ༈ ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཁ་ཅིག ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡིན་ན། མིང་

394

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྐྱང་པ་ལ་དམིགས་པས་ཁྱབ་པ་དང་།བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡིན་
ན། མིང་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པས་ཁྱབ་པ་དང་།སྒོམ་བྱུང་གི་

ཤེས་རབ་ཡིན་ན། དོན་རྐྱང་པ་ལ་དམིགས་པས་ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་
ལས། མིང་དང་གཉིས་ཀ་དོན་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་
རབ་ཆོས་ཅན། དོན་རྐྱང་པ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། སྒོམ་བྱུང་གི་

ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མཛོད་ཀྱི་ལུང་
དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་རྟོགས་བཏགས་ཡིན་གྱི།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཁས་མི་ལེན་པར་གསེར་འཕྲེང་ལས་
བཤད་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག གཙོ་བོར་མང་དུ་ཐོས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། གཙོ་བོར་ལུང་དོན་བསམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་
རབ་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་།གཙོ་བོར་ཏིང་ངེ་འཛིན་
བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ། སྒོམ་བྱུང་གི་

ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་ཡིན་གསུང་།རེ་ཤིག་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ན། སྒོམ་བྱུང་གི་བློ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་སེམས་རྩེ་གཅིག་

395

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔའི་ཏེང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུཌ་
ནི། གཙོ་བོར་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་དོན་ཐོས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་
བའི་ཤེས་རབ་དེ། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དང་།གཙོ་བོར་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་
དེ། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དང་། གཙོ་བོར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོཌ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་པའི་

སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ། སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་
ཡིན་ནོ།།

སྦྱོར་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་དཔྱད་པ།

༈ སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་
ཁ་ཅིག འགྲེལ་པར། ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བས་སམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འབྲེལ་པའི་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ལ་སོགས་
པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་

396

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཅིག རྒྱུད་གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོར་སྐྱེས་བའི་སྦྱོར་
ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་དང་།བར་དུ་སྐྱེས་པའི་སྦྱོར་ལམ་དེ་འབྲིང་

དང་།ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་སྦྱོར་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་ཆེན་པོར་འཇོག་པ་
ཡིན་ལ། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དབང་རྟུལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྦྱོར་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་དང་།དབང་འབྲིང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་
ལམ་དེ་འབྲིང་དང་།དབང་རྣོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ཆེན་པོ་ཡིན་
ལ། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་ཡིན་ན།

སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་

དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་ལམ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་གོ་རིམ་

བཞིན་དུ་སྦྱོར་ལམ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། བྱང་
སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་སྦྱོར་
ལམ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་རྣོན་གྱི་
རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཁྱོད་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
ཁ་ཅིག རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་པ་འབྲིང་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་པ་ཆུང་ངུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྦྱོར་
ལམ་ཆུང་ངུ་ཡིན་ན། སྦྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

397

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྔོ་བ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་བསྔོ་པ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བསྔོ་བ་ཆུང་ངུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གོང་ལྟར་སོང་།རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ།
ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡི། །བསྔོ་བ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ། །
ཞེས་པའི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་མ་ཐོབ་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དབང་རྣོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ན། སྦྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་མ་ཐོབ་པར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ན་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་མ་ཐོབ་པར་སྦྱོར་
ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་པ་ཆུང་ངུ་མ་ཐོབ་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་ཁོ་རང་ལ། ཐེག་པ་ཆུང་ངུ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་ལམ་
ཆུང་ངུ་དང་ཆེན་པོའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་

398

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྲུབ་ན། དེ་མཚུངས་པ་བུད། གཞན་ཡང་།དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་ལས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་
ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པ་ནི་

གང་ཞིག རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་
ཡིན་ན་སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན་སྦྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་

དགོས། དེ་བཞིན་དུ་འབྲིང་ལ་ཡང་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་
གསུམ་ག་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཚོགས་སྒྲུབ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡང་ཡིན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡང་
ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་ནི་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་ཚོགས་སྒྲུབ་ཡིན་དགོས་

399

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་འབུད། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་།དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་དབང་རྣོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཡིན་ན། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་དབང་རྟུལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཡིན་ན། ཆོས་མཆོག་ཆུང་
ངུའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ནས་འཇོག་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།
ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲོད་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབང་རྣོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཁྱོད་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ལ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་
དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། དབང་རྟུལ་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཡིན་ན་རང་
བཞིན་གྱི་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ཡིན་དགོས། རང་རྒྱལ་ཡིན་ན་རང་
བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་འབྲིང་ཡིན་དགོས། བྱང་སེམས་ཡིན་ན་རང་
བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་

400

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འབུད། དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་

གསུམ་གྱི་དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་རྟུལ་པོ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་པོ་རྟུལ་བོ་
ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་དང་
ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་དབང་རྟུལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་ཡིན་མི་

དགོས། བྱང་སེམས་དབང་རྣོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དོན། བྱང་སེམས་དབང་རྟུལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ན། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་ལམ་
ཆུང་དུ་ཡིན་དགོས། བྱང་སེམས་དབང་རྣོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་
ཡིན་ན། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་
ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོས། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་
ལམ་ཆུང་ངུ་ཡིན་ན། སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་ཡིན་མི་དགོས། རྒྱུད་ཐ་དད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། སྦྱོར་ལམ་ཆེན་
པོ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དབང་རྣོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་
ལམ་ཡིན་ན། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་
ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་།དབང་འབྲིང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ན།

401

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོརྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་ལམ་འབྲིང་ཡིན་དགོས་པ་
དང་། དབང་རྟུལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ན། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་

དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་
བྱེ་བྲག་གི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་དབང་རྟུལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ཐ་དད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་རྣོན་
གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་སོང་།
དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་རྣོན་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དངོས། དེ་བཞིན་དུ། ཉན་ཐོས་དབང་རྣོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དབང་རྟུལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆུང་ངུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་རྟུལ་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུད་ཐ་
དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་

402

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཅན་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་ཅིང་།ལུང་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ།

༈ དྲོད་ཐོབ་པའི་ཚད་ལ་ཁ་ཅིག སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་

ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་པར་འཇོག་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་

ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིགབྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཉན་ཐོས་
ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཐེག་དམན་

403

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་

མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་མེད་པར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་འབྲིང་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཐེག་
དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་
འབྲིང་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
ལ་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་
པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་སྟོང་
ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ན་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་པར་བཞག་གོ །ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་མ་ཐོབ་པར་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་
ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་དེ་མ་ཐོབ་པར་སྟོང་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་

404

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། དང་པོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་

ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་

ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པ་ན། དེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་པར་འཇོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་
དམིགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་ཐོབ་པ་ན། དེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་ལམ་
དྲོད་ཐོབ་པར་འཇོག་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དང་པོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་
དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་ཐོབ་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་
སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་

སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་ན། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་
སོང་བའི་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེས་

405

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་
དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པ་གང་ཞིག སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་

མཐོང་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་
འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་
པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པ་དང་།ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པ་གང་ཞིག སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་
མཐོང་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། གཉིས་པ་འབུད། རྩ་བར་འདོད་ན།
དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་བློ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་
སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་གང་ཞིག ཞི་གནས་
ཡིན་ན། སྒོམ་བྱུང་གི་བློ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་འདིར་མ་

ཁྱབ། མ་ཁྱབ་མཚམས་དང་པོ་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་
སོང་། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ན་ལམ་ཤེས་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་ལ་
དམིགས་པ་གང་ཞིག སྒོམ་བྱུང་གི་བློ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་

406

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་བློ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་
པའི་ཞི་གནས་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་བློ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དོན་གྱི་དངོས། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་
དམིགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པ་ནི་གང་ཞིགལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །དེས་མཚོན་ནས་
མཚུངས་པ་གཞན་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་མི་སྣང་ཟེར་ན། དེ་
ལ་དེ་སྣང་བར་ཐལ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྣང་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྣང་བར་ཐལ།
ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་
བའི་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་པར་སྣང་

407

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་སྣང་བ་གང་ཞིག ཁྱོད་རྟོག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་མེད་ཡིན་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་

གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་བ་བདེན་པར་སྣང་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་སྣང་བ་གང་ཞིག ཁྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་།དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་
བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་མི་སྣང་བར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་
རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཊཱིཀར།

སྦྱོར་ལམ་བཞི་ལ་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ། གསལ་སྣང་ཆུང་
འབྲིང་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་།འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྣང་རྫོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དབྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། མཉམ་
གཞག་ཏུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བསྡུས་ནས་

408

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེ་བདེན་པས་སྟོང་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་།དེ་དག་གི་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་གསལ་པོར་ཤར་བ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་།དེས་ན། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་ལུགས་ལ།

སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། གཟུང་བ་བདེན་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་ཡིན་ན།

འཛིན་པ་བདེན་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་སོགས་བཞེད་མི་
བཞེད་མིག་ཕྱེ་ལ་ལྟོས་ཤིག ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་ན། ཀ་བ་བདེན་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་བདེན་
མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་
བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཀ་བ་བདེན་མེད་དེ་དོན་དམ་བདེན་བ་

409

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
གང་ཞིག འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། རྩ་བའི་དམ་

བཅའ་ལ་སྐྱོན་གཞན་ཡང་།དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་

སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་བདེན་མེད་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་
ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདེན་མེད་བདེན་པར་མི་སྣང་བར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་མེད་བདེན་
མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཆོས་ཅན་ཀུན་
རྫོབ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་ན། དེ་ལ་བདེན་པར་མི་
སྣང་བས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བུད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདེན་མེད་བདེན་པར་སྣང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བདེན་མེད་སྣང་བ་
གང་ཞིག ཁྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དང་པོ་མ་གྲུབ་
ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བདེན་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བདེན་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་

གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་
ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་བདེན་མེད་བདེན་མེད་དུ་སྣང་ཡང་བདེན་མེད་མི་སྣང་ཟེར་ན། བདེན་མེད་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བདེན་མེད་བདེན་མེད་དུ་སྣང་ཡང་བདེན་མེད་མི་སྣང་བའི་ཁྱད་པར་འཐད་པར་ཐལ།

410

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བདེན་མེད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་བདེན་མེད་བདེན་མེད་དུ་སྣང་ཡང་།དེ་ལ་བདེན་མེད་མི་སྣང་བའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
དེ་འདྲ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་བདེན་མེད་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
བུམ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་བུམ་པ་སྣང་བར་ཐལ། བདེན་མེད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་བདེན་
མེད་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། གཞན་ཡང་།གོང་གི་མ་ཁྱབ་

མཚམས་ལ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་དེ་བདེན་པར་མི་སྣང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་
དེ་བདེན་མེད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་

ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་
ཡིན་ན། དེ་བདེན་པར་མི་སྣང་བས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

411

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཚུར་མཐོང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཟུགས་བདེན་པར་མི་སྣང་བར་

ཐལ། ཁྱོད་ལ་གཟུགས་བདེན་མེད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། གཟུགས་བདེན་པར་མེད་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚུར་མཐོང་
གི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
འདོད་ན། གཟུགས་བདེན་པར་སྣང་བའི་གང་ཟག་གཞི་མ་གྲུབ་པར་

ཐལ་ལོ། །དེས་ན་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ། ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་པར་ཡང་སྣང་།བདེན་མེད་དུ་ཡང་སྣང་ཞེས་ཁས་བླང་དང་། །

ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལས་ཁྱད་ཆོས་ལྔས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ།

༈ ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལས་ཁྱད་ཆོས་ལྔའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་

ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་བདེན་པ་བཞི་ལ་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་

412

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་སྒོ་ནས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད། དམན་
པའི་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་གཅོད་པ་དེ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེས།
སྟོང་ཉིད་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་སྤང་བྱའི་

གཙོ་བོ་ལ་གནོད། དམན་པའི་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་གནོད་པ་
དེ། རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡིན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཚང་
བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད། དམན་པའི་སྦྱོར་
ལམ་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པ་དེ། རྒྱུའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
པའི་དོན་ཡིན། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་རང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་
སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་ཆོས་རྫོགས་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་འཛིན་
བྱེད། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པས། ཡོངས་འཛིན་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡིན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི་པོ་དེས་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོགས་པ་མངོན་གྱུར་པ་བཞི་པོ་རིམ་ཅན་དུ་མགོ་གནོན་ནུས། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་ནུས་པ་དེ་སྤང་བྱའི་སྒོ་
ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། མཐོང་སྤང་ཤེས་
སྒྲིབ་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བ་རིམ་ཅན་དུ་མགོ་གནོན་ནུས་པའི་ཐེག་

413

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོཌ་བཞི་མེད་པར་ཐལ། སྤང་བྱའི་སྒོ་ནས་
ཁྱད་པར་དུ་འཕཌ་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཤིག་སྤངས་པའི་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོཌ་པའི་ཐེག་དམན་
དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་གྱི་རང་རྒྱུད་
པའི་ཐད་དུ་གསུངས་ཚུལ་རིཌ་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།རང་འབྲས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོཌ་རིགས་ཚང་བར་ཐོབ་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་
སྦྱོར་ལམ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕཌ་ཚུལ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་
ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལས་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོཌ་རིཌ་ཚང་བར་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་
ཉེར་ལེན་བྱེད། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་དེའི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པ་དེ་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕཌ་པའི་དོན་དུ་འཆད་རིཌ་པར་

ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོཌ་རིགས་

ཚང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོཌ་རིགས་ཚང་བའི་ཐེག་ཆེན་

414

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱིས་མཐོང་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། དེས་ན་དེའི་དོན་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བདེན་བཞི་ལ་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས། ཐེག་དམན་
གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བདེན་བཞི་ལ་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་མ་
དམིཌ་པ་དེ་དེ་ལས་དམིཌ་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕཌ་པའི་དོན་
ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་རིཌ་པའི་རྣམས་གྲངས་མཐའ་ཡས་
པའི་སྒོ་ནས་བདེན་བཞི་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་
ཡིན། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་
དེ་ལས་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕཌ་པའི་དོན་ཡིན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོཌ་རིཌ་ཚང་བའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེ་རྒྱུ་བྱེད། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེས་དེའི་ཉེ་རྒྱུ་མི་བྱེད་པ་དེ་དེ་ལས་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕཌ་པའི་

དོན་ཡིན། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་རང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་སྦྱོར་
ལམ་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྫོཌ་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་
ཡོངས་འཛིན་བྱེད། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་

415

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོརྫོཌ་པར་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་མི་
བྱེད་པས་དེ་ལས་ཡོངས་འཛིན་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕཌ་པའི་

དོན་ཡིན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོཌ་བཞི་ལ་བདེན་འཛིན་
སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་ལྡན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོཌ་བཞི་ལ་

བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་ལྡན་པ་དེ་དེ་ལས་
སྤང་བྱའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕཌ་པའི་དོན་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པ་དེ་དེ་ལས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡིན། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་སྨོས་མི་རིགས་
པར། ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡི། །ཞེས་སྨོས་རིགས་པར་ཐལ།
དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་།།ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཇི་

སྐད་དུ་བཤད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འདི་

དག་རེ་རེ་ཞིང་ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པར་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཞེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་

416

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པོ་གསུམ་ཁྱད་ཆོས་སུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ།

༈ གཉིས་པ་རང་ལུཌ་ནི། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱེ་ཚུལ། ཕྱེ་
བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ། བློ་རིག་ལ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིའི་

ཊཱིཀ་ལྟར་བཤད་ན། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་

མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་ཤིང་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ལུས་རྣམ་གཞག་གི་ཊཱིཀ་

ལྟར་ན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་
གནས་པ་གང་ཞིག མོས་སྤྱོད་ཀྱིས་སས་བསྡུས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
གཉིས་པ་ནི། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་

417

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོགྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་རྩེ་མོ་བཟོད་པ་ཆོས་མཆོག་བཞི། གསུམ་པ་ནི།

དང་པོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ན་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་པར་འཇོག བཞི་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་
འབྱེད་ཆ་འཐུན་དང་པོ་གང་ཞིག ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་མངོན་གྱུར་པ་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་
རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་འཐུན་གཉིས་པ་གང་
ཞིག ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་མངོན་གྱུར་པ་འཇོམས་པའི་
ནུས་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གསུམ་པ་གང་ཞིགཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བ་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་
ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞི་བ་གང་ཞིག ཤེས་སྒྲིབ་

བརྟགས་འཛིན་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་པ་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་
པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། ལྔ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་སོགས་དུ་མ་ཡོད་

418

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཀྱང་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་

རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་

གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་དཔྱད་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་བློ་རིག་བདུན་པོ་གང་
རུང་གང་ཞིག དེ་མངོན་སུམ། རྗེས་དཔག ཡིད་དཔྱོད། སྣང་ལ་མ་
ངེས་པ། ཐེ་ཚོམ། ལོག་ཤེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩོད་པ་
སྤོང་པ་ལ་ཁ་ཅིག གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་

ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མོས་སྤྱོད་ཀྱི་སས་བསྡུས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཆོས་ཉིད་
ལ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་
ཡིན་པ་ནི་གང་ཞིག འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། མ་ཁྱབ་མཚམས་ཕྱི་མ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ཡིན་

ན། ཆོས་ཉིད་ལ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་པའི་བྱང་སེམས་
ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ཁྱབ་

419

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ས་ཡིན་ན།

ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པའི་མངོན་རྟོགས་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་
ལམ་པ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སླ། དེས་ན་སྒྲ་བཤད་པ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་འཆའ་ཞིགཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་བཤད་པ།

༈ གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡི། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་
བ་དང་།མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་

རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྫས་དང་བརྟགས་པའི་རྟེན་ཅན་

420

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྱི། །ཞེས་སོགས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་

བརྟགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་
རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་བརྟགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག མ་རིག་པ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་གི་

ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་དང་པོའི་སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། དེའི་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་
པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྣང་ཡུལ་ཡང་མ་
ཡིན། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་
གསལ་སླ། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞི་གྲུབ་

ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་
གྱུར་པའི་ཡུལ་གྱི་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་
དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་

421

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་པ་

ལ་ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས། དེ་ཉོན་སྒྲིབ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་
ཡི་སྒྲིབ་པ་དང་། །ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན། །དེར་ནི་སྒྲིབ་པ་

ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཟད་ནས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་
ཡུལ་མེད་པར་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་

བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་
ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་
གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཛིན་པ་ལ་
དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གི་

མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་

422

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་

ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་

འཛིན་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་ལ་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་
དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མ་རིག་པ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་དང་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་

423

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་

རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་བ་དང་
སྒོམ་པ་དང་།མི་སློབ་པའི་ལམ་ལ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
རྣམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་གི་དམིགས་ཡུལ་
དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བ་བདེན་པར་ཞེན་
པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་

མཚན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་
ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་

བདེན་འཛིན་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་གི་

མཚན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ལ་

དམིགས་ནས་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་

བདེན་འཛིན་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱང་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་ནས་

ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།

424

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་དེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྡུག་
བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཟུགས་ཕུང་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།སྡུག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་དད་པའི་

དབང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གསུམ་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་

དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བྱང་གི་

དབང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྡུག་བདེན་དུ་གྱུར་
པའི་དད་པའི་དབང་པོ་རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་
བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིན་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་དམིགས་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པར་
དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་ཡིན་

425

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྡུག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་དད་པའི་དབང་

པོ་དེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྡུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིགརྫས་ཡོད་དང་རྫས་འཛིན་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་
པའི་མཚན་ཉིད། བཏགས་ཡོད་དང་བཏགས་འཛིན་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིགཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ།
རྫས་ཡོད་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་བདེན་འཛིན་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡང་མ་ཡིན།

བཏགས་ཡོད་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག ཤེས་སྒྲིབ་བརྟགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྫས་ཡོད་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བཏགས་
ཡོད་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་གི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་འཛིན་པ་ལ་
དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བདེན་
འཛིན། ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་པར་

426

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྱུར་པའི་རྫས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་
པའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བརྟགས་འཛིན་ལ་
དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བདེན་
འཛིན་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་བརྟགས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་

དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་སྐྱེས་བུ་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་
པ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་

བདེན་འཛིན་དེ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་
རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུ་
བརྟགས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་དེ། འདིར་དངོས་
སུ་བསྟན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་བརྟགས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་
དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བདེན་
འཛིན་ཆོས་ཅན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུ་རྫས་
ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་

དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

427

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་བའི་སྐྱེས་བུ་རྫས་ཡོད་དུ་
འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེ་སྐྱེས་བུ་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་དེར་འཛིན་པའི་བློ་དེ་སྐྱེས་བུ་དེར་འཛིན་
པའི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
སྐྱེས་བུ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་

དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེས་བུ་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་
བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་
རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བློའི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་
གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་
བཞིན་དུ། ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་
ཐལ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། རྫས་དང་བཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་
གྱི། །ཞེས་པའི་རྫས་དང་ཞེས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་
དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་

428

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ནུས་ཏེ། གང་ཟག་དོན་བྱེད་ནུས་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་
དམིགས་ནས་འཛིན་པ་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བདེན་
འཛིན་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་
པ་དང་།ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་འགལ་ཟེར་ན། མི་རིགས་

ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡང་ཡིན།

ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་

རྫས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་རྫས་འཛིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྫས་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ།

གང་ཟག་དོན་བྱེད་ནུས་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བཏགས་

འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་བཏགས་
འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། བཏགས་
འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་

429

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་ལ་མུ་བཞི་བཤད་པ།

༈ ད་ནི་འདི་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། གཟུང་བའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་
བ་མུ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དྲུག་གོ །གཉིས་

པ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །གསུམ་
པ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱི་དེ་ཉིད་དོ། །བཞི་པ་ནི། རྣམ་པ་དེ་དག་
བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསམ་ནས། ཁ་ཅིག གཟུགས་ཕུང་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་བློ་དེ། གཟུང་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན། ཤེས་པ་དུས་
མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ་
འཛིན་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན། དེ་གཟུང་རྟོག་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་
པ་དུ་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཚུར་མཐོང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་

ནུས་བའི་ཕྱིར། རྒྱུན་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་

430

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་བའི་མུ་ཡིན་ཟེར་ན།
འདི་ཉི་སྣང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་སྲིད་ནའང་།སྐབས་འདིར་ཁས་ལེན་
མི་རིགས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་
པར་ཞེན་བའི་བློ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་
ཉིད་དེ་ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། འདོད་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཞེས་
བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།ཤེས་པ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིཌ་ནས་ལོངས་
སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་

རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལོངས་སྤྱད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་ལས། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་ལ་མུ་བཞི་རྩི་བ་ཡིན་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་དོན་དུ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །མཁས་
པ་ཁ་ཅིག གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། གཟུཌ་ལ་
དམིཌ་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་བར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་གཟུང་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་མུ། ཤེས་པ་ལ་དམིཌ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་
བྱེད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་འཛིན་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་
པའི་མུ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དམིཌ་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་སྤྱོད་བྱེད་

431

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོགཉིས་ཀར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ག་ཡིན་པའི་མུ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུ་

ཡིན་གསུངས། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིཌ་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་
སྤྱོད་བྱེད་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་
གི་དམིཌ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་ལ་དམིཌ་ནས་ལོངས་སྤྱད་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟཌ་ཁས། འདོད་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིཌ་

ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་སྤྱོད་བྱེད་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་
བློ་ཡིན་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིཌ་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིཌ་ནས་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་

བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་ན། དེ་ལ་དམིཌ་ནས་མི་རྟག་པར་

བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིཌ་ནས་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་

བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་
དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་

432

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ནུས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་

ཀ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་རྟོཌ་པའི་ཕྱིར།
༈ གཞན་ཡང་།གཟུགས་དང་གཟུགས་བདེན་སྟོང་གཉིས་ཀ་
ལ་དམིཌ་ནས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་བློ་དེ་གཟུཌ་བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་
དམིཌ་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་གཉིས་ཀར་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིཌ་ནས་ལོངས་སྤྱད་
བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟཌ་ཁས། འདོད་ན།
དེ་གཟུཌ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་དགག་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུཌ་བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲུབ་རྟོག་ཡིན་པར་

ཐལ། གཟུཌ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟཌ་ཁས།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་རྟོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་རྟོག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། དགག་རྟོག་ཡིན་ན།

སྒྲུབ་རྟོག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དགག་རྟོག་དང་སྒྲུབ་རྟོག་
འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟཌ་ཁས། འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་འགལ་བར་ཐལ། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟཌ་ཁྱབ་ཁས།
དེས་ན་གཟུཌ་དང་གཟུཌ་བདེན་སྟོང་གཉིས་ཀ་ལ་དམིཌ་ནས་

433

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་བློ་དེ་དགག་རྟོག་ཀྱང་ཡིན་སྒྲུབ་རྟོག་ཀྱང་
ཡིན་ཞེས་གསུངས། འདི་ཡང་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། སྡུག་བདེན་དང་
ལམ་བདེན་གཉིས་ཀར་དམིཌ་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་བློ་དེ། སྡུག་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡང་ཡིན། ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་

ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ།

གཟུགས་དང་གཟུགས་བདེན་སྟོང་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་

ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ་གཟུགས་ལ་དམིགས་

ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དང་།གཟུགས་བདེན་སྟོང་ལ་དམིགས་

ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་

ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་སྡུག་བདེན་ལ་
དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

434

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁྱོད་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་
པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་།བུམ་
འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་
གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ན།

དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་

ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་བློ་ཡིན་ན། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བུམ་
འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་བློ་དེ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལོངས་
སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་

ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་ཞེན་
ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།དེར་ཐལ། དེ་བུམ་འཛིན་རྟོག་
པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་སྤྱོད་བྱེད་གཉིས་ཀར་བདེན་

435

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། མ་གྲུབ་ན་སོང་།དེར་ཐལ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་

ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་བློ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་།བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་
མི་རྟག་པར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་དེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་མི་རྟག་

པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་མི་

རྟག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་མི་

རྟག་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།མྱུ་གུ་བདེན་
མེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་ཞེན་པའི་བློ་
ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་མི་རྟག་པར་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་བློ་དེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་མི་རྟག་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་ཞེན་
པའི་བློ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མྱུ་གུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཉི་སྣང་ལས། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་

436

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་
པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ནས་བརྗོད་པ།
གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་པ་ཡང་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིགས་སྔ་མ་དང་ལྡན་པའོ། །རེ་ཤིག་དང་པོ་དེ་གཉིས་པ་ཡིན་པ་ནི། དཔེར་ན། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་
པོར་གྱུར་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་

གྱི། དང་པོ་མ་ཡིན་པ་ནི། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་རྣམ་

པར་བྱང་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག ཉི་སྣང་ལས། དེ་ལྟར་བཤད་པ་འདི་མི་

རིགས་ཏེ། འདི་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཡོད་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་།རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་
སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན།
གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ལ། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་དམིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བྱང་གཟུང་
རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་བྱང་བའི་

437

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདངོས་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་
གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ་བས།
འདི་ཉི་སྣང་ལ་འཁོར་གསུམ་ཡིན། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཟུང་
བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་
གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་

ན་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི།
གཟུང་རྟོག་དང་པོ་ཡིན་ན་གཉིས་པ་ཡིན་གསུང་བའི་དོན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ལུང་དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་པོར་གྱུར་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་
བ་གཉིས་པར་བསྟན་པའི་དོན་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་
བྱང་གི་གཟུང་བ་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས། གཟུང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ན་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་

གྱི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཟུང་རྟོག་ལ་རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་རྟོག་

438

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གིས་ཁྱབ་པར་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་པའོ། །ཞེས་
གསུངས། འདི་ཡང་། ཉི་སྣང་གི་བཤད་པ་བསྐྱར་བ་ཡིན་གྱི། རྣམ་
བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་ལུགས་མ་ཡིན་ནོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་།རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་

ནས། ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་དེ་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་མུ། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཁོ་ན་
ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་རྣམ་
བྱང་གཟུང་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་མུ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་
བྱང་གི་གཟུང་བ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན། ཟག་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། འོ་ན།
འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ནི་

དང་པོ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་བྱང་བའི་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ནི་གཉིས་པ་
ཡིན་པས། འདི་གཉིས་ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་རང་བཞིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་ནི་ཐ་དད་པ་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་།རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། གཟུང་རྟོག་

439

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོལ། མུ་བཞི་རྩི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཉི་སྣང་གི་སྔར་གྱི་ལུང་དོན་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་བོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་

ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་།རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཀྱང་ཡིན། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཀྱང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་།དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་
དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡུག་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་

ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་
པའི་རྟགས་གཉིས་པ་རིགས་འགྲེ་ཟེར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་
དང་གཟུགས་བདེན་སྟོང་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་བློ་དེ། གཟུགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་དང་། གཟུགས་བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་གཉིས་ཀ་ཡིན་

པར་ཐལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་།རྣམ་བྱང་གཉིས་ཀ་ལ་
དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ། ཀུན་

440

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དང་།རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།དེར་ཐལ། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་།རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གཉིས་

ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་བཀག་ཟིན། གཞན་
ཡང་། སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་

པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་།
རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་
བློ་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བཀག་ཟིན།
འདི་ཐམས་ཅད་རིགས་པ་མཚུངས་སོ། །ཁ་ཅིག སྐབས་འདིར་

བསྟན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་ལ། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས་

སུ་གྲངས་ངེས་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་གཟུང་རྟོག་ཀྱང་མ་ཡིན།

འཛིན་རྟོག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་
འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

441

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་ན། གཟུང་རྟོག་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་ན། འཛིན་རྟོག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་འཛིན་
རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལ་དམིགས་ནས་

ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་བ་དང་། སྒོམ་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ལམ་ལ་

གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་ཡིན་ན། དགག་རྟོག་
ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདི་དང་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་
གཉིས་ཀར་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་དང་སྒྲུབ་རྟོག་གི་གཞི་མཐུན་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་དམིགས་

ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཏུ་བསྟན། རྣམ་བྱང་གི་ཕུང་པོ་ལ་
དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་དེ་ཤེས་

442

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྒྲིབ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཏུ་བསྟན། རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་རིག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་།ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་རིག་པ། ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ན། སྒྲུབ་རྟོག་ཡིན་

དགོས་ཟེར་ན། གཟུགས་བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྩ་བར་འདོད་ན། བདེན་སྟོང་ཡོད་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ། སྒྲུབ་རྟོག་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བདེན་སྟོང་ཡོད་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་

ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཟུང་བར་རྟོག་པ་དང་འཛིན་པར་རྟོག་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཕྱོགས་ཙམ་མཚོན་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་གྱི། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཛིན་སྟངས་དེ་དང་འདྲ་བར་
ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་
ཞེན་པ་ཡང་།འདིར་བསྟན་པའི་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་པ་དང་།དེས་ན་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི། གཟུང་བར་རྟོག་པ་དང་
འཛིན་པར་རྟོག་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག ཊཱིཀ་

443

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོལས། འདི་ལྟར་བཤད་པ་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་ལམ་

འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱར་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། རྟགས་གསལ་ལུང་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཁས་བླང་
ངོ་།། ཁྱབ་པ་ལུང་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཁས་བླངས་ཟེར། འདིའི་

ལན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག རྩོད་པ་དེ་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལ་
གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་སྟེ། ལུང་དང་པོས་ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་

ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་བློ་དེ། འདིར་བསྟན་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཏུ་མ་བསྟན་པའི་

ཕྱིར། ལུང་དང་པོས་འདིར་བསྟན་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན།

ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་
བསྟན་པ་གང་ཞིག ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་

སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་མ་ཡིན་བར་ལུང་དང་པོས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། འདིར་བསྟན་ཤེས་
སྒྲིབ་རྟོག་པ་ཡིན་ན། གཟུང་རྟོག་དང་།འཛིན་རྟོག་གང་རུང་ཡིན་མི་

དགོས་ཏེ། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་

444

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། འདིར་བསྟན་

ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལུང་དང་པོའི་དོན། ལོངས་
སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་
གི་མཚན་ཉིད། ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་

དེ། ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལུང་ཕྱི་མའི་དོན་
ཡིན་པས་སྔར་གྱི་རྩོད་པ་དེའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ཞེས་གསུངས། འདི་
ཉིད་ལན་ལེགས་པོར་སྣང་ཡང་།རེ་ཤིག་དཔྱད་ན། ཉན་རང་གི་ལམ་

འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་

གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་
དམིགས་ནས་ཡུལ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་
གྱི་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉན་
རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ།

445

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་
བྱའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་

པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། གཟུང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་
དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་
ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་།ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་
ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་
བློ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་
སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་
སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། དེ་ཡང་འདིར་བསྡུས་ནས་བསྟན་བ་ཙམ་ཡིན་ལ་

རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་དེས་ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་
ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་དེ། རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་
བསྟན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པར་བསྟན་གྱི། ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་
རྟོག་ཏུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་

446

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པར་

ཐལ། ཁྱོད་འཇུག་པ་དང་ནི་ལྡོག་པ་ལ། ཞེས་པའི་གཞུང་གི་ནང་ཚན་
དུ་གྱུར་པའི་ལྡོག་པ་ལ། གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་སོ་སོ་དེ། ཞེས་པའི་
གཞུང་གི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཞུང་དེའི་འགྲེལ་བར་འཇུག་པ་
དང་ལྡོག་པ་མི་དམིགས་པ་དང་།དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ལ་གོ་
རིམ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་།ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལེན་པ་དང་།འདོར་བའི་སྒོ་ནས་གཟུང་བའོ། །ཞེས་པའི་
དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་སྙམ་མོ། །གཞན་ཡང་། ཉན་རང་
གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་གི་
ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱར་བདེན་

447

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔར་ཞེན་བའི་བློ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ལྡོག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གཟུང་བར་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལྡོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཞེས་པ་
དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཊཱིཀར་དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་གཟུང་བར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ལྡོག་པར་བྱའོ་ཞེས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ལྡོག་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དགུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གཟུང་བར་རྟོག་པ་དང་འཛིན་པར་རྟོག་པ་བཤད་པས་ཞེས་པ་ནི།

ཕྱོགས་ཙམ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་འདིར་སྤང་བྱ་རྟོག་
པ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བ་ཙམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་།འཛིན་པ་ཙམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པར་ཟད་པ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡང་།ཤེས་སྒྲིབ་

གཟུང་རྟོག་ཡིན་ཀྱང་དེ་གཟུང་བ་ཙམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ཏེ། རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ།

448

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཞུང་རྩ་བར། འཇུག་པ་དང་ནི་ལྡོག་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་།དེའི་
འགྲེལ་པར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལེན་པ་དང་། འདོར་པའི་སྒོ་ནས་བཟུང་བའོ། །ཞེས་གཟུང་
བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཏུ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཟུང་བའི་
ཁྱད་པར་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

རང་ལུགས་ལ་རྟོག་པ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

༈ གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རང་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་
པའི་བློ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད།

དབྱེ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་དང་། དེའི་འཛིན་རྟོག་གཉིས། རང་གི་

དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད།
རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་

449

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ལ་དབྱེ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་དེའི་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་
གཉིས། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་ཞེན་རིག་སོགས་དགུ་ཡོད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་

རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་
དབྱེ་ན། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་སོགས་དགུ་ཡོད། ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ལ་དབྱེ་ན། དེ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། དེ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྫས་འཛིན་ལ་དམིགས་

ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བདག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་

འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་སོགས་དགུ་ཡོད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་

450

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྱུར་པའི་བཏགས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་
དབྱེ་ན། ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་སོགས་དགུ་ཡོད། ༈ རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག རི་བོང་རྭ་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་བློ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། དེས་ན།
རང་ཡུལ་གཞི་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་
པའི་བློ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་

ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ། རི་བོང་རྭ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་

བློ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ།
རི་བོང་རྭ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཡོད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རི་བོང་རྭ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ན། བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཙམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རི་བོང་རྭ་མེད་པར་རྟོགས་

451

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་།རི་བོང་ར་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
ཞེན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཞི་གྲུབ་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་རང་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐབས་འདིར་བསྟན་

གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བློ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་

འཛིན་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྫས་འཛིན་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་རང་སྐྱ་
ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཡོད་ཀྱང་།དེ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་།དེ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་མེད་ཟེར། ཁ་ཅིག ཐལ་འགྱུར་

གོང་མ་དེ་ལ་མ་ཁྱབ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་དུ་ཐལ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་
ཆོས་ཅན། རྣམ་དག་ཏུ་ཐལ། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
ཁྱབ་ན། རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་ན་རྫས་འཛིན་ཡིན་དགོས་པར་འབུད་ཟེར་ན། རང་ལུགས་ནི། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ། གང་ཟག་དོན་

452

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བྱེད་ནུས་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་རང་སྐྱ་ཐུབ་
པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫས་འཛིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་ན་རྫས་འཛིན་
ཡིན་དགོས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བདེན་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་ན་

བདེན་འཛིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བདེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

ཡོངས་འཛིན་བཤད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༈ སེམས་མི་འགོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིགབྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་ཏེ། བྱང་

453

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྟུང་བ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་བྱང་
སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་
ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་ཏེ།
བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་པར་སྟོན་
པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཆོས་
ཅན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་བདག་རྐྱེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དེའི་འབྲས་བུ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་
སྦྱོར་ལམ་པ་ལས་འཁྲུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ལས་འཁྲུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། སངས་
རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འཁྲུངས་ཤིང་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་དེ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་
དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་

454

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པའི་ལྟ་བ་ལ་གནས་པའི་གསེར་
གླིང་པ་དེ་ཇོ་བོ་རྗེའི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་
སྦྱོར་ལམ་པའི་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཆོས་
ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྷརྨཱ་རཱཀྵི་ཏ་དེ་ཇོ་བོ་རྗེའི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གཉིས།

༈ གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་འཕགས་པའི་ལུགས་དང་། སློབ་
དཔོན་གྱི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སེམས་མི་འགོང་པ་ཉིད་ལ་

455

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསོགས། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་
འཛིན་ཡིན། །ཞེས་པས་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་ནང་གི་ཡོངས་

འཛིན་དངོས་སུ་བསྟན། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད། །དེ་ཡི་མི་

མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་པས་དེའི་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས།

ཐབས་མཁས་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་
ཐབས་མཁས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སེམས་མི་ཞུམ་པ་ཉིད་དང་།
ལམ་མང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ལས་བརྩམས་པ་ནི། ཞེས་པ་
དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བར་རྣམས་མ་རིག་བ་ལ་

སོགས་པ་རྣམས་སུ་མི་དམིགས་པར་སྟོན་ཅིང་། ཞེས་གསུངས།
༈ གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ནི། སེམས་མི་འགོང་པ་
ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཤླཽ་ཀ་འདིས། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་
པའི་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་དངོས་སུ་བསྟན། ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཏེ། རྒྱན་སྣང་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་
ལྡན་པ་བསྟན་ནས། ད་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་གྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

456

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་བཞུགས་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། དོན་གསལ་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཡིན་པས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གང་རུང་དུ་ལྟུང་
བ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ།
བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད།

བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འདོམས་པར་བྱེད་པའི་དེའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་
པའི་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད། སྦྱོར་བ་ནི། བྱང་སེམས་
སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཆོས་ཅན།
དེའི་ནང་གི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྟུང་བ་
འགོག་བྱེད་ཀྱི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེའི་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་རྫོགས་པར་འདོམས་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།
༈ རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག གཞུང་འདིས་བྱང་སེམས་

457

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྦྱོར་ལམ་པའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ།
སྦྱོར་བ་དང་པོ་དེ་དེའི་དོན་སྦྱོར་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེས་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོས་བཞེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་
ཅན་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་སྲིད་མཐར་

ལྟུང་བ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྟུང་བ་
འགོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་སྲིད་མཐར་ལྟུང་བ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་

ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ་

ལོ། །ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་ཁྱབ་བོ། །

རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ལ་དཔྱད་པ།

༈ རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སུ། སྦྱོར་བ་དང་མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་

458

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྟེན་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་
ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག ཁྱོད་ལ་དམིགས་ཏེ་
བསྒོམས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་
འགྱུར་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག རང་གི་རྟེན་ཆོས་སུ་གྱུར་
པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། རང་བཞིན་གནས་
རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་གི་རྟེན་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་དྲི་མ་
དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གནས་
རིགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་

ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
འདོད་ན། བདེན་འཛིན་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་

ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་
འགྱུར་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དྲི་
མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག གནས་འགྱུར་

མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚེ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་རུང་བ་དེ། རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བའི་

459

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོརྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་ཅན། ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

གནས་འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚེ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་གྱུར་ཟིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་པའི་དུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཁྱོད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དྲི་མ་དང་
བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་དུ་
རུང་བ་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཚུར་
མཐོང་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཚན་
ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་རྟེན་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
གང་ཞིག ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཡོད་ན། ཁྱོད་ཡོད་པས་
ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་ཚད་མས་མ་
དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ། དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ།

ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། དྲི་མ་དང་བཅས་
པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ། ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

460

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འདོད་ན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གང་ཞིག ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་
འགྱུར་དུ་རུང་བ་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་རུང་གི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། བློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་རུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་
བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གང་ཞིགའདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུར་འགྱུར་དུ་རུང་བ་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བསྒྲུབས་ཟིན། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བློ་
བུར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེར་འགྱུར་རུང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་

ཤིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། བཀག་ཟིན། ཁ་ཅིག བྱང་

461

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གི་དགེ་བ་དེ། རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་གཉིས། མཚན་
ཉིད་ཀྱང་རིགས་འགྲེ་ཟེར་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་ཅན།
དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་
ན། འཁོར་བ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་

དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཁམས་གོང་མའི་
སས་བསྡུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འཁོར་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཛོད་ལས། དེ་ལས་འགྱོད་གཉིད་མི་དགེ་རྣམས། །བསམ་
གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །ཅེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དགེ་
དང་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
དེ་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་དགེ་བ་ཞེས་བཏགས་
ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་
ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་

462

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་གྱུར་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་གྱུར་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་

མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
བྱང་ཆུབ་ཏུ་གྱུར་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་རྒྱལ་གྱི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་
བོ།། ཁ་ཅིག རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་བ་
གང་ཞིག སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དེ། རིགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་
གཉིས། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
འགྱུར་རུང་གང་ཞིག སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དེ། ཐེག་
དམན་གྱི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་རིགས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་གཉིས། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས། ཐེག་
དམན་གྱི་ངེས་པའི་རིགས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རིགས་
གཉིས། ཐེག་པ་གཞན་གྱི་བར་མ་ཆོད་པར་རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་
པའི་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གང་ཞིག སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་

463

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔའི་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་ཡང་ཡིན། ཐེག་པ་གཞན་གྱི་བར་མ་ཆོད་པར་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་མ་ཡིན་
པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་གང་ཞིག སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྡུས་པ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་
རུང་གང་ཞིག སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས། སེམས་
ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་
འགྱུར་རུང་བ་དེ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་གང་ཞིགཐེག་ཆེན་གྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་དེ། གཉིས་པའི་

མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་
ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དྲི་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི། །ཡེ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཟེར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་
བྱེད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་མ་ངེས་

464

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་
བྱེད་པར་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན་སོང་། ཐེག་པ་གཞན་གྱི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པར་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་
པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན། ཉན་

ཐོས་སུ་རིགས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་

ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་པ་གཞན་གྱི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པར་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་
པར་ངེས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་ངེས་པའི་
རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་པ་གཞན་གྱི་བར་མ་ཆོད་པར་རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་འགྱུར་རུང་གང་ཞིགསེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
ཕྱི་མ་དངོས། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་པ་གཞན་གྱི་བར་མ་ཆོད་པར་
རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་བའི་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་

465

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆོས་
ཅན་དེ་སྲིད་པ་བུད། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་མ་ངེས་
པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག ཆོས་དབྱིངས་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་
པ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་

ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་བསྒོམ་
བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བདེན་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་བསྒོམ་བྱའི་

གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་
འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་
དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། བུམ་པ་

བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔར་དང་འདྲ། འདོད་ན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་འགྱུར་
རུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་

466

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཉིད་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བུམ་
པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་ཡོད་ན། ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དགག་གཞིས་གཤགས། ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་ཀྱང་ཡིན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་
པར་དམིགས་པ་དེའི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་མྱོང་
གི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་
རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། སྐབས་འདིར་

དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་བ་དང་། བྱང་སེམས་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་

ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་

467

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་
གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཅན་དེ་སྲིད་པ་

བུད། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་
བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་

ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་

སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྐབས་འདིར་

དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན། དང་པོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དོན་གཅིགཟེར་ན། དེ་ལ་སྐྱོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་ཤོས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉན་

468

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་ག་མའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་
ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
བར་ཁྱབ་རྣམས་ལ་སྐྱོན་འཕེན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་རིགས་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གི་
རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་

ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ།

དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པའི་དུས་མི་སྲིད་པར་ཐལ།

469

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་
པའི་དུས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སེམས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། བར་ཁྱབ་གཉིས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེར་ཐལ། དེ་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་ཅན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་
རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་
འཇུག་པར་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་

470

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
རིགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་མེད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རིགས་

ཅན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རིགས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། གོང་གི་དམ་བཅའ་དེ་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་རིགས་གང་ཞིག རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་ཁས་ལེན་ནོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་ཐེག་
དམན་གྱི་རིགས་འགལ་བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དང་

ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག

471

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་

ཟེར་ན། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་

ཆོས་འཁོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་བཟློག་ཏུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་

རོ། །ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་

པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་
པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ།
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རིགས་ནི་ངེས་དང་མ་ངེས་དང་། །རྐྱེན་རྣམས་
ཀྱིས་ནི་མི་འཕྲོགས་དང་། །འཕྲོགས་པ་ཉིད་དེ་མདོར་ན་རིགས། །

དབྱེ་བ་འདི་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རིགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།

472

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ལ་
གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་ཉན་ཐོས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མཐར་ཐུག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །གོང་གི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་

གྲུབ་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་
ན། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་
པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པ་བུད་ཟེར་བ་མི་འཐད་

དེ། བུམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་

473

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམེད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞིག འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། གནས་སྐབས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།

གནས་སྐབས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐེག་
ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་
སོང་། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། སེམས་
ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཐར་ཐུག་ལ་བལྟོས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་བོ། །ཡང་ཁ་ཅིག སེམས་ཅན་ཡིན་ན།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་
ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། མ་ཁྱབ་བོ། །བཀའ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
རིགས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ན།

474

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ན། སེམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་བ་
འགྲིག་གོ །

སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པའི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ལ་
དཔྱད་པ།

༈ རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། དྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། རིགས་ཁམས་སྦྲང་རྩི་

དང་འདྲ་དེ་གཟིགས་ནས། ཞེས་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་དུ། ལུས་ཅན་ལ་ཡོད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྦྲང་མའི་རྩི་དང་འདྲ། ཞེས་པ་དང་།
བསྟོད་ཚོགས་ལས། བདེ་གཤེགས་སེམས་ལས་སངས་རྒྱས་ འབྱུང་། །རང་སེམས་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཉོན་མོངས་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་། །དེ་བཞིན་དྲི་མ་མེད་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སེམས་ཅན་

475

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཐམས་ཅད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་གསལ་
རིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཁྱོད་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དོན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཁྱོད་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གསར་དུ་བཅོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཉི་

སྣང་ལས། དེ་དག་གིས་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་རང་
བཞིན་དུ་བརྗོད་པའི་དོན་བརྗོད་དགོས་སོ། །རྒྱུའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་

ནོ། །ཞེ་ན། རྐྱེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པ་དེས་ན་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐལ་

འགྱུར་དེ་ལ་ཁྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། དྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་སྣང་ལས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
ཡིན་པ་ལ། ཉེས་པ་འདི་མེད་དེ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་རིགས་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་

476

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྒྱུའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་སྒོ་ནས་
རིགས་ཉིད་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྒྱུའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཐ་སྙད་

འདོགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ངེས་པའི་
ཚིག་གི་ཡོན་ཏན་སྒྲོལ་བའི་དོན་གྱིས་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་
རིགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིགས་ཆོས་ཅན། གནས་གྱུར་པ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་
སྐུར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། རིགས་འདི་གཉིས་ལས་སངས་

རྒྱས་ཀྱི། །སྐུ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །དང་པོའི་སྐུ་ནི་དང་པོ་
སྟེ། །གཉིས་པ་ཡིས་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་

པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འཚང་མི་རྒྱ་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་
ཐལ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་

མེད་ལམ་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་

477

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདང་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་རིམ་ཅན་དུ་

ཁས་བླངས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་
ཐལ། རིགས་ཁམས་སྦྲང་རྩི་དང་འདྲ་དེ་གཟིགས་ནས། །ཞེས་པ་
དང་། ལུས་ཅན་ལ་ཡོད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྦྲང་མའི་རྩི་དང་

འདྲ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། གཞུང་དེ་རྣམས་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་རྟེན་ངོས་འཛིན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས་གསུངས་པའི། དེ་དག་གིས་ནི་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པའི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་བརྗོད་པའི་དོན་བརྗོད་དགོས་
སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་ན། སེམས་ཙམ་པས་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་ཁས་ལེན་བྱས་པ་
ལ། ཁོ་ན་རེ། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་

ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག དེས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས་ལེན་ཅིང་། དེའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །འདོད་ན་སླ། དེས་ན་སེམས་ཙམ་པས། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་

478

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སུ་ཁས་ལེན་ཅེས་བྱའོ། །ཁ་ཅིག སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་གཞིར་

བྱས་པ་ལ། ཐོས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པའི་རིགས་དེ་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ལྟར་བཏབ་པའི་རིགས་དེ་
རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱི་དོན་དུ་ཁས་ལེན་ཟེར་ན། སེམས་ཙམ་པས་ལམ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་
མེད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་ཐོས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་གསོས་མ་
བཏབ་པའི་རིགས་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་དོན་དུ་ཁས་
ལེན་པ་གང་ཞིག ལམ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ། ཐོས་པའི་རྐྱེན་
གྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པའི་རིགས་མེད་པར་སེམས་ཙམ་པས་ཁས་
ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སེམས་ཙམ་པས་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སེམས་ཙམ་པས་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། སེམས་
ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྔར་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གསེར་འཕྲེང་ལས། རྫས་ལ་བསམ་ན་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

479

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པས་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་དང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས་འགལ་བར་ཁས་ལེན་
པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་རྒྱུར་ཡོད།
འབྲས་བུར་མེད། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དེ། འབྲས་བུར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ དང་། །ཡོད་མེད་ཉིད་དང་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་གཉིས་ལྡོག་པ་འགལ་བ་ཡིན་གྱི་རྫས་འགལ་བའི་

དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསེར་འཕྲེང་ལས་བཤད་དོ། །ཁོ་ན་རེ།
རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་
པར་ཐལ། འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་སེམས་ཙམ་པ་ལ་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པས་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དེ། རང་བཞིན་གནས་
རིགས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉི་སྣང་ལས། རྒྱུའི་རྣམ་
གྲངས་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་དང་འགལ་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་
ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པས་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་ཁས་ལེན་ཀྱང་།
དེས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་

480

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
པས་ཁྱབ་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རིགས་གང་ཞིག ཐོས་
པའི་རྐྱེན་གྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དང་པོའི་དོན་དང་། དེ་གང་ཞིག ཐོས་པའི་རྐྱེན་གྱི་གསོས་བཏབ་པའི་རིགས་
སུ་གནས་པ་གཉིས་པའི་དོན་དུ། སེམས་ཙམ་པས་འདོད་ཟེར་ན།
ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཆོས་ཅན། ཐོས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་པའི་རིགས་སུ་མི་གནས་

པར་ཐལ། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
གཉིས་ཀ་ཁས།

རང་ལུགས་ལ་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

༈ གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རང་གི་རྟེན་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་
དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་དུ་
རུང་བ་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སངས་རྒྱས་

481

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཀྱི་རིགས་གང་ཞིག འདུས་བྱས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུར་འགྱུར་དུ་
རུང་བ་དེ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་བཞིན་གནས་
རིགས་ལ་དབྱེ་ན། སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དུ་མ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་དང་། སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
དེ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་སློབ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་དེ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ལ།
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
དེ་འདྲ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་མྱོང་གི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པ་དེ། སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པའི་

482

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆོས་དྲུག་གི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཉེན་
པོའི་སྒྲུབ་པ། སྤོང་བའི་སྒྲུབ་བ། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་སྒྲུབ་
པ། ཤེས་རབ་སྙིང་བརྩེར་བཅས་པའི་སྒྲུབ་པ། སློབ་མ་ཉན་ཐོས་
སོགས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་པ། གཞན་དོན་གོ་རིམས་སུ་

བྱེད་པའི་སྒྲུབ་པ། ཡེ་ཤེས་སྩོལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་
པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་བར་དུ་བཅུ་གསུམ་ཡོད།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ས་

མཚམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ས་མཚམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་
ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། ༈ རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག རྒྱུན་
མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོའི་ཟུར་དང་པོ་

དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དྲི་མ་དང་བཅས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། ཁ་ཅིག འདིར་མ་

ཁྱབ་སྟེ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་

483

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་གཟུགས་ཕུང་དེ་ཟག་པ་
དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེའི་གཟུགས་ཕུང་

ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཟག་
པ་ཟད་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགྲ་
བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རེས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
དེ་བློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། དེ་བློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་
བཅས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་

ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་བློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་
བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་
ལས། ཆོས་ཉིད་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐར་བྱས་ནས།

དེ་ཐོབ་པ་ལ། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བཞེད་པ་རྣམས་ནི། སངས་

རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བས་འཐད་པར་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་བློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་
བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རང་གི་གཟིགས་ངོར་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་

484

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བྲལ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་། རང་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་མ་བྲལ་བའི་

རྫུན་པ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཊཱི་ཀར། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། གཟིགས་ངོར་དྲི་མ་
མཐའ་དག་དང་བྲལ་བར་སྣང་ཡང་། དྲི་མ་མཐའ་དག་མ་ཟད་པ་དང་། ངོ་བོ་ལ་དྲི་མའི་སླད་པ་མ་ཞུགས་ཀྱང་། ངོ་བོ་ལ་དྲི་མ་མཐའ་དག་མ་
ཟད་པས། དེར་སྣང་དང་། དེས་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་པ་རྫུན་པ་སླུ་བའི་
ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་གྱི།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་བློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། དེ་བདེན་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་

ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ། བདེན་འཛིན་
དང་བྲལ་བར་ཐལ། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་དེ་
བདེན་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་གི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཉེན་པོར་བསྒོམས་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་

485

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ན། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་སྨིན་
པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དྲི་མ་དང་བྲལ་བས་སྟོན་ཀའི་ཟླ་
བའི་འོད་བཞིན་དུ་དཀར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ། ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་མེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྤངས་ཚུལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༈ དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྐུན་པོ་བྱུང་བ་
དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་གཅད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགག་
པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་
འགག་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ༈ རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་ན། མཐོང་སྤང་རྟོག་

486

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ས་བོན་འགགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་པ་དང་། གཅིག་

ཤོས་འགག་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དུ་བ་སྐྱེས་ན། མེ་འགགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མེ་འགགས་པ་དང་། དུ་བ་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མེ་དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དངོས། གཞན་ཡང་། དུས་མཉམ་དུ་གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དག་གོ ། ཞེས་གསུངས་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགག་
པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།
དེར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་པ་དང་གཅིག་ཤོས་འགགས་པ་དུས་མི་མཉམ་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་དེའི་དོན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་

487

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྐྱེ་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་

འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར། གཞུང་འདིའི་

སྦྱོར་བ་ཡང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་འགག་པ་ལ་

མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་ཏེ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་འགགས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་འགག་

པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་

488

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་བའི་སྒྲིབ་པ་འགགས་པ་གང་ཞིག གང་

ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་འགགས་

པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་བའི་སྒྲིབ་པ་འགགས་པ་
དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་

489

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་འགགས་པ་དུས་
མཉམ་པར་ཐལ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་

པ་ཡང་འགགས། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་འགགས་པ་དུས་
མཉམ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་

པ་འགགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་

490

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་

འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན།
རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་
དུས་མཉམ་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲ་བའི་དེར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་

འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སྦྱོར་བ་ལ་དངོས། རྟགས་
དང་པོ་འགལ། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་
ཕྱོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་
པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་
པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

491

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་

འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲས་ན་ཁྱབ་པ་དངོས་
འགལ་ཡིན་ཅིང་། རྟགས་གསལ་ལ་ལན་ཐེབས་མི་ཐེབས་ལེགས་
པར་སོམས་ཤིག གཞན་ཡང་། དུས་དེར་མེ་འགགས་པ་དང་། དུས་དེར་དུ་བ་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་ལ། མེ་འགགས་པ་དང་། དུ་བ་སྐྱེས་པ་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་
ལ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་
པའི་སྒྲིབ་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་བ་དང་། དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་བའི་སྒྲིབ་པ་འགགས་པ་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དུས་དེར་དུ་བ་སྐྱེས་ན། དུས་དེར་མེ་འགགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དུས་དེར་དུ་བ་སྐྱེས་པ་དང་། དུས་དེར་མེ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་དངོས། འདོད་
ན། དེ་རིང་གི་དུས་སུ་མེ་འགགས་པར་ཐལ། དེ་རིང་གི་དུས་སུ་དུ་

བ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་རིང་གི་

དུས་སུ་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རིང་གི་དུས་སུ་མེ་མེད་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་སླ། གཞན་ཡང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་

492

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་
སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། གང་

ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲ་བའི་སྒྲིབ་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་

འགགས་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སྔར་ལྟར་སོང་། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
སྐྱེས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲ་བའི་སྒྲིབ་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྤང་གི་སྒྲིབ་པ་

མཐའ་དག་འགགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དམན་ལམ་སྔོན་
དུ་མ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་
གཉེན་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འདས་པ་རྣམས་ནི་དེའི་དུས་

སུ་འགགས། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་དེའི་དུས་སུ་

493

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམ་སྐྱེས། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ད་ལྟ་བ་རྣམས་ནི་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
མི་འཇུག་པས་དངོས་སུ་གནོད་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་སྤང་རྟོག་
པའི་ས་བོན་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་དམིགས་རྣམ་མི་འཛིན་པའི་ལམ་

ད་ལྟ་བ་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་མ་
ཡིན་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ས་

གཞི་ན། དེའི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་མུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
མདོ་ལས། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་པར་འཆར་བའི་ཚེ། མུན་
པའི་གནས་མེད་ཅིང་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་གཉིས། ལྷན་གཅིག་
མི་གནས་འགལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཀུན་བཏུས་ལས། གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་བྱུང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འགག་པ་ནི་

494

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཉམ་པས་མཉམ་སྟེ། སྣང་བ་དང་མུན་པ་བྱུང་བ་དང་འགག་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གཉིས་དངོས་སུ་ཕྲད་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་
གཉིས་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། འདོད་ན། དེ་གཉིས་

དངོས་སུ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ས་མྱུག་གཉིས་དངོས་སུ་ཕྲད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དངོས་རྒྱུ་དངོས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
འདོད་ན། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དངོས་སུ་
ཕྲད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་

དངོས་གཉེན་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ་དེའི་དངོས་གཉེན་མ་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་དེའི་དངོས་གཉེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་དངོས། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་
ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤངས་པར་
ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་དེ་མཐོང་
སྤང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན།

495

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་དང་དངོས་སུ་ཕྲད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་མ་
ཞུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤང་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ལམ་མ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དུས་མཉམ་དུ་གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྐྱེས་བ་
དང་འགག་པ་དག་གོ ། ཞེས་བཤད་པ་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་བྱུང་བ་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་
འགག་པ་ནི་མཉམ་པས་མཉམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྤང་གི་ས་

བོན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འགལ། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་

496

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེས། མཐོང་སྤང་སྤངས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྤང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཟེར་ན། འོ་ན། དེས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་ཁས། གཞན་ཡང་། དེས་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
ཉོན་ཡིད་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་ཁས། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་མེད། རྒྱུན་
མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཡོད་ཟེར་ན། འདི་འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་མེད་པར་ཁས་བླངས་ནས། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་
ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཕྲ་མོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་བ་དང་། འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
བསྡུས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་
བཞིན་བས། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་འགག་བཞིན་པ་སྤོང་པར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་།

དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་འགག་བཞིན་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་དེའི་ངོ་

497

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན་སོང་། གཞན་ཡང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱིས་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་འགག་འགྱུར་སྤོང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་འགག་འགྱུར་གྱིས་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་འགག་འགྱུར་སྤོང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུན་
མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་འགག་འགྱུར་གྱིས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་རང་དུས་ན་འགག་འགྱུར་སྤོང་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་རིམ་བཞིན་

སོང་། དེར་ཐལ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་འགག་བཞིན་པས་

གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་རང་དུས་ན་འགག་བཞིན་པ་སྤོང་བའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་རིང་

གི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་འགག་བཞིན་པའི་དངོས་གཉེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁ་ཅིག་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
འགག་བཞིན་པས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་འགག་བཞིན་པ་མི་སྤོང་

ཟེར་ན། དེ་སྤོང་བར་ཐལ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་
གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་འགག་བཞིན་པ་སྤོང་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་
མ་འགག་བཞིན་པའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་གཉེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྤང་བྱའི་དངོས་

498

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་
ཕྱོགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་དེ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་།
གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་

ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
ལ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཡོད་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་

དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
འདོད་ན། ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་མཐའ་མ་ལ་གནས་པའི་སེམས་

དཔའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོས་

མཆོག་འབྲིང་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྤང་རྟོག་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་

499

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པས་ཞེས་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ཟེར་ན།
མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན།

མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤངས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན་གྱི་གྲུབ་བོ། །

རང་ལུགས་ལ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤངས་ཚུལ།

༈ གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཀུན་བཏུས་ལས། གང་ཞིག་

གང་ལ་སྤོང་ཞེ་ན། འདས་པ་ནི་འགག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །མ་
འོངས་པ་ནི་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་ལམ་

དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་
པའི་གནས་ངན་ལེན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་སྤོང་བའོ། །གནས་ངན་

500

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་གི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་བྱུང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འགག་པ་ནི་མཉམ་པས་མཉམ་སྟེ། སྣང་བ་
དང་མུན་པ་བྱུང་བ་དང་འགག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་
དོན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་དུས་ན། འདས་པའི་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ། བུམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་དངོས་སུ་ཕྲད་པ་མི་སྲིད་པའི་

ཕྱིར། དེས་རང་དུས་ན་མ་འོངས་བའི་མཐོང་སྤང་རྟོག་བ་རྣམས་མདུན་ནས་ཕུལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་དངོས་
སུ་ཕྲད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་མཐོང་
སྤང་རྟོག་པ་ད་ལྟ་བ་རྣམས་མཛོ་སྦྲེལ་གཡང་ལ་ལྷུང་བ་ལྟར་སྤོང་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་དངོས་སུ་ཕྲད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཇི་
ལྟར་སྤོང་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྤོང་བའི་སྒོ་ནས། དེས་མཐོང་སྤང་རྟོག་
པ་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་
བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་
རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཐ་མ་འགག་པ་དུས་མཉམ་པའི་

501

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཚུལ་གྱིས་སྤོང་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤོང་བའི་ཚད་
བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་
བྱས་པའི་ཚེ། དེས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤོང་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། འོ་ན། ཅི་ཞེ་ན། སྔར་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་གོམས་པ་ལ་རྟེན་ནས་གཉེན་པོ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་
པ་དང་སྤང་བྱའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཐ་མ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་
ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་དང་དེ་འགགས་པ་
དུས་མཉམ་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་བྱ་སྐྱེ་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་
གནོད་པ་བྱས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། མ་འོངས་པ་ན། ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གནས་པ་དེ་ནི་སྤོང་
ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ༈ རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེས། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་
བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཊཱི་ཀར། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་དེ་མེད་ཅིང་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་མི་སྐྱེ་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་

502

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེས་སྤངས་པའི་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་དེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེས། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་མི་སྐྱེ་བའི་

ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་སྨིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དེས་
སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁ་ཅིག ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སླར་
མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པའི་དོན་
ཡིན་ཟེར་ན། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་དེ་རང་དུས་སུ་སླར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་

ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སླར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་སླར་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་གཞི་མ་

གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་མཐོང་
སྤང་རྟོག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཞལ་འཆམ་པར་སྨྲ་བ་མི་
འཐད་དེ། དེ་དེའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་
འགགས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར། དེར་

503

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་དུས་སུ་
མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འགགས་ཟིན་པ་གང་ཞིག མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་

ས་བོན་འགགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་མཆོག་
སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྤང་རྟོག་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསྒྲུབས་ཟིན། ཁོ་ན་རེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་
པའི་ས་བོན་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། ནས་མྱུག་གི་ས་

བོན་དེ། ནས་མྱུག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིགཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་བ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགགས་པ་དུས་མི་མཉམ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་པ་དང་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འགགས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་
འགགས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་གཉིས་འཐད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་

བོན་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགགས་པ་དང་།
མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཐ་མ་འགགས་པ་དུས་

མཉམ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་

504

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟོག་པའི་ས་བོན་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པ་གང་ཞིག དེ་སྐྱེས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཐ་མ་འགགས་པ་
དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་ཁས། འདོད་ན། མཐོང་སྤང་
རྟོག་པའི་ས་བོན་དེ་ཁོ་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རིཌ་འདྲ་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། གོང་དུ་ཊཱིཀའི་ཚིག་ཟིན་དང་མཐུན་

པར་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་

འདྲ་ཕྱི་མ་ཞེས་པ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལ་

འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།

༈ དེའི་འོག་ཏུ་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞུག་པ་ལ་

སོགས་པ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ས་
བཅུ་པ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་པ་

505

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཐོབ་སྟེ། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་
དོན་བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག སྒྲ་
ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་རུང་བའི་མདོ། ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་
ཉིད། དེ་ལྟར་མི་རུང་བའི་མདོ། དྲང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་མདོ། དྲང་དོན་གྱི་
མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དོན་དམ་བདེན་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ། ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད།

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ།
དྲང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡུམ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་པོ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་པའི་མདོ་ཡང་ཡིན། དེ་ཅིག་ཤོས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་
བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་དེ། དང་པོའི་མཚན་
ཉིད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
སྟོན་པའི་མདོ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་

506

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་སྨོས་པའི་རྣམ་

པས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་

ཁས་བླང་དུ་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། མཚན་
ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན། དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བོ། །ཟེར་ན། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་

སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་དང་། ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་འགལ་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། དགོངས་གཞི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མདོ་དང་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མདོ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་
ཡིན་ན། ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་དགོས། ཕྱི་མ་ཡིན་ན་སྔ་མ་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། གཉེན་པོ་ལ་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ༈ རང་ལུགས་ནི། སྒྲ་ཇི་

བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བའི་མདོ་གང་ཞིག དགོངས་གཞི་གཙོ་
བོར་གྱུར་པ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག

507

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདགོངས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད།

དེ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ནོ། །༈ ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་
ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ།
འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོགས་པ་ཡི་

ནི་ཆོས་དྲུག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱང་སེམས་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བསྟན་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རིགས་ཅན་གསུམ་
གའི་གང་ཟག་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
རིགས་ལ་གནས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག སེམས་
བདེན་སྟོང་དེ་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་གང་ཟག་ལ་སྤྱིར་གནས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་

གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ཡིན་ཅིང་། སེམས་བདེན་སྟོང་རིགས་ཅན་གསུམ་
གའི་གང་ཟག་ལ་སྤྱིར་གནས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་སློབ་པའི་སེམས་ཀྱི་

ཆོས་ཉིད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིཌ་དང་།

508

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་
རང་བཞིན་གནས་རིག་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད།

ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཁྱད་
པར་འཐད་པའི་ཕྱིར།

རིགས་ཀྱི་གཞུང་དེ་ཐལ་རང་གི་གཞུང་གང་ཡིན་དཔྱད་པ།

༈ གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག གཞུང་འདི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་

གཞུང་ཡིན་ཟེར་ན། སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོ་དེ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་
བ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གཞི་མ་གྲུབ་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་ན། དབུ་མ་ཐལ་
འགྱུར་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འཕགས་སེང་གཉིས་དབུ་མ་ཐལ་
འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་

509

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོམ་རང་རྒྱུད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཊཱིཀ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་རང་རྒྱུད་པ་དེ་དག་གིས་ཉན་རང་ལམ་དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་འོང་ཡང་། ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་པའི་གྲོགས་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་གཉིས་པོ་གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྤངས་པ་མི་འོང་ཞེས་བཞེད་དགོས་པས། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཤིག་སྤངས་པ་ཉན་
རང་ལ་སྲིད་ཀྱང་ས་བོན་སྤངས་པ་མི་སྲིད་པར་སྨྲ་དགོས་སོ། །ཞེས་
པ་དང་། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་མེད་པར་
ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་དེས་འཕགས་པ་ཡིན་ན།

སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རིམ་བཞིན་ཁས། རྩ་

བར་འདོད་ན། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་སྟེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་

བསྟན་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོ་དེས། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་

510

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས། གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ། བདེན་འཛིན་
ཆུང་ངུའི་དངོས་གཉེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་དངོས་གཉེན་མ་
ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་བོས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོ་དེ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། ས་དགུ་ལ་
ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་
ཉིད་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་
དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་
དོན་དམ་བདེན་པར་སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
གཞན་ཡང་། འཛིན་པ་མི་སྤོང་ཕྱིར་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཕགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་སྐབས་ནས་

511

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོདངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། འཛིན་པ་མི་སྤོང་བ་ནི་

དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་བདེན་སྟོང་དུ་མ་རྟོགས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཐེག་པ་འབྲིང་པོའི་དགྲ་བཅོམ་པ་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་
ལ། རྟོགས་པ་དེ་སྒོམ་པ་ངེས་པར་མི་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། རང་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་རྟོགས་པ་
སྲིད་པར་བཞེད་པ་ཡང་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་པའི་གཞུང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག བརྟེན་པའི་

ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི །ཞེས་པའི་གཞུང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོ་ཐལ་འགྱུར་བ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེས་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་

512

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་རྒྱལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པས། རང་རྒྱལ་ལ་ཤེས་པ་ལ་
བདེན་ཞེན་སྤང་མི་ནུས་པས་མ་ཁྱབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། དེའི་ལན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་ན།

ཤེས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པས་མ་ཁྱབ་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་གསུངས། ༈ རང་
ལུགས་ནི། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཤིག་སྤངས་པའི་རང་

རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཏེ། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཤིག་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཊཱིཀ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རང་རྒྱུད་པ་དེ་དག་གིས་

ཉན་རང་ལམ་དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་རེ་ཤིག་སྤངས་པ་འོང་ཡང་། ཞེས་སོགས་གོང་དུ་དྲངས་པ་ལས་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡིན་

ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

513

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོགསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བདེན་མེད་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་དེས་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་སྣང་ལས། ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་ན་འཕགས་པའི་

ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་ནི་ཧ་
ཅང་ཐལ་བ་ཅི་སྟེ་འཚོལ་བར་བྱེད། ཅེས་པ་དང་། འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་

རིམ་གྱིས་དམིགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་དེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ལ་དམིགས་ནས་སྒོམ་པར་བསྟན་ཀྱང་། དེ་བསྒོམ་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་

བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་
པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་

514

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཡང་ཁ་ཅིག བདེན་འཛིན་
ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་དང་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་

ཀར། ཆོས་དབྱིངས་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རིགས་སུ་འཇོག་པའི་ཤེས་
བྱེད་དུ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་
ཏུ་ཕྱེ་བའི་སླད་དུའོ། །ཞེས་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པའི་ལུང་དྲངས་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་འཕགས་པས་སྟོང་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་གསུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས། རང་རྒྱལ་འཕགས་པས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་དེས་
རིགས་འགྲེ། གསུམ་པ་སླ། ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པའི་གང་
ཟག་རྣམས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སླད་དུའོ། །ཞེས་

515

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔ་དང་། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་འཕགས་
པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པའི་
དོན་དམ་པར་འདུས་མ་བྱས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འཕགས་པ་ཡིན་ན་
བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་།

ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་ཁས། ཁ་ཅིག དེའི་དོན་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་ཡོད། རང་རྒྱལ་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་ཡོད། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་ཡོད་པ་ལུང་དེའི་དོན་
ཡིན་ཞེས་ཟེར། འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སླད་དུའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་སྔར་བཤད་པ་
ལྟར་འཆད་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་། རེ་ཤིག་སེམས་ཅན་ཡིན་ན།
སྒྲིབ་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན། འཕགས་པ་
ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བུད།

516

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་གཉེན་པོས་སྤང་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ལྷག་
མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་སྡུག་བསྔལ་ལས་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རིགས་

ཀྱི་གཞུང་འདི་རྣམས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ཡིན། དབུ་མ་

རང་རྒྱུད་པས་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དམ་བཅའ་དང་པོ་བཀག་ཟིན། ཕྱི་མ་ནི། ཊཱིཀ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་གྱི་རྒྱུས་མེད་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། འོ་ན་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལེགས་པར་
གཏན་ལ་ཕབས་པ་ཅིག་དང་། ཉན་རང་དུ་ལྷུང་བ་གཉིས་གཞི་མཐུན་

517

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྲིད་པ་ནི་དབུ་མ་བ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་
འདྲ་བ་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྒོམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟར་མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ཀྱང་འདོད་
དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ལམ་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་མཐོང་ལམ་ནས་སྤོང་བ་དང་། བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་དེ། དེའི་སྒོམ་
ལམ་ནས་ཀྱང་སྤོང་བར་འདོད་དགོས་པས། དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་འདོད་དམ་སྙམ་ན་
འདི་ལ་གསལ་བར་བཤད་པ་མི་སྣང་ཡང་། རང་རྒྱུད་པ་དེ་དག་གིས་

ཉན་རང་ལམ་དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་རེ་ཤིག་སྤངས་པ་འོང་ཡང་། ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་པའི་གྲོགས་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་པོ་གང་གི་ཡང་ས་

བོན་སྤངས་པ་མི་འོང་ཞེས་བཞེད་དགོས་པས། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཤིག་སྤངས་པ་ཉན་རང་ལ་སྲིད་ཀྱང་། ས་བོན་སྤངས་པ་
མི་སྲིད་པར་སྨྲ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྡུ་ན། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་གཞིར་ཞོག སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་

518

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་

བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་
པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་
ཟེར་ན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ཐེག་པ་དམན་པར་རིགས་
ངེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱས་ནས་རིམ་

པ་གཉིས་པས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་མཛད་དེ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་

སྒོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་བཀྲི་བར་མཛད་ལ། ཞེས་བཤད་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་

ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་
ཁ་ཅིག རིགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་རྣམས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་
ཡིན། རང་རྒྱུད་པས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དེས། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྒོ་ནས། ཞེས་སོགས་
དང་། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་སྒྲ་
ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་

519

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་དེ་རྣམས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་རང་སྡེ་མེད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
འཕགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་འབུད།
གཉིས་པ་སོང་། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་སློབ་པའི་སེམས་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རང་རྒྱལ་
སློབ་པའི་སེམས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་

དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། བྱང་

སེམས་ཀྱི་སེམས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་

520

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེ། གོང་དུ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་
པར་བསྒྲུབས་ཟིན་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །
ཞེས་པ་དང་། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྩོད་
ལན་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ་བ་སོགས་གནོད་བྱེད་མཐའ་ཡས་བ་དག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་སློབ་པའི་སེམས་བདེན་
སྟོང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན།
རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་སེམས་བདེན་སྟོང་། རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན། བྱང་སེམས་ལའང་དེས་རིགས་འགྲེ་
ཟེར་ན། རེ་ཤིག ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་སེམས་བདེན་པར་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླའོ། །

ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ།

༈ དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་

521

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
ཁ་ཅིག ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་བདེ་བ་
འབྱིན་བྱེད་དེ་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག རང་འབྲས་རྣམ་
སྨིན་སྡུག་བསྔལ་འབྱིན་བྱེད་དེ་མི་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། བླང་དོར་བཏང་སྙོམས་སུ་གཞག་པར་བྱ་བའི་ཆོས། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་
དགེ་བ་ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མཛོད་ལས། རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་
རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཚང་པའི་བཤགས་པས་འདགས་
པར་བྱེད་པའི་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། འཇིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་
ཀྱི་འཇིག་ལྟ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་

522

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
འཇིག་ལྟ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་
ལས། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། འདོད་ན་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དང་། ། མཐར་འཛིན་ལྷན་ཅིག་མ་རིག་པ། །ལྷག་མ་རྣམས་འདིར་མི་དགེ་
བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དོར་བྱ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྣམ་
སྨིན་གྱི་བདེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་ན། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྐྱེས་བུ་དམ་པས་བླང་བྱར་
འོས་པ་དེ་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེས་བུ་དམ་པས་དོར་བྱར་འོས་པ་
མི་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་ཟེར་ན། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་

ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག སྐྱེས་བུ་དམ་པས་བླང་བྱར་འོས་

523

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཔ་དེ་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག སྐྱེས་བུ་དམ་པས་དོར་བྱར་
འོས་པ་དེ་མི་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་སྨིན་ཕྱུང་ཟིན་པའི་

དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་གསལ་སླ། རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཁོང་ཁྲོས་
འཇོམས་པའི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོའི་ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ། ཁ་
ཅིག ལས་འབྲས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སེམས་བྱུང་དད་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོའི་ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
དུ་ཟག་བཅས་སུ་གྱུར་པའི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་

ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། ཡང་ཁ་ཅིགསྐྱེས་བུ་དམ་པས་བླང་བྱར་འོས་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པས་དོར་བྱར་འོས་པ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་དམ་པས་བླང་བྱར་འོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དོར་བྱར་འོས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱེས་བུ་དམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་

524

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྟེ། འཁོར་བ་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ།

བྱང་སེམས་འཕགས་པ་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ། ལུགས་དང་པོ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ལས་འབྲས་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་སེམས་བྱུང་དད་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་དད་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དད་པ་
ཡིན་ན། དགེ་བ་ཡིན་དགོས། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ན་དགེ་བ་མ་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་འབུད། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ན་དགེ་བ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་

འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་རྣམ་དག་ཏུ་གྱུར་
པའི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་
ཞིག རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་
གི་ལུགས་གཉིས་པ་ལ་སྤང་བྱ་ལ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་

སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་སུ་གྱུར་པའི་དགེ་བ་སྤང་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁ་ཅིག སྦྱོར་བ་བཞི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་
ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་
ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། རྣམ་
སྨིན་རྒྱུ་ནི་མི་དགེ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་བ་

525

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབཞི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དེ་རྣམ་སྨིན་
གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་

པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་

གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྨིན་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། མ་ཁྱབ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། བྲལ་དང་རྣམ་པར་
སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་དྲུག་ཅུ་བཞི་འདི་དག །

ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ཞིང་། རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་ནི་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། འཁོར་བའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ལ་གཉིས་པོ་དེར་
གྲངས་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་དང་
མི་མཐུན་པས་དོར་བར་བྱའོ། །༈ རང་ལུགས་ནི། ལུང་དུ་བསྟན་པ་
གང་ཞིག རྣམ་སྨིན་དཀར་བའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་
དེ། དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག རྣམ་སྨིན་ནག་པའི་རིགས་སུ་

གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི། མི་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། ཆོས་གང་
ཞིག དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་འང་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད།

526

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བཤད་པ།

༈ སེམས་ཅན་དཀོན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། སྤོང་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རང་ལུགས་དང་། རྩོད་པ་སྤོང་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། གང་གིས་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་

ཐུག་དེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་
གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། གཉིས་

པ་ནི། ཁ་ཅིག ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་
བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ན། གང་

527

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོགི་ཆེད་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ ལོ། ། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་

དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་

འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་ན་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་པས་ཁྱབ་པའི་

ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ།

༈ དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་

528

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
ཁ་ཅིག ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་བདེ་བ་
འབྱིན་བྱེད་དེ་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག རང་འབྲས་རྣམ་
སྨིན་སྡུག་བསྔལ་འབྱིན་བྱེད་དེ་མི་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། བླང་དོར་བཏང་སྙོམས་སུ་གཞག་པར་བྱ་བའི་ཆོས། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་
དགེ་བ་ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མཛོད་ལས། རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་
རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཚང་པའི་བཤགས་པས་འདགས་
པར་བྱེད་པའི་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། འཇིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་
ཀྱི་འཇིག་ལྟ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་

529

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོའཇིག་ལྟ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་
ལས། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། འདོད་ན་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དང་། ། མཐར་འཛིན་ལྷན་ཅིག་མ་རིག་པ། །ལྷག་མ་རྣམས་འདིར་མི་དགེ་
བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དོར་བྱ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྣམ་
སྨིན་གྱི་བདེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་ན། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྐྱེས་བུ་དམ་པས་བླང་བྱར་
འོས་པ་དེ་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེས་བུ་དམ་པས་དོར་བྱར་འོས་པ་
མི་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་ཟེར་ན། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་

ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག སྐྱེས་བུ་དམ་པས་བླང་བྱར་འོས་

530

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་དེ་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག སྐྱེས་བུ་དམ་པས་དོར་བྱར་
འོས་པ་དེ་མི་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་སྨིན་ཕྱུང་ཟིན་པའི་

དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་གསལ་སླ། རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཁོང་ཁྲོས་
འཇོམས་པའི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོའི་ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ། ཁ་
ཅིག ལས་འབྲས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སེམས་བྱུང་དད་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོའི་ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
དུ་ཟག་བཅས་སུ་གྱུར་པའི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་

ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། ཡང་ཁ་ཅིགསྐྱེས་བུ་དམ་པས་བླང་བྱར་འོས་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པས་དོར་བྱར་འོས་པ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་དམ་པས་བླང་བྱར་འོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དོར་བྱར་འོས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱེས་བུ་དམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་

531

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྟེ། འཁོར་བ་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ།

བྱང་སེམས་འཕགས་པ་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ། ལུགས་དང་པོ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ལས་འབྲས་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་སེམས་བྱུང་དད་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་དད་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དད་པ་
ཡིན་ན། དགེ་བ་ཡིན་དགོས། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ན་དགེ་བ་མ་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་འབུད། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ན་དགེ་བ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་

འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་རྣམ་དག་ཏུ་གྱུར་
པའི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་
ཞིག རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་
གི་ལུགས་གཉིས་པ་ལ་སྤང་བྱ་ལ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་

སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་སུ་གྱུར་པའི་དགེ་བ་སྤང་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁ་ཅིག སྦྱོར་བ་བཞི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་
ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་
ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། རྣམ་
སྨིན་རྒྱུ་ནི་མི་དགེ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་བ་

532

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བཞི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དེ་རྣམ་སྨིན་
གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་

པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་

གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྨིན་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། མ་ཁྱབ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། བྲལ་དང་རྣམ་པར་
སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་དྲུག་ཅུ་བཞི་འདི་དག །

ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ཞིང་། རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་ནི་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། འཁོར་བའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ལ་གཉིས་པོ་དེར་
གྲངས་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་དང་
མི་མཐུན་པས་དོར་བར་བྱའོ། །༈ རང་ལུགས་ནི། ལུང་དུ་བསྟན་པ་
གང་ཞིག རྣམ་སྨིན་དཀར་བའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་
དེ། དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག རྣམ་སྨིན་ནག་པའི་རིགས་སུ་

གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི། མི་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད། ཆོས་གང་
ཞིག དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་འང་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད།

༈

533

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བཤད་པ།

༈ སེམས་ཅན་དཀོན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། སྤོང་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རང་ལུགས་དང་། རྩོད་པ་སྤོང་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། གང་གིས་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་

ཐུག་དེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་
གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། གཉིས་

པ་ནི། ཁ་ཅིག ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་
བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ན། གང་

534

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
གི་ཆེད་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ།། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་

དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་

འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་ན་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་པས་ཁྱབ་པའི་

ཕྱིར།

སྒྲུབ་པ་བཞི་བཤད་པ།

༈ ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་སྤྱིར་དགེ་
བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་།
མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ལ་སྟོན་

535

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཡོད་དེ། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་དང་།
སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རོང་
ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། མཁྱེན་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲུབ་པ་དེ་མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། སྦྱིན་
སོགས་ལ་གཙོ་བོར་སྤྱོད་པའི་སྒྲུབ་པ་དེ་སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་
པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་ཟེར་ཞིང་། མཁྱེན་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ལྟ་བའི་ཉམས་ལེན་དང་། སྦྱོར་བཞིའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་སྤྱོད་
པའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ཞེས་ཟེར། ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དོན་དེ་གང་ལ་བྱེད། སྦྱིན་སོགས་སྦྱོར་བ་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་
ཤེས་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གནས་སྐབས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་བྱེད་དམ། གཏན་ལ་ཕེབས་པའི་སྦྱིན་སོགས་ལ་བསམ་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་
ན། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱིན་སོགས་སྦྱོར་བས་ཉམས་སུ་
མི་ལེན་པར་ཤེས་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གནས་སྐབས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་ངོ་བོ་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་སོགས་ལ་གཙོ་

536

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བོར་སྤྱོད་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ལ་ཕབས་པའི་སྦྱིན་
སོགས་ལ་བསམ་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པའི་གནས་

སྐབས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་
བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་
སོང་། རོང་ཊཱིཀ་པས་མཁྱེན་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ལ་ལྟ་བའི་

ཉམས་ལེན་དང་། སྦྱོར་བཞི་ཉམས་ལེན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་
འཇོག་ཟེར་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་ལྟ་སྤྱོད་གཙོ་བོར་གྱུར་མ་
གྱུར་གྱི་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོར་བཞི་གང་རུང་མ་ཡིན་
པའི་མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
བཞིའི་ཉམས་ལེན་ལ་ལྟ་བའི་ཉམས་ལེན་དང་། མཁྱེན་གསུམ་
ཉམས་ལེན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ནའང་གནོད་
བྱེད་བསྟན་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱན་གྱི་དོན་དྲུག་ཏུ་བསྡུས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། མཁྱེན་གསུམ་ཉམས་ལེན་ལ་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བ་མི་

འཐད་པར་ཐལ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་
རྒྱན་ལས་བཤད་དོ། །ཡང་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག སྦྱིན་སོགས་
ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་མགོ་དམིགས་མ་དོད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་

འབྱོར་མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། སྦྱིན་སོགས་ཕར་
ཕྱིན་དྲུག་གི་མགོ་དམིགས་དོད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་

537

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིགཕར་ཕྱིན་དྲུག་སོ་སོར་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་

སེམས་པའི་རྣལ་འབྱོར། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད།

ཕར་ཕྱིན་དྲུག་སོ་སོར་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་

དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་
གསུངས། སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་མགོ་དམིགས་དོད་མ་དོད་གང་ལ་བྱེད། ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པའི་

བྱ་བས་ཟིན་མ་ཟིན་ལ་བྱེད་དམ། ཕྱིན་དྲུག་ཐོབ་མ་ཐོབ་ལ་བྱེད། དང་
པོ་ལྟར་ན། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་གོང་གི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་སུ་
ལེན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པའི་བྱ་བས་མ་ཟིན་བའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཐོབ་ན་གོ་སྒྲུབ་ཐོབ་
དགོས། གོ་སྒྲུབ་ཡིན་ན་ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་པའི་
བསམ་པའི་བྱ་བས་ཟིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རང་གི་

ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་
སྤྱིར་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །
གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྦྱོར་བཞི་སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་

538

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དགོས། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་ཕྱིན་དྲུག་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
མཁས་པ་ཁ་ཅིག གོ་སྒྲུབ་ཡིན་ན་ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་
ཟིན་པས་ཁྱབ་པ་ལུང་དེའི་དོན་དུ་འཆད་པ་འོག་ཏུ་དཔྱད་པར་བྱའོ།། གཞན་ཡང་། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་

སྒྲུབ་པ་འགལ་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། སྒྲུབ་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་
ཡིན་དགོས། སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་

སྒྲུབ་པ་ཡིན་དགོས། སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། སྒྲུབ་པ་བཞི་

པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་

སྐབས་དང་པོས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་སྦྱོར་བ་བཞིའི་

སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྡོག་ཆ་ནས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བསྟན་པར་
ཐལ། སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དེ་
གཉིས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་དེ་གཙོ་བོར་

539

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཕྱིན་དྲུག་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྡོག་ཆ་ནས་དངོས་སུ་མ་བསྟན། སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པ་དེ་གཙོ་བོར་ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྡོག་ཆ་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན།
སྐབས་གཉིས་པའི་གཞུང་གི་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ།
གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
སྐབས་གཉིས་པའི་གཞུང་གིས་གཞི་ཤེས་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་མ་
བསྟན། ལམ་ཤེས་དེ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་སོང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། སྐབས་
བཞི་པའི་གཞུང་གི་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། ལམ་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་པར་ཐལ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
སྐབས་བཞི་པས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དངོས་སུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་བསྟན། དེས་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་སོང་། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། དེས་ན་ཕལ་ཆེར་གྱིས་སྒྲའི་བརྗོད་
ཚུལ་འགལ་བ་ལ་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་འགལ་བར་བཟུང་ནས་

540

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འགྲེལ་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམ་གཞག་བྱས་སོ། །ཞེས་
གསུངས། ཁ་ཅིག མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒོམ་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་
ཉིད། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་

འབྱོར། སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་

པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་འོག་ཏུ་བཀག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༈ རང་ལུགས་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཡུལ་

དུ་བྱས་ནས་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་

འབྱོར། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་བསམ་སྦྱོར་ཅི་རིགས་པས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར།
སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག

༈ དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གོ་སྒྲུབ་ལ་

541

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོསུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པའི་སྦྱིན་པའི་གོ་སྒྲུབ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

ནི། ཁ་ཅིག སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་
འདོད་པའི་བསམ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་དེ་གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཕར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དྲུག་དྲུག་བསྡུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་

འབྱོར་དེ་གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཕྱིན་དྲུག་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག སྦྱིན་
སོགས་ཕར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དྲུག་དྲུག་ཚང་བར་བསྡུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་

འབྱོར་གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་

542

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་
ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་

དུ་དྲུག་དྲུག་ཚང་བར་བསྡུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་པའི་
བསམ་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག ས་མཚམས། ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།
༈ བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྦྱིན་སོགས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། འཇུག་སྒྲུབ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་
འཇུག་པའི་འཇུག་སྒྲུབ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་སྒྲུབ་
ཀྱི་བར་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་འཇུག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་

543

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་སྦྱོར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། འཇུག་སྒྲུབ་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད། ས་མཚམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་དྲོད་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། མཁས་
པ་ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་
འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་ལ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་
སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཀག་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་རྩེ་
སྦྱོར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་འཇུག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས། སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ན་སྦྱོར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་
མཁས་པ་ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་

544

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་

མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་རྩེ་སྦྱོར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་

འབྱོར་དེ་འཇུག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གསུངས། དེ་ལ་ཡང་རེ་
ཤིག ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང་། རྟགས་
གྲུབ་སྟེ། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་དངོས་
ཡུལ་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ༈ བརྩེ་དང་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་དྲུག ། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་།
མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚོགས་སྒྲུབ་ལ་བཅུ་བདུན་ཡོད་
དེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་ནས། གཉེན་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་བར་

545

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོབཅུ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག རང་འབྲས་བྱང་

ཆེན་འབྱིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་

གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་
སུ་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་བྱང་ཆེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག རང་འབྲས་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྱིན་པ་འམ་
རང་འབྲས་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྱིན་པ་གང་རུང་དུ་
གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྱིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག རང་འབྲས་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་
འབྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་། དེའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་

546

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར།

༈ རང་ལུགས་ནི། ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་སྒོ་
ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་འབྲིང་མན་ཆད་ལས་

ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་འབྱིན་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཅུ་བདུན་
ཡོད། ས་མཚམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད།

༈ རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་
ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་འོག་ཏུ་དགག་གོ །ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་

དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་གཅད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག རྣམ་མཁྱེན་
དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

547

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་བོཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ༈ རང་ལུགས་ནི། རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་
དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན།
བརྒྱད་ཡོད། ས་མཚམས། དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་པ་ལེགས་
བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་

གཅོད་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་སྙིང་པོའི་དཀའ་བའི་

གནད། །ལུང་རིགས་ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ་མ་ནོར་བར། །གསལ་
མཛད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དེའི་བཞེད་སྲོལ། །རྒྱུད་འཛིན་དང་བཅས་བསྐལ་བརྒྱར་དར་རྒྱས་ཤོག །

548

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་
ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་
གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་གཉིས་
པའི་མཐའ་དཔྱོད་བཞུགས་སོ། །

སྐབས་གཉིས་པ།

རྣམ་མཁྱེན་རྗེས་སུ་ལམ་ཤེས་འཆད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན།

༈ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྗེས་སུ་ལམ་ཤེས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་
ཡོད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྫོགས་པར་སྒོམ་པའི་ལམ་ཤེས་མ་
ཐོབ་པར་རྣམ་མཁྱེན་མི་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་
པའི་ཕྱིར།

549

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཁས་པའི་བཞེད་པ་ཁག་ལ་དོགས་པ་
གཅོད་པ།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ཁ་ཅིག ལམ་

གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལམ་ཤེས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་མཐོང་གིས་

བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་
ལམ་གྱི་དུས་ན་སྐྱེད་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ལམ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྒོམ་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང༌། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ནི།

550

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སློབ་ལམ་ན་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་དྲི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང༌། མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་སོ།།གཞན་ཡང༌། ལམ་ཤེས་ལ་ཞི་མཐའ་འགོག་
པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་

དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་

རྗེས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ན། ལམ་ཤེས་ལ་དེས་
ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ།།ཞེས་གསུངས། འདིའི་

དོན་ནི། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། ལམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་
སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སློབ་ལམ་ན་བློ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་དྲི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སློབ་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སློབ་པའི་རྒྱུད་ལ་
མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་

551

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཔའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་
པའི་གཟིགས་ངོར། ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་གཟིགས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་

ཤེས་དེ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ལམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ།
ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང༌། བྱང་སེམས་
མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་
ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལམ་གསུམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱམས་སོགས་རྨོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར།། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་

རྗེ་ཆེན་པོ་དེས་ལམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་

552

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེས་བདེན་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དམིགས་པ་

མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
མ་ཁྱབ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་དེ་ལ་འཛིན་
སྟངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སེམས་ཅན་བདེན་
སྟོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡང་ཡིན། དེ་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་དང་
བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་

སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པ་དང་འགལ་ལོ།།རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སློབ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གི་བཞེད་པ་ལ། ཊཱིཀར་

སློབ་ལམ་དུ་མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་

སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས། རིགས་པས་
དཔྱད་ན། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་

553

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཀུན་རྫོབ་
དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ན། རྗེས་
ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་
བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། དམན་
ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་
ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་
དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་

554

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་གྲངས་

ངེས་པ་ནི་གང་ཞིག དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་
ལ་ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང༌།
དོན་དམ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་

སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་

མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་
བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས། དང་པོ་གཞན་
དུ་སྒྲུབ། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

555

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པགཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
འོག་ཏུ་འགོག གཞན་ཡང༌། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

མཁྱེན་པ་དེ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན། དེ་མཉམ་གཞག་
ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ནུས་སོ།།གཞན་ཡང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་
ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་

556

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལས་བྱུང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་

མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན།
རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་བའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་འགྱུར་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན།
ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་ཁྱབ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཞི་གནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཞི་གནས་ཡིན་ན་མཉམ་
གཞག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ལ་མཉམ་གཞག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཉམ་གཞག་གི་སས་བསྡུས་ཀྱི་

557

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་
ལ་ཞི་གནས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་

ངེ་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་སྙོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁ་ཅིག སློབ་ལམ་ན་བློ་
གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མེད་
ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་

སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་

དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་དང་སྟོང་
ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་གཉིས་ཀ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་དུ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག སློབ་ལམ་ན་མཉམ་རྗེས་མི་འགལ་ཟེར་ན། སྐབས་འདིར་ཊཱིཀར་

མཉམ་རྫེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་

མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་འགལ་བ་ལུང་དེའི་

558

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཉམ་

གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང༌།
རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་འཛིན་སྟངས་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་

སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིགཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་

ཁྱབ་ཟེར། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་མཁྱེན་
པ་ཡིན་ན་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་
རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་

559

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པགང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་
ཅན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན་སླ། གཞན་
ཡང༌། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་བྱང་འཕགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་

མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཡེ་

ཤེས་ཡིན་ན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་གང་ཟག་

560

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་

ཉེར་ཞི་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་
གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན།

མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་
ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། གང་
ཟག་གིས་བདག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
འགྲིག་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། གང་ཟག་གིས་བདག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན་སྟོང་
ཉིད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་འཕགས་

ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

མཁྱེན་པ་དང༌། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་

561

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པརྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་སོགས་ནི།

མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་བློ་མངོན་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉན་
ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་

མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་
ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་རྒྱུད་
ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ། ལམ་
ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་

ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན།

562

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོགས་
བཞི་ལས་བྱུང་བས་ཁྱབ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་
ཡིན་ན་ཡང༌། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
དྲོད་སོགས་བཞི་ལས་བྱུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
བདེན་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་

མཐུན་པ་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ལམ་བརྗོད་ནས་
ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཐོབ་ནས་
ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ལམ་སྐྱེ་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་མཚམས་རྩོད་སྤོང་
སོགས།

༈ རང་ལུགས་ལ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་
ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སོགས་གསུམ་

563

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སའི་བར་ན་ཡོད། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེ་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་
པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ།

མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་
ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་

564

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཤེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་གང་ཞིག དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་དང༌། དོན་དམ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འདིར་མ་

ཁྱབ་བོ།།རང་ལན་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་
འཕགས་པས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་
ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་རང་གི་བཞེད་དོན་རང་སྨྲ་བ་
པོའི་གང་ཟག་གིས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དམ་བཅའ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར།

565

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པལམ་ཤེས་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་མཚན་ཉིད་

འཇོག་ཚུལ་སྐོར་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

༈ ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་འཆད་
པའི་འཁོར་དུ་ལྷགས་པའི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་འཆད་པའི་འཁོར་དུ་ལྷགས་པའི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་
རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང༌། ལམ་ཤེས་མྱུར་དུ་སྐྱེ་བའི་

སྣོད་རུང་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་
བའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་
བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་

566

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་
གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་

ཕྱིར། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་རང་
བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་
པའི་ཟག་པ་དང༌། སྲིད་པའི་ཟག་པ་རྣམས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡན་

ལག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་སྲས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་
རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེས་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་སྨིན་གྲོལ་ལ་
འགོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངོ་
བོ་འབྲས་བུ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་སེམས་དཔའི་
ཡོན་ཏན་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། རྣམ་
མཁྱེན་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་

567

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཡང༌། ལམ་མ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་
མེད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་སད་པ་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་ངེས་པ་དང་ཁྱབ་པ་དང༌། ཞེས་པའི་གཞུང་གི་

དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པ་དེ་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལམ་
ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ལན་འོག་ཏུ་འཆད།

རང་ལུགས་ལམ་ཤེས་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་མཚམས་
རྩོད་སྤོང་སོགས།

༈ རང་ལུགས་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངོ་བོ་འབྲས་བུ་གསུམ་
པོ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་ཡོན་ཏན་
ཁྱད་པར་ཅན་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་

568

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ན་ལྔ་ཡོད་དོ།།ས་མཚམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པ་ནས།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་

དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྩ་བར་འདོད་ན། ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས།
ལམ་ཤེས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་དེ། འདིར་བསྟན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ནང་འགལ་ཏེ། འདིར་བསྟན་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན། ལམ་ཤེས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ན། ལམ་ཤེས་
རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་

ཤེས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ། ཁྱབ་པ་སོང༌། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་

569

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་འཕགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་སོང༌། འདོད་ན། འཕགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཕགས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བུད། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒོམ་ལམ་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་
སོ།།ཞེས་ཟེར།།

570

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལམ་ཤེས་སྐྱེས་བའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པའི་དོན་སོགས།

༈ དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་

པས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྩ་བའི་སྦྱོར་
བ་གཉིས་པ་འགོད། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་དངོས་སུ་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་
དངོས་སུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན།

རང་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་
ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌།
བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་

571

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གང་ཞིག ལམ་

ཤེས་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་
ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཚང་རྒྱ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཚང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།

ཁྱོད་གང་ཟག་གང་ཞིག ཁྱོད་འཚང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

༈རང་ལུགས་ལ། ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་
གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བྱས་པ་

ལ། ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེས་དེ་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་དངོས་སུ་གསར་དུ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྟེན་ལ་
དངོས་སུ་གསར་དུ་མི་སྐྱེ་དེ་གཟུགས་ཁམས་པ་དང༌། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྟེན་ལ་ཡང་དངོས་སུ་གསར་དུ་མི་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་

ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

572

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྲུབ། ཁྱབ་པ་ཁས། ཞེས་ཟེར་རོ།།

སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་སྒྲུབ་
བྱེད་སོགས།

༈ ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་

གྱི། མཚན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་ལུགས་ལས་འབྱུང་བས་སྐྱེ་
བོ་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་

སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅན་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་
དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁམས་གསུམ་ལ་

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་ཁམས་
གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་ལམ་ཤེས་བསྒོམ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་ལམ་ཤེས་བསྒོམ་

573

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པདགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པ་ལ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་ལུང་གིས་མི་གནོད་དེ། མཐར་ཐུག་
ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་གྱི། ངེས་དོན་མཚན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་ཤིང་

རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལས་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་ཚད་མས་མ་དམིགས་
པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དེ་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཆོས་དེ་

574

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མ་ཡིན་པ་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཆོས་དེ་མ་ཡིན་པ་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་
བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། ཡང་རིགས་འགྲེ གཞན་ཡང༌། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་

ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་
ན། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ན་ཁྱོད་སྤངས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
ཁྱོད་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་

འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་བཞག་དཔྱོད། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

575

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པརྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་
སྒྲིབ་པ་སྤོང་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པར་
ཐལ། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། གཞན་ཡང༌། ལྷས་བྱིན་ཚད་
མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ།།དེ་
ཡིས་དངོས་ཀུན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང༌། །ཞེས་ཆོས་གཅིག་གི་

གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་
སོང༌། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་

576

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་སུམ། གཞན་ཡང༌། ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་

ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་མེད་བར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ལས་

ལོག་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ཁོ་ནར་གོ་བར་བྱའོ།།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

577

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པསེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་མིན་དང་སངས་
རྒྱས་པའི་ཚེ་ལོངས་སྐུའི་འཁོར་དུ་བྱང་འཕགས་ཡོད་མིན་སོགས་
ཀྱི་སྐོར།

༈ གཉིས་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་
ཁ་ཅིག སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱས་པའི་དུས་མི་སྲིད། འཁོར་བ་ལ་མཐའ་མེད་ཞེས་ཟེར་ན།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པར་ཐལ། བྱང་

སེམས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་
པའི་དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་

པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་རྣམ་མཁྱེན་མངོན་དུ་

578

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བྱེད་ངེས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་

མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ཡོད་པར་ཐལ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། དེའི་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་དེ་ལོངས་སྐུ་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ཆོས་ཅན། ངེས་པ་ལྔ་ལྡན་གྱི་གཟུགས་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐོར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུའི་འཁོར་དུ་བྱུང་
བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ན་བྱང་འཕགས་

ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ན་བྱང་འཕགས་ཡོད་
པར་ཐལ། དེའི་དུས་ན་བྱང་འཕགས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་

དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་དེ་འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐོར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་

579

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པསོགས་མཚུངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱེད་དོ།།ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་
མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཟིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་
སྲིད་པར་བུད། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིགརྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ལན་འདེབས་པ་མི་འཐད་དེ།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སངས་མ་
རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ན་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་གང་ཞིག སེམས་ཅན་དང་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་གྲུབ་བདེ་རྫས་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་མིང་

གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཁྱེད་རང་ལྟར་ན། དུས་
དེར་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དུས་དེར་

580

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་ལོངས་
སྐུའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་

འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་སངས་
རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ན་སངས་མ་རྒྱས་བའི་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། མ་གྲུབ་ན། སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་ལོངས་སྐུའི་འཁོར་དུ་
བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་
སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་
པའི་དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། དེའི་ཚེ་ན་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་

581

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པན། དེའི་ཚེ་ན་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་བར་པ་ལ་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་མ་ཁྱབ་

སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱང་དེའི་ཚེ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པར་གྱུར་པའི་ཚེ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་འགྱུར་བའི་དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་འགྱུར་བའི་དུས་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་
འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེར་འགྱུར་
རུང་གི་རིགས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་
པའི་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་

སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་གྱུར་ཟིན་པའི་གང་ཟག་སངས་རྒྱས་

582

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན། མི་རྟག་པར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག དེའི་ཚེ་རྟག་པར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཚེ་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། དེའི་ཚེ་ན་མི་རྟག་པར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཚེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་བར་པ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་ཁྱོད་མ་འགག་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ན་ཁྱོད་མ་འགག་པར་གྱུར་པའི་སངས་

རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་ཁྱོད་མ་
འགགས་པར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཁྱོད་དེར་གྱུར་པའི་དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་

583

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཚེ་ན་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པར་བུད། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། དེའི་ཚེ་ན་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་དུས་སུ་བྱང་སེམས་ཚོགས་
ལམ་པ་ཞིག་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་དུས་

སུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཞིག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན།
བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་
བུའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་དེ་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་དེ་སངས་རྒྱས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་དེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་ཐམས་

584

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་དེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་
སེམས་ཚོགས་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་དེ་སངས་
རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་སངས་རྒྱས་
པའི་དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་བར་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་མིན་དང་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གང་ནས་འཇུག་དཔྱད་པ་སོགས།

གཞན་ཡང༌། རོང་ཊཱིཀ་པ་རྣམས་འཁོར་བ་ལ་ཕྱི་མཐའ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་རང་གིས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་ལུང་དང་
འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཏེར་ལས། ས་བོན་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་

ཡང༌།།མེས་བསྲེགས་པས་ནི་ཕྱི་མཐའ་མཐོང༌།།དེ་བཞིན་འཁོར་བ་
ཐོག་མེད་ཀྱང༌།།བདག་མེད་མཐོང་ན་ཕྱི་མཐའ་མཐོང༌།།ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་མེད་པར་ཐལ། འཁོར་བ་དེ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་

585

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དུས་གསུམ་པོ་དེ་མི་དམིགས་པར་ཐལ།

དུས་གསུམ་པོ་དེ་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རོང་ཊཱིཀ་པ་འགོག་འདོད་པ་ཁ་ཅིགའཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་ཐ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲིད་པའི་ཐ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་

རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་བ་དེ་སྲིད་པའི་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་བ་དེ་སྲིད་པའི་ཐ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། ཁྱོད་སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་དེ་འཁོར་བ་པ་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇུག་པ་ལས། རྒྱལ་སྲས་ཟླ་བ་ལས་བྱུང་སྲིད་མིན་སྲིད་པ་ཡི།།ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་
ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ལ་སྲིད་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྲིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་

586

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་
དང་པོ་བ་ཡིན་ན། དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལམ་གང་ནས་འཇུག་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག ས་བརྒྱད་པ་ནས་

འཇུག་ཟེར་ན། མྱུར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་དང་པོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་རིགས་པར་ཐལ། བརྩོན་འགྲུས་རབ་ཏུ་
འབར་བའི་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པས་ཚེ་གསུམ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནུས། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྲངས་མེད་གཅིག མ་དག་ས་བདུན་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྲངས་མེད་གཅིག དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྲངས་མེད་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་བསོག་དགོས་པ་གང་ཞིག ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཇུག་
རིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། མྱུར་བ་སྲིད་པ་

གསུམ་གྱི་མཐར།།ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་
ལས། དེ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་ནི།།རང་

སེམས་ཀུན་ཏུ་འཇུག་ལྡན་པས།། མྱ་ངན་འདས་ལ་མངོན་དགའི་

587

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཕྱིར།།རྟོགས་པ་བུལ་བ་ཡིན་པར་འདོད།།ཞེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གྲངས་མེད་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ཟུར་དུ་དཔྱོད། དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་ས་དང་པོ་ནས་འཇུག་ཟེར་བ་ཡང་ཁེགས་སོ།།ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་
རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་སོ་སྐྱེ་
ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སོ་སྐྱེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི།།སྐྱེ་
བོར་འདོད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་སོ་སྐྱེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་

ན་ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན།
སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་
རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་སོ་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་

588

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་
དམན་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། ཐེག་དམན་
ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང༌། རྟགས་བུད། འདོད་ན།
སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་
རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལྔ་འགལ་བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལྔ་འགལ་
བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང༌། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་
ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་

གྱི་ཚོགས་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་
སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཐེག་དམན་ཚོགས་
ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་
ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་དམན་གྱི་

589

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འོག་ཏུ་སྒྲུབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལམ་ལྔ་
འགལ་བར་ཐལ། སློབ་ལམ་དང་མི་སློབ་ལམ་འགལ་བའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱར་

སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མི་སློབ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང༌། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌།
དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་
སོང་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་ལམ་དེ་ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་སོང༌། ཞེས་ཟེར་ན། འདི་དག་གི་དོགས་གཅོད་ལྷག་མ་འོག་
ཏུ་འཆད་དོ།།ཁོན་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་
པའི་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ།

ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་

590

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཕགས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུད་ཞེས་ཟེར་ན།
བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། དེར་ཐལ། འཕགས་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་
པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
ཐོབ་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
དེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
འགྲིག བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་

591

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་འགྲིག་མཚམས་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་འཕགས་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་འདོད་པ་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་
ཡོད་པར་བུད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
པ་ཡིན་པར་བུད། འདོད་ན། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་

ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་
སྟེ། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་དེ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་

592

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་
ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཊིཀར། མཚན་ཉིད་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའོ།།ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་ཞིང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་

ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་གང་ཟག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཊཱིཀ་ལས། མཚན་ཉིད་ནི་ཞེས་སོགས་སྔར་
ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་འདྲ་

593

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པབའི་བྱང་སེམས་དེ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་
ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་དེ་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྟོགས་པ་
སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་
ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་

ཤེས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཡུལ་

སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང༌། ཊཱིཀར། མཚན་གཞི་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་

ཤེས་སོགས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌། ཊཱིཀ་

ལས། ས་མཚམས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་

594

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་རོ།།ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་

སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན། ཊཱིཀར། མཚན་ཉིད་ནི་རང་རྒྱུད་ལྡན་

གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་
པའོ།།ཞེས་བཤད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་

སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ལམ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡང་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། དེ་བཞིན་དུ། ཁ་ཅིག སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་འདོད་
པ་མི་འཐད་དེ། ཊཱིཀ་ལས། དེ་ནི་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་ལ་ཡོད་ཀྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཚོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་

དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་དེ་

595

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འགོག་བདེན་ཡོད་པ་
གང་ཞིག འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་བདེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་
གི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་

སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་

པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བྱང་
སེམས་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་
པ་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་
ལམ་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན། དགྲ་བཅོམ་མ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་དགྲ་
བཅོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་

596

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་
བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་དང་ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པ་གང་ཡང་མིན། ཞེས་ཟེར་ན། གང་ཟག་ལ་སྐྱེ་འཕགས་
གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་དང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ། དེ་གཉིས་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

འཕགས་པ་ཕུང་གསུམ་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་ཕུང་གསུམ་པ་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

༈ ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་
བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ། འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་

ཟེར་ན། དེ་དགྲ་བཅོམ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་

597

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པསེམས་མཐོང་ལམ་པ་དེ་ཡང་དགྲ་བཅོམ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགྲ་བཅོམ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་ན།
འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཕུང་
སུམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌།
དེར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌།
སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་
རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་གང་ཞིག དེ་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་མིན། དེ་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
ཁྱབ་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་

སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
མེད་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཕུང་
སུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་འཕགས་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་

598

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིགདེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་དགྲ་བཅོམ་མིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
སྲིད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
མཛོད་རྩ་བ་ལས། དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང༌།།དེ་ནི་རྡོ་རྗེ་
ལྟ་བུ་ཡིན།།དེ་ཟད་ཐོབ་དང་ཟད་པ་ཤེས།།དེ་ཚེ་དེ་མི་སློབ་དགྲ་
བཅོམ།།ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དགྲ་བཅོམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། དེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་
འབྲས་གནས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག ཟེར་ན། མི་མཚུངས་སོ།།ཁ་ཅིག དེ་དགྲ་
བཅོམ་པ་ཡིན་ཀྱང༌། མི་སློབ་པ་མིན་ཟེར་ན། འཕགས་པའི་སྤངས་

རྟོགས་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མི་སློབ་པ་སློབ་པར་གྱུར་པའི་

དུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པ་མི་སློབ་པ་གང་ཞིག ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་

599

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པསྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་མི་སློབ་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་སློབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མི་སློབ་
ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་ལམ་དུ་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་
སློབ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།
མི་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་མི་སློབ་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་གང་ཞིག ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེ་དགྲ་བཅོམ་
པ་ཡིན་ཀྱང༌། དེ་མི་སློབ་པ་མ་ཡིན། ཟེར་ན། མི་སློབ་པ་ཡིན་ན།

ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་མི་སློབ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མི་སློབ་པ་
ཡིན་ན། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་

600

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁྱབ་ན། མི་སློབ་པ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་མི་སློབ་པ་ཡིན་

དགོས་པར་བུད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གང་ཞིག འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ཁོ་ན་རེ། མི་སློབ་པ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་མཐར་
ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་
བསླབ་བྱ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མི་སློབ་པ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་
མི་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་སློབ་པ་ཡིན་

ཏེ། དེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གོང་དུ་བཀག་ཟིན་པས་སྐྱོན་
མེད་དོ།།གཞན་ཡང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ལྔ་པོ་གང་རུང་
གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
ཚོགས་ལམ་ཡང་མེད། སྦྱོར་ལམ་ཡང་མེད། མཐོང་ལམ་ཡང་མེད། སྒོམ་ལམ་ཡང་མེད། མི་སློབ་ལམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
རྣམས་གཞི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་
མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མི་སློབ་ལམ་མེད་

601

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཔར་ཐལ། ཁྱོད་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌།
མི་སློབ་པའི་ལྔ་ཕྲུགས་དང་ཕུན་ཚོགས་འོག་མའི་ལྔ་ཕྲུགས་ལ་

བཟློས་སྐྱོན་ཡོད་པར་ཐལ། མི་སློབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། མི་

སློབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཕུན་ཚོགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། མི་སློབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ཉན་
ཐོས་དགྲ་བཅོམ་མི་སློབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་
ཡང༌། མི་སློབ་པའི་ལྔ་ཕྲུགས་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཉན་
ཐོས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཡིན་ན་
སློབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་སློབ་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌། མདོ་ལས། གང་ཟག་
གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་སློབ་པ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཀུན་
དགའོ།།ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོའི་གླེང་གཞིའི་

འཁོར་གྱི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་མི་སློབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མི་སློབ་པ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་མི་སློབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་དགྲ་
བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་

602

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌།
དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

རང་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཐེག་གཅིག་སྒྲུབ་པ་སོགས།

༈ གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་

བསྒྲུབ་པ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་འགོད་པ། འཁོར་བ་ལ་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གང་ནས་འཇུག་པ་དཔྱད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་

པོ་ནི། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལུང་གིས་

ཀྱང་འགྲུབ་རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལུང་གིས་འགྲུབ་སྟེ།
ལང་གཤེགས། དམ་ཆོས་པད་དཀར། དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ། བདེན་
པ་པོའི་ལེའུ་སོགས་ལས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་འགྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་གཉེན་པོས་སྤང་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དེ་སེམས་རྒྱུད་ལ་འབྲལ་རུང་

603

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པགློ་བུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་
བདེན་སྟོང་གང་ཞིག བདེན་སྟོང་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་རྣམ་རིག་པ་ན་རེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གསུམ་དུ་ལུང་གིས་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། མཐར་ཐུག་
ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་
རིགས་པས་འགྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་པ་སོ་སོའི་ལམ་

དུ་བཀྲི་རུང་བའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་དོན་དམ་པར་རིགས་

སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་

མདོ་སྡེ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་ནམ་མཁའ་ལྟར་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་སོགས་དགོངས་གཞི་བདུན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་མ་ངེས་
པ་ཐེག་ཆེན་དུ་ཁ་དྲངས་པ་དང༌། ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་མ་ངེས་པ་རྣམས་ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་ལྟུང་བར་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། གསུམ་པ་ནི།

604

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མཐའ་མེད་ཀྱང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ཡོད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དང་འཕྲད་པ་ན་འགྲིབ་པའི་དོན་དུ་
སྣང་བ་དེ་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བ་ན་ཤིན་ཏུ་འགྲིབ་

པར་འགྱུར་བ་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་གྱི་དྲི་མ་ལ་སོགས་
པ་བཞིན་ནོ།།འཁོར་བ་ན་ཡང་བདག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་འགྲིབ་པ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་བྱ་བའི་རང་བཞིན་

གྱིས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་རྒྱུན་ཆད་པ་ཡིན་

ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་
ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གཅིག མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྲངས་མེད་གཅིག དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྲངས་མེད་གཅིག་སྟེ། གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་གསོག་དགོས་པའི་
ཕྱིར། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་

པ་གཉེན་པོས་སྤོང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྒྱུན་
མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ།།ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་

605

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པར་ཐལ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མཐར་ཐུག་ཐེག་
པ་གསུམ་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ།

མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ནི་གང་ཞིག རྣམ་

མཁྱེན་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
ཅིག མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། སློབ་ལམ་ན་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཁྱེན་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་མཁྱེན་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

606

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་ངོས་འཛིན་སོགས་ཀྱི་སྐོར།

༈ བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དམན་

ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་སྲིད་
པའི་ཟག་པ་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་སྲས་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་
བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་

607

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པགཞི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། གཉིས་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་དང་
སྨོན་ལམ་སོགས་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
སྤང་བའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་སྤོང༌། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་དེ་ལྟར་མི་སྤོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་
གྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་
ལས་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས།
རང་བཞིན་ནི་ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་
བུ་དང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་སྤོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་འཕགས་
པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།

608

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག སྲིད་པའི་

སྐྱེ་བ་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་

སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་སྐབས་འདིར་

བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་དེ་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་
པས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་དེ་ཉོན་
མོངས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤང་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤོང༌། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
སྤོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཟིན། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་

སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་

609

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པདེ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་

དེ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་
སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤོང་བར་ཐལ། དེས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་དེས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བར་ཐལ། དེས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌།
མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་
པས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་

ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་

ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་
བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སློབ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་

སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རོང་ཊཱིཀ་པའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དེ་བག་ལ་
ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ཟེར་ན། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་དེ་ཉོན་སྒྲིབ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དེ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བག་ལ་ཉལ་གྱི་
ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ན། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

610

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་གྱི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཉོན་མོངས་མ་
ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་མ་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉོན་མོངས་པའི་
བག་ཆགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། ཁྱོད་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་

གང་ཞིག བག་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། བག་ལ་ཉལ་གྱི་
ཤེས་སྒྲིབ་མེད་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བྱང་

སེམས་འཕགས་པ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཉོན་
མོངས་ཡོད་ཟེར་ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་
པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འཕགས་པས་རྒ་དང་ན་བ་

611

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པདང༌།།འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྩད་ནས་སྤངས།།ལས་དང་ཉོན་
མོངས་དབང་གིས་སྐྱེ།།དེ་ལ་དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་མེད།།ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་
པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་
ཉོན་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་གྱུར་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་མ་རིག་བག་ཆགས་

ཀྱི་ས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་མ་རིག་བག་

ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཡོད། དེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་
གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་ཐལ། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་

ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་ཐལ། དེ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་

612

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁྱབ་ན། བྱང་འཕགས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་

ཉོན་མོངས་ཡོད་ན། དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་བུད། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིགལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བ་
མེད་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དེ་ཚེ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་
བའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་སྐྱེ་
བ་དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག བྱང་

སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དང༌། དེ་ཚེ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་
པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་གཉིས་ལུས་རྟེན་གཅིག་གིས་

བསྡུས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལས་ཉོན་གྱི་
དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་

613

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཔའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ།

རྟོག་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བྱང་

སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། རྟོག་པ་
སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བག་
ལ་ཉལ་ཀུན་འཇོམས་པ་དང༌།།ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བས་བསྡུས་པའི་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་གི་འདོད་པ་དང་
སྲིད་པའི་ཟག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འདོད་པའི་སས་

བསྡུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་སྐབས་འདིར་

བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བས་བསྡུས་པའི་བག་

ལ་ཉལ་སྤོང་གི་འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་

614

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟའི་བག་ལ་ཉལ་བྱང་སེམས་
འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་སྐོར།

བྱང་འཕགས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སྒོམ་
པའི་དགོས་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་འདིའི་མཚན་ཉིད་འཇོག་ཚུལ་སྐོར་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

༈ ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི།།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སུ། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་

སེམས་འཕགས་པས་སེམས་བསྐྱེད་བསྔོ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་

ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྒོམ་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་

615

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་

རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་

ཤེས་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གང་ཞིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་
རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་གང་ཞིག གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་
རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ།
བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་གཉིས་སྟོང་

616

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་
གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་
ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད། བསྒོམ་པའི་ལམ་

ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་པས་ལམ་

རྣམ་པ་གསུམ་མོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མཁས་པ་ཁ་ཅིག ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་

སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིགགདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཟུར་
དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཟིན། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་
བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ།

617

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པམཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བྱང་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ།
འདོད་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ།།འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེའི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་བ་ལ་སྐྱོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་

དོན་གཉེར་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱིས་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་

མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་

618

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། དེའི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དོན་གཉེར་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕངས་ནས། ཁོ་
རང་གི་ལུགས་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད།

དེ་བཞིན་དུ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་ན། དེའི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་མ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་ཀུན་

619

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པརྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་
སྟེ། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལམ་ཤེས་གསུམ་ནང་ཕན་ཚུན་འགལ་མིན་སོགས།

༈ ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང༌། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་

མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་

620

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལམ་ཤེས་གང་ཞིག གདུལ་བྱ་
རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་
སྟེ། དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་
དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་རང་རྒྱལ་སློབ་པ་འཕགས་
པའི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བ་དེའི་སྤང་བྱའི་

གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐར་པ་དེའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ཐར་པ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་
ལུགས་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་འགལ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་མི་འགལ་
བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རྟོགས་རིགས་འགལ་བར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་

ཤེས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་དང༌།

621

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་འགལ་བར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པའི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱིས་ཁྱོད་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་མེད་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སླ། འདོད་ན།
བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེས་ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་

622

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་

མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་སློབ་
པ་འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་དང༌། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་འགལ་བར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དང་

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་
ན། བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་
འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
དེས་ཁྱོད་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཐོབ་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་གཉིས་པོ་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་གང་རུང་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་
ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གང་རུང་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་

623

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཔ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་
དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐར་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་
པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེས་
ཁྱོད་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་བ་

ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་

ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་ཐར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་གང་
ཞིག ཐར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་འཚམ་ལ། སྐབས་དང་
པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་

624

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་གང་ཞིག དེ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སོང༌། ཡང་ཁ་ཅིག རང་གི་

ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་
འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་དེས་ཁྱོད་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱང་འཕགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། གསལ་བ་དངོས་འགལ་ལ་མི་འགྲོ་སྟེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཚད་མས་གྲུབ། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་

625

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་དངོས་འགལ། ཁྱབ་པ་རྣམས་རིམ་

བཞིན་དངོས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་
ཅན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་

པའི་སྤངས་པ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་

ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་སྒྲིབ་མ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ།།ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་གང་ཞིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་ཕལ་པ་མ་ཡིན་

626

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་
གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་ཕལ་པ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། དེའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་
བོ་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤང་
བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སླ། འདོད་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ།

དེའི་སྤང་བྱ་གང་ཞིག དེའི་སྤང་བྱ་ཕལ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
རྟགས་མ་གྲུབ་བོ།།བདེན་མེད་དེའི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་

ཐལ། བདེན་འཛིན་དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། བདེན་མེད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་བདེན་མེད་བསྒོམ་པར་ཐལ། དེས་བདེན་འཛིན་སྤོང་
བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཟེར་ན། དེས་བདེན་མེད་བསྒོམ་པར་ཐལ། དེས་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་

ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་བྱང་

627

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པསེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བདེན་འཛིན་གང་ཟག་དེའི་སྤང་བྱ་ཡིན་ན། བདེན་མེད་
གང་ཟག་དེའི་བསྒོམ་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཉན་
ཐོས་འཕགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། བདེན་མེད་ཉན་ཐོས་
འཕགས་པའི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། བདེན་མེད་དེ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་
འཕགས་པའི་བསྒོམ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་དེའི་སྤང་བྱ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེས་བདེན་མེད་སྒོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དེ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌།
དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པ་དང༌། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་སྤོང་དཀའ་སླའི་ཁྱད་པར་མེད་
པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་སྤང་བྱའི་

གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་
བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཐོབ་དཀའ་སླའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

628

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྟོགས་རིགས་འགལ་བྱས་པ་ལ་མཁས་པ་
ཁ་ཅིག གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་

པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་

ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་

གནས་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་ནི་གང་ཞིག གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ན། རེ་ཤིག་འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་
རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་
ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་
ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཐེག་དམན་

629

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པགྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་ནི་གང་ཞིག གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་
ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པར་ཐལ། བྱང་

སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་

མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་
བཞིའི་ནང་ཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་
པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་

ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཡང་
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
ཁྱབ་པ་འགྲེལ་པར་གསལ་ལོ།།འདོད་ན། སླའོ།།

630

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རང་ལུགས་ཉན་ཐོས་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་
བ་ས་མཚམས་རྩོད་སྤོང་སོགས།

༈ རང་ལུགས་ནི། སེམས་བསྐྱེད་བསྔོ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་
རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་
དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའོ།།དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱང་
སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་
དང༌། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
ལམ་ཤེས་གཉིས། ས་མཚམས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་

631

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པསངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་
ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་

ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་

ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་བཞི་མི་

རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་

ནོ།།ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་
མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཁྱོད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་

632

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། ཡང་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་བྱང་
འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་
དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། བྱང་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་

མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་
སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། བྱང་འཕགས་
ཀྱི་རྒྱུད་གྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས། དང་པོ་མ་
གྲུབ་ན། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་

633

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཔར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཡང༌། ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་གྱི་ལན་འདེབས་སོ།།དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྡུས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན། འདི་དག་གི་དོགས་གཅོད་སྐབས་དང་པོར་བཤད་ཟིན་

ཏོ།།ཁོ་ན་རེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་

ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀ་རྗེས་སུ་
གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་
རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་ཊཱིཀར་ལམ་
འདི་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་ཉིད་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་གོམ་པ་ལྷུར་ལེན་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའི་

634

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དོན་ལ་དོགས་པ་གཅོད་དགོས་པ་སྐབས་གསུམ་པར་འཆད་དོ།།

ཉན་ཐོས་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་སྐོར།

༈ འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་

པ་ནི། ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིགཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དོན་གཉེར་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་

635

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པདེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་

སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

དེའི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས།
དེ་རང་གི་ལུགས་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པར་ཐལ། དེའི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་
པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། དེ་དེའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་བློ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་

636

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་
གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན། ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་

ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་གང་ཞིག ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
འདིར་མ་ཁྱབ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ།
ལམ་གང་ཞིག ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཡང་དེ་ཆོས་
ཅན། རྒྱུ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་གང་ཞིག ལམ་ཤེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ།

འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི།།ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
སྟེ། དེ་འདྲའི་གཞུང་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་

637

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ།
ཁོ་ན་རེ། གཞུང་དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་

ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བརྟག་པའི་
མཚན་ཉིད་མི་འགལ་བ། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཊཱིཀར། གཞུང་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་བོ།།ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་
རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ།
དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་
འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
སོང༌། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་

པར་ཐལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་

638

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་
རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་
ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཟེར་ན། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་འགྲིག འདོད་ན། འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།།དེ་བཞིན་

དུ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་
པར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ལ་
དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དམིགས་མེད་ལ་
དམིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

639

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པརང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཉན་ཐོས་ལས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཚུལ་སོགས།

༈ རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ལས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་
གཞན་གྱི་གདམ་ངག་ལ་མི་ལྟོས་པར་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རང་གི་བྱང་

ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་
ཐོས་ལས་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། རང་
གི་གདུལ་བྱ་ལ་གཙོ་བོར་སྒྲ་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཚེ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་རང་རྒྱལ་དགྲ་
བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་
བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བ་སྔ་མ་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་

640

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམ་
ངག་ལ་མི་ལྟོས་པར་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐེག་དམན་གྱི་
བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གང་ཞིག ཐེག་དམན་གང་ཟག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་
རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ལས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིགབསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ལས་
ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་
པ་ཐ་མའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམ་ངག་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་
གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་
ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། དེ་ལས་ལམ་བགྲོད་
ཚུལ་གྱིས་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སློབ་
དཔོན་གཞན་གྱི་གདམ་ངག་ལ་མི་ལྟོས་པར་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རང་
གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་

641

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། རང་གི་གདུལ་

བྱ་ལ་སྒྲ་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་ཐ་
མའི་ཚེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གང་ཞིག སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རང་
གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་

ཚེ་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཚེ་སྲིད་པ་ཐ་མའི་གང་ཟག་དང་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་གྱི་གཞི་
མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་
མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་བུད། ཁ་ཅིག སྲིད་པ་ཐ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དགྲ་

བཅོམ་མ་ཡིན་དགོས། ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག རང་རྒྱལ་སློབ་པ་མེད་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྟེ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་དོན་དུ་མྱང་འདས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རང་རྒྱལ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་

642

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡང་ཉན་ཐོས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང༌། བཅས་པ་དག་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་

རྒྱལ་གྱི་སྦྱོར་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་སློབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས།།དེ་ཡི་
དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད།།ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་

རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་
དམིགས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་བསྒྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་
བའི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་རྒྱལ་སློབ་པ་མེད་ཀྱང༌།
རང་རྒྱལ་གྱི་སློབ་ལམ་ཡོད་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་སློབ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱལ་གྱི་སློབ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་སུམ། ཁས་བླངས། གཞན་ཡང༌།
གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་
ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་དངོས་
གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་སློབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པར་ཐལ།

643

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པའདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་དེ་ཉན་ཐོས་ལས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་པར་ཐར་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་
གི་ལྷག་པ་རིམ་པ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་

རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་དེ་ཉན་ཐོས་ལས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་
འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་ཐེག་དམན་སློབ་པ་ཡིན་ན་

ཉན་ཐོས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་སློབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རང་བྱུང་བདག་
ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་རྒྱལ་ཡིན་ན། དགེ་སློང་ཡིན་པས་ཁྱབ་

ཟེར་ན། བར་དོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རང་རྒྱལ་ཡིན་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པས་

ཁྱབ་ཟེར་ན། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་

བཅོམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དགེ་སློང་དུ་གྱུར་བའི་རང་རྒྱལ་ཡིན་ན།

རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་རིགས་ཏེ། རང་

644

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རང་བྱུང་གི་སྒོ་ནས་
རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་དུར་ཁྲོད་དུ་ཕྱིན་ཏེ། རུས་
པ་འདི་དག་རྒྱུ་ཅི་ལས་བྱུང་བསམ་པས། མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བར་

ཤེས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་བསྒོམ་པས་དགྲ་བཅོམ་
པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཚད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་སྔ་རབས་པ་ཁ་ཅིག བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་

རང་རྒྱལ་གྱིས་བསྐལ་ཆེན་བརྒྱར་ཚོགས་གསོག ཚོགས་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་བསྐལ་པ་བརྒྱའི་སུམ་གཉིས་དང༌། ཚོགས་
སྤྱོད་ཆུང་ངུའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་བསྐལ་པ་བརྒྱའི་སུམ་ཆར་ཚོགས་
གསོག་ཞེས་ཟེར། གསེར་འཕྲེང་ལས་དེ་དགག་ནས། རང་རྒྱལ་གསུམ་ཀ་བསྐལ་ཆེན་བརྒྱར་ཚོགས་གསོག་པ་མཚུངས། ཞེས་གསུངས། ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་
ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཚོགས་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་གྱིས་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་

པར་ཐལ། ཚོགས་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་

མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་བསྐལ་པ་བརྒྱའི་སུམ་གཉིས་དང་སུམ་ཆ་གང་

རུང་དུ་ཚོགས་གསོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་ན་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ།།ཞེས་

645

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པགསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ།།གསེར་འཕྲེང་གི་བཞེད་པ་ལ་
ཡང༌། རེ་ཤིག་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་ཚེ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་

ལ་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པར་

ཐལ། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་
བསྐལ་ཆེན་བརྒྱར་ཚོགས་གསོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གོང་གི་ལུང་དྲངས་མ་ཐག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ།།ཁ་
ཅིག ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་ཟེར་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་

སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམ་ངག་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དུ་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་བུད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་
གཞན་གྱི་གདམ་ངག་ལ་ལྟོས་ནས་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་

646

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་བུད། གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པར་བུད། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་སོང༌།
གཞན་ཡང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་དམན་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་

པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཡོད་པར་བུད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་སློབ་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་དམན་མི་སློབ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཐེག་དམན་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།། རྩ་བ་ཤེས་
རབ་ལས། རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང༌།།ཉན་ཐོས་
རྣམས་ཀྱང་ཟད་པ་ན།།རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི།།རྟེན་པ་
མེད་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ།།ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཚེ་དེ་ལ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་

647

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པགྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་ནི་གང་ཞིག ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཚེ་འཕོས་ནས་རང་རྒྱལ་
དུ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཉན་

ཐོས་དགྲ་བཅོམ་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་
གནས་པའི་རང་རྒྱལ་ཡིན་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་བུད། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་
བའི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་
ཆེས་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་
བའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚོགས་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་

རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟགས་ཁས། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། མཛོད་འགྲེལ་
ལས། རང་སངས་རྒྱས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཚོགས་ཤིང་སྤྱོད་པ་
དང༌། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ།།དེ་ལ་ཚོགས་ཤིང་སྤྱོད་པ་ནི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་རང་རྒྱལ་རྣམས་

སོ།།ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་སོམ་ཞིག འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌།
ཕྱིར་མི་འོང་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་

648

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དགྲ་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མཛོད་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་ལན་
ཅིག་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱི་འདིར་དགྲ་

བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་པ་དག་ནི་ཚོགས་ཤིང་སྤྱོད་པ་ཡིན་

ལ། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ། གཞན་ཡང༌། ཕྱིར་མི་འོང་ཚེ་འཕོས་ནས་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ།།ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་

གྱིས་འཇུག་པའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ།།ཞེ་ན། འབྲེལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་པས། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་གདུལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ༌།།

649

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པརང་རྒྱལ་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐོར།

བྱང་འཕགས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་སོགས།

༈ གཟུང་དོན་རྟོགས་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང༌།།ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་བསྔོ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་

ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒོམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་
གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤོང་ནུས། རང་ལམ་དུ་ཤེས་པ་བདེན་པར་འཛིན་

650

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་སྤོང་མི་ནུས་པར་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་

བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
སྐབས་འདིའི་རྟེན་དེ་དམིགས་རྟེན་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་པའི་ཆོས་

ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི །ཞེས་པའི་རྟེན་དེ་དམིགས་རྟེན་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་

ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་
རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཁའ་ལ་རླུང་རྟེན་
དེ་ལ་ཆུ་ཡི་ཕུང་པོ་བརྟེན། ཞེས་པའི་རྟེན་ཚུལ་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཊཱིཀར་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་
ཞེས་བྱ་ལ། དེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི། དེའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
ལ་ཡོད་པ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་བརྟེན་པའོ།།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་

651

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པམཆེད་དྲུག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྟེན་པར་གསུངས་པའི་དོན་དེ་དམིགས་

རྟེན་ལ་འཆད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་འོག་ཏུ་འཆད་
དོ།།ཁོ་ན་རེ། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང༌།།ཞེས་པའི་གཞུང་
འདིས་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་
པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི་ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་ལམ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྒྱུ་ལམ་ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྐབས་གཉིས་པའི་གཞུང་
གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ། གཞུང་འདིས་རང་རྒྱལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། སྐབས་
འདིར་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ནི་ཐེག་
པ་དམན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང༌། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་གཉིས་ཀར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་

652

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཕྱིར་དང༌། གསེར་འཕྲེང་ལས་ཀྱང༌། འདིར་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
མཚན་ཉིད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དེ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་

ཡེ་ཤེས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་རྣམས་མ་གོ་བ་ཁ་ཅིག གཞུང་འདིའི་དོན་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་
པའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་སྤོང་བའི་རིགས་སུ་གནས། ཤེས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤོང་བའི་རིགས་སུ་

གནས། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་རྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་དེ་དམིགས་རྟེན་ལ་བྱེད་
དོ།།ཞེ་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་དེས། རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་
བརྟེན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་དམིགས་རྟེན་ལ་
བྱེད་རིགས་པར་བུད། མ་གྲུབ་ན། དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་
པར་བུད། འདོད་ན། དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་

རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་
བྱེ་བྲག་གིས།།ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་

ཐོས་འཕགས་པ་བསྟན་པ་ལ་འབྲེལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། མ་

653

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་ལམ་ན་བློ་གཅིག་གིས་བདེན་
གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་
དམིགས་ན། དེ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་དེས་དེ་ལ་དམིགས་ན། དེས་དེ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་
དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
ལ་དམིགས་པར་ཐལ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་
གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱི་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་
དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱ་པའི་
གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་

654

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འདོགས་གཅོད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཕྱི་
རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ།

བདེན་བཞི་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་འགལ་ཁྱབ་
ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་བཞི་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང༌། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས། ཤེས་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཕྱི་
རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པས། ཤེས་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་པར་ཚད་མས་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ།།ཁྱོད་ལྟར་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་
ལམ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བདེན་པ་བསྒོམ་པ་ཁོ་ན་དང༌། ཞེས་པའི་

655

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པགཞུང་འདིས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་དེ་བདེན་
བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
བསྒོམ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང༌།། ཞེས་
པའི་གཞུང་འདིས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་དེ་
གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་སྤོང་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
རྒྱུ་ལམ་ཤེས་དེ་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྒོམ་བྱའི་

གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒོམ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལན་མེད་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བར། རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་ཐེག་པས་བསྡུས་པས་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞིའི་ཁྱད་
པར་གྱི་ཞེས་སོགས་ལ་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག དེས་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་དེ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བའི་རིགས་སུ་

656

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གནས། ཤེས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤོང་བའི་རིགས་སུ་གནས། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་

ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཙམ་གཞུང་འདིའི་དོན་དུ་
འདོད་པ་ནི། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྔ་ཡིན་པས་
རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་
སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཟད་པར་སྤོང་ནུས། རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་ཤེས་
སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཟད་པར་སྤོང་མི་ནུས། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་

བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་
དགྲ་བཅོམ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་སྤངས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་སྤངས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་
པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རྟགས་སྔར་
བཞིན་ཡིན་ཟེར། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་
རིགས་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
སོ།།སྐབས་འདིའི་ཊཱིཀར། རང་སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་
དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་རྟོགས་པའོ།།ཞེས་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་ན། མཁས་པ་ཁ་ཅིག

657

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པརང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་ན། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཡང༌།
ཊི་ཀའི་ཚིག་ལ་གཟུང་བ་ཞེས་པ་བྲིས་མཁན་གྱིས་ཆད་པ་ཡིན་

གསུངས། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་ན་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤངས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་ན་

གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤངས་པ་གང་ཞིག གཟུགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། གཟུགས་ལ་དམིགས་

ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་ན། གཟུང་

658

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཟུགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་བདེན་མེད་དེ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེ་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཟུང་བ་
ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་དེ་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་

ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བུམ་པ་
ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་དེ་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་བདག་
གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གཟུང་བ་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་
ཡིན་ན། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་

659

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དོན་དམ་པ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་བདེན་མེད་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སླ། རང་ལུགས་ནི། སྔར་དྲངས་པའི་ཊཱིཀའི་དོན། རང་
སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་དམིགས་ཀྱང༌། དབང་པོའི་ཁྱད་
པར་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།
ཁ་ཅིག གཞུང་འདིའི་དོན་ལ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་

མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་ལམ་དུ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤོང་བའི་ཁྱད་པར། རང་
ལམ་དུ་ཤེས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་སྤོང་མི་ནུས་
པའི་ཁྱད་པར། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་
དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ནི། རང་རྒྱལ་
སློབ་པའི་སེམས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་

ལ་བྱེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གསེར་འཕྲེང་དང༌། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་
རྒྱན་གཉིས་གར་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་རང་རྒྱལ་
སློབ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང༌། ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྦྱོར་བ་
སྔ་མ་དང་འདྲ་བ་ལ། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ། རྟེན་གྱི་གང་

660

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཟག་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིའི་རིགས་ལ་རང་

རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་གང་ཟག་གི་རྟེན་དང་ཆོས་ཉིད་རིགས་ཀྱི་རྟེན་
གཉིས་ཡོད་པར་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གསེར་འཕྲེང་ལས། སློབ་དཔོན་འདིས་གང་ཟག་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་གཉིས་

མཛད་པ་མདོའི་དོན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གཞུང་དོན་དེ་ལྟར་འཆད་པ་རྣམས་ཚེ་གང་སྐྱིད་ཀྱི་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།ཁ་
ཅིག རང་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་མི་མཚུངས་ཏེ།
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རང་སངས་རྒྱས་ཡོད། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་

སེམས་ཙམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རང་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོའི་ལྟ་བ་ལ་མཐོ་
དམན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་བསྒོམ་
བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྟ་བ་གང་ཞིག དེ་སེམས་ཙམ་པའི་བསྒོམ་
བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྟ་བ་ལ་
མཐོ་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་
ཙམ་པའི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རོང་

661

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཊཱིཀ་པ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐ་ལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིགཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གང་ཞིགརང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཉིས་སྟོང་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། རྣལ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་
རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་
རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་
ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་ཕྱི་
རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིགགདུལ་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་

662

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་
ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། བཤད་མ་ཐག་
པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅིང༌། གཞན་ཡང༌། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་
པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་རྒྱལ་

གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་
དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་ལ་སྐྱོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དོན་གཉེར་གྱི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་

དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་

ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། རང་རྒྱལ་
གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
པའི་མཁྱེན་པ་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐབས་ཡིན་

663

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པན། རང་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་སུམ། ཆོས་ཅན་དང་བཅས་པ་ཁས་བླངས་སོ།།ཞིབ་

པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན།

རང་ལུགས་རང་རྒྱལ་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་
བ་ས་མཚམས་རྩོད་སྤོང་སོགས།

༈ རང་ལུགས་ནི། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་
གདུལ་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་

664

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཡོད། ས་མཚམས་ལམ་ཤེས་དང་འདྲ། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་

ཤེས་ཡིན་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་ཁྱབ་པར་

ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཉིས་སྟོང་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་མཐའ་དག་
རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལམ་ཤེས་
ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ལམ་ཤེས་གཞན་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་

གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
མཁྱེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་

གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་

ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་མཐའ་དག་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ། ལན་

གོང་དུ་བཏབས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

665

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པསྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐོར།

མཁས་པ་གཞན་གྱིས་འདོད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་སོགས་ལ་དཔྱད་པ།

༈ བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དེ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དང༌། གཞན་
སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
གླིང་གསུམ་གྱི་མི་དང༌། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

666

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྐྱེ་བ་ཡོད། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ངན་སོང་བ་དང་གཟུགས་
ཁམས་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་
ཡོད་དེ། ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། ཡུལ་ཝཱ་ར་ནཱ་སིར་

འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས་ཡི་དྭགས་མང་པོ་བདེན་པ་
མཐོང་བ་ལ་བཀོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལྷའི་བུ་བློ་གྲོས་
རབ་གནས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བུ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྡུལ་མེད་
ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་བོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྡུ་བ་ལས། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་དང་པོ་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་མི་རྟོགས་ཏེ། ཞེས་དང༌། མཛོད་ལས། གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། མི་སྐྱོ་ལུང་ལས་འདིར་རྩོམ་
ཞིང༌།།ཞེས་བཤད་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌། མཛོད་ལས། འདོད་པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི།།གསུམ་

དུའོ།།ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་
སོང༌། དེར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རྗེས་

667

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཤེས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྟེན་ལ་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད། དེའི་རྟེན་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། ཕྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་
མེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། ཊཱིཀའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་
གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་

པོ་རྒྱན་ལས། སྒྲ་མི་སྙན་པ་དང་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་མ་གཏོགས་པའི་
མི་དང་འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་ཡི་ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་ནི་མ་ཡིན་

ཏེ། ཁམས་གོང་མ་ལ་སྐྱོ་བ་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང༌། ལམ་
རིམ་ལས། སྔོན་མིའི་རྟེན་ལ་ལམ་ལ་སྦྱངས་པའི་བག་ཆགས་འཐུག་

པོ་ཡོད་པའི་འདོད་ལྷ་ཁ་ཅིག དང་པོར་བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྟེན་དུ་རུང་ཡང༌། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་དང་པོར་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་
མི་སྲིད་ཅིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཁམས་གོང་མའི་
རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་ལམ་ཤེས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་

668

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཤེས་ཀྱི་མདོ་འཆད་པའི་འཁོར་དུ་ལྷགས་པའི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སྣོད་རུང་དུ་བྱ་བའི་

ཕྱིར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་འདོད་
གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་འཆད་པའི་འཁོར་དུ་ལྷགས་པའི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལམ་ཤེས་རྒྱུད་ནས་སྐྱེ་བའི་སྣོད་རུང་
དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་
འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་འཆད་
པའི་འཁོར་དུ་ལྷགས་པའི་འདོད་གཟུགས་གང་རུང་གི་ལྷ་ཡིན་ན།

ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ་ལོ།།དེ་རྣམས་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སྣོད་
རུང་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
འོད་ཀྱིས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་

ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། མདོ་ལས། ལྷའི་བུ་གང་དག་གིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་

669

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པརྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བླ་ན་

མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་
བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་གཞན་གྱིས་འདོད་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་དཔྱད་པ།

༈ སེམས་རྟེན་ལ་ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བསམ་
གཏན་ས་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་
བའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག ལམ་སླ་བ་བསམ་

གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་ནས། ལམ་དཀའ་བ་ཉེར་
བསྡོགས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འདོད་

670

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སེམས་དང་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཊཱིཀར།

འགྲེལ་ཆེན་དུ། སྒོམ་ལམ་འདོད་སེམས་དང་སྲིད་རྩེ་ལ་བརྟེན་པར་
བཤད་ཀྱིས། དེས་མཐོང་ལམ་མཚོན་མི་ནུས་སམ་སྙམ་མོ།།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འདོད་སེམས་དང་སྲིད་རྩེའི་སེམས་

ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་སེམས་དང་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་
གྱི་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་ཡང་
འདོད་པ་ཁམས་དང་སྲིད་རྩེ་ན།།བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྤངས་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་གྱིས། དེ་དང་འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ།།ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་

གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་པ།།རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ནི།།རྟག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་དེ་དང༌།། ལྷན་
ཅིག་ཏུ་ནི་ཐོབ་པར་འདོད།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད།

671

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པམཁས་པ་གཞན་གྱིས་འདོད་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ངོ་བོ་ལ་དཔྱད་པ་སོགས།

༈ ངོ་བོ་ལ་ཁ་ཅིག སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་འཇུག་ཐོགས་
དེ་མ་ཐག་ཏུ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལ་དམིགས་ནས་སྟོང་
ཉིད་སྤྲོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཏིང་

ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག སྦྱིན་སོགས་སྤྱོད་
པའི་རིགས་མཐའ་དག་གིས་ཟིན་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་ལམ་ན་བློ་གཅིག་
གིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་

672

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ།
ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། མངོན་སུམ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོག་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་འགལ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
དམན་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་སླར་ཡང་སྟོང་
ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་

673

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པདེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡང་མ་ཡིན། བཟོད་པ་བརྒྱད་པོ་གང་
རུང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ལ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་

དྲུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་

འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་

མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་

མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་
བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་
རུང་ཅིག་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་

674

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་
བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་

གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་མ་
སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་
ལམ་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་
རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདིར་དོགས་པ་ནི། སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། སྒོམ་ལམ་སྔོན་

675

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པདུ་སོང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྒོམ་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་
སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དམན་ལམ་གྱི་
འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དམན་
ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བར་ཐལ། དམན་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་འགྲིག འདོད་ན། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།

དམན་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌།
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་སྔོན་དུ་སོང་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང༌། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། དམན་ལམ་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་དགྲ་
བཅོམ་དེ་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་
སོང༌། དེར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་

676

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡིན་ན། རྒྱུན་ཞུགས་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་རྣམས་ལ་ལན་གང་

འདེབས་གཟིགས་དང༌། གཞན་ཡང༌། རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་ལ། ཐེག་
དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་སྒོམ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་
གི་མཁྱེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་

ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་
སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཟིན། འདོད་ན། སློབ་ལམ་ན་བློ་གཅིག་གིས་

677

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པབདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྣམ་

མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་

པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་

བདེན་འཛིན་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན་སོང༌། དེ་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་
ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་
གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་
གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་སྤངས་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་

678

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཀྱི་རྗེས་སུ་སླར་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་
བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བུད། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་
བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་

679

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པགྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔར་གྱི་
མཚན་ཉིད་ལ་སྐྱོན་གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མཐོང་
སྤངས་སྤངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་དགྲ་

680

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། རེ་
ཞིག་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ལ། དེ་ཆོས་
ཅན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་མཉམ་

གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་

མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་ན་རང་དང་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་

མེད་ལམ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་མཉམ་

གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་རང་དང་མཉམ་གཞག་ཐུན་ཅིག་ལས་སྐྱེས་
པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག མ་

གྲུབ་ན་བུད། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་བ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་

རྒྱུད་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་རྣམ་

681

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པགྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་
མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་པ་དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་

དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། མ་

གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན། སྔར་གྱི་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་སྦྱོར་གི་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ལས་ལངས་པའི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ཏུ་གྱུར་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་

682

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆོས་ཅན། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ཏུ་ཐལ།

མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་མཚན་གཞི་ཅིག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང༌། སློབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་སྒྲིབ་ལས། སྒྲུབ་
པ་སྒོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་འབྱུང་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསལ་བར་སྣང་བའི་བློ་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་
པའི་རྟོག་བྲལ་ལོ།། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་
ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་བཅུ་དྲུག་
ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དགོངས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་
རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་
ཅིག་མ་ཡིན་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་

683

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པནོ།།ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དོན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་
ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་
པའི་མཉམ་གཞག་ཐུན་ཅིག་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་

དྲུག་པོ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་
བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།
སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་ལས་བཟུང་ངོ༌།།ཞེས་དང༌། ཀུན་བཏུས་ལས། སྐད་ཅིག་
མ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རིག་པར་

བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ། རྫས་བཞི་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་

ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་བཞི་དང་པོར་སྐྱེ་བ་རྫས་
གཅིག དེ་རྗེས་ཆོས་ཤེས་བཞི་སྐྱེ་བ་རྫས་གཅིག དེ་རྗེས་རྗེས་
བཟོད་བཞི་སྐྱེ་བ་རྫས་གཅིག དེ་རྗེས་རྗེས་ཤེས་བཞི་སྐྱེ་བ་རྫས་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་

684

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། མཐོང་སྤང་མ་
ལུས་པར་སྤངས་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བུད། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱེ་ཚུལ་དེ་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་རྗེས་ཐོག་ལ། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་འདི་ནི་འཕགས་
པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུའོ།།ཞེས་སོ་སོ་རང་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་སུ་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ། བཤད་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ཞིང༌།

ཤེས་པ་བརྒྱད་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ཞེས་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་བ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་

685

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པརྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན།

ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་བའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

གང་ཟག་ཡིན་ན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་མི་
རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྒྲ་མི་རྟག་

པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས། སྒྲ་མི་རྟག་

པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མཉན་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན། རང་ལུགས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་ཞིང་ཤེས་པ་
བརྒྱད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་ཅིང༌། མཐོང་ལམ་ཤེས་
བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་རིམ་

ཅན་དུ་སྐྱེ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

686

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བཟོད་པ་བརྒྱད་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་རྫས་སུ་གྲུབ། དེ་རྣམས་རྫས་
གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། མ་

གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་རྫས་
གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སླ། ཁ་ཅིག ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ལ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་དུ་

གྲངས་ངེས་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་

རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ།།མཐོང་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་དག་ལ།།ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་

687

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པལོ།།རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མེད་ཟེར་ན།
ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་
མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག མཐོང་ལམ་ཡིན་ན་མཐོང་
ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་
གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་ངེས་
པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་

རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང༌། རོང་ཊཱིཀ་པས་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་ཡིན་

ནོ།།རྩ་བར་འདོད་ན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་བཞིན་པའི་

ངང་ནས་འཆི་འཕོ་བ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིགཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་རྒྱས་པར་ཕྱེ་ན་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་
ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡོད་ཅིང༌། བསྡུ་ན་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་

ཡོད་ལ། རྒྱས་པར་ཕྱེ་ན་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡང་ཡོད་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་བཞི། ཆོས་བཟོད་བཞིའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་བཟོད་བཞི། རྗེས་བཟོད་བཞིའི་ཡུལ་ཅན་

གྱི་རྗེས་ཤེས་བཞི་སྟེ་ཤེས་པ་བཅུ་གཉིས་རྫས་གཅིག ཆོས་བཟོད་
བཞིའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་

688

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཐོང་ལམ་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང༌། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་བཟོད་བཞི་དང༌། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་ཤེས་བཞི་སྟེ་ཤེས་པ་བཅུ་གཉིས་རྫས་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་
ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ། ཆོས་བཟོད་དང་རྫས་གཅིག་པའི་

རྗེས་བཟོད་དང༌། ཆོས་བཟོད་དང་རྫས་གཅིག་པའི་རྗེས་བཟོད་
ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་ཆོས་བཟོད་དང་རྫས་གཅིག་པའི་

རྗེས་ཤེས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ཆོས་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་པའི་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་མཚན་གཞི།

ཆོས་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་པའི་རྗེས་བཟོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་
རིག་དེ་ཆོས་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་པའི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་མཚན་གཞི་
ཡིན་ཟེར་བ་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་

དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་བཞི་ཉམས་སུ་
མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་རྗེས་བཟོད་བཞིར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་ལ་

689

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པགཉིས་སྣང་མ་ནུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།། གཞན་ཡང༌། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་མྱོང་པའི་

རང་རིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རང་རིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་
པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་
བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
འགྲེལ་ཆེན་ལས། བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཚན་མ་མེད་པར་གནས་པའི་རྣམ་འབྱོར་པ་ཁོ་ནར་ཤེས་པར་བྱའོ།། ཞེས་
དང༌། ཀུན་བཏུས་ལས། བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པར་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཅན་དུ་རིག་པར་བྱའོ།།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་
བཟོད་དང༌། ཆོས་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྗེས་བཟོད་ཉམས་སུ་མྱོང་པའི་རང་རིག་དེ།
རྗེས་ཤེས་སུ་འཇོག་རིགས་པར་བུད། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

690

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང༌། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་
བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་
ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་པ་དེས། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་བཞི་དང༌། རྗེས་ཤེས་བཞི་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་
རིག་དེ་རྗེས་བཟོད་བཞི་དང་རྗེས་བཟོད་བཞི་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་

རང་རིག་དེ་རྗེས་ཤེས་བཞིའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
འདོད་ན། སྔོན་མེད་པའི་ཆོས་སྐད་ཡིན་ནོ།།ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་འདི་ཙམ་ལ་གཟིགས་ལ། རིགས་པ་སྨྲ་བའི་མཆོག་
ཏུ་རློམ་པ་མ་མཛད་ཅིག གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

691

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པསྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་དུ་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་ཉམས་སུ་མྱོང་
བའི་རང་རིག་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་
མཚན་གཞིར་འཇོག་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་ཡིན་ན། ཡེ་ཤེས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པས་ཁྱབ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་ཤེས་

ཡིན་ན་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང༌། ཆོས་ཤེས་པས་ནི་གཟུང་བ་རྟོགས་ལ། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་དང༌། རྗེས་སུ་ཤེས་པས་ནི་འཛིན་པ་རྟོགས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་
བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དང་རྫས་གཅིག་པའི་རྗེས་བཟོད་ཡིན་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ། རང་འབྲས་འཕགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།
སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་

692

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཤེས་པའི་དོན་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན།

ཞེས་སོ་སོ་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་
ཟག་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
འདིའི་དོན་སྤྱི་དོན་དུ་འཆད་དོ།།ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཆ་ནས། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་བཞིར་

བཞག དེའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས། དེ་རྗེས་
བཟོད་བཞིར་བཞག དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ལ་ཡང་རིགས་འདྲ་

ཟེར་ན། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་བཞི་ཀ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སླ། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང༌། མཐོང་སྤངས་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་

ཆ་ནས། དེ་ཆོས་བཟོད་བཞིར་འཇོག དེས་ཆོས་བཟོད་བཞིའི་ཆོས་

ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་མཐོང་སྤངས་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་
བྱེད་པའི་ཆ་ནས་དེ་རྗེས་བཟོད་བཞིར་འཇོག ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་དེས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་

693

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པསུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་མཐོང་སྤངས་རྟོག་པ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བའི་
ལམ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཆོས་ཤེས་བཞིར་བཞག ཆོས་ཤེས་བཞིའི་

ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་མཐོང་སྤངས་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བའི་ཆ་ནས། དེ་རྗེས་ཤེས་བཞིར་བཞག ཞེས་ཟེར་ཞིང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེས་ཁོ་རང་ཤུགས་ལ་མ་རྟོགས། ཞེས་ཟེར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་ཡིན་ན། མཐོང་སྤངས་རྟོག་པ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་མ་ཐག་པའི་
ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་བཞི་
པོའི་འཇོག་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། འཇོག་ཚུལ་དེ། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་ཕྱོགས་
སྔ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། བདེན་བཞིའི་ཆོས་
ཉིད་སྔར་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱིས་
གསར་དུ་རྟོགས་པ་ན་སྔར་འཁོར་བར་འདྲིས་མ་མྱོང་བའི་ཟབ་མོའི་

ཆོས་དེ་ལ་སྐྲགས་རིགས་པ་ལ་མི་སྐྲགས་པས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་
ཞེས་བྱ་ལ། དེས་ནི་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་འཇལ་བའི་ལྡོག་པ་ནི་

བཟོད་པ་བཞིའོ།།དེའི་རྗེས་ནས་ཆོས་ཉིད་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་ཏུ་

སོང་བའི་བློ་དེ་ལ་སྐྲགས་རིགས་པ་ལས། མི་སྐྲགས་པར་རྟོགས་

694

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པས་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་བདེན་བཞིའི་ཆོས་

ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ལྡོག་པས་ཕྱེ་བ་བཞི་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་རྗེས་
བཟོད་བཞི་སྟེ། བཟོད་པ་བརྒྱད་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་

ཚུལ་དུ་ཡོད་ལ། དེའི་དུས་ན་བློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན་མ་
ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེའི་
ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ།།མཉམ་གཞག་དེ་ཉིད་ལས་

མ་ལངས་པར་བློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེ་བ་ན། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཤེས་ལྡོག་
པས་ཕྱེ་བ་བཞི་དང༌། ཡུལ་ཅན་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞི་
དང༌། ཤེས་པ་བརྒྱད་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་
ཡོད་པས། མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་གི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
པ་དང༌། ཆོས་ཤེས་པས་ནི་གཟུང་བ་རྟོགས་ལ། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་དང༌། རྗེས་སུ་ཤེས་པས་ནི་འཛིན་པ་རྟོགས་སོ།།ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་

695

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཆོས་བཟོད་དེས་ཁོ་རང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་
ཡང༌། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ལུགས་འདིས་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་

དུ་བཞེད་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། ཡུལ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་དགོངས་པས་
སྐྱོན་མེད་དོ།།ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་ཁོ་རང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེས་ཁོ་རང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌། ལམ་ཤེས་ཉིད་

ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི།།ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས་བྱང་སེམས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་བསྔོ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་
བྱེད་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། གཞུང་དེའི་
དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང༌། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་བསྔོ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ། གཞུང་དེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དེས་སེམས་

696

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བསྐྱེད་བསྔོ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་

སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང༌། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་

ཤེས་དེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེས་ཁོ་རང་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། གལ་ཏེ། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེས་ཁོ་རང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན།
དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་

697

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཔོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། གལ་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཁོ་རང་རྟོགས་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་

ན། ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་ཆོས་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་ཁོ་རང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེས།
སྟོང་མཐུན་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་སོ།།ཐལ་འགྱུར་དང་པོའི་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཞིག་ལ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་
མར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཁོ་རང་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེས་ཁོ་རང་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཊིཀ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་

698

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དམིགས་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པས། དེ་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་སྒྲོ་
འདོགས་ཆོད་པ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་ཁོ་ནར་སྐྱེ་ཞིང༌། ཤེས་པ་
བརྒྱད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་ཁོ་ནར་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ་ཁམས་
གསུམ་ཀའི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསེར་འཕྲེང་ལས།
ཆོས་བཟོད་ཉིད་ཁམས་གསུམ་ཀའི་མཐོང་སྤངས་ཀྱི་གཉེན་པོར་
གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་བཟང་པོའི་ཞབས་ལ་སོགས་པ་མཁས་པ་དུ་
མ་ཞིག་འབྲང་ངོ༌།།ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། སྐད་
ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པ་ཞུགས་པ་དང༌། བཅུ་དྲུག་པ་ལ་འབྲས་གནས་སུ་འདོད་པ་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་
ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག ཀུན་བཏུས་ལས། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་

བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་

མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་

པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་

699

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཞུགས་ཞུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཁམས་གསུམ་གའི་མཐོང་སྤངས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁམས་གོང་མའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། འདོད་ཉོན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤངས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན། ཆོས་ཤེས་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་

གྲོལ་ལམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་

700

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དངོས་གཉེན། རྗེས་ཤེས་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ། དེས་ཤེས་
བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་འདྲ་བའོ།།གཞན་ཡང༌།
རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་པ་
བཞི་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་ན་ཡང་རིམ་པ་དེ་དག་དང་
མཐུན་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་དུ་མི་སྐྱེ་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་ན། འདིའི་དོན་གང་ཡིན་དཔྱད་པར་བྱའོ།།རེ་ཞིག་
འདིའི་ལན་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་ཁོ་
ནར་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཊི་ཀར། རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་ཞེས་སོགས་
དྲང་མ་ཐག་པའི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན།
ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་སྤངས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་
ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་སྤངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་
ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་མཐོང་སྤངས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་

701

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པསྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་བུད། ཁ་ཅིག འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང༌།
འདའ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ཟེར་
ན། མི་འཐད་དེ། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་
པའི་རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེས་ཟིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཊི་ཀར་

བཤད་དོ།། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་

འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་

འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་

702

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བརྟགས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས། རང་ལུགས་ནི། འདའ་བྱའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང༌། འདའ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ། མངོན་འགྱུར་དུ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བྱས་པ་ལ་
ཁ་ཅིག འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། འདའ་བྱེད་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེའི་རྗེས་སུ་མངོན་འགྱུར་
དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་སུམ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། འདའ་
བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང༌། འདའ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་མངོན་འགྱུར་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་
གཉིས་མངོན་འགྱུར་དུ་རིམ་ཅན་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ། འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་

703

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པགཞག་བཞིན་པའི་དུས་ན་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་ཡོད་མོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་བློ་མངོན་འགྱུར་དུ་ནི་ག་ལ་དགོས། ཞེས་
བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིགསྐྱོན་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་དུས་ན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཉེར་རྒྱུ་ཡིན་པར་

ཐལ། དེའི་དུས་ན་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཉེར་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གལ་ཏེ་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་ན། དེའི་དུས་ན་

ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་དུས་ན་ཀུན་

704

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དུ་བའི་དུས་ན་མེ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང༌། ཞེས་གསུངས་ན་མི་མཚུངས་སོ།།རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་
གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་སྟེ། རྒྱུ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སྐྱེ་བར་
ཐལ། རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། འདའ་བྱེད་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་མངོན་འགྱུར་དུ་སྐྱེ་ན། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་བུད། གཞན་
ཡང༌། དུ་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་དངོས་འབྲས་ཁོ་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་
པར་ཐལ། རང་གི་དངོས་འབྲས་ཁོ་ན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སྔར་བཞིན་འགྲིགས་སོ།།རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་རྒྱུད་འབྲས་མི་

སྐྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དུས་ན་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དུས་ན་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
ལ་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་

705

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཔ་མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་ཐལ་འགྱུར་
གཉིས་པ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དུ་བའི་དུས་ན་མེ་ཡོད་བར་ཐལ། དུ་ལྡན་གྱི་
ལ་ལ་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་ཡིན། ཟེར་ན། ཆེས་མི་འཐད་དེ་དེ་ཆོས་ཅན། འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གང་ཞིག འདའ་བྱའི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། འདའ་བྱའི་
ས་དགུ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་
མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། རྩེ་སྦྱོར་གང་ཞིགབར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་གང་
ཞིག སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མཁས་པ་ཁ་ཅིག མཐོང་
ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་
འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་པ་ཊི་ཀའི་དགོངས་པར་

706

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཛད་པ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང༌། འདའ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་

མངོན་འགྱུར་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་

ཕྱིར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་མངོན་འགྱུར་དུ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ། འདའ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་མངོན་འགྱུར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཊི་ཀ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་བཅོམ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མངོན་འགྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་
པར་གཞག་བཞིན་པའི་དུས་ན་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྐྱོན་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་དབང་ལྡན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན། ཞེས་

707

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཟེར། རིང་སོང་གི་སྐབས་ཀྱི་ས་བཅུ་པའི་མདོ་དང་དེའི་ཐད་ཀྱི་ཊི་ཀ་

ཆེན་དང་འགལ་ཚུལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ།།རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ བྱས་པ་ལས་དངོས་སུ་བྱུང་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་

ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང༌། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། གཞན་ཡང༌། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་
ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་

708

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཟིན་པ་གང་ཞིག དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་
གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མ་ཟིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཐོབ་པའི་རྒྱུ།། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཚང་བར་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་གྱི་ཉེ་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལས་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་
རིགས་ཚང་བར་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིར་རྟོགས་རིགས་ཚང་བར་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་སོང༌། དེར་ཐལ།
མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ལམ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྫས་ཐ་
དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་སྡུག་

709

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པབསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་

པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་རེ་རེ་བའོ།།ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེའི་དོན་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལྟར་
ན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་
མཐུན་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་འགྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་
པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། གང་ཟག་
གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྟོག་པ་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་
པར་བཤད་ཀྱང༌། དེ་མངོན་འགྱུར་ལ་དགོངས་པས་གང་ཟག་གཅིག་
གི་རྒྱུད་ལ་རྟོག་པ་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
ལུང་དེའི་དོན་དུ་མི་བཞེད་པ་འདྲའོ།།ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང༌། སྟོང་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་

710

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་

འཕགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་

འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་

ཀྱི་ཤེས་པ་དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་
ཁྱབ་པར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་
རིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་
རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

711

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པརང་ལུགས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་ལུས་རྟེན་སེམས་རྟེན་མཚན་
ཉིད་བཅས་ཀྱི་སྐོར།

༈ གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟེན་བཤད་པ། བརྟེན་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན་དང༌། སེམས་རྟེན་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། གླིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ཞིང༌། འགལ་རྐྱེན་
དང་བྲལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
དེ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡོད་
དེ། དེ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་ཡོད་དེ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་

སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཀྱང་མེད།
བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱང་མེད། འདོད་སེམས་ཀྱང་མེད་

712

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ། སྐྱེ་ཚུལ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་དང༌། དེ་གཉིས་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ནི། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཉིད་

ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་
རྟོགས་གང་ཞིག རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་
འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཡོད། རང་དང་མཉམ་གཞག་

713

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཐུན་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པ་གང་ཞིག ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་
གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་
རྟོགས་སུ་དམིགས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་
ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་
པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་
སླར་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལྟ་
བུའོ།།ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་ལངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་འགྱུར་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་གཉིས་

གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང༌། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་

714

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལྟ་བུའོ།།གསུམ་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། དང་པོར།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ། དེའི་རྗེས་
སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ། དེའི་
རྗེས་སུ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་
ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐྱེ།
འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང༌། འདའ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་ཞིང༌། མངོན་འགྱུར་དུ་རིམ་

ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།

མཁས་པ་གཞན་གྱིས་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་

འཇོག་ཚུལ་སྐོར་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

༈ ཀུན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ལ།།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སུ། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྒོམ་

715

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པསྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ལ་རང་དབང་དུ་བྱེད་པ་སོགས་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྒོམ་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་
པའི་མཚན་ཉིད། ས་མཚམས་ས་གཉིས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་

ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་དང་པོ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ས་བཅུ་རྣམས་སུ་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་
པའི་གཉེན་པོའི་ལམ་བསྒོམ་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་
ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། དེའི་སྔ་རོལ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལ་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་མཚན་

716

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཉིད། ས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་

ཡོད་ཟེར་ན། ལོངས་སྐུའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་ཆོས་ཅན། རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དུ་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། རྣམ་
སྨིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་
པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་
པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱེད་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་

717

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པསྐུའི་བྱེད་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ།།

རང་ལུགས་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་རྩོད་སྤོང་
སོགས།

༈ རང་ལུགས་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད།
ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་

ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁ་ཅིགཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་

ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་

ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མཚན་ཉིད་འཐད་

པར་བུད། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་པའི་

718

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་བསྒོམ་
པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་བསྒོམ་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་
གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསྒོམ་པའི་དབྱེ་བ་ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རྣམ་མཁྱེན་བསྒོམ་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་
པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བསྒོམ་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་མྱོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཞེས་གསུངས། འོ་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་
གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་

ཞུགས་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་མྱོང་
བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་མྱོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་

719

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པསྒོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་
ལམ་ཐོབ་མྱོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཞིག ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་པའི་ལམ་མ་

ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་མྱོང་བའི་གང་ཐག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་པ་དང་ཁྱོད་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྗེས་སུ་

720

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེའི་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱིས་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་

མ་ཁྱབ་བོ།།ཁོ་ན་རེ། ཚོགས་ལམ་ཡིན་ན་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
སྔ་ཕྱི་གང་རུང་ལ་མ་ཁྱབ་བོ།།གོང་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་བཤད་པ་ནི་སྤྱི་སྐད་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

721

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པགང་གི་བྱེད་པ་འཇོག་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་དངོས་འཇོག་ཚུལ་སོགས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

༈ བྱེད་པའི་འོག་ཏུ་སྒོམ་པའི་ལམ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་
འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་
སྟོན་པའི་གཞུང་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྟོན་པའི་གཞུང་

བརྗོད་བྱ་མང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་དང་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིགགོང་མའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཞེས་ཟེར་ན། མཛོད་ལས་གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། ཞེས་བཤད་པ་མི་

722

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཐད་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་དེ་ལ་ཟག་མེད་ས་དགུར་
གྲངས་ངེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་སེམས་དང་སྲིད་
རྩེའི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདོད་
པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་

ཞེས་སྨོས་པས་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དགུའི་སྒོམ་ལམ་
གཟུང་བར་བྱའོ།།གང་ཡང་འདོད་པ་ཁམས་དང་སྲིད་རྩེ་ན། བྱང་
ཆུབ་ལམ་གྱི་ལན་ལག་སྤངས། ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐབས་མི་མཁས་པའི།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ།།ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ལ།
རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་
པར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་
སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་

723

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པམངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རྣམ་མཁྱེན་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་
རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་མངོན་སུམ་གང་ཞིག རྣམ་མཁྱེན་དེ་དེའི་
ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྫོགས་པའི་

བྱང་ཆུབ་དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་
ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་
ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་
སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང༌། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དང་རྟོག་པའི་

གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང༌།།འཇལ་དང་ངེས་རྟོག་སྒོམ་པའི་ལམ།།ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིགཐེག་ཆེན་གྱིས་མཐོང་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་
སློབ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྫོགས་རྗེས་

724

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སུ་བྱུང་བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། དེའི་སྔ་རོལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་མ་
སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འབྲས་
བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྫོགས་
རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང༌། ཐེག་དམན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་
མཁྱེན་པ་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་
རིགས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་མི་སློབ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་
པ་དེ། སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ། རྩ་བའི་

མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པ་གང་ཞིག འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མི་སློབ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མི་སློབ་ལམ་
སྔོན་དུ་སོང་བའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་

725

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་
རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་དོན་དང༌། དེ་དང་
བྲལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གྱི་དོན་དུ་བཞེད་པ་ལ། ཆ་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ན་རེ། དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་བཅས་
སྒོམ་ལམ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པར་རྟོག་པ་གནས་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། གཟུགས་འཛིན་གཉིས་སྣང་གི་རྟོག་པ་
དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་
ཉིད། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་སྣང་དེ་གང་ལ་བྱེད། གཟུགས་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལ་བྱེད་དམ། བདེན་སྣང་ལ་བྱེད། དང་པོ་བྱེད་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་གཉིས་སྣང་གི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ཐེག་

726

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་གཉིས་སྣང་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་
པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་སྤངས་ན་བདེན་
སྣང་སྤངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཟུགས་བདེན་
སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསལ་བར་སྣང་བའི་ས་གཉིས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།

གཟུགས་འཛིན་གཉིས་སྣང་གི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་སྣང་དང་བཅས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བས་རྣམ་མཁྱེན་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་རྣམ་མཁྱེན་མངོན་སུམ་དུ་ཡང་མ་རྟོགས། དེས་རྣམ་མཁྱེན་ཤུགས་ལ་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་
མཁྱེན་དེ་སངས་རྒྱས་ནང་ཕན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་
ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་
ལ་རྣམ་མཁྱེན་འཇལ་བའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་
ལྟར་ཡང༌། རྣམ་བཤད་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ན་རྟོག་པ་མེད་

727

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པན་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་ནུས་པར་འགྱུར་

རོ།།ཞེས་གསུངས། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གང་ཞིགམཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་
གྱུར་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསལ་བར་སྣང་བའི་ས་

གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་

ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
དེར་ཐལ། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་

ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚིག་
གསལ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། དེ་དང་བྲལ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའོ།།ཞེས་གསུངས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་

ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེས་མཚན་
ཉིད་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་སྦྱོར་ཚུལ་རིགས་འདྲའོ།།ཁ་ཅིག སྒོམ་སྤང་རྟོག་
པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་
རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་

728

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྒོམ་སྤང་རྟོག་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་
པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒོམ་སྤང་རྟོག་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་སྤང་རྟོག་པ་ལ་ཕན་འདོག་བྱེད་ཡིན་པར་

ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་

དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་དང་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
གང་རུང་གང་ཞིག ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་

729

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་དེ་ཁྱོད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་
རྟོགས་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་

ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་
ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་

བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་

དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

730

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རང་ལུགས་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་ལུས་རྟེན་སེམས་རྟེན་མཚན་
ཉིད་དེ་ལ་རྩོད་སྤོང་སོགས།

༈ རང་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་རྟེན་བཤད་པ་དང་བརྟེན་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན་དང་སེམས་རྟེན་གཉིས། དང་པོ་ནི། གླིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་
པ་བུད་མེད། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་དང་བཅས་པའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒོམ་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་སྐྱེ་བའི་

མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ཞིང༌། འགལ་རྐྱེན་དང་བྲལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། གཟུགས་ཁམས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྐྱེས་ཟིན་
གནས་པའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་ལྷ་མི་དང་གཟུགས་ཁམས་པ་ཡོད་ཀྱི།
གཟུགས་མེད་ཁམས་པ་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་

731

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པའཕགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་བཤད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་
པའི་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཡོད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང༌། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་

ཞེས་སྨོས་པས་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དགུའི་སྒོམ་ལམ་
གཟུང་བར་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་

དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་
བཅས་སྒོམ་ལམ་དང༌། ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་

དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་
ཉིད། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ།
ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་
ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། བདེན་འཛིན་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ས་

732

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཉིས་པ་བ་དེ་བདེན་འཛིན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། རྟོག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། དེ་
ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་
སྟེ། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག ས་གཉིས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྟོག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ།།ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་བདེན་འཛིན་དང་བྲལ་བར་ཐལ། དེ་བདེན་འཛིན་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་པ་འགལ།
འདོད་ན། དེ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་གི་གཟིགས་ངོར་རང་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་
དང་བྲལ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་རང་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་མ་བྲལ་བའི་

བརྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་

733

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཤེས་དེ། ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པར་ཐལ། དེ་བདེན་འཛིན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
གཟུགས་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསལ་བར་སྣང་བའི་ས་གཉིས་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་ཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།

སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་
དེར་ཐལ། དེ་དང་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་
བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་རུང་གང་ཞིག་ཕྱི་མ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་བ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གང་རུང་ལ་

734

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མ་ཁྱབ་པོ།།ཁོ་ན་རེ། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་
ན། ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་ཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་
ཉིད་དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་
བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་
བདེན་པ་དང༌།།ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ།།ལམ་བདེན་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས།།ཟག་བཅས་

ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་
ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཟག་
བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་
སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་
དང་བཅས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་

735

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པརྒྱུད་ལ་ཟག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་

སེམས་ཀྱི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཟག་པ་མེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགྲ་
བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགྲ་
བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་པ་སྤངས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་ཟག་པ་སྤངས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཟག་པ་ཟད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལན་
ནི། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། འདི་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཞག་པ་
ནི། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ཟག་བཅས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་བྱས་བསྡུས་པའི་ཟག་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཟག་བཅས་ལ་སྤང་བྱས་ཁྱབ་པར་བཤད་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ནི་

འབྲེལ་མེད་དེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་

སོ།།ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། ཟག་
བཅས་ཡིན་པའི་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་

736

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ན་སྤང་བྱ་ཡིན་དགོས། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་
པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་ན། སྤང་བྱ་
ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་
ཡིན་པའི་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། དེ་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཟག་པ་དང་བཅས་ན་
རྟོག་པ་དང་བཅས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་འཁོར་དུ་ལྡན་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་
པའི་ཁམས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།འདོད་ཆགས་ཇི་ལྟར་ཁོང་ཁྲོ་དང་མ་རིག་

པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་

737

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཔའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་

བསྟན་གྱི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་དོན་དེ། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་མིན་ལ་བྱེད་
རིགས་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་
ཆོས་ཅན། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་
པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། མོས་པ་
སྒོམ་ལམ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་དང་བཅས་ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་
དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་རོ།།ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ།།ཁོ་ན་རེ། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་
བཅས་པའི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་བཅས་པའི་
བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དང་བཅས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་

738

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ།།

མཁས་པ་གཞན་གྱིས་འདོད་པའི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་སྐོར་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

༈ མོས་པ་རང་གི་དོན་དང་ནི།།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད་དེ། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་
ལམ་དགུ གཉིས་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དགུ གཞན་དོན་མོས་པ་
སྒོམ་ལམ་དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་
པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་མོས་
པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དང་གཞན་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་འགལ་ཟེར་ན། ཡུམ་རང་དོན་གྱི་འབྱུང་
གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་

739

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ན། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུམ་གཞན་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
ཡིན་ན། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་
ཆེས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
ཆོས་ཅན། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་དོན་
མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཡུམ་གཞན་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་རང་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཡུམ་

དོན་གསུམ་གང་རུང་གི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། མོས་པ་སྒོམ་
ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་

740

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དང་བཅས་པར་ཐལ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཟག་པ་སྤངས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་དེས་ཟག་པ་སྤངས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་མཚམས་
རྩོད་སྤོང་སོགས།

༈ རང་ལུགས་ནི། ཡུམ་དོན་གསུམ་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་

ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྩ་བའི་དབྱེ་པ་གསུམ། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་
བ་དགུ ཉིང་ལག་གི་དབྱེ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད། ས་མཚམས་ས་
དང་པོ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིགཐེག་དམན་གྱི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་མེད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་མོས་བསྔོ་ཡི་རང་གསུམ་

741

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པགྱིས་བསྡུས་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་དེ་
གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་དགེ་རྩ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་གཞན་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དོན་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཐེག་དམན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲུབ་པས་བསྡུས་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་མོས་བསྔོ་ཡི་རང་

གསུམ་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང༌། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་དམན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པར་

ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དོན་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་གསུམ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེད་

742

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པར་ཐལ། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་
སོང༌། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་
གནས་ཡིན་ན། ཡུམ་དོན་གསུམ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། རྩ་བའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ལ་རོང་ཊིཀ་པ་ན་རེ། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྡུས་ཏེ། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཉོན་ཡིད་མ་སྤངས་པས་ང་རྒྱལ་ཕྲ་མོ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་དང་

དགུ་པས་བསྡུས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་པས་བདག་གཞན་མཉམ་
པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ས་བཅུ་
པས་བསྡུས་ཏེ། གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ས་བཅུ་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་གང་
ཞིག རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ས་བཅུ་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མོས་པ་སྒོམ་
ལམ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གཞན་དོན་མོས་

743

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཔ་སྒོམ་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་མེད་པར་ཐལ། གཞན་དོན་མོས་པ་
སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིགགཞན་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ས་བཅུ་པའི་

ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མོས་པ་སྒོམ་
ལམ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་དུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་གཉིས་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ལ་ཡང་རིགས་འདྲ། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་ཡང་ཡོད་
དེ། བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཉོན་ཡིད་སྤངས་པར་ཐལ།

ཉོན་ཡིད་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས།
གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གྲུབ་མཐའ་ལ་དངོས། བྱང་
སེམས་ས་བཅུ་པ་བས་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་

ངང་ནས་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ནུས་པར་ཐལ། དེས་གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་
དུ་གཟིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དང༌། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན།
ཡུམ་རང་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་

744

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལ་མངོན་རྟོགས་དང༌། ཡུམ་གཞན་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་

ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གཉིས་འགལ་བར་

ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཉིས་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཡུམ་རང་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་

གཞན་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཡུམ་དོན་
གཉིས་ཀའི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
འདོད་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་དོན་གཉིས་ཀའི་འབྱུང་གནས་སུ་
ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དང༌། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། ཡུམ་གཙོ་
བོར་རང་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དང༌། ཡུམ་གཙོ་བོར་གཞན་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་
སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གཉིས་འགལ་
བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན།

ཡུམ་གཙོ་བོར་རང་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་

745

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེ་
ལ་ཁྱབ་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་
ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རང་དོན་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་
བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། རང་དོན་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་འཕགས་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དང༌། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། རང་དོན་ཆོས་སྐུ་དང་
གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་དོན་དོན་
དམ་པའི་སྐུ་དང༌། གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐུ་གཉིས་འགལ་བའི་

ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ།།

མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཕན་ཡོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་མཚམས་རྩོད་
སྤོང་སོགས།

༈ ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ།།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མོས་པའི་ཕན་

746

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡོན་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བསྟོད་པ་དགུ བཀུར་བ་དགུ བསྔགས་པ་དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རང་ཐོབ་
བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་མཚན་ཉིད།

དབྱེ་ན་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད། ས་མཚམས་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་པའི་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་
བ་ལ་ཁ་ཅིག མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་

མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྣམ་མཁྱེན་བསྒོམ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན་ལན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།།

747

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པམཁས་པ་གཞན་གྱིས་འདོད་པའི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་

སྐོར་ལ་དཔྱད་པ།

༈ ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ཁྱད་པར་ཅན།།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་གཉིས་པ་
བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྔོ་བ་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་བསྔོ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་
བར་བྱེད་པའི་བསྔོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་
ནི། ཁ་ཅིག རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱུར་སྒྱུར་བར་
བྱེད་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
དེ། བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་གི་དགེ་རྩ་རྫོགས་
བྱང་གི་རྒྱུར་བསྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྫོགས་པའི་བྱང་

ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་

748

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག རང་གཞན་

གྱི་དགེ་རྩ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་

ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ་བསྔོ་
བ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་གི་དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་གི་

ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཟག་པ་
དང་བཅས་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་དགེ་རྩ་དེ་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་མཚམས་
རྩོད་སྤོང་སོགས།

༈ རང་ལུགས་ལ། རང་གཞན་གང་རུང་གི་དགེ་རྩ་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་

749

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པདུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་
རྟོགས་དེ་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་ཡོད།
ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་མེད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་མོས་བསྔོ་
ཡིད་རང་གསུམ་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་དེ་གསུམ་གྱི་དགེ་རྩ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་
བར་བྱེད་པའི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་གི་ཡན་
ལག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགེ་རྩ་ཡིན་ན།

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྫོགས་བྱང་དུ་མ་བསྔོས་པའི་དགེ་རྩ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་རྩ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་སྒོམ་ལམ་པའི་དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་

སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་སེམས་སྒོམ་

750

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལམ་པ་དང་ཉན་ཐོས་སྒོམ་ལམ་པ་རྒྱུད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཀག་ནས། དེས་ན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་དགེ་རྩ་རྫོགས་པའི་བྱང་

ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་
ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་རྩ་དེ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་

ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་སོ།།འདོད་ན། ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་རྩ་ཡིན་ན་རྫོགས་པའི་

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐར་ལམ་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་

དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་
བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་སུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཟག་པ་དང་

751

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པབཅས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་པ་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་པ་ཟད་པའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་སྒོམ་
ལམ་པས་ཟས་ཕུལ་བའི་བསོད་རྣམས་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོ་བར་
བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྔོ་བ་ཆོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ལན་མེད་དོ།།

མཁས་པ་གཞན་གྱིས་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་མཚན་ཉིད་སྐོར་
ལ་དཔྱད་པ།

༈ ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གི ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་གཉིས་པ་

བས་རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་

752

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཅན། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ལ་
དགའ་བ་བསྒོམ་པའི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་
བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་
ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས་དེ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན།
རང་གི་དགེ་རྩ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་
ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རང་གི་དགེ་རྩ་དེ་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་
བའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་དང༌།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། མོས་པ་སྒོམ་ལམ། བསྡོ་
བ་སྒོམ་ལམ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་གསུམ་ཀ་ཡིན་པས་ཁྱབ་

ཟེར་ན་ནང་འགལ་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཆོས་ཅན། དེ་གསུམ་

753

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སླ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་
ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དགེ་བ་ཡིན་བར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མོས་པ་
སྒོམ་ལམ་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་
མེད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། དེ་
གསུམ་ཀ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འགྲེལ་
པ་དང་འགལ་ལོ།།

754

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རང་ལུགས་རྗེས་སུ་ཡི་རུང་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་
མཚམས་རྩོད་སྤོང་སོགས།

༈ རང་ལུགས་ནི། རང་གཞན་གང་རུང་གི་དགེ་རྩ་ལ་དགའ་
བ་བསྒོམ་པའི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་
ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ས་མཚམས་ས་དང་པོ་
ནས་བཅུ་པའི་བར་ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག བསམ་གཏན་
གསུམ་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་དགའ་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དགའ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྟོག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་

755

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པརྟོག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་རྟགས་ཐོག་དང༌།
ཁྱབ་པ་ཁྱབ་ཐོག་ཏུ་སོང༌།

མཁས་པ་གཞན་གྱིས་འདོད་པའི་སྒྲུབ་བ་སྒོམ་ལམ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་

རང་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྐོར་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

༈ ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འོག་ཏུ། ཟག་པ་མེད་པའི་སྒོམ་
ལམ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སོ།།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་
བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་
སྒོམ་ལམ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང༌། རྣམ་དག་
སྒོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ནི། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གང་ཞིག གཞན་དབང་

སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྗེས་ཐོབ་དག་པ་བ་འཇིག་

རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་པ་དེ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་
ཉིད། དེ་གང་ཞིག ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་དངོས་

756

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་པ་དེ་རྣམ་དག་
སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་སྔ་
མའི་ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་
སྒོམ་ལམ་གང་ཞིག སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་
སོང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
རྩ་བར་འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་དབང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ས་གཉིས་པའི་

བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། ཁ་ཅིག བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྣམ་གྲོལ་
ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་

757

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པམངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་
ཉིད་སྔ་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་
གང་ཞིག སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང༌། དེ་
ཆོས་ཅན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གང་ཞིགརྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པ་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་
ཉིད། དེ་གང་ཞིག་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པ་རྣམ་དག་
སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཞེས་གསུངས། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་

རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པ་མཐར་
ཐུག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིགཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གང་ཞིག་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་

ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་

758

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་
གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་སྔ་མའི་

ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་
མེད་སྒོམ་ལམ་གང་ཞིག སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན་སོང༌། དེ་ཆོས་ཅན། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་
བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེ་གང་ཞིག་རྟོགས་པ་མཐར་
ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ། གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་
གང་ཞིག སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་དེ། རྣམ་
དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། རེ་ཞིག རྟོགས་པ་མཐར་
ཐུག་གི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
སྔ་མའི་ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། འདོད་ན། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྔ་རོལ་ཏུ་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་

759

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པམེད་ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་
མེད་ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་

ཟེར་ན། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་

དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང༌། རྣམ་དག་སྒོམ་
ལམ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་གཉིས་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིགརང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཤར། རང་ཡུལ་
དུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཟག་མེད་ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་
ཉིད། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཤར། རང་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཞེས་ཟེར་ན། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་

760

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཅན། མཚན་ཉིད་སྔ་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་དང༌། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་འགལ་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་སྔ་མ་དེ་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཉེན་
པོའི་སྒྲུབ་པ་དང༌། སྤོང་བའི་སྒྲུབ་པ་འགལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། སྤོང་བའི་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉེན་པོའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་
སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས་གཉེན་པོའི་སྒྲུབ་པ་དང༌། སྤོང་བའི་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

761

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པརང་ལུགས་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་
ཉིད་དབྱེ་བ་ས་མཚམས་རྩོད་སྤོང་སོགས།

༈ རང་ལུགས་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་རྟོགས་པ་མཐར་
ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་དེ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་གང་ཞིག རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་

ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྒྲུབ་པ་
སྒོམ་ལམ་དང༌། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གཉིས་དོན་གཅིག་སྟེ། གསེར་
འཕྲེང་ལས། མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐོབ་བྱ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང༌། སྤང་བྱ་འཇོམས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དྲི་མ་སེལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ལྡོག་པ་ནས་བསྟན་པས་འདི་གཉིས་ངོ་

བོ་ཐ་དད་པར་མི་བསམ་མོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་
རིགས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ལྔ་དང༌། རྣམ་དག་སྒོམ་

762

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལམ་དགུ་ཡོད། ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་བའི་བར་ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་འགལ་བར་ཐལ། དང་པོ་དེ་ཡིན་ན་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་

དགོས། ཕྱི་མ་དེ་ཡིན་ན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་
པའི།།སངས་རྒྱས་སྐུ་ནི་དེ་ཐོབ་པ།།དེ་ནི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཡིན།།ཡེ་
ཤེས་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད།།ཞེས་དང༌། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
ཐུབ་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་ལེགས་བཞག་པ།།རྩ་བ་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ལ་བློ་གྲོས་བཞག །དྲན་རྒྱུ་རྟོག་པ་ཙམ་རིག་བརྟན་པ་དག །

མྱུར་དུ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་འགྲོ༌།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཆུ་མཚོ་སོགས་བཞིན་འདོད་པར་སོགས།། བློ་བུར་ཉོན་མོངས་དག་པ་ནི།།མདོར་ན་མི་རྟོག་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི།།ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད།།ཞེས་དང༌། རྒྱན་སྣང་
ལས། བློ་དང་ལྡན་པས་མི་རྟོགས་ཡེ་ཤེས་སྟོབས།། རྟག་ཏུ་ཀུན་ནས་
མཉམ་པར་སོང་བ་ཡིས།།དེ་ལས་བརྟེན་པའི་ཉེས་པའི་ཚངས་ཚིང་
དུག །དུག་སྨན་ཆེན་པོས་དུག་བཞིན་སེལ་བར་མཛད།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་
ཀྱི་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་

763

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པདང༌། མཉམ་གཞག་གི་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་

ལག་རྗེས་འཇོག་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང༌། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་འགལ་བར་ཐལ། གཙོ་བོར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་
ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དང༌། གཙོ་བོར་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་
འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ཡིན་ན།

ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་དགོས། ཕྱི་
མ་དེ་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་
ཅན། གཙོ་བོར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། གཙོ་བོར་མི་གནས་
པའི་མྱང་འདས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

764

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྔ།

༈ དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད།།ཅེས་པར་སྦྱོར་བ་ནི། སྒྲུབ་པ་
སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར།
འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར། གནས་སྐབས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་དང་
འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱོད་གོང་དུ་
བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དྲི་མས་དག་པ་ན་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་

སོགས་དྲི་མས་དག་མིན་སྐོར་ལ་དཔྱད་པ།

༈ འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས།།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག འབྲས་

765

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པབུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དྲི་མས་དག་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དྲི་མས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དྲི་མས་དག་པའི་

དག་པ་དང༌། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དྲི་མས་དག་པའི་དག་
པ་གཉིས། རང་མཚན་ལ་རྫས་ཐ་དད་མིན་ཞིང༌། སྤྱི་མཚན་ལ་ལྡོག་
པ་སོ་སོར་བཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་དྲི་མས་དག་པ་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དྲི་མས་དག་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་དྲི་མས་དག་པ་ན། དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡང་དྲི་མས་དག་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསལ་
བའི་དྲི་མས་དག་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་དྲི་མས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་
རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་དྲི་མས་དག་པའི་དག་

པ་དང༌། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསལ་
བའི་དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་གཉིས། རང་མཚན་ལ་རྫས་ཐ་དད་མ་
ཡིན་ཞིང༌། སྤྱི་མཚན་ལ་ལྡོག་པ་སོ་སོར་བཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་

766

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྱིས་བསལ་བའི་དྲི་མས་དག་པ་ན། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དྲི་མས་དག་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་དྲི་མས་
དག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་དག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྔར་གྱི་དག་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྡོག་པ་སོ་སོར་ཚད་མས་བཅད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་
སྟེ། དག་པ་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། གཟུགས་ཡིན་ན། དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
བུད། མཁས་པ་ཁ་ཅིག ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ན། ཁྱོད་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་གཟུགས་ཕུང་དེ་ཡང་རང་རྒྱུ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དྲི་མ་དེས་
དག་པའི་དག་པ་དང༌། ཁྱོད་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་གཟུགས་

ཕུང་དྲི་མ་དེས་དག་པའི་དག་པ་གཉིས། དག་བྱ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་
དབེན་པའི་དག་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འབྲས་བུ་

767

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པདག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་ཞེས་པའི་གཟུགས་དེ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཟུགས་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་ལས། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་

དེ་ནི། གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ། ཞེས་པའི་གཟུགས་དེ་ཡང་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱིའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་གཟུགས་ནས་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ནང་དུ་མ་འདུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྒྱུན་མཐའི་

བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པ་གང་ཞིགའདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཙ་བ་ཆེན་པོ་དང༌། དེའི་རྗེས་འབྲང་གི་མཁས་པ་རྣམས་ན་

རེ། འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དྲི་མ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དྲི་མ་བདེན་

768

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྲུབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དྲི་མ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་དག་པ་དག་གི་ཁྱད་པར་དེ་དོན་སྟེང་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་ཚད་མས་ཀྱང་བཅད་
དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འདིའི་དག་པ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་

བྱེད་རིགས། ཡང་ལོ་ཙ་བ་ཆེན་པོའི་རྗེས་འབྲང་གི་མཁས་པ་ཁ་ཅིགགཞུང་འདིས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་གཉིས་ཀ་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དག་ལྡན་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
རྣམ་པར་དག་པ་ན། འདིའི་དམིགས་པ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་
པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རེ་ཞིག་དང་པོ་ལ། གཞུང་འདིས་གློ་བུར་རྣམ་དག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་
པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་གཞུང་དེའི་བསྟན་དོན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྦྱོར་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་
བའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི།།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་དག་པ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་

དག་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་

སོགས་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་དག་པ་དེ་རང་བཞིན་རྣམ་

769

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པདག་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་

སོ་སོར་རྟགས་འགོག་དེ། དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་དེའི་
བསྟན་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འབྲས་བུ་

དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་དག་

པ་དེ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། མདོ་ལས།
གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་
དག་པ། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཟུགས་རྣམ་

པར་དག་པ། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དག་པ་དེ་
རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་དག་
གི་མདོ་དེས་སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ།།ལུགས་གཉིས་པ་མི་

འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་
སྦྱར་བའི་བཤད་པ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་

གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཡང་རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་དང༌། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་རང་

770

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་
གཉིས་དག་བྱ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་དབེན་པའི་དག་པ་རིགས་གཅིག་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གོང་དུ་དོན་གྱི་བཀག་ཟིན་ན་ཡང༌། སླར་ཡང༌།

སྐྱོན་བརྗོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་
སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ན། དེའི་ཡུལ་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེས་དག་པ་ན། དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡང་
དེས་དག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་
དག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་དག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

771

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པརང་ལུགས་ཡུལ་ཅན་དྲི་མས་དག་པ་ན་དེའི་ཡུལ་དྲི་མས་དག་པའི་

དོན་དང་དེ་ལ་རྩོད་སྤོང་སོགས།

༈ རང་ལུགས་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ལྡན་
གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཐག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་
མས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པའི་དག་པ་དང༌། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་
གཟུགས་སོགས་ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མས་རྣམ་
པར་དག་པའི་དག་པ་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང༌། རིགས་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྩོད་པ་སྤོང་པ་ལ་ཁ་ཅིག རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུད་ལྡན་

772

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་བོ།། གཞན་ཡང༌། རྣམ་མཁྱེན་
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་གློ་བུར་
རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་རྗེའི་དོགས་པའོ།།ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་
བོ།། ཁ་ཅིག ཊཱིཀའི་དགོངས་པར་བྱས་ནས། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ན། ཁྱོད་
ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་
གི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་དང༌། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་རང་གི་ངོ་
སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་གཉིས་དག་བྱ་ཅིག་ཉིད་ཀྱིས་
དབེན་པའི་དག་པ་རིགས་ཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ས་བརྒྱད་
པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མ་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་
འཐད་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ན། དེའི་ཡུལ་དེ་ཡང་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་དེའི་

773

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཡུལ་གཉིས་ཀ་ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་
དག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་

ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བྲལ་བ་གང་ཞིག གང་
ཟག་གི་བདག་དང་ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་

པ་མེད་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་
ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་
དག དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མ་མེད་ཟེར་ན། རེ་ཞིག་ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་

གྲོལ་ལམ་དེས་ཁྱོད་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲིབ་པ་གང་ཞིག ས་
བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་མ་དག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང༌། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་

པ་སྤོང་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་སོང༌། འདོད་ན། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་

མེད་ལམ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཡིན་པར་

774

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་མཐའི་བར་

ཆད་མེད་ལམ་དེ་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞིག རང་གི་ངོ་

སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ངོ་

སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པས་དག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་
གང་ཞིག ཁྱོད་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དངོས་འགལ་ཞེ་ན། དངོས་འགལ་ལ་མི་འགྲོ་སྟེ། གོང་དུ་ས་བརྒྱད་
པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་
ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་འདི་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པའི་
ཚེ། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་
ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྣམ་
གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པས་ཁྱབ་ཞེས་
སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤང་བྱ་ཡིན་

པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་དེས་ཁྱོད་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ།།

775

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དགསོགས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ།

༈ ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི།།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉན་

ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རྣམ་དག་ཡིན་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་
བདེན་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་

དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་
ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤང་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྲལ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་

776

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་གཉིས་

མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་
སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྲལ་བ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་མཚན་
ཉིད། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མ་ལུས་པར་
སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྲལ་བ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་གི་མཚན་ཉིད། ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་བྱང་

སེམས་ཀྱི་བྲལ་བ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་མཚན་ཉིད། སྒྲིབ་

གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྲལ་བ་དེ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་དག་
ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ན་ཡང་ཉན་

ཐོས་ཀྱི་མྱང་འདས་ཡིན་དགོས། རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ན་ཡང་

རང་རྒྱལ་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ན། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་བྲལ་བ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མྱང་འདས་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། ཕྱི་མ་བུད། རྩ་རྟགས་གཉིས་

777

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པཔ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྲལ་བ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་རང་རྒྱལ་

གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་
འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་འགོག་
བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་བའི་

རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་
པ་སྤང་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་

སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་ཟིན།

འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་

སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་པ་མེད་པར་
ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་

རིགས་པ་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་

པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རོང་

778

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཊིཀ་པ་ན་རེ། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་མཚན་ཉིད། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་དེའི་མཚན་ཉིད། ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་

རིགས་པ་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ། བྱང་སེམས་
ཀྱི་དེའི་མཚན་ཉིད། སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ན། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ན་ཉོན་སྒྲིབ་

སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་
དག་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཡིན་དགོས། རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ན་ཡང་

དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན།

གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་

གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་
སྤངས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། ཕྱི་མ་བུད། རྩ་བར་འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་དག་མེད་པར་ཐལ་ལོ།།འདོད་ན་སླ། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་

779

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པརྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་

པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་
གྲུབ་ན། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་

རིགས་པར་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། མཚན་ཉིད་དེ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་དག་ཡིན་ན་
འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བུད། བྱས་པ་ལ་ཁོ་
ན་རེ། དེ་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྣམ་དག་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། རྣམ་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་
ཁྱབ་མཚམས་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན་
སྒྲུབ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུན་

780

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སླ།

རང་ལུགས་རྣམ་དག་བཞིའི་མཚན་ཉིད་དང་ས་མཚམས་དེ་ལ་རྩོད་
སྤོང་སོགས།

༈ གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ། བཞི་ལས། དང་པོ་
ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་ལ་མཚན་ཉིད། ས་མཚམས་གཉིས། དང་

པོ་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྲལ་བ་
དེའོ།།གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པ་ནི། རང་རྒྱལ་

གྱི་རྣམ་དག་ལ་མཚན་ཉིད་དང༌། ས་མཚམས་གཉིས། དང་པོ་ནི།

རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྲལ་བ་
དེའོ།།གཉིས་པ་ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་དེའི་མི་སློབ་ལམ་

781

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པགྱི་བར་ན་ཡོད། གསུམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ལ་སྔར་ལྟར་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞེས་སོགས་འདྲ་བ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྲལ་བ་དེའོ།།གཉིས་པ་ནི། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།
བཞི་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ལ་མཚན་ཉིད་དང༌། ས་མཚམས་
གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་རྣམས་འདྲ་བ་ལ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྲལ་བ་དེའོ།།གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་
ནར་ཡོད། གསུམ་པ་ལ་ཁ་ཅིག རྣམ་དག་ཡིན་ན་གློ་བུར་རྣམ་དག་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ།།རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་ན། རྣམ་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
རྣམ་དག་ཡིན་ན་གློ་བུར་རྣམ་དག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་
དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་
ན། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན།

782

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁྱོད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་ས་མཚམས་མི་འཐད་

པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་

སེམས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ། དེའི་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་
སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་
འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སླ། འདོད་ན། ཁྱོད་རང་ཐོབ་
བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་བསྒོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་བདེན་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ།།འདོད་ན། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ།།འདོད་ན། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་

783

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པའཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ།།འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
འགོག་བདེན་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་ན། བྱང་

སེམས་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་བདེན་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།།

རྣམ་དག་ཙམ་དང་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བའི་ཁྱད་པར་སོགས་ལ་
དཔྱད་པ།

༈ ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིས།།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རྣམ་དག་དེ་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་པ་དང༌། ཉན་རང་གི་རྣམ་དག་

རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་སོགས་

784

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དགུས་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་
ནུས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་

སོགས་དགུས་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་
བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་དང་ས་གཉིས་པའི་སྒོམ་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་དོན་གཅིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་
ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང༌། ས་བཅུ་པའི་སྒོམ་ལམ་དོན་གཅིག་ཟེར་
ན། ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ས་གཉིས་
པའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པ་
གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་བུད། དང་པོ་མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ས་བཅུ་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཀུན་བཏུས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམས་ནི་ས་བཅུ་རྣམས་

སུ་སྒོམ་ལམ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོའི་ལམ་བསྒོམ་ཀྱིས་
ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པ་དང༌།
འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བས་ན། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་

785

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གཉིས་པམཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་བ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་

སོགས་པ་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུར་བརྗོད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་

ལས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཀུན་ཏུ་འོད་ཐོབ་པའི་བར་འདི་

དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཆོག་གི་དོན་ལ་སོགས་པ་སོ་
སོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ།།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན་སླ། ཁོ་ན་རེ། ས་དང་པོའི་སྒོམ་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་སླ། འདོད་ན། ས་གཉིས་པའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
དེས། བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་སྤངས་པར་ཐལ། དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་སླ། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ས་བཅུ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
དེས་བདེན་འཛིན་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་སྤངས་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

786

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་

ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

༈ སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཚན་གྱི་གསུང་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་སོ།།

ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་སྙིང་པོའི་དཀའ་བའི་གནད།།ལུང་རིག་

ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ་མ་ནོར་བར།།གསལ་མཛད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དེའི་བཞེད་སྲོལ།། བརྒྱུད་འཛིན་དང་བཅས་བསྐལ་བརྒྱར་དར་རྒྱས་ཤོག།།།

787

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

༄༅། །རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་ཟིན་
བྲིས་སུ་བཀོད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་
བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་གསུམ་པའི་
མཐའ་དཔྱོད་བཞུགས་སོ།།

སྐབས་གསུམ་པ།

ལམ་ཤེས་རྗེས་སུ་གཞི་ཤེས་འཆད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན།

༈ གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་ལམ་ལེགས་
པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་བཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཞི་ཤེས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།
སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པས་བསྡུས་པའི་

བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་མ་ཐོབ་པར་

788

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ལམ་ཤེས་མི་འཐོབ་
པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཁས་པའི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཁག་ལ་

དོགས་པ་གཅོད་པ།

༈ གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག གཞི་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉི་ཚེ་བའི་མཁྱེན་
པ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསྒྲུབ་
ཟིན། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཉན་
ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་

789

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེས། འདུས་བྱས་
མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བྱང་འཕགས་
ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་

བློ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་སླ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཡེ་

ཤེས་གང་ཞིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ། གཞི་ཤེས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྩ་བར་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་གཉིས་སྟོང་སྒོམ་

790

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོགས་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོགས་པ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་
གིས་ལྷག་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འཕྲོས་དོན་ཉན་བྱང་འཕགས་པས་བདག་མེད་གཉིས་སྟོང་བསྒོམ་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་མིན་སོགས་ཀྱི་སྐོར།

༈ ཁ་ཅིག ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་

ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ།
གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། དེ་བྱང་

791

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

སེམས་མཐོང་ལམ་པས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་
བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་སྒོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་གཙོ་བོར་སྒོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་གཞི་བདག་མེད་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
གཙོ་བོར་སྒོམ་པར་ཐལ། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་
གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་གཅིག་གཞི་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་
སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱེད་པར་ཐལ། དེས་དེའི་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་
བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་བ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་
གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་གཞན་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་

792

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
རིགས་ཅན་ཁོ་ན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལས་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ཅི་ཡོད། གཞན་ཡང༌། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་
སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་
ཐལ། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་
དུ་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་

ཕྱིར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དེའི་ཕྱིར་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་བྱའི་
གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་གཞན་དོན་དུ་གཙོ་བོར་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ལམ་ཡིན་

པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པ་ཡིན་ན་གཞན་དོན་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། མཚན་
ཉིད་དེ་ལྟར་འཇོག་པ་དང༌། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་

793

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་
ན་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་

དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་
གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་

བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པས་གཙོ་བོར་སྒོམ་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་ཉན་ཐོས་མཐོང་
ལམ་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་
པས་གཙོ་བོར་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་
གཙོ་བོར་སྒོམ་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་

ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་

794

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་དེས་
གཙོ་བོར་རང་དོན་དུ་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཙོ་བོར་རང་དོན་དུ་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པར་ཐལ། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་
དེས་གཙོ་བོར་རང་དོན་དུ་སྟོང་ཉིད་སྒོམ། རང་དོན་དུ་གཙོ་བོར་སྟོང་
ཉིད་མི་སྒོམ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་དེས་རང་དོན་དུ་གཙོ་བོར་སྟོང་ཉིད་

སྒོམ་པར་ཐལ། དེས་ཁོ་རང་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་
སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་
མཐོང་ལམ་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་བསྒོམ་པར་བྱ་
བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་གྱི་
ཕྲེང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་་པ་དང༌། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་གང་རུང༌། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་
ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

795

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་མི་མཐུན་

ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཀ་

ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། སྔ་མ་དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཡིན། ཕྱི་མ་དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིགཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔ་མ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། ལམ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

796

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཟེར་ན། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་
གྱིས་བཅིངས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་
པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་
པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག འདོད་ན། ཉན་ཐོས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་
པ་ཡིན་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།

དེ་ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་
གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་
འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐེག་དམན་སློབ་པ་འཕགས་
པ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་བར་ཐལ།

ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འཕགས་

797

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན། ལམ་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན། རྣམ་
མཁྱེན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་རྣམས་སླ།

ཁ་ཅིག་གཞི་ཤེས་དབྱེ་བ་འཇོག་ཚུལ་སོགས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

༈ ཁ་ཅིག གཞི་ཤེས་ལ་དབྱེ་ན། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་དང༌།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད་ཟེར་ན། མི་མཐུན་

གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་དང༌། །ཞེས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བྱང་

798

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་
གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ལ་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་
ཤེས་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཞེས་པའི་གཉེན་པོ་དེ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་རིགས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཞེས་པའི་མི་མཐུན་པ་

དེ་བདེན་འཛིན་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། མཚན་
འཛིན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། གཉེན་པོའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་
མཚན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིགཐེག་དམན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་མི་མཐུན་

ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་

ཁྱབ་ཅེས་གསུང༌། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་
གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་

799

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞི་ལམ་

བདེན་གྲུབ་ཏུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་
ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་བའི་དོན་ཡང༌། གཞི་དང་

ལམ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་པ་ན་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལས་
མི་འདའ་བའི་དོན་ཏེ། སྔར་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཐོས་བསམ་གྱིས་
ཀྱང༌། གཏན་ལ་མ་ཕབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འདིའི་ལན་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

800

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་

ཤེས་ངོས་གཟུང་སོགས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

༈ ཁ་ཅིག མི་འཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་སྐབས་གསུམ་
པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཟེར་
ན། སྐབས་གསུམ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་པའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐེག་
དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱར་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་དེ། སྐབས་གསུམ་པས་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་གསུམ་པས་གཞི་ཤེས་
མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགུ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་

801

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྐབས་གསུམ་པའི་

དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། གཉེན་
པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། གཞི་ཤེས་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།། སྐབས་གསུམ་པས་གཞི་ཤེས་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་དངོས་ཀྱིས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་

སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཟེར་ན། མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུན་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་

སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས། སྒོམ་པའི་

ལམ་ནི་མ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་བར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཡོད་བར་ཐལ་ལོ།།

802

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རང་ལུགས་སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་གཞི་ཤེས་ངོས་གཟུང་བའི་སྒོ་ནས་བདག་མེད་གོམས་པ་ལྷུར་
ལེན་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པའི་དོན་བཤད་པ།

༈ རང་ལུགས་ནི། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་

སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། མི་
རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིའི་ལན་མཁས་པ་ཁ་ཅིག ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་ལ་མ་ཁྱབ་
སྟེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ཕྱི་མ་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་

ཀྱིས་བཀར་བའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལམ་སྒྲོན་གྱི་ཊཱི་ཀར་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་མི་རྟག་

803

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་མི་སྒོམ་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཊཱིཀ་ལས། དེ་ཡང་མཐོང་
ལམ་མན་ཆད་དུ་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱིས་ཀྱང་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་རང་
མཚན་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་ན་གཞན་དོན་ལྟ་ཞོག རང་དོན་ཡང་མི་ནུས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་དཔལ་ལེགས་པར་གཞོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ས་ལས། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལས་འབུམ་འགྱུར་གྱིས་ཀྱང་སྐྱོ་བར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་ལམ་ཊཱིཀ་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། ཕྱི་མ་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་
བཀར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་
འདིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་བསྟན་ཀྱང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་
ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་མ་
བསྟན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་

སེམས་ཚོགས་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྒོམ་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་

804

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐོབ་ནས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱིས་མི་སྒོམ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པས་མི་རྟག་

སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒོམ་པར་ཐལ།
དེས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་དེ་གོམས་པ་ལྷུན་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་ཞེས་པའི་དོན། ལམ་དེ་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོས་སྒོམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལམ་དེ་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོས་སྒོམ་ན་ལམ་དེ་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒོམ་མི་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག བཤད་མ་ཐག་པའི་ལམ་ཊཱིཀ་གི་དོན་མ་གོ་བ་ལ་བརྟེན་
ནས། བྱང་སེམས་ཚོགས་སྦྱོར་བས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱེད། ཅེས་ཟེར། འོ་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ལས་དབང་པོ་རྟུལ་བར་ཐལ། དེས་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་དུ་མར་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བ་ལ་འབད་
ཀྱང༌། མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་མ་སྤངས།

805

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

བརྩོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་འབར་པའི་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པས་ཚེ་
གསུམ་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །

རང་ལུགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་མཚམས་དེ་ལ་རྩོད་
སྤོང་སོགས་ཀྱི་སྐོར།

༈ རང་ལུགས་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟིན་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་

པ་དེ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་བསྡུ་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང༌། མི་འཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས། ས་མཚམས་ནི། འཕགས་པའི་

གང་ཟག་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ།

806

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་པ་མེད་པར་
ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་

དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབུད། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་ནོ།།

ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་གནས་མིན་

སོགས་དང་དེ་འགོག་བྱེད།

༈ ཚུལ་རོལ་ཕ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་བཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་
ཅན། སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། སྲིད་མཐའ་འགོག་པར་ནུས་པའི་

807

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། ཞི་མཐའ་འགོག་པར་
ནུས་པའི་སྙིང་རྗེས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་དོན་དམ་པར་མི་གནས་ཏེ།
སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་
པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བ་
ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག འདིའི་སྦྱོར་བ་ལ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན།
སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། སྲིད་མཐའ་འགོག་པར་ནུས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། ཞི་
མཐའ་འགོག་པར་ནུས་པའི་སྙིང་རྗེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་ཞི་གཉིས་

ཀྱི་བར་ན་མི་གནས་ཏེ། སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་
ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྒྱུད་གྱི་ཡིད་ཀྱི་

808

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་པར་ཐལ། སྲིད་

མཐའ་འགོག་པར་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་མཐའ་ལ་

གནས་པར་ཐལ། ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་
སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་
གནས་པར་ཐལ། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རིགས་མཐུན་

གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་ལེན་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཟེར། རང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནི། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ།

གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེས་སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་
དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེས་སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ།
གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེས་སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སློབ་ལམ་ན་བློ་

809

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་པར་ཐལ།
སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ན་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མངོན་
སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་

མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིགཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ།

810

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱད་
པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས། ཞི་མཐའ་ལ་མི་

གནས། སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པའི་ཡེ་

ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། སྲིད་

མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཞི་
མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་དོན་དམ་པར་མི་
གནས་ཏེ། སྲིད་ཞི་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང༌། རེ་ཤིག་དཔྱད་ན། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་
ཕྱིན་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་
པའི་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་བར་འདོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།

811

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

ལམ་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ། མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ལག་
རྗེས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བཞག་ན། ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མི་འཐད་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་ཡིན། འབྲས་བུ་

ཤེར་ཕྱིན་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་
འཐད་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐབས་
གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་
ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་
དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་ རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་
བཤད་པ་མི་འཐད་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

812

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་འདིར་བསྟན་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་

འཇོག་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

༈ གཉིས་པ་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག ལམ་ཤེས་གང་ཞིགའདིར་བསྟན་སྲིད་མཐའ་འགོག་པར་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་

པ་དེ་ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

ལམ་ཤེས་གང་ཞིག འདིར་བསྟན་ཞི་མཐའ་འགོག་པར་ནུས་པའི་
སྙིང་རྗེས་ཟིན་པ་དེ། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུང༌། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་

དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་

མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་

813

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་

འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ་

ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིགཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
མཁྱེན་པ་དེ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
པའི་མཁྱེན་པ་དེ། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་འཕགས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་གཉིས་སྟོང་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པ་གང་ཞིག་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་

གནས་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟོགས་

814

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག གཞི་ཤེས་ལ་ཤེས་པས་སྲིད་
ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་དང༌། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་

གཞི་ཤེས་གཉིས་ཡོད་ཅེས་ཟེར། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ། གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་

གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་

གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་
ཚད་མེད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་
པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྙིང་རྗེ་ཚད་
མེད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཐེག་དམན་གྱི་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
འདིར་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་
ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་

815

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག གཞི་ཀུན་རྫོབ་
ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་

ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱམས་པའི་གསུང་རབ་ལས་
མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། མི་འཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་
པར་ཐལ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་གང་ཞིག གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། རྩེ་
སྦྱོར་གང་ཞིག བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
གཞན་ཡང༌། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང༌། ཞེས་པའི་གཞུང་
འདིས་ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་

816

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་
མི་གནས་དང༌། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་
པའི་གཞི་ཤེས་དེ་ལྟར་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟིན། གཞན་ཡང༌། ཤེས་
པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང༌། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཤེས་པས་
སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་
བསྟན་པར་ཐལ། དེས་ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལམ་ཤེས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གཉེན་པོ་
ཕྱོགས་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་
ལམ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་དང་གཞི་

ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་
པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

817

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

ཁ་ཅིག་འདོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པོའི་
སྲིད་ཞིའི་མཐའ་སོགས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

༈ འོ་ན། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་དེ་གང་ཞེ་ན། སྲིད་མཐའ་ཞེས་པའི་
སྒྲ་འཇུག་པའི་གཞི་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་གྱིས་སྲིད་པར་སྐྱེ་
བ་ལེན་པའི་ཆ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ། དེ་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་དང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆ་བདེན་གྲུབ་དེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང༌། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་

འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་བྱེད་པའི་ཆ་དེ། བྱང་
སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན། དེ་ནི་དངོས་པོར་
དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན། ཞི་མཐའ་ཞེས་པའི་
སྒྲ་འཇུག་པའི་གཞི་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་

818

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཆད་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་དེ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་དང༌། དེ་ནི་སྙིང་རྗེས་ཕ་རོལ་ཀྱི་མཐའ་
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་

འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཆད་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་བདེན་གྲུབ་དེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་དང༌། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་
གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཆད་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་
ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་བྱར་བྱེད་པའི་ཆ་དེ། བྱང་སེམས་ལམ་ལ་
ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར། འདི་ཆེས་མི་འཐད་

དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལ་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་
ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
དོར་བྱར་བྱེད་པའི་ཆ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལམ་ཊཱིཀ་ལས།

མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱིས་ཀྱང་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་
རང་མཚན་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་ན་གཞན་དོན་ལྟ་ཞོག རང་དོན་ཡང་ཇི་

819

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ནུས་པས། སྐབས་འདིར་ཉོན་མོངས་པའི་དཔལ་

ལེགས་པར་གཞོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང༌། བྱང་ས་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འབུམ་འགྱུར་གྱིས་ཀྱང་སྐྱོ་བར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། གསལ་བ་སོང༌། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨོས་པ་
ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་
པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྲིད་མཐའ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང༌། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཞི་
མཐའ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་བྱེད་རིགས་པ་
གང་ཞིག བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་

སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་སོ། །
གཞན་ཡང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་བྱང་
སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་ཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་བྱེད་པའི་

ཆ་དེ། བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་

820

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པོར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག དེའི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་སྲིད་མཐའ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་ ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལ་སོགས་པ་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མེད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བློ་གཟུ་བོར་ཞོག་ལ་ལྟོས་ཤིགཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་འདིས། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་

གནས་ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པས་ཁྱབ་
པར་སྨྲ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཉན་ཐོས་སྒོམ་ལམ་པ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞི་གང་རུང་གི་མཐའ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག ཀུན་

རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
ཐེག་དམན་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྲིད་དང་ཞི་བར་ལྟུང་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཊཱིཀྐ་ལ་གཟིགས་

ཤིག ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་དམན་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚེ་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་

821

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་
པའི་འཁོར་བ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན། དེ་ལ་
གནས་པ་དེ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་
ཡིན་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འཁོར་བ་ལ་གནས་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞི་

གང་རུང་གི་མཐའ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་

མཐའ་ལ་མ་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་སློབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འཁོར་བ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང༌།

མྱང་འདས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་
པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་

ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་དང༌། མྱང་འདས་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

822

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་

སྲིད་མཐའ་དང༌། མྱང་འདས་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་

མཐའ་ཡིན་བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། དོན་
དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཅིག་ཤོས་ལ་རིགས་འགྲེ་ཞེས་
གསུང༌། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་བློ་རྟག་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་ཡོད་མཐའ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། ཁོ་ན་རེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་

གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་

མཐའ་དང༌། མྱང་འདས་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པ་དེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་
པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་
ཞིའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་

823

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་བདེན་གྲུབ་ལ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང༌། མྱང་

འདས་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ལ་
དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་ལ་དམིགས་པར་ཐལ།

བདེན་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཞེས་པའི་དམིགས་མེད་དེ་
བདེན་མེད་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཊཱིཀ་ཆེན་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་མཚན་འཛིན་གྱིས་གཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་བདག་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། མཁས་
པ་ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་ཀྱང༌།
སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས། ཞེས་གསུང༌།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྲིད་མཐའ་

ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་
གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་
ཀྱི་ཤེས་རབ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་

824

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
མཁྱེན་པ་དེ་ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་

འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
མངོན་རྟོགས་སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། །མྱང་འདས་དེ་སྲིད་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་སྲིད་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཞི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞི་མཐའི་མཚན་གཞི་གཅིག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། སྲིད་མཐའ་ལ་

གནས་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་
བའི་ཕྱི་མཐའ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག དེ་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། འཁོར་བ་ལ་མཐའ་མེད་པར་
ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ། ཚིག་ཙམ་ལ་རྩོད་
ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་

825

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འཁོར་བའི་
མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འཁོར་
བའི་ཕྱི་མཐའ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འཁོར་
བའི་ཕྱི་མཐའ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་མེད་
པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་མཚུངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་འཁོར་བ་དེ་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡིན་པར་

ཐལ། འཁོར་བའི་མཐའ་ཡོད་པ་གང་ཞིག མྱང་འདས་འཁོར་བའི་
མཐའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས། འདོད་ན། མྱང་འདས་དེ་
མྱང་འདས་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མྱང་འདས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ན། འཁོར་བ་ཡིན་ན་འཁོར་བའི་མཐའ་མ་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།

མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མྱང་
འདས་ཡིན་ན་མྱང་འདས་ཀྱི་མཐའ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་

826

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྒྱུན་རིང་པོར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་
སྲིད་མཐའ་ཡིན། དེ་ཡང་འགྲེལ་པར། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུ་རོལ་གྱི་
མཐའ་འཁོར་བ་དང༌། ཞེས་པས་བསྟན། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་ཞེན་པ་ཡང་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་
ཡིན། དེ་ནི་འགྲེལ་པར། དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་
ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། སྲིད་པར་

སྐྱེ་བ་ཆད་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་
ཞི་མཐའ་ཡིན། དེ་ནི་འགྲེལ་པར། སྙིང་རྗེས་ཕ་རོལ་གྱི་མཐའ་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་སྟེ། ཞེས་པས་བསྟན། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཙམ་གྱི་
མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དེ་ཡང་
སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཞི་མཐའ་ཡིན། དེ་ནི་འགྲེལ་པར། དངོས་པོ་
མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་པ་
ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།། ཞེས་པས་བསྟན། ཞེས་གསུངས། དེ་རྣམས་ལ་དཔྱད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་
སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་

དོར་བྱར་ཞེན་པ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།

827

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

འཁོར་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཚུ་
རོལ་གྱི་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ཚུ་རོལ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ལྟོས་ཏེ། ཚུར་ངོས་ན་ཡོད་ཀྱི་འཁོར་བ་ཆད་པའི་ཕར་ངོས་ན་མེད་པའི་དོན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། དེས་འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཕ་རོལ་གྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་

པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་

རྒྱུན་རིང་པོར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐབས་འདིར་

བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུ་རོལ་ཐ་མལ་པ་དེ་ཁྱོད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་ཞེན་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་
ཞེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་དེ་རང་ལམ་དུ་སྲིད་མཐའ་འགོག་པར་ནུས་པའི་

828

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཤེས་རབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྲིད་མཐའ་འགོག་ནུས་ཀྱི་ཤེས་རབ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྲིད་མཐའ་

འགོག་ནུས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྲིད་མཐའ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྲིད་མཐའ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་གང་

ཟག་མེད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་ཀྱང་དེ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་སྲིད་མཐའ་

སྤངས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྲིད་མཐའ་ལ་
མི་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །རྩ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱང་

འཕགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འཁོར་བ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྲིད་མཐའ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་བའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་སོ། །

829

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

རང་ལུགས་འདིར་བསྟན་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ཀུན་

རྫོབ་དང་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ངོས་གཟུང་སོགས་
ཀྱི་སྐོར།

༈ རང་ལུགས་ནི། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་

འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
མངོན་རྟོགས་དེ་ཤེས་པས་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལྟ་བུ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་
པའི་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། སྙིང་རྗེས་ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་

ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འཁོར་བ་དེ། འདིར་བསྟན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན། དེས་

830

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཕངས་པའི་འཁོར་བ་ལ་གནས་པ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀུན་
རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་པས་བསྟན། དམན་པའི་མྱང་འདས་འདིར་བསྟན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་
པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན། དེ་ལ་གནས་པ་དེ་སྐབས་འདིར་ཀུན་རྫོབ་ལ་
ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སྙིང་རྗེས་ཕ་
རོལ་གྱི་མཐའ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆད་པའི་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། ཅེས་པས་བསྟན། འཁོར་བ་བདེན་པར་གྲུབ་པ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན། འཁོར་བ་ལ་དོར་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་
སྐབས་འདིར་བསྟན་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་
པའི་དོན་ཡིན། དེ་ནི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལ་
གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། དམན་པའི་
མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་བྱར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ།
སྐབས་འདིར་བསྟན་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན། དམན་
པའི་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དེ།
སྐབས་འདིར་བསྟན་དོན་དམ་ལ་སྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་

དོན་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡང་ལམ་ཊཱིཀ་ལས། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་ཀུན་རྫོབ་
ལ་ལྟོས་པ་དང་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་དེ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

831

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

ལས་ཉོན་གྱིས་དབང་གིས་སྲིད་པར་ཉིང་འཚམས་སྦྱར་བ་དེ། སྲིད་
པའི་མཐར་ལྟུང་བ་ཞེས་བྱ་ལ། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཙམ་ལས་ཐོབ་
པའི་མྱང་འདས་ཞི་མཐའ་དང༌། དེ་ཐོབ་པ་ཞི་བའི་མཐར་ལྟུང་བ་ཞེས་
བྱའོ། །སྲིད་མཐའ་དེ་གཉིས་རིགས་ཅན་གསུམ་གས་འགོག་ལ། ཞི་
མཐའ་དེ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབའ་ཞིག་གིས་སྤོང་སྟེ།
སྲིད་མཐའ་སྔ་མ་བཀག་ནས་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་

སྐྱེ་བ་བླང་སྟེ་མྱང་འདས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་
པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྟུང་བ་ན། སྲིད་ཞིའི་དོར་བྱ་དང་བླང་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་ཉིད་

རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་ལ། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་
པའི་སྲིད་མཐར་མ་ལྷུངས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐར་

ལྷུང་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ། གཞི་
ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ།

མཚན་ཉིད་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་
ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་ན། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་མེད་པར་ཐལ། དེ་

832

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གང་ཟག་
གི་བདག་འཛིན་མེད་པར་ཐལ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་དེས་དེ་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་སླར་ཡང་མི་སྐྱེ་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་དེ་ལྟར་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་
པར་ཐལ། དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ལ་
གནོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡི་གནོད་བྱེད་ནི། བདག་

མེད་མཐོང་བས་འགག་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འཁོར་བ་ལ་གནས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་

བསྟན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གང་རུང་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག ཀུན་རྫོབ་
ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་

833

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་
དམན་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་
གྱི་ཉན་ཐོས་སློབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལྷག་བཅས་
མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལྷག་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཞི་མཐའ་ལ་གནས་པར་
ཐལ། དམན་པའི་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
འདོད་ན། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་ལ་

གནས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་
ཁྱབ། དེས་ན་ཆད་པའི་མྱང་འདས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་
ཡིན་ཀྱང༌། དམན་པའི་མྱང་འདས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་
མིན་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་དེ་ཆད་པའི་མྱང་འདས་ལ་གནས་

པར་ཐལ། དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་
ལམ་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀ་རྒྱུན་ཆད་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཊཱིཀྐ་ལས། ཆད་མཐའ་ཡང་ལས་ཉོན་
གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཆད་པར་མ་ཟད་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་
དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཆད་པས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པར་ལྟོས་ཤིག ཁོ་ན་རེ། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཉན་ཐོས་སྒོམ་ལམ་པ་

834

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ།

ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འཁོར་བ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟག་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཊཱིཀྐ་ལས། རྟག་
མཐའ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རྒྱུན་རིང་པོར་ཉིང་འཚམས་
སྦྱར་ནས་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་རྟག་དངོས་ཀྱི་མཐའ་ནི་མ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྟག་མཐའི་སྒྲ་བཤད་ཙམ་སྟོན་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བ་བདེན་
གྲུབ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

མེད་པའི་ཕྱིར། མྱང་འདས་བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་
པའི་ཞི་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འཁོར་བ་
བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། ཡོད་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་

མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་མེད་པའི་

835

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་

མཐའ་དང༌། མྱང་འདས་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལ་
གནས་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

རང་ལུགས་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས་གཏན་ལ་འབེབས་པ།

༈ དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྒོམ་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་
ཡུལ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག སྙིང་རྗེ་
ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་
ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་

836

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཁས་
པའི་བཞེད་པ་ཁག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་
གྱིས་བཅིངས་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། དེ་གང་ཞིག སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་
ཅན། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་མྱོང་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་

837

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་
གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་

བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་

ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་

རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག གཞི་ཤེས་གང་ཞིག འབྲས་ཡུམ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་

མཁས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་

ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག འབྲས་ཡུམ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་

མཁས་ལ་ཞུགས་བ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། ཟེར་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་འབྲས་ཡུམ་ལ་
ཐབས་མཁས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོས་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ། །རྣམ་འདྲེན་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ།

838

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་བོ་སླ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་
ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག གཞི་ཤེས་གང་ཞིག སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་
གྱིས་བཅིངས་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་

ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་
དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་
བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་

མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་ཡོད། སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གཉིས་བ་སླ། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་

839

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་
འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། སྟོང་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་
དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་
བྱ་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དང་རྩོད་སྤོང་སོགས།

༈ རང་ལུགས་ནི། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་
བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་

གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དེ།
འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དང་པོའི་ས་

འཚམས། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་མི་སློབ་

840

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པའི་ས་འཚམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། དང་པོ་དང་མི་མཐུན་

ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག གཉིས་པ་དང་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་
གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་
ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
ཆོས་ཅན། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། དེ་གཞི་ཤེས་གང་
ཞིག འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། རྩ་བར་

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཁ་
མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་
ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མ་ཁྱབ་འཚམས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བུད། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཚོགས་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་

841

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་
ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཡོད་པ་འབུད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དང་དེ་
སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ།

༈ གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག ཐབས་

ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

842

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་

ཉིད་མཁས་པའི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་ཁག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

༈ གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག གཞི་ཤེས་གང་ཞིག་མཚན་འཛིན་
གྱིས་བཅིངས་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་
གང་ཞིག མཚན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་
གཉིས་པ་ལ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་

843

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིགགཞི་ཤེས་གང་ཞིག ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བྲལ་བ། མི་

འཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག ཐབས་

ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་
ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་
པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ།། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། ཐེན་ཆེན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་

844

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆེན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་
ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་
པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་
བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་
པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་
ལ་ཉེ་བའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག གཞི་ཤེས་གང་ཞིག བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་དེ། མི་འཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་
གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཟིན་པ་དེ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་
ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱི་མ་གོང་དུ་བཀག་ཟིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐེག་
ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་

845

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་འཕགས་
པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་དང་རྩོད་སྤོང་སོགས།

༈ རང་ལུགས་ནི། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག ཐབས་ཤེས་ཁྱད་
པར་ཅན་དང་བྲལ་བ་དེ། མི་འཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད༌། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཕགས་
པའི་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པ་

དེ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྩོད་པ་སྤོང་པ་ལ་
ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐེག་ཆེན་
ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མི་
འཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐབས་

846

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། སྐྱོན་དེ་སྤོང་དཀའ་བ། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག ཐབས་ཤེས་ཁྱད་
པར་ཅན་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ། མི་འཐུན་

ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཅིག་ཤོས་དེ་སྔར་ལྟར་འཇོགགཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དངོས།

༈ སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་མེད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་ནི། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན།
གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིགཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

847

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

མཐའ་དཔྱད་པ།

༈ མཐའ་དཔྱོད་ནི་གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང༌།

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འདིར་བསྟན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ།

༈ གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞི་

ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་
བ་སོགས་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

848

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འདིར་བསྟན་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་མཁས་པའི་བཞེད་པ་
མི་འདྲ་ཁག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

༈ གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག གཞི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་
ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་

མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་

ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་གཞི་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་

849

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་
པོར་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་

ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག གཞི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་
པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་གང་རུང་གི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་སེམས་

དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་

མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་
གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། སྐབས་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་བཤད་
པ་ནི། གང་གིས་ཟིན་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གཞི་ཤེས་
སྦྱོར་བའི་མཚོན་བྱེད་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་

850

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བྱའོ།། ཞེས་གསུངས། ཁ་ཅིག གཞི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་
ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་གང་རུང་གི་གཉེན་པོར་སྒོམ་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་

མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་
པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

851

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

རང་ལུགས་འདིར་བསྟན་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ས་མཚམས་
དང་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་སོགས།

༈ རང་ལུགས་ནི། གཞི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་
དང་ཁྱད་པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་སྡོད་
ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་གང་རུང་གི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་

སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཅུ་ཡོད། ས་
འཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་

ཡོད། གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་ཁྱབ་

སྟེ། དཔེར་ན་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཞིན། གཞུང་འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་

852

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་

པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་མི་རྟགས་སོགས་བཅུ་དྲུག་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཞིན། གཞུང་འདིའི་

བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན་གཞུང་
འདིའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་དགོས། གཞུང་འདིའི་ཤུགས་

བསྟན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན་གཞུང་འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཉན་

ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་གཞུང་འདིའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་ཀུན་

རྫོབ་བདེན་པ་དང༌། དོན་དམ་བདེན་པ་གང་རུང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ།། འདོད་ན། སེམས་ཅན་དེ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
སེམས་ཅན་དེ་སེམས་ཅན་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་

ཅན་གྱི་བློ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན་མ་

853

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཅན་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་
ཆེན་པོའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་
རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཁྱོད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་
མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

854

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟོགས་པའི་བློ་དེའི་རྟེན་དུ་རྫོགས་པའི་དོན།་

༈ དེ་མ་རྫོགས་དང་རབ་རྫོགས་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་

བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། གཞན་དབང་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱེད་པའི་

ཕྱིར། གཞན་དབང་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་

འཐུན་ཕྱོགས་སྤོངས་ནུས་ཤིང་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་ལྟར་ན། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་
བདག་གཉིས་ཆོས་ཅན། མ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚད་མས་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚད་
མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

855

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྐོར།

༈ འདིར་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་ན། ཡོངས་
གྲུབ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དངོས་མེད་དུ་དམིགས་པ། ཀུན་བཏགས་

ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་
བཏགས། རྣམ་གྲངས་བའི་ཀུན་བཏགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདག་
གཉིས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལྟ་བུ། རང་གི་རྒྱུ་
རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ། གཞན་དབང་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དག་པའི་

གཞན་དབང་དང༌། མ་དག་པའི་གཞན་དབང་གཉིས། མཚན་ཉིད་གོ་
སླ། རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དང༌། ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ།
གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་ལྟ་བུ། ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཡོངས་

856

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་རྣམ་པར་དག་

བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། རྩ་བར་
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམ་དག་
གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་རྟོགས་
དཀའི་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཐལ་
འགྱུར་ཕྱི་མ་ལ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་

ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་རྣམ་
དག་གི་དམིགས་པ་ཡང་མེད། བློ་བུར་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་ཡང་

མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་དག་གི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པ་

མེད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པ་ཡང་མེད། བློ་

857

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

བུར་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རྫས་སུ་ཡོད་པ་མེད་པར་ཐལ། ལུང་དེའི་ཕྱིར།

གཞི་ཤེས་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་བ་ངོས་
གཟུང་བ།

༈ གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་རློམ་མེད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞི་

ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་
ལ་བཞི་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་

སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

858

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཞི་ཤེས་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་
མཁས་པའི་བཞེད་པ་ཁག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

༈ གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག གཞིའི་དབྱེ་བ་མཚན་མཚོན་དང་
ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར།
གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་ཟེར་ན།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་
ཅན། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་

མཉམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་འཛིན་སྟངས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མཚན་ཉིད་དེ། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

859

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པར་

ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག གཞིའི་ངོ་བོ་

དང་དབྱེ་བ་དང་མཚན་མཚོན་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་སྦྱོར་བའི་འཛིན་སྟངས་དེ། སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་གཞི་ཤེས་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་བའི་

མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ས་མཚམས་རྩོད་སྤོང་སོགས།

༈ རང་ལུགས་ནི། གཞིའི་དབྱེ་བ་མཚན་མཚོན་དང་ཡུལ་
ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་

860

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི་

ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་

ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་

བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ།།

སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་གཞི།

༈ སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ།
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་

861

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་
མཁས་པའི་བཞེད་པ་ཁག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ།

༈ ཁ་ཅིག སྤྲོལ་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ལངས་
པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་སླར་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་

862

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དྲུག་ཏུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་
མཚན་ཉིད།

༈ རང་ལུགས་ནི། སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་
རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཡང་ན། འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་ཤུགས་ལ་
འཕེན་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འདའ་བྱེད་
ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། བཅུ་
དྲུག་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་སྔ་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་

863

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དང་རྟོག་པའི་གཞི་འཐུན་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་སྔ་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་
ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་མ་
ཡིན་དགག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
བུད། ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ་
འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདའ་བྱའི་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། འདའ་བྱའི་ས་དགུ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། འདའ་བྱའི་
མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

864

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཁས་པ་གཞན་གྱིས་ཉན་ཐོས་ལམ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་

འདིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་དང་དེ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ།

༈ ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞན་ལུགས་
དགག་པ་དང༌། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིགགཞུང་འདི་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་
འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་སྒོམ་ལམ་མེད་པར་ཐལ། གཞུང་འདིའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་
སྐབས་འདིར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྒོམ་པའི་

ལམ་ལོགས་ཤིག་ནི་མེད་ཅེ་ན། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་མ་

865

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

གྲུབ་ན། དམ་བཅའ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། གཞུང་འདིའི་

ཤུགས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་

དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་
ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཞུང་འདིའི་

ཤུགས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་
འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག གཞུང་འདི་སྤྲོས་བྲལ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ། དངོས་སུ་མི་
བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་བྱང་
སེམས་སྒོམ་ལམ་པས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་
ཡིན་པས་སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་ཏོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་གཞི་མ་

866

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བདག་གི་བླ་མ་མཁས་པའི་དབང་
པོ་ཁ་ཅིག གཞུང་འདི་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དངོས་སུ་མི་
སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་དང་སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་
བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་དང་
འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་
དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་
ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་
བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྒོམ་ལམ་
ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་
ཡིན་ན་སྐབས་འདིར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་
ལ་དགོངས་ནས། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྒོམ་ལམ་མོ། །ཞེས་དང༌། མངོན་
རྟོགས་དྲུག་གི་གོ་རིམ་ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་སྐབས་

དང་པོ་དྲུག་ཀར་སྦྱོར་ལམ་མཐོང་ལམ་སྒོམ་ལམ་གསུམ་ག་བསྟན་

867

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་
རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡོད། སྐབས་འདིར་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་མེད།
ཅེས་གསུངས་པས། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་དང་མི་འགལ་ཞིང༌།

གྲུབ་མཐའ་ཤིན་ཏུ་སྐྱོང་བདེ་བའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཀྱང༌།

རེ་ཤིག་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་དཔྱད་ན། ཡང་དག་མཐའ་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡང་དག་མཐའ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་སྐབས་འདིར་དངོས་
སུ་མ་བསྟན་ན། དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་
ཡིན་དགོས་པ་འབུད། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་དེ་མངོན་པ་གཉིས་ནས་

བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་དེ་མངོན་པ་གཉིས་

ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། སྔར་བཞིན་འགྲིག གཞན་ཡང༌།
མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་

པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་རྣམས་རིམ་བཞིན་སོང༌། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་
འཕགས་ཀྱིས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། མངོན་

868

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་

སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་
སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་
འདིར་སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་འབྱུང་མི་རིགས་པར།

སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་མི་སྟོན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་རིགས་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་

པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
པ་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་མཐོང་བའི་དོན་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་

མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པས་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་མ་

གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་ཞེས་པ་དེ་
ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་
འདི་དང༌། ཞེས་པའི་བར་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་
པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་

869

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅིག་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་
པ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལས་བཟློག་པ་མི་རྟག་པ་ལ་

སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་
མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་
བོ།། ཡང་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན་སྐབས་འདིར་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་

དགོས་གསུང་བ་མི་འཐད་དེ།། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་འདི་དང་
ཡང་འདི་དང༌། །ཞེས་པའི་བར་འདིར་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། དེའི་བར་དེར་བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་

ལོ། །འདོད་ན། དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང༌། །ཞེས་པའི་བར་འདིར་སྒོམ་ལམ་སྟོན་
བྱེད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་གཞུང་ཚིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་
ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་སྐབས་འདིར་

དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡོད་
པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་

870

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཅིག་སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་སྟོན་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིགསྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན་མེད་པས་
ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་

སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མི་རྟག་

སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ལ་སྐབས་འདིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྒོམ་པའི་བྱང་

སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཅིག་སྟོན་རིགས་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བཅད་
པའི་ཕྱིར་དུ་གཞུང་འདི་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་འདིའི་དོན་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན་སླའོ། །སྐབས་འདིར་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས་ནི། ཕྱི་མ་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

871

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

རང་ལུགས་གཞུང་དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཐད་རྩོད་པ་དང་དེའི་ལན།

༈ གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་

པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་
ལམ་སྟོན་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
སྐབས་གཉིས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མཐོང་
ལམ་བསྟན་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མངོན་དུ་བྱ་
བའི་སྒོམ་ལམ་བསྟན་པ་བཞིན་ཞེས་ཟེར། སྐབས་འདིར་མི་རྟག་

སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་
པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་
སེམས་འཕགས་པས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་

872

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྱི་ཚུལ་གྱིས་མི་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཤེས་
མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་གྱི།
བྱང་སེམས་འཕགས་པས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

མཇུག་བྱང༌།

༈ རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་
ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་ལས། སྐབས་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱོད་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །

གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང་། །

ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

873

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་གསུམ་

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །

ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །

གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །

ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་

སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་
སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་
བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་
བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་
ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།།